הארץ

1.20 ש"ח יום ד' כ"ג בטבת תשמ"ח, 13 בינואר 1988 VOL.69/20884 JANUARY 13 1988

כולל מע"מ ובאילת 1.00 ש"ח

דני גל מוסיקה ברמה גבוהה

לחתונות — בר מצווה — מסיבות — ואירועים

● הנחייה מעולה

● תאורה צבעונית מרהיבה

ערב מהנה ומושלם בהנהלת דני

זלמן מייזל 20 יפו־ג' טל' 596019

הגירושים הראשונים — בקרוב

המיועדים לגירוש — 4 תושבי הגדה שביטלו הליכי הערר על צווי הגירוש נגדם ● היעדים האפשריים לגירוש: לבנון, ירדן, מצרים, או מעבר לים; כל המדינות הללו הודיעו שיסרבו לקלוט אותם ● עוד תושב מהגדה לא ביטל הערר ● 4 המועמדים לגירוש מהרצועה יפנו לבג"ץ; שובתים רעב זה כ־10 ימים

מאת אודי ניר
סופר "הארץ"

מעריכים כי ארבעת תושבי הגדה המערבית המועמדים לגירוש שביטלו את הליכי הערר שלהם על צווי הגירוש שהוצאו נגדם, יגורשו בקרוב. החמישי לא ביטל את הליכי הערר שלו.

היעדים האפשריים לגירושם של הארבעה הם לבנון, ירדן, מצרים, או מדינה אחרת מעבר לים. יצוין כי כל המדינות שהוזכרו כיעד אפשרי לגירוש תושבים מן השטחים הביעו סירוב מוחלט לקלוט מגורשים כאלה.

אלה הם הארבעה שהחליטו לבטל את הליכי הערר שלהם:

• ג'יבריל רג'וב (45) יליד הכפר דורא שליד חברון, ממשוחררי עיסקת החליפין עם ארגונו של אחמד ג'יבריל, עורך מישנה של עתון הנשים "עביר", ששלטונות הבטחון טוענים כי היה בכיר פעיל ב"פתח".

• באשיר אל חירי (45) עו"ד מראמללה שריצה בעבר עונשי מאסר ממושכים על ביצוע עבירות בטחוניות. גורמי בטחון מגדירים אותו חבר בכיר ב"חזית העממית לשחרור פלשתין" אירגונו של ג'ורג' חבש.

• חוסם האדר (25) ממחנה הפליטים בלאטה שליד שכם, סטודנט באוניברסיטת "א־נג'אח", שנפצע בעבר מפציעת כדור במהלך הפגנה במחנה הפליטים בלאטה. שלטונות הבטחון מאשימים אותו בפעילות במסגרת ה"שביבה", אירגון הנוער המזוהה עם ה"פתח".

• ג'אמל ג'באריה (28) מקלקיליה המוגדר כפעיל בולט במסגרת ה"פתח" שנטען נגדו כי היה מעורב בארגון הפגנות בעירו במהלך גל המהומות האחרון.

חמישה מפרקליטיהם של המועמדים לגירוש תושבי הגדה המערבית כינסו אתמול מסיבת עיתונאים במזרח־ירושלים, ובה פירטו את השיקולים שהניעו את לקוחותיהם לביטול הליכי הערר שלהם. לדברי הפרקליטים, לקוחותיהם מצאו כי אין כל טעם בהמשך הליכי הערר.

(המשך בעמוד 6)

33 נהרגו בשטחים, 256 נפצעו, 1500 נעצרו

מאז 9 בדצמבר אירעו 1678 "אירועים אלימים" בשטחים; 60 חיילי צה"ל ו־37 אזרחים ישראלים נפצעו, רובם מאבנים

מאת ראובן פדהצור

נתונים שפרסמו אתמול מקורות צבאיים מראים כי בימי המהומות בשטחים, מאז ה־9 בדצמבר, נפצעו 60 חיילי צה"ל במילוי תפקידם בשטחים, מהם 55 מפגיעות אבנים. בגדה המערבית נפצעו 37 מהחיילים, וברצועת עזה נפצעו 23.

באותה תקופה נהרגו בגדה 10 תושבים ו־73 נפצעו; ברצועת עזה נהרגו 23 ונפצעו 183. 818 מתושבי הגדה ו־691 מתושבי הרצועה נעצרו.

בגדה נפצעו 37 אזרחים ישראלים, 36 מהם מאבנים ואחד מדקירת סכין. ברצועה נפצעו שלושה אזרחים ישראלים.

בסך הכל אירעו 1,259 אירועים אלימים בגדה המערבית ו־419 אירועים ברצועת עזה, שבהם היו מעורבים חיילי צה"ל.

ב־92 מקרים שאירעו בגדה עשו תושבים מקומיים שימוש בנשק, חם או קר. ברצועת עזה היה שימוש בנשק ב־55 אירועים.

סכינאים תקפו סיור צה"ל ברפיח; אחד התוקפים נורה למוות, 3 נפצעו

ההרוג — איש "הג'יהאד האיסלמי" ● עוצר בקנה מידה נרחב הוטל על מחנות פליטים בגדה וברצועה; מקור צבאי בכיר: רק כשיובטח לנו שלא יהיו הפרות סדר — נסיר את העוצר

מאת איתן רבין ואודי ניר

"הפעם אנו נחושים בהחלטתנו להרחיב את העוצר במחנות הפליטים לתקופות ארוכות. רק כאשר יובטח לנו כי לא יהיו מהומות והפרות סדר, נסיר את העוצר", כך אמר אתמול מקור צבאי בכיר ברצועת עזה.

אתמול היו שוב הפרות סדר קשות ברצועת עזה ובכל מחנות הפליטים. צה"ל הטיל עוצר על רוב מחנות הפליטים והסגר על מחנה הפליטים ג'יבליה. גם בעיר חאן יונס הוטל עוצר.

המהומות הבולטות היו בר־פיח ובג'יבליה. ברפיח נהרג צעיר בן 22 כאשר הוא וחבריו ניסו לתקוף סיור רגלי של צה"ל בסכינים.

הצעיר, מוחמד אליאורי, איש "הג'יהאד האיסלאמי", הצליח לדקור את אחד החיילים. הסיור ירה לעבר התוקפים, הרג את הצעיר ופצע שלושה צעירים אחרים מבין הסכינאים.

החייל שנפצע קיבל טיפול במרפאה במקום. גם במחנה הפליטים ג'יבליה היה ניסיון לתקוף כוח של צה"ל באבנים ובמקלות מסמרים. מקורות צבאיים מסרו כי כאשר ראו החיילים כי נשקפת סכנה לחייהם, הם ירו לעבר התוקפים ופצעו שניים באופן בינוני.

מתחקיר שנערך בשני המקרים עולה כי חיילי צה"ל פעלו על־פי כל ההוראות.

כתוצאה מהמהומות אתמול ברצועה נעצרו 24 תושבים. 12 קיבלו

(המשך בעמוד 6)

דובר שגרירות ישראל בוואשינגטון: "הישראלים יפי־הנפש המופיעים בטלוויזיה בארה"ב גורמים נזק"

מאת צבי בראל

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). הדובר שגרירות ישראל בוואשינגטון יוסי גל סבור שאת הנזק למדינת ישראל גורמים "ישראלים יפי־נפש" ו"נשמות טובות" ישראליות המופיעות על מסכי הטלוויזיה האמריקאית.

במברק של הערכת מצב ששיגר למשרד החוץ הוא מסביר כי

(המשך בעמוד 6)

צה"ל מנע מגולדינג לבקר במחנות הפליטים ג'יבליה ושאטי ברצועה

צעירים במחנה אחר שרפו חביות ומנעו כניסתו של תת מזכיר או"ם ● בכיר באונר"א: האורח אסף ראיות שלא יחמיאו לישראל ● נפגש עם אישים ברצועה, ואח"כ עם רבין וגורן

אשה ערביה רצה אחרי מכוניתו של מארק גולדינג, אתמול ברצועת עזה, והולמת בה. (צילום: שאול רחמים, י.פ.פ.א.)

מאת איתן רבין

כוחות צה"ל ברצועת עזה מנעו אתמול מתת־מזכיר האו"ם מארק גולדינג ומלוויו לבקר במחנות הפליטים ג'יבליה ושאטי שברצועת עזה. גולדינג לא ערער על התנגדותם של מפקדי צה"ל באזור, שאמרו לו כי על המחנות הוטל עוצר והמדובר בשטח צבאי סגור.

תת־מזכיר האו"ם הגיע לרצועת עזה בשיירת מכוניות או"ם, מלווה בנציגי אונר"א, ומטרתו היתה לבחון מקרוב את המצב בשטחים ובמחנות הפליטים.

מקור בכיר באונר"א עזה מסר כי

(המשך בעמוד 6)

עובד בחברת החשמל מקבל בממוצע בשנה: 8600 קוט"ש חשמל — חינם

— כמעט פי שלושה מהכמות שצורך הצרכן הביתי הממוצע ● 650 מהעובדים צרכו בשנה שחלפה 15 אלף קוט"ש, והיו כמה שצרכו יותר מ־24 אלף ● מנכ"ל חברת החשמל: אנחנו ממשיכים לבדוק במקרים של "צריכה משוגעת" כדי לראות אם השימוש הוא לצורך ביתי

מאת אלי אלמר
סופר "הארץ"

צריכת החשמל־חינם של עובדי חברת החשמל גדלה בשנה החולפת ב־8%, ל־8,600 קוט"ש בממוצע לעובד, כמעט פי שלושה מהצריכה הביתית הממוצעת, שהיתה כ־3,070 קוט"ש.

הגידול הכולל בצריכה הביתית במשק היה בשנה שחלפה כ־13%.

מחסדי החשמל־חינם נהנים כעשרת אלפים עובדי חברת החשמל וגימלאיה.

מתברר כי כ־650 מהעובדים צרכו בשנה שחלפה יותר מ־15 אלף קוט"ש, וכמה מהם צרכו יותר מ־24 אלף קוט"ש.

בתשובה לשאלות אמר מנכ"ל חברת החשמל, יצחק חופי: את דעתי בעניין החשמל־חינם אינני מסתיר. העובדה שעובד יכול להשתמש בכל כמות שעולה על דעתו, היא בלתי־מוסרית בעיני. איני תומך בביטול החשמל־חינם — ויש הטבות רבות בכל מיגזרי המשק — אך אני סבור שכל עובד שמגזרים יחוייב לשלם כפי צריכתו הנורמלית. העובדים והשופטים — הם אולי יותר חכמים ממני — מאוד שהיא נגיעה בנושא. הם אומרים שברגע שיסכימו בפעם הראשונה לקבוע תקרה, הנושא יהיה בר־מיקוח, ולא יהיה לזה סוף. אנחנו ממשיכים לבדוק במקרים שהנתונים מראים על "צריכה משוגעת", כדי לראות אם אין כאן שימוש שלא לצרכים ביתיים.

"פורום ראשי הממשלה" ידון הבוקר בצעדי ענישה בשטחים

גורם מדיני בכיר: שמיר, פרס ורבין תמימי דעים שיש להחמיר את הצעדים ● ישקלו שימוש באיסור על יציאה לעבודה בישראל

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר יקיים הבוקר התייעצות מיוחדת עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס ועם שר הבטחון יצחק רבין בעניין נקיטת שורה של צעדים ופעולות שתכליתן להחמיר את צעדי הענישה נגד תושבי השטחים.

לסופר "הארץ" נודע כי שמיר החליט לכנס את הפורום המצומצם המכונה "פורום ראשי הממשלה" כדי לגבש את צעדי הענישה המתוכננים, עליהם המליצה מערכת הבטחון, במסגרת המאמצים להביא להפסקת המהומות ולרגיעה בשטחי

(המשך בעמוד 4)

מנית, אשתו של שבתאי קלמנוביץ', אתמול. (צילום: אלכס ליבק, "חדשות")

חשש שהיו לקלמנוביץ' מגעים עם קצינים בשרות סדיר בצה"ל

אשתו של החשוד בריגול נפגשה איתו אתמול במקום מעצרו — בנוכחות סניגורו עו"ד זכרוני ● הארכיטקט גודוביץ' וזכרוני טיפלו בעבר בנסיון של קלמנוביץ' להשקיע בסין

מאת ראובן פדהצור, נורית אמיתי, שאול צדקה ואריה לביא, סופרי "הארץ"

ממעקב אחר פעילותו ומגעיו של שבתאי קלמנוביץ' עולה החשש שהוא שיתף פעולה במספר מקרים לא רק עם אנשי צבא במילואים, אלא גם עם קציני צבא בשירות פעיל.

אם אכן יתאמת חשד זה יהיה מקום לבחון איזה

(המשך בעמוד 4)

הרצוג החליט: "רק" שנית

בכיר בליכוד: נראה שהפעם לא נציב מועמד נגדו

מאת גדעון אלון

נשיא המדינה, חיים הרצוג, החליט להציג את מועמדותו לכהונה שניה.

לאחר התלבטות ארוכה, והתייעצויות עם רעייתו אורה וילדיו, זימן אתמול הנשיא ללשכתו את יו"ר הכנסת שלמה הלל, ראש הממשלה יצחק שמיר, מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, וכן את יו"ר הקואליציה ח"כ רפי אדרי, ואת יו"ר האופוזיציה ח"כ אלעזר גרנות, והודיע לכל אחד מהם, בנפרד, על החלטתו.

כהונתו הראשונה עומדת להסתיים ב־8 במאי. אולם על פי החוק, מליאת הכנסת צריכה לבחור בנשיא החדש בין 8 בפברואר ל־8 באפריל.

בכיר בליכוד אמר אמש כי "אף שעדיין לא דן הליכוד בנושא זה, קרוב לוודאי שיתמוך בבחירתו של הרצוג לקדנציה שניה ולא יציב מולו שום מועמד מטעמו".

(המשך בעמוד 4)

"לחיילים יש צווים מוכנים לסגירת שטח — וכשבא צלם הם שולפים"

— טוענים צלמי עיתונות ● צה"ל: שום שטח לא נסגר לסיקור בלבד

מאת ראובן פדהצור
סופר הצבאי של "הארץ"

צלמי עיתונות טוענים כי בימים האחרונים מצויידים חיילי צה"ל בצווים חתומים מראש, המשמשים אותם לסגור אזורים שונים כאשר מתברר שמצלמים בו.

לדברי הצלמים, כל קבוצת חיילים נושאת בכיסה צו המורה על סגירת השטח. צווים אלה אינם מפרטים במדויק את האזור הנסגר, אלא מנוסחים בלשון כללית. כדוגמה לצו כזה מביאים הצלמים צו שהוצג בפניהם, המכריז על "אזור שכם" כאזור

(המשך בעמוד 4)

שר החוץ של הולנד: יתכן שהמצב בשטחים פגע בסיכויים לחדש קשרי בריה"מ–ישראל

האג (עי"ז) שר החוץ ההולנדי, הנס ואן דן ברוק, אמר כי יתכן שהתסיסה בשטחים פגעה בסיכויים לחידוש הקשרים בין בריה"מ לישראל.

ואן דן ברוק, שארצו מייצגת את האינטרסים הישראליים במוסקבה, אמר כי הולנד לוחצת זה זמן רב על בריה"מ לחדש את הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל. השר ההולנדי קרא לישראל להסכים לועידת שלום בינלאומית בהשתתפות כל המדינות הקבועות במועצת הביטחון.

שוק ההון

פעילות סלקטיווית

מאת יהודה שרוני

בשוק המניות היתה אתמול פעילות סלקטיווית, עם עליות שערים מתונות. בעלי עניין מתחילים להגדיל את אחזקותיהם.

אף שמדד המחירים לצרכן יפורסם בסוף השבוע, לא היה כל גידול בהיקף הפעילות בשוק אגרות החוב.

באפיקי ההשקעה הדולריים נטו השערים לרדת.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: יואל בדנן, תושב עופרה, מאנשי גוש אמונים
על: ההתנגשויות בין מתנחלים יהודים והתושבים ערבים ביו"ש
(עמ' 2)

★

קו האוטובוסים בין בתי החולים בירושלים — משבת הקרובה
(עמ' 2)

★

בהצבעה חשאית בכנסת הוסרה חסינות ח"כ שלמה עמר
(עמ' 3)

זורח גוהל דורש לייקר הסיגריות ב־17%: "קיום רובק בסכנה"
(עמ' 8)

המילה האחרונה בעיבוד תמלילים

WORDMILL 4.5

להזמנת דיסקט הדגמה 02-699311

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית עם גשם מקומי, בעיקר בצפון. תשקיף למחר: גשמים מקומיים.

● ירושלים: 4־8.
● תל־אביב: 8־17.
● חיפה: 9־17.
● באר־שבע: 6־16.

הגולן 4־9, צפת 3־7, טבריה 8־16, שומרון 5־11, נתב"ג 7־16, יריחו 9־19, אילת 11־19.

זכו בלוטו

בהגרלה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 2, 18, 19, 29, 31, 34. המספר הנוסף: 28.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5621	+0.0008
נוסעים	1.8567	+0.0010
שחור	1.6600	—

שער הסל

יציג	1.7161	־0.0016

בגליון זה 16 עמודים

ערך את העמוד: משה ריינפלד

איזה בנק נותן לך הלוואה בריבית כל כך נמוכה?

רק בנק לאומי מציע ללקוחות מסחריים הלוואה בשקלים לא צמודים או צמודים לדולר בריבית נמוכה במיוחד.

הלוואה בשקלים צמודים לדולר

הלוואה בשקלים לא צמודים

תקופה	ריבית חודשית	
3 חודשים	2.3%	1%
6 חודשים	2.4%	1%

על מועדי פרעון הקרן והריבית — פרטים בסניפים.
סכום מינימלי להלוואה בשקלים צמודים לדולר — $5000.

הבנק רשאי להפסיק את התוכנית או לשנותה בכל עת.
ההלוואות מותנות בקבלת בטחונות כמקובל.

פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

هكذا عن الأصل

هكذا من الاصل

ראיתי שמעתי

ביגון עולה בשבוע הבא

אסיר ציון, יוסף ביגון, יגיע ב־19 בחודש זה בטיסה ישירה דרך בוקרשט לישראל. 200 חברים, ידידים, תלמידיו לעברית, שגריר הולנד במוסקווה ורעייתו ונציגים משגרירות ארה"ב בבריה"מ, השתתפו במסיבת פרידה שנערכה לו בבית־קפה במוסקווה.

בשיחה טלפונית סיפר ביגון לפעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בתל־אביב, כי מארגני המסיבה נאלצו לשנות ברגע האחרון את מקום האירוע, מאחר שאנשי הק.ג.ב איימו על מנהל בית־הקפה בפיטורין. המסיבה הועתקה לבית־קפה אחר וגם מנהל בית־הקפה השני הוזהר כי יפוטר ממקום עבודתו.

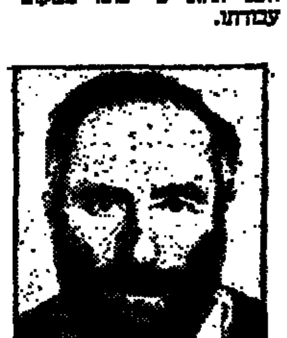

יוסף ביגון: מסיבה תחת איומים

את פני ביגון יקבלו בארץ בקבלת־פנים חגיגית, שר הקליטה, יעקב צור, יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, שמחה דיניץ, חברי־כנסת, אישי ציבור ופעילים.

עתי"ם

הקופה עוד אצל לוינסקי

מי יהיה גזבר הסוכנות? עד שיחליט הליכוד איזה שם יעביר לראשי המגביות, במסגרת הליך "התייעצות והסכמה", שהוסכם עליו בין ההסתדרות הציונית לסוכנות היהודית, ממשיך עקיבא לוינסקי בתפקיד.

כזכור, הובטח תפקיד הגזבר לליכוד, במסגרת המו"מ להרכבת הנהלה חדשה לתנועה הציונית, המתנהל בימים אלה בין הליכוד לתנועת העבודה הציונית. חוגים בתנועה אומרים כי גילו סימפטיה של ח"כ חיים קופמן לזכות במועמדות הליכוד לתפקיד, ויתכן שכבר בימים אלה יועבר שמו לראשי המגביות בתקווה לקבל את הסכמתם למועמדותו.

אתמול היתה עוד פגישה בין שני צוותי המו"מ של הליכוד והעבודה. בפגישה רמז שמחה דיניץ לאנשי הליכוד, כי אם לא יגיעו עמו להסכמה על אייוש תיקי ההנהלה של הסוכנות עד הכינוס הקרוב של חבר הנאמנים, עשוי הוא להביא לחבר הנאמנים הצעות משלו לאיוש התיקים.

נ.ש.

בנות יענה לישיבת הממשלה

בנות יענה עשויות לכבד בישיבת הממשלה ביום ראשון הקרוב, כשעד־מחאה סמלי של אנשי "שלום עכשיו". הבעיה העיקרית העומדת בפני אנשי התנועה עתה, היא עיתוי לא מוצלח לעופות מבחינת העונה. רק אם יצליחו להתגבר על בעיות אלה, יזמנו את בנות היענה לישיבה המבשלה.

צער הפגנתי זה, הוא ראשון בשורה של צעדי מחאה שמתכננת "שלום עכשיו" לשבועות הקרובים לנוכח האירועים בשטחים. עיקרו של מאמץ המחאה מתוכנן להתמקד בראש הממשלה, יצחק שמיר. החל במשמרת מחאה קבועה שתוצב מול ביתו מן השבוע הבא, ועד לכוונת הפעילים "לרדוף אחרי שמיר בכל אשר ילך", כחלק ממסע מתוכנן ל"מרדף אחר השלום".

פעולת המחאה אמורה להגיע לשיאה בהפגנת המונים שמתכננת "שלום עכשיו" בתל־אביב במוצאי השבת הבאה. בהפגנה יוקרנו על מסך ענק תמונות שצילמו הטלוויזיות הזרות בעזה ובגדה, וכמותן לא הוקרנו לפני הצופים בארץ.

לילי גלילי

אכזבה במוסקווה

ראשי הוועד לקשרי תרבות בבריה"מ הביעו לפני תנועת הידידות ישראל־בריה"מ את אכזבתם מהחלטת תיאטרון חיפה שלא לקיים את הביקור המתוכנן במוסקווה. על־פי ידיעות שהגיעו לעוזי בורשטיין ממק"י, תוכננה לתיאטרון חיפה הופעה במרכז לאמנויות במוסקווה, ב־16 בינואר. בהופעה זו עמדו להעלות קטעי הצגות בעברית. לדבריהם, כבר חולקו מאות הזמנות למופע במרכז לאמנויות במוסקווה.

ג.ארם

המצלמה הושבה לבעליה

"טלדיד", תוכנית הרדיו של משה טימור, הביאה השבוע להשבת אבידה יקרת ערך במיוחד. מאזין ושמו יוסף פרלשטיין, סיפר בתוכנית כי מצלמה שקנה מאשת טייס גרמני במלחמת העולם השנייה, ובה תיעד את השואה ואת מחנות הריכוז — אבדה לו במשך השנים. והוא מבקש לאתרה. התצלומים שצילם בה רוכזו בספר "בדרך לא דרך", אך המצלמה נעלמה.

תוך זמן קצר קיבל קריאת טלפון נרגשת מימה מישל, חברת קיבוץ שדות ים, שסיפרה כי המצלמה ברשותה. בשנת 1954 קנתה אותה מבנו בן העשר של פרלשטיין, שמצא אותה מתגלגלת בארון, והמיר אותה בסכום כסף לרכישת ממתקים. עם השנים, נשעה הבן רב־התושייה למוזאי אלי שגיא, ואילו השידור הביא לא רק להשבת המצלמה לבעליה, אלא גם להידוק הקשרים בין משפחות פרלשטיין ומישל.

לילי גלילי

גרביים לנסיכה יפאנית

הנסיכה היפאנית היטאצ'י חנכה השבוע בטוקיו את הבזאר השנתי, המתנהל זה 30 שנה מטעם ארגון צדקה של נשים יפאניות ויהודיות. הכנסות הבזאר קודש לילדים נפגעי מוח ביפאן ובישראל.

רחל כהן, רעיית שגריר ישראל בטוקיו, הנמנית עם מארגנות הבזאר, קיבלה את פני הנסיכה, שגילתה עניין רבה במוצרים הישראליים ואף הודיעה כי ברצונה לרכוש כמה זוגות גרביים לילדים ולנוער מתוצרת דלתא. דלתא גליל תרמה לבזאר קרטונים אחדים של גרביים ולבנים.

בעריכת עירית רוזנבלום

תוך כמה ימים יוגשו אישומים על שחיתות בבתי־משפט באיזור המרכז

במשטרה ובפרקליטות משלימים כעת את איסוף הראיות נגד בכירים בביהמ"ש לתעבורה ובבתי־משפט השלום בתל־אביב ובאיזור המרכז, על שוחד, קבלת טובות הנאה, מעשי שחיתות ואי־סדרים חמורים ● בכיר שנחקר וצפוי אישום נגדו, ממשיך לעבוד כרגיל

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

במשטרה ובפרקליטות משלימים כעת את איסוף הראיות, להכנת כתבי אישום נגד כמה בעלי תפקידים בכירים בבית־המשפט לתעבורה ובבתי־משפט השלום בתל־אביב ובאיזור המרכז, עקב פרשיות שוחד, קבלת טובות הנאה, שחיתויות ואי־סדרים חמורים, שנחשפו בהם בחודשים שחלפו.

נראה שכתבי האישום המפורטים יוגשו לבתי המשפט כבר בימים הקרובים, ולכל המאוחר בשבוע הבא. ביחידה הארצית של המשטרה לחקירות פשעים ובפרקליטות המדינה היו בימים שחלפו דיונים משותפים לגבש טיוטות של כתבי אישום.

החוקרים ואנשי הפרקליטות סבורים שיש בידיהם די ראיות להגיש כתבי אישום נגד אחדים מהחשודים העצורים בידי המשטרה זה כמה שבועות. לפי שעה, צו בית משפט אוסר לפרסם פרטים על החקירה ועל החשודות, וכן את זהותם של רוב החשודים והנחקרים.

אתמול התיר בית המשפט לפרסם את זהותו של אחד החשודים, אריה אברהמי מרמת השרון, שנעצר לפני יותר משבועיים. הוא חשוד בתיווך לשוחד ובמתן שוחד למזכיר בית המשפט לתעבורה בתל אביב, אברהם פלי, העצור זה יותר מחודש.

דבר מעצרו של פלי הותר לפרסום לפני כשבוע. הוא חשוד בקבלת שוחד, שיבוש הליכי משפט, מירמה והפרת אמונים — כעשר שנים.

בין השאר הוא חשוד בסיוע להקל את עונשיהם של עברייני תנועה שהורשעו, וכן בהנפקת אישורים מזוייפים על ביטול גזרי דין.

נעצרו עוד אנשים, וכהם בכירים במינהל בתי המשפט, וכן עורך דין, החשוד במעורבות בפרשיות השוחד. הוא נעצר בסוף השבוע שעבר, ומעצרו הוארך בבית משפט. זהותו נאסרה לפרסום.

חוקרי המשטרה גבו עדויות מעשרות. נערכו חיפושים בבתיהם של החשודים, ונתפסו מסמכים רבים.

אחדים מהעצורים והנחקרים החלו לשתף פעולה עם חוקריהם, ומסרו עדויות מפלילות נגד החשודים המרכזיים. אחד החשודים שנעצר ונחקר, שוחרר אחרי יומיים, כנראה לאחר שמסר לחוקרים עדויות מפורטות על עבירות פליליות שנעשו במזכירויות בתי המשפט, ביחוד בנושא ההוצאה לפועל. האיש, המשמש בתפקיד מינהלי בכיר באחד מבתי המשפט במרכז הארץ, וממונה על עשרות עובדים, חזר בתחילת השבוע לעבודתו, וממשיך לתפקד גם בתחומים שבהם הוא עצמו נחשד בעבירות פליליות חמורות. אף שצפויה הגשת כתב אישום נגדו, לא הושעה מעבודתו. סופר "הארץ" ביקש ביום ראשון השבוע ממשרד המשפטים להגיב, אך עד אמש לא התקבלה התגובה.

אחד מאנשי המפתח בחקירה, שהחלה לפני כשנתיים, הוא איש עסקים, ששמו נאסר לפירסום. האיש נעצר לפני יותר משנה, והוחזק במעצר יותר מ־60 יום. על מעצרו ההשודות נגדו הוצא צו איסור פירסום, שהוסר רק בשבוע שעבר. האיש הואשם בשיבוש הליכי משפט בשנים 1984 — 1986, בתיווך לשוחד לצורך ביטול ושינוי גזרי דין של בית המשפט לתעבורה, בקבלת כספים במרמה ובזיוף בי־טולים מזויפים של פסקי דין. מעצרו של אברהם פלי, קשור לפרשיה שבה מעורב איש העסקים. איש העסקים לא נעצר באחרונה.

הרגישות הרבה בחקירה נובעת, בין השאר, מרמזים שהשמיע בשעתו החשוד פלי כי טוסות ההנאה שקיבל היו מיועדות לא רק לו. בכירי החוקרים של היחידה הארצית לחקירות פשעים, והם מפקדה תנ"צ שמעון סביר וסגנו נצ"מ אלכס אישרשלום, גבו אישית עדויות מאחדים מהנחקרים.

הרופאים יחליטו הבוקר: יוחרפו העיצומים — בבתיה"ח הממשלתיים

— האוצר מסרב להיכנס עימם למו"מ על הפעלת משמרת שניה בבתי החולים הממשלתיים ● 2800 רופאי המדינה חוזרים היום לעבודה מלאה לאחר ששבתו אתמול שביתת אזהרה

מאת עדנה ארידור
כתבת "הארץ"

רופאי המדינה עומדים להחריף את העיצומים ב־32 בתי החולים הממשלתיים והעירוניים לאור סירובו של האוצר להכנס עמם למו"מ על הפעלת משמרת שניה בבתי החולים הממשלתיים, בתנאים זהים לאלו שיופעלו בבתי החולים של קופת החולים הכללית החל מיום 15 בפברואר. היום חוזרים 2800 רופאים לפעילות שגרתית בבתי החולים. נציגות רופאי המדינה עומדת לקבל הבוקר החלטות על אופי המשך העיצומים.

אתמול קיימו 2800 רופאי המדינה שביתת אזהרה בת יום אחד. בתי החולים עבדו אתמול במתכונת שבת עם צוות רופאים מצומצם. מירפאות החוץ היו סגורות בחדרי המיון טופלו רק מקרים דחופים. לא נתקבלו חולים לטיפולים שגרתיים. בחדרי הניתוח בוצעו מספר ניתוחים דחופים. כ־200 ניתוחים אלקטיביים נדחו אתמול.

בשעות הבוקר קיימו אסיפות הסברה בבתי חולים. דובר הרופאים, ד"ר זקי אורשרוב, מסר כי היתה נוכחות שיא של רופאים באסיפות אלה. לאחר האסיפות קיימו הרופאים משמרות מחאה בכניסות לבתי החולים, כשהם נושאים בידיהם כרזות המקצועית.

כנגד אפליה במערכת הבריאות של רופאים וחולים: "משהו חולה במערכת הבריאות — רק במדינת ישראל יש הבדל בין חולה לחולה", "שלושה מתוך חמישה חולים סובלים מקיפוח בתור לניתוח", "הבגין הבריא של משרד הבריאות — בתי חולים ממשלתיים שווים פחות".

האוצר עוסק ברכילות

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו סיירה אתמול בבתי החולים "אסף הרופא" בצריפין, "וולפסון" בחולון ושיבא בתל השומר. בפגישות שקיימה עם הרופאים הצהירה השרה כי "אם נחתם הסכם בבתי החולים של קופת חולים, הוא חייב לחול גם על רופאי המדינה. טוב יעשה האוצר אם יצא מאדישותו ויקדים בשעה את כניסתו למו"מ עם הרופאים לנוכח סבלם של החולים. למרבה הצער במקום לטפל בבעיה עוסק האוצר ברכילות", קבעה השרה.

היו"ר בפועל של ארגון רופאי המדינה, ד"ר יהושע וייסבורט, טען כי הרחבת תשתית לניתוחים וטיפולים זמינים בבתי החולים של קופת חולים תקטין את מספר הפונים לבתי החולים הממשלתיים ותגרום ירידה במספר הפונים למערכת הממשלתית וירידה באמון שהציבור רוחש לאיכותם המקצועית. המערכת הממשלתית רק למקרי חרום ולמקרים גריאטריים וסעודיים, תקטן הפעילות המדעית והמחקרית, דבר שיגרום לבריחת מוחות ולבריחת רופאים למערכת הציבורית.

הרופאים ממורמרים

ד"ר וייסבורט הוסיף כי 2800 רופאי המדינה ממורמרים בשל תנאי עבודתם, חוסר תקציבים וחוסר בתרופות שמונעים מהם לטפל בצורה נאותה בחולים, ועכשיו באים ומגדילים את הפער בינם לבין הרופאים העובדים בשרות הציבורי.

גורמים במערכת הבריאות ציינו כי האוצר, לאחר שנחל כשלון בממשלה להעביר החלטה על גביית תשלומים מחולים, ינצל את הלחץ של משרד הבריאות להגיע להסכם עם רופאי המדינה, ויפעל לחתימת הסכם עמם שימומן בחלקו על ידי הממשלה ובחלקו על ידי ציבור מבוטחי הקופות, דבר לו מתנגדת שרת הבריאות התנגדות נחרצת. במשרד הבריאות מתכוונים לשתף את קופת החולים בחלק ממימון ההסכם.

המרדימים ערים

הרופאים המרדימים ממשיכים בהשבתה לסרוגין של חדרי הניתוח בבתי החולים. היום הם משביתים את חדרי הניתוח בבית חולים "הלל יפה" בחדרה ו"רוקח" בתל אביב. מחר ישביתו את חדרי הניתוח בבתי החולים בנהריה ובהדסה בעין כרם. הם עומדים להחריף את עיצומיהם בשבוע הבא.

היום ייפגשו עם שרת הבריאות נציגי עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים. גם הם מאיימים להשבית את המערכת בשבוע הבא אם לא ימצא פתרון להשוות את תנאיהם לתנאי עובדי המשק והמנהל בבתי החולים של קופת חולים הכללית.

ידה טל, סופר "הארץ" בחיפה מוסר: בכינוס חירום של ועדי הרופאים של בתי החולים הממשלתיים בצפון הארץ שנערך בבי"ח רוטשילד בחיפה אמר יו"ר ועד הרופאים בביה"ח הממשלתי בצפת, ד"ר שלום לידג'י, כי במקביל למאבק הארצי, ישנן גם התארגנויות אזוריות הכוללות השבתת עבודת הרופאים בביה"ח רמב"ם ביום הכרזה על סכסוך עבודה על ידי רופאי ביה"ח בצפת. ד"ר לידג'י קבל על שבבית החולים בצפת קיים מחסור חמור בכח אדם רפואי ובציוד רפואי.

ד"ר אורי טייטלמן, חבר ועד הרופאים בביה"ח "רמב"ם" ציין כי רופאי בתי החולים הממשלתיים מצפים כי השרה תנהג כמו יו"ר מרכז קופ"ח, שחתם על הסכם עם רופאי הקופה.

צה"ל בדק: אין שחר להאשמת קצין כי צלם שילם לתושבים בעזה כדי שיביימו התפרעות

מאת סופר "הארץ"

לאחר בדיקה שערך דובר צה"ל, על־ידי קצין שמונה לצורך העניין, התברר כי אין ממש בידיעה שלפיה שילם צלם של רשת הטלוויזיה האמריקאית אי־בי־סי לתושבים מקומיים בעזה כדי שיביימו הפרות סדר.

הפרשה הוחלה כאשר קצין צה"ל האשים צלם ישראלי, יוסי מולה, העובד עבור אי־בי־סי, כי שילם למקומיים וצילם אותם. הצלם הכחיש את העניין מכל וכל, אך הקצין עמד על דעתו. לפיכך, מונה קצין לבדוק את העניין וזה מצא, כאמור, כי האשמה היא חסרת שחר וכי הצלם פעל ללא דופי.

המשטרה: עדיין לא סיימנו חקירת הריגתו של תושב כפר מיריות ראש מועצת בנימין

המשטרה נוטה לקבל את ממצאי התחקיר של אלוף פיקוד המרכז; האלוף אמר כי הוא מתרשם שהירי היה מוצדק ובהתאם לנהלים

מאת אורי ניר
סופר "הארץ"

משטרת מרחב יהודה עדיין לא סיימה את החקירה שלה לגבי התקרית שאירעה שלשום בכפר בי־תין שליד רמאללה, ובה נהרג תושב הכפר מידיות של ראש המועצה האיזורית בנימין, פנחס ולרשטיין, תושב עופרה.

דובר משטרת יהודה מסר כי התיק יועבר בקרוב לפרקליטות, וכי ולרשטיין הודה כבר באשמה שיוחסה לו: גרימת מותו של הצעיר תושב הכפר. עם זאת מסר הדובר כי נראה שולרשטיין ירה לצורך הגנה עצמית, וכי על פני הדברים, נראה הירי כמוצדק. עוד נמסר כי קצין הביטחון של המועצה, שי בן־יוסף, שהיה מעורב גם הוא בתקרית, לא יהיה כלל בתקרית, ואף לא נעצר בעקבותיה, אלא הובא לחקירה במשטרה.

נראה כי המשטרה נוטה לקבל את המימצאים של התחקיר הראשוני שערך אלוף פיקוד המרכז, עמרם מיצנע, זמן־מה אחרי התקרית. בתום התחקיר שלו, אמר האלוף כי הוא מתרשם שהירי היה מוצדק ובהתאם לנהלים.

מימצאי התחקיר של האלוף, שהתבססו על שיחה עם ולרשטיין במקום שבו אירעה התקרית, ואשר אין להם תוקף משפטי, שימשו בסיס לשיחרורו של ולרשטיין ממעצר שלשום בערב. דובר משטרת ישראל, עדי גונן, אישר כי מפכ"ל המשטרה, רב ניצב דוד קראוס, הורה לשחרר את ולרשטיין לאחר שיצר קשר טלפוני עם האלוף מיצנע, ושמע ממנו כי מימצאי התחקיר שלו העלו כי ולרשטיין פעל כשורה. ולרשטיין הובא בפני השופט התורן בבית המשפט השלום, אשר הורה לשחררו בערבות עצמית של 5,000 שקלים.

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

סוד הקסם הלויני

תיאטרון נוה צדק מעלה בנוסח המחזה המקורי את "נעורי ורדלה" מאת חנוך לוין. בימוי: אהרון אלמוג. עיצוב: אילת הרשו.

אחרי 14 שנים מתברר שאחד המחזות ה"קומיים" הראשונים של חנוך לוין שמר על רעננותו וחינו, ויש בו הארות אנושיות ושורות טקסט שמהדימות, מרתקות ומצחיקות גם היום. "המציאות מתנהלת. תני לה להתנהל", אומרת האמא של ורדלה לאחת הדמויות המנופשות את תשומת ליבה. "בזה אני נוטלת מן הסיפור שלכם את הלהלוחית והרמיזו" — אומרת ורדלה, נוטעת לשווייץ בסופה של ההצגה ומשאירה על הבימה שורת דמויות אמללות ובודדות, עניים ועשירים כאחד, שאין להן קיום אלא זה בתודעתו של זה, ובתודעתה הסגורה והאגוצנטרית של ורדלה.

והדבר המרתק הוא שהמחזה עומד ועובר, ומבדוק היום אולי יותר משהי־היה בעת בכורתו, בבימויו של המחזאי (שנלהב מגירסה זו למחזה הרבה יותר מבנית, למרות הבימוי המשותף.

הבימאי אהרון אלמוג הדגיש את הפן הקסמי, אך הבין לשחקניו לצעוק את הטקסט ללא כל צורך.

אף בבדוקת השחקנית נעשו טעויות לא מעטות, שהקשה שבהן היא הפקדת תפקיד הורדלה בידי שחקנית צעירה וחיננית, ששמה גילי זומר. משחקה חסר את התמימות הזויית כל כך לדמות ומעורבותה הרגשית בתחושה רבה ממה שנדרש, כך נדמה לי, במחזה.

אילו כל השחקנים בהצגה זו היו מצליחים לעצב דמות שלמה, עסיסית ומרתקת כמו זו שמעצבת חנה רוט האחות והחודחה, אפשר היה לשבח גם את ההצגה המחודשת ללא סייגים. במצב הנוכחי נותר רק להתפעל שוב מאי־כותו של לוין כמחזאי שהצליח ליצור מבנה, עולם ודמויות "לויניות" ומסבירות לחוויה של רוס כשחקנית. המגשימה דמות לוינית כמאת במלואה על הבימה.

בארה"ב מתה האשה הזקנה ביותר בעולם — בת 114

פלורנס נאפ, שהוכרה בספר השיאים של גינס כאדם הזקן ביותר בעולם, מתה בפילדלפיה בארה"ב בגיל 114. פלורנס נאפ היתה מורה במקצועה והשתתפה בהפגנות למען שיוויון זכויות לנשים ב־1919. דונאלד מקפארלן, עורך ספר השיאים של גינס, אמר אתמול שפלורנס נאפ הוכרה כאדם המבוגר ביותר בעולם. (לא אחת מרסמו ידיעות לפיהן חיים בעולם אנשים קשישים יותר מפלורנס נאפ, אך מערכת ספר השיאים מכירה רק באלה המסוגלים להוכיח את גילם בעזרת תעודת לידה ומסמכים אחרים). ה"שיאן" החדש היורש ממנה את התואר הוא מארץ תורס, בת 111, מנורווגיה. השיאנית שקדמה לנאפ היתה אנה אליזה וי־ליאמס, מוויילס, שמתה לפני מחות מחודש, ב־27 בדצמבר, בגיל 114 שנה ו־209 יום. פלורנס נאפ נולדה ב־10 באוקטובר 1873 היא והתגוררה במשך 110 שנים באותו בית חווה בנוי אבן באזור הכפרי מונטגומרי סקור. היא עברה לבית אבות לפני ארבע שנים, לאחר ששברה את ירכה. הוקרים אומרים כי הסיבה לחיה הארוכים היא "גנים טובים". שתיים מאחיותיה חיו למעלה מ־90 שנה, ואחות אחרת חיה עד גיל 107. בצילום: פלורנס נאפ — לפני שנתיים. (תצלום אי־פי)

צוות השרים ל"חוק ההסכמה" מינה צוות משפטנים לנסחו

המשפטנים הונחו להסתמך על עקרון שמירת הסטטוס קוו בנושאי דת, וכן שהגדרת "עינוג ציבורי" תהיה כמו בפקודת העיריות

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

צוות השרים שמינתה הממשלה לנסח את "חוק ההסכמה" שיום שר הדתות זבולון המר, הוליט אתמול, על פי הצעת השר משה שחל, למנות צוות משפטי מיוחד — עו"ד צבי טרלו, יעקב לוין, הנציג משרד הדתות עו"ד מעוז — שיגיש תוך שבוע נוסח מוסכם של הצעת החוק.

צוות המשפטנים הונחה להסתמך על עקרון שמירת הסטטוס־קוו בנושאי דת, וכן שהגדרת "עינוג ציבורי" תהיה כמו בפקודת העיריות.

"חוק ההסכמה" אמור לעקוף את פסק הדין של שופטת בית משפט השלום בירושלים, ד"ר איילה פרוקצ'יה, שקבעה כי אין בכוחם של חוקי עזר עירוניים למנוע הקרנות סרטים בלילות שבת.

בישיבת צוות השרים השתתפו השרים המר, שחל הורוביץ, וכן המנכ"לים מרדכי שריר?... ואהרון הרינגר? [illegible]

צוות השרים צריך לגבש את נוסח הצעת החוק בתוך שבועיים, אחרי שתאושר אותו הממשלה, יועבר לאישור הכנסת.

קו האוטובוס בין בתיה"ח בירושלים — משבת הקרובה

הקו: בין בתי החולים של "הדסה" — בעין כרם ובהר הצופים ● תנועת המרכז שיזמה את הקו: המסלול לא פוגע ברגשות הדתיים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

תנועת המרכז הודיעה אתמול כי בשבת יתחיל לפעול קו האוטובוס המיוחד בין בית החולים "הדסה עין כרם" בירושלים לבית החולים "הדסה הר הצופים". זו פעם ראשונה שתחבורה ציבורית תפעל בי־ירושלים.

האוטובוסים ייצאו אחת לשעה וחצי לכל כיוון: מהר הצופים מ־10.00 עד 16.00, ומעין כרם מ־10.45 עד 16.45. הנסיעה תהיה בלא תשלום. בשבת בבוקר יהיה סמל הצופים טקס מטעם התנועה לרגל צאתו של האוטובוס הראשון. המארגנים הודיעו כי חברת אגמבוס קיבלה עליה את הטיפול בכל בעיה.

מסלול הקו יהיה: "הדסה הר הצופים", ואדי ג'וז, שער שכם, העירייה, רחוב שלומציון המלכה, ימקא, "שרתון", עמק רפאים, רחוב בן זכאי, רחוב יהודה הנשיא, צומת פת, מנחת, רמת דניה, קרית יובל, רחוב סתיו, רחוב הבריגדה הנכון? ... צומת מושב אורה, "הדסה עין כרם", ובחזרה.

בהודעה של תנועת המרכז נאמר כי הקו הוא שירות לציבור החי־לוני, הנזקק לתחבורה כדי לבקר חולים גם בשבת.

"מסלול האוטובוס", נאמר בהודעה, "אינו פוגע ברגשות שומרי השבת".

אתמול שיגר אברהם פריה, יו"ר המרכז הליברלי בירושלים (ממר־כיבי תנועת המרכז) מכתב אל שר הדתות זבולון המר. וכך כתב: "אינני מצפה כי תודיע על תמיכתך בני־סיעה בשבת, אך אני רשאי לצפות כי תקרא לפתרון בדרכי שלום וכבוד הדדי".

גל מכירות בוול סטריט; ירידה של 16

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). עצבנות רבה וחוסר ודאות איפיינו אתמול את הבורסה לניירות ערך בניו יורק והתבטאו בגל של מכירות.

בתחילת המסחר צנחו השערים בשיעור של 57 נקודות, אך לקראת סוף היום הורגשה התאוששות. עם נעילת הבורסה הראה מדד דאו ג'ונס על ירידה של 16.58 נקודות. המסחר הכללי, שבשעות הבוקר ירד אל מתחת ל־1900, עמד על 1929 בסוף יום המסחר. מספר המניות שנסחרו היה 165 מיליון, ורובן ירדו בערכן.

לדברי מומחים, מקור העצבנות בין משקיעים קטנים והסיבה להתאפקות ברכישות שמגלים מוס־דות פיננסיים היא בהמתנה לפרסום נתונים על הגרעון בסחר החוץ של ארה"ב לנובמבר. הנתונים יתפרסמו ביום שישי.

מאמץ במועה"ב למנוע דיון בתלונת לבנון נגד ישראל

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ") מועצת הביטחון התכנסה אמש ברלתיים סגורות במאמץ להשיג הסכמה כללית על נוסח של הודעה שתמנע דיון בתלונת לבנון נגד ישראל.

לאחר לחצים מצד ארצות הברית נסוגה לבנון מבקשתה לכנס את המועצה כדי לדון בהפצצות חיל האוויר הישראלי והבצעים ישראליים אחרים שלדברי שגריר לבנון באו"ם, פוגעים בריבונות לבנון. ביומיים האחרונים מתנהלים מגעים בין ארצות הברית לבין המדינות הבלתי מזדהות על תוכן של הודעה נשיאותית, שתהיה מקובלת על כל חברות המועצה.

ישראל הבהירה כי תעדיף דיון רשמי במועצה על פני הודעה נשיאותית שתוכנה יהיה חד־צדדי ויכלול גינוי לישראל.

זמר אמריקאי מוכנה

בנוסח ההודעה הנשיאותית שהפיץ אמש בין חברות מועצת הביטחון כלולה קריאה לישראל להי־מנע מכל מעשים הפוגעים באוכלו־סיה המקומית ואישור מחדש של החלטה 425 משנת 1987 הקוראת לישראל לסגת מדרום לבנון.

נציגים אמריקאים המשיכו אמש במאמציהם להשיג נוסח מוסכם להודעה נשיאותית. אם ייכשלו מאמצים אלה ויתקיים דיון רשמי בתלונת לבנון, הבהירה ארצות הברית כי היא תטיל וטו על כל החלטה אנטי ישראלית.

נהרג קצין אוסטרלי מכוח או"ם בדרום לבנון

קצין קנדי נפצע קשה ● רכבם עלה על מוקש

מאת כנרת הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

קצין אוסטרלי, בדרגת קפטן, מכוח משקיפי האו"ם בדרום לבנון, נהרג אתמול אחר־הצהריים, וקצין קנדי נפצע קשה, לאחר שרכב שנסעו בו עלה על מוקש בגזרה המערבית של אזור הבטחון, בדרך שבשוליה צה"ל וצד"ל נעים בה.

הפצוע נותח בבית החולים בנ־קורה ויצא מכלל סכנה.

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יואל ברדנון, תושב עופרה, מאנשי גוש אמונים
על: ההתנגשויות בין מתנחלים יהודים לתושבים ערבים ביו"ש

יש לפרק את מחנות הפליטים ולבנות להם שיכונים

עקב התקרית שלשום בכפר ביתין שליד רמאללה, שבה היו מעורבים יו"ר מועצת מטה בנימין וקצין הבטחון שלבם, שירה במפגינים והרגו נער בן 17. אתה חושש מהסלמה במצב?

אינני חושב שיש קשר בין התקרית שבה היו מעורבים ולר־שטיין ושי בן־יוסף לבין היחסים בינינו לבין הכפריים הערביים ביו"ש. הבעייה היום היא של מדינת ישראל כולה. הגבולים בין מה שמתרחש בשומרון ועזה לבין אבו־גוש וירושלים הם כמר־תיים בלבד.

אבל אינך חושש שתקרית כמו זו שבה נהרג צעיר מביתין המסוך לעפרה, תגביר את המתיחות והאיבה ביניכם?

אינני מאמין. 10 שנים היו בינינו יחסים נורמליים ושררה אווירה שקטה ולא היו לנו שום בעיות איתם. האם בגלל שמתפרעים הגיעו מאזור מתוכנן לרכב של מתיישבים יהודיים וניסו לפגוע בהם, צריך לחול שינוי ביחסיהם? מי שעושה מעשים כאלה של יידוי אבנים והבערת צמיגים, חייב לקחת על עצמו את הסיכונים הכרוכים בכך.

כלומר אתה משוכנע שולר־שטיין ובן־יוסף נהגו על־פי ההוראות?

יש לי אמון בלתי מסוייג באחריות ובשיקול הדעת שלהם. אף אחד מהם לא יום את התקרית הזו ולא היה מעוניין בה.

אתה נחשב לבעל דעות מתונות בגוש אמונים. איך לדעתך ניתן לפתור את הבעייה?

אני מאמין שרוב האוכלוסיה הערבית ביו"ש וגם בעזה ואפילו אלה המתגוררים במחנות הפלי־טים רוצים בשלום. לדעתי הבעייה החמורה ביותר שמחייבת פתרון היא בעיית מחנות הפלי־טים. אינני מאמין שאיזשהו גורם ערבי יפתור עבורנו את הבעייה הזו. לכן אם אנו רוצים להרגיע את המצב ולהפוך את הקערה על פיה מבחינה הסברתית, עלינו להתחיל בשיקום מחנות הפלי־טים ע"י פרוק המחנות, הוצאת המתיישבים מהביצות ובנייה מא־סיבית של שיכונים. אינני מאמין שנוכל לשתף פעולה בין־לאומי במבצע זה.

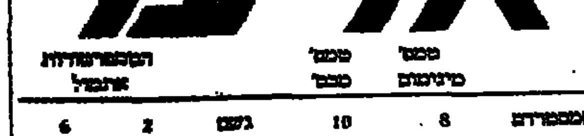

אל על

	מעל' מינימום	מעל' מקס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	8	10	גשם	2	6
אתונה	6	15	מ"ח	8	15
בוקרשט	0	2	מעונן	־1	5
בריסל	6	9	גשם	־5	6
וינה	־2	+3	מ"ח	—	—
ז'נבה	4	8	מעונן	2	7
לונדון	8	10	גשם	6	8
ליסבון	9	14	מעונן	9	15
מדריד	6	11	גשם	4	11
ניו־יורק	־8	־3	שלג	־9	־1
פאריס	7	12	גשם	—	—
פרנקפורט	0	5	מ"ח	־3	9
ציריך	־2	+2	מ"ח	—	—
קהיר	10	17	מ"ח	10	15
קופנהאגן	5	7	גשם	—	—
רומא	8	15	מ"ח	5	12
שטוקהולם	־2	+6	מ"ח	6	־2

EL AL אל על

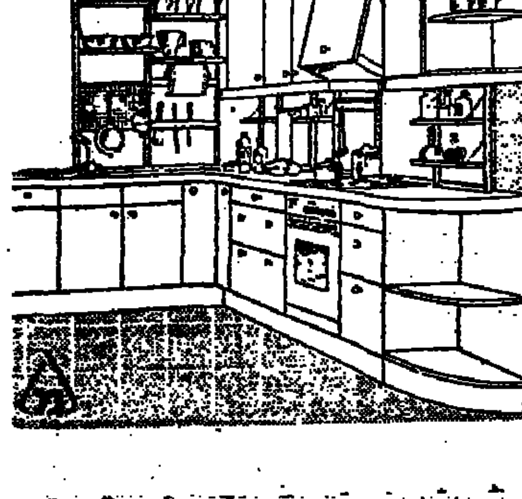

מבצע השנה ברגבה מטבחי היוקרה של 88' במחירי יולי 87'

בואו לבחור באחד ממטבחי היוקרה, אשר בסוכנויות המפעל של רגבה. רק עכשיו, לרגל יריד המטבחים בגני התערוכה, תוכלו לשנות את המטבח שלכם במחירים שלא יחזרו.

מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בוועדת החוץ והביטחון:

"המלך חוסיין מוכן לקבל אחריות חד־משמעית על רצועת עזה"

בדו שיח סוער השיב פרס למגן: האינך חושב שחוסיין יצליח להשליט סדר בעזה טוב ממך?" ● טען כי מצרים אינה בוחשת בשטחים

ועדות וסיעות / דן מרגלית

תוך סערת רוחות ותגובות נרגזות, התנהלה אתמול ישיבת ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, בהשתתפות ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס. עיקר הוויכוח הסוער התמקד בדו־שיח בין פרס לבין ח"כ דוד מגן (ליכוד). בחלק אחר של הישיבה קרא ח"כ יוסי שריד (רצ) להביא לפיטורי שר הביטחון יצחק רבין.

פרס טען כי מצרים אינה בוחשת בשטחים, ואין בעולם מי שתומך בתביעותיה הטריטוריאליות של ישראל. הוא רואה את ההצעה לסגור את השטחים לסיקור עיתונאי. אובדן היוזמה המדינית מדרדר את מצב ישראל בזירה המדינית, ובאירופה שוב דורך כוכבו של אש"ף. אש"ף מוכן למשא ומתן ישיר, אבל אין סיכוי להסדיר עמו. את ירדן קשה להביא לשולחן המשא ומתן, אך יש סיכוי להגיע להסדר עמה, אמר פרס. הוא דוחה את רעיון הבחירות המוקדמות של התחיה.

ח"כ מגן ציטט מעיתון "הארץ", שם ריווח שאול צדקא מלונדון, מפיו של ג'ראלד קופמן, כי מקורות ירדניים התרשמו שפרס מוכן לוויתורים טריטוריאליים ניכרים. פרס נרגז. העיתון הובא לישיבה. "אתה זורע פירוד בעם ומשרה אווירת נכאים", הטיח מגן לעברו. הוא אמר כי אם תפורז רצועת עזה, יוכלו הערבים לפגוע בעזרת קטיושה פרימיטיבית בכיכר מוזמר באשקלון, שנחנכה בשעתו על־ידי פרס עצמו.

פרס הכחיש את הדברים המיוחסים לו ותבע ממגן להתנצל. כמה קטיושות נופלות על בית־שאן למרות קרבתה לירדן, שאל. מגן תבע שתקום ועדת חקירה לבדיקת התרופפות הביטחון בשטחים. בתשובה שאל פרס, "זה יותר חמור ממלחמת לבנון?" הוא הוסיף כי השר אריאל שרון "שיקר כשטען כי הסכמתי עם חוסיין על ויתורים טריטוריאליים". למגן אמר כי "אינך יודע לקרוא את הכתוב בעיתון".

מגן העיר כי אם הוא חוזר בו ואינו מוכן לוויתורים טריטוריאליים, אזי הוא מתנצל. פרס הוסיף כי חוסיין מוכן לקבל אחריות חד־משמעית על רצועת עזה, ושאל: "האם אינך חושב שחוסיין יצליח להשליט סדר בעזה טוב ממך?" פרס אמר עוד כי מגן מצטער על פינוי ימית, אבל שוכח מה היה חלקו של שרון באותה החלטה.

ח"כ מנחם גולדשטיין (ליכוד), ששתה בוויכוח, קרא לפרס לוותר על התידתו לוועידה בין־לאומית שממילא "שבקה חיים לכל חי", אך שר החוץ מדבר עליה ויוצר ציפיות אצל תושבי השטחים. אם אינו מוכן לכך, שאל גולדשטיין, מדוע לא יקבל את עצת יואל מרקוס ב"הארץ" ויתפטר? פרס שלל אפשרות זו.

גולדשטיין גם תהה מדוע מאפשרים לצוותי הטלוויזיה ללוות את חיילי צה"ל בקרבות. שריד אמר כי מי שסירב לנהל משא ומתן עם אש"ף, יעשה זאת עם הג'יהאד האיסלאמי, שמסרב בכלל להידבר. הוא אמר כי רבין מאפשר לליכוד "לצאת צדיק בעשותו את מלאכתו המלוכלכת", ושהוא טעה בשיקול דעתו וצריך להתפטר.

ח"כ אלעזר גרנות (מפ"ם) אמר כי אש"ף יסכים להתפשר על "פחות ממדינה פלשתינית". בפנותו לפרס אמר גרנות כי בראשות הקואליציה "נכנסת לממשלה כדי לצאת מלבנון, ובסופה אתה מכניס את לבנון לישראל". הוא תקף את ההתיישבות בגוש קטיף, שתחילתה בשנות שלטון המערך.

הוועדה התפזרה לאחר מאבק־ציטטות בין פרס לבין מגן שהתבססו על דוד בן גוריון. פרס הזכיר כי בן גוריון רצה להסתלק מעזה בגלל בעיות דמוגרפיות, ומגן מצא כי בקונגרס הציוני בבאזל ב־1937 התבטא בן־גוריון כי אין יהודי הרשאי לוותר על זכות מזכותם של היהודים בארץ־ישראל.

פעילות מערך־ליכוד להקדמת הבחירות

הודעה משותפת יוצאת דופן, שפורסמה אתמול בחתימת מיכאל איתן (ליכוד) וחיים רמון (מערך), קוראת לפיזור הכנסת והקדמת הבחירות. הם יוזמים דיון משותף. רמון מנמק את הצורך בהקדמת הבחירות בדחייתו של שמיר את יוזמתו המדינית של פרס, ואיתן מנמק את הצורך ב"סטיית המערך מקווי היסוד של הממשלה, המבוססים על הסכמי קמפ־דייוויד".

אך לדברי "מצליף" סיעת הליכוד ח"כ יהושע מצא, רוב שרי מפלגתו תומכים רק בעריכת הבחירות במועדן, באוקטובר 1988. הליכוד לא ייגרר אחר יוזמה שולית להקדמת הבחירות, הוסיף מצא, והמצב הבטחוני וטובת המשק מחייבים את עריכת הבחירות במועדן.

סיעת התחיה הודיעה כי היא מעלה כבר בשבוע הבא את הצעתה להקדים את הבחירות ל־21 ביוני. פרס אמר אתמול בוועדת החוץ והביטחון כי המערך אינו בטוח עוד ביוזמה זו של התחיה, לאחר שהוכשל על ידה בהזדמנות קודמת.

תנועת צומת של רפאל איתן לא הצטרפה ליוזמת סיעתו לשעבר אלא קוראה למדיניות של יד חזקה ולחידוש תנופת ההתיישבות. "יש לסגור מיד ולצמיתות את כל האוניברסיטאות שנפתחו ביוזמתו ביהודה ושומרון", אמר איתן, וקרא להפעיל מיד את עונשי הגירוש "על כל המסיתים".

ברכות וגינוי לתיאטרון חיפה

יושב ראש ועדת החינוך ח"כ נחמן רז (מערך) קרא אתמול ליהושע סובול ולגדליה בסר לחזור בהם מהתפטרותם מניהול תיאטרון חיפה, שהיה נושא לביקורת בשל הצגתו "סינדרום ירושלים". הוא גינה את הלחצים וההפרעה המאורגנת להצגה, בין השאר על־ידי ח"כים.

לעומת זאת הודיעה ח"כ גאולה כהן (התחיה) כי היא רואה בהתפטרותם של סובול ובסר תגובה של הצלחה למאבק מפלגתה "נגד הצגות השטנה ועלילות הדם על המדינה וצה"ל". עם זאת, הבטיחה, "נמשיך להיאבק נגד ההחלטה האומללה של הממשלה לכלול בחגיגות ה־40 הצגות נוספות כמו 'האופטימיסטים'".

מבצע סייג לרבנים

יושב ראש ועדת הפנים ח"כ דב שילנסקי (ליכוד) הציע "לקבוע סייג בין תפקיד הרבנים הראשיים לבין תפקיד הדיינים. המצב החוקי עתה הוא שהרבנים הראשיים משמשים בשני התפקידים בעת ובעונה אחת".

בדיון בוועדה על הביקורת שהשמיעו הרבנים הראשיים נגד פסק הדין של השופטת אילה פרוקצ'יה בעניין היתר לפתיחות בתי קולנוע בערב שבת, אמר שילנסקי כי פסק דין זה תוקף פרצה בחוק המשנה את הסטאטוס קוו.

בהצבעה חשאית הוסרה חסינות ח"כ עמר

כך יוכל לעמוד לדין בהאשמות של האזנת סתר שנעשתה בטרם בחירתו לכנסת, כאשר היה יו"ר מזכירות "אגד", ובהטרדת עד ב"ליל הפרקליטים" בת"א ● 29 ח"כים הצביעו בעד הסרת החסינות, שישה נגד ושניים נמנעו

אולם המליאה / עמוס בדרור

חסינותו של ח"כ שלמה עמר (מערך־יחד) הוסרה אתמול על־פי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, כדי שיוכל לעמוד לדין בשתי האשמות: האזנת סתר שנעשתה בטרם בחירתו לכנסת, כאשר היה יו"ר מזכירות "אגד", והטרדת עד ב"ליל הפרקליטים" בתל־אביב. לגבי העבירה הראשונה כבר הוגש כתב האישום ב־1984, ולגבי השנייה יוגש בקרוב לבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

ההצבעה היתה חשאית, כנהוג במקרים כאלה. 29 ח"כים הצביעו בעד הסרת החסינות, שישה נגד ושניים נמנעו. מעריכים שהמצביעים נגד עשו זאת מפני שהם מתנגדים עקרונית להסרת חסינות. התנגדות כזו רווחת בקרב סיעות השמאל והסיעות הדתיות. אך יתכן שגם כמה מחברי סיעת המערך הצביעו נגד הסרת החסינות.

בפעם הקודמת, כאשר ביקש היועץ המשפטי להסיר את חסינותו של עמר ב־1984, עוד בטרם "ליל הפרקליטים", הצביעה ועדת הכנסת נגד ההסרה והעניין לא הובא להכרעת המליאה. הפעם החליטה ועדת הכנסת פה אחד על ההסרה, ואף עמר עצמו לא התנגד לכך. בהביאו את החלטת הוועדה למליאה אתמול, דיבר יו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר (ליכוד־חרות) בקיצור נמרץ, רק מסר את העובדות היבשות של בקשת היועץ המשפטי והחלטת הוועדה.

הבנקים יוכלו לעסוק בביטוח עוד 15 חודשים

סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך) הגיש אתמול לקריאה ראשונה הצעת חוק שעל־פיה יוכלו הבנקים להמשיך ולעסוק בביטוח עד סוף מרס 1989. ההצעה הועברה לוועדת הכספים להכנה לקריאה שנייה ושלישית. החוק שעל־פיו נאסר על הבנקים לעסוק בעסקים לא־בנקאיים התקבל לפני כמעט שבע שנים, ואמוראי הסביר את הארכת המועד בכך ש"היה עיכוב בחקיקה שתאפשר את ההפרדה".

דן תיכון (ליכוד־ליברלים) שעמד בראש ועדת משנה אשר יזמה את ההפרדה בשנת 1980 הציע שההארכה תהיה לשלושה חודשים בלבד. הוא מסר שהבנק הבין־לאומי הראשון כבר הפריד למעשה בין הפעילות הבנקאית לבין הפעילויות האחרות, בנק דיסקונט קרוב להשלמת ההפרדה ורק שני הגדולים עדיין מתנגדים. לדעתו, אחרי מפלת הבנקים ודו"ח ועדת בייסקי יש משנה תוקף לדרישה לקיים את החוק הישן לאלתר.

היועץ להחזרת יורדים – עובד זמני העומד לשוב

יועץ שר העבודה והרווחה אבי יצחק, שיצא לניו יורק, לא מונה לנציג המשרד שם, אלא נשלח למשימה מוגדרת לתקופה קצרה. כך השיב אתמול השר, משה קצב, לשאילתות של עוזיה סולודר ודוד ליבאי (מערך). יצחק יצא באישור נציבות שירות המדינה, ולא היה צורך במכרז מכיוון שלא קיבל מינוי, אמר קצב.

היה צורך בשיגור מגוון למשרד שם מכיוון שראש המשרד חוזר לארץ באוגוסט לאחר שהות של כארבע שנים. משכורתו של אבי יצחק משולמת בהתאם לתפקידו בארץ, ובנוסף לכך הוא מקבל אש"ל בהתאם להוראות התקשי"ר. בקרוב יפורסם מכרז לאיוש התפקיד.

מובטלים חסרי־מקצוע לא יוכלו לסרב לקבל עבודה

הצעת חוק שעל־פיה יבוטלו דמי האבטלה של מובטל המוגדר כחסר־מקצוע, אם הוא מסרב לקבל כל עבודה שהיא, הוגשה אתמול לקריאה ראשונה על־ידי שר העבודה והרווחה משה קצב. עד כה יכלו מובטלים כאלה לסרב, אם התמורה בעבודה המוצעת היתה נמוכה מדמי האבטלה.

עם קבלת החוק החדש, לא יוכלו עוד לעשות כן, אולם הם יקבלו השלמת הכנסה לכדי 75 אחוזים לפחות ממה שהשתכרו בעבודתם הקודמת. כך יהיה סך כל הכנסותיהם גבוה מדמי האבטלה, והדבר משמש כתמריץ חיובי לצאתם לעבודה.

הודעה לציבור

לרגל ביצוע שיפורים ברשת אספקת החשמל יסגר קטע בכביש הרברט סמואל בתל אביב (רח' קויפמן פינת רח' אריה שנקר) לתנועה, בתאריך 14/1/88 משעה 19:30 עד שעה 06:00 למחרת לשם הנחת כבלים תת-קרקעיים.

התנועה מצפון לדרום תעבור דרך החניון שממול לבית הטקסטיל. התנועה מדרום לצפון תעבור דרך רחוב המרד.

הציבור מתבקש להשמע להוראות התמרורים והשוטרים במקום.

עם הציבור הסליחה על אי הנוחות המתחייבת בתהליך שיפור אספקת החשמל לצרכנים.

לשרותך,

חברת החשמל לישראל

מחוז דן

הקרדינל ויליבראנדס:

אין לצפות לדיאלוג בין הוואתיקן לבין היהדות

אמסטרדאם (עסט"א). אין לצפות בעתיד הקרוב לפתיחת דו־שיח מדיני בין הוואתיקן ליהדות. אם כי יש להעניק עדיפות מוחלטת לדו־שיח דתי בין שתי הדתות. כך אמר באחרונה הקרדינל יאן ויליבראנדס, ראש מחלקת הוואתיקן לקשרים עם דתות לא־נוצריות, בביקור שערך באמסטרדאם.

כאשר נשאל הקרדינל מה דעתו על הסיכויים לפתיחת הדו־שיח עם היהודים, הדגיש ויליבראנדס כי יש להפריד היטב בין דו־שיח דתי לדו־שיח פוליטי.

כאמור, אמר הקרדינל כי יש להעניק קדימות לדו־שיח דתי. אך דו־שיח מדיני, שיכלול את הכרת הוואתיקן במדינת ישראל, אינו צפוי בעתיד הקרוב.

הקארדינל הדגיש כי תהיה זו טעות לחשוב כי כל היהודים בעולם מזדהים עם מדינת ישראל.

שר הביטחון יצחק רבין ביקר אתמול בעזה. נילוו אליו סגן הרמטכ"ל אלוף אהוד ברק, ואלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי (צילום: יובל נבון, יחידת דובר צה"ל)

הכרה מיידית בישראל דורש מנהיג אופוזיציה ביוון

אתונה (עסט"א). קונסטנטינוס מיטסוטאקיס, יו"ר מפלגת האופוזיציה העיקרית ביוון "דמוקרטיה חדשה", אמר אתמול כי יוון "חייבת להכיר מייד בישראל, ובוודאי בטרם תקבל את הנשיאות התורנית של השוק האירופי המשותף".

הפוליטיקאי היווני הוסיף כי אם דבר זה לא יקרה, הרי מפלגתו תכיר בישראל ברגע שתעלה לשלטון.

ההצהרה הושמעה שלשום בפגישה בין מיטסוטאקיס לבין הנציג הדיפלומטי הישראלי באתונה, השגריר משה גלבוע, במשרדי המפלגה "דמוקרטיה חדשה".

הודעה זו היתה בבחינת בשורה טובה ליהודים ביוון ולאזרחים הישראלים החיים במדינה זו.

בארבעת השבועות האחרונים ניתן סיקור שלילי מאוד להפרעות הסדר בשטחים, הן על־ידי העיתונות השמאלית והן על־ידי הטלוויזיה הממשלתית.

מקורות מקורבים למשרד החוץ היווני אמרו כי אין הם מרוצים מהדרך שבה מסקרת הטלוויזיה את האירועים, והם מחו על כך בפני הרשויות הנוגעות בדבר.

שחל מבטיח כי לא יאפשר עוד שיבושים במשק הדלק

מצא:"מה שאנו עושים זה אוננות" ● רמון: חברי הליכוד תוקפים את שחל מסיבות פוליטיות בלתי ענייניות

מאת צבי זרחיה

לא נאפשר שיבושים במשק הדלק, ואם יהיו, נטפל בהם במסגרת החוק — אמר אתמול שר האנרגיה משה שחל בדיון בוועדת הכספים של הכנסת.

שחל הוסיף כי הרפורמה יוצאה לדרך על פי החלטת הרשות הלאומית לאנרגיה, שהיא גוף סטטוטורי. שר האנרגיה ציין כי בהפעלת הרפורמה, ייהנה הצרכן מתחרות והתייעלות שיביאו לשירות יעיל וטוב והוזלה במחירים.

ח"כ יהושע מצא הגיש הצעה לסדר היום להקמת ועדת משנה לנושא הרפורמה בדלק בתנאי ששחל יצהיר כי יקבל את מסקנותיה וידחה לשבועיים־שלושה את ביצוע הרפורמה.

שחל סרב לכך בתוקף ואז ביקש מצא מהיו"ר להפסיק את הישיבה. "אם שחל אמר שהוא לא ימלא אחר החלטות הוועדה מה שאנו עושים זה אוננות".

ח"כ חיים רמון: "שוק הדלק נמצא במצב שבו שולט מונופול בתי הזיקוק וקרטל חברות הדלק. זוהי מציאות מעוותת הגורמת נזק של מיליוני דולרים למשק המדינה. חברי הליכוד תוקפים את שחל מסיבות פוליטיות בלתי ענייניות".

מחקר אוניברסיטאי:

חובבי כדורגל במערב גרמניה — לאומנים עד ניאו־נאצים

בילפלד, גרמניה המערבית (ע"ר). לחלק גדול מחובבי הכדורגל הצעירים בגרמניה המערבית דעות לאומניות קיצוניות, וחלק מהם אף נוטים לדעות ניאו־נאציות. כך עולה ממחקר אוניברסיטאי שפורסם אתמול.

הסקר נערך מטעם אוניברסיטת בילפלד בקרב מאות חובבי כדורגל בתשע ערים מערב־גרמניות, שבהן קבוצות הכדורגל משתייכות לליגה העליונה, ה"בונדסליגה".

מהסקר עולה כי 68 אחוז מהחובבים שנשאלו מבקשים למנוע מזרים ללמוד בבתי־ספר בגרמניה המערבית, ו־34 אחוז קראו לגירוש הזרים. 52 אחוז תמכו בסיסמה "גרמניה לגרמנים". כ־20 אחוז השיבו כי הם תומכים ברעיונותיהן של קבוצות ניאו־נאציות.

כמחצית מבין הנשאלים אמרו שהם מאמינים בתיזה של "הישרדות החזק ביותר". "הם הביעו את אמונתם העזה בכך שכל יום בחיי האדם הוא בבחינת קרב והחזק ביותר חייב לנצח", כתבו עורכי הסקר.

"כרבע מבין הנשאלים סבורים כי החזק ביותר חייב להשמיד לא רק בטבע, אלא גם בקרב בני האדם", כתבו הסוקרים.

מיפגש־פיסגה היום בוואשינגטון בין נשיא ארה"ב לראש ממשלת יפאן

השיחות עשויות להשפיע על האווירה בשוקי הכספים ובבורסות ● ארה"ב תובעת מיפאן: להקל כניסת סחורות אמריקאיות לשוקי יפאן ולעודד הצריכה הפנימית על חשבון הייצוא

מאת יואב קרני
סופר "הארץ"

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). בוואשינגטון אמורים להיוועד היום נשיא ארצות הברית רונאלד רייגן וראש ממשלת יפאן נאבורו טאקשיטה. לפגישת פיסגה זו עשויה להיוודע השפעה לא מבוטלת על מצב רוחם התזזיתי של שוקי הכספים ושל הבורסות בעולם.

על השיחות בוואשינגטון יהיה מוטל צלן הארוך של שתי בעיות: הגרעון העצום במאזן המסחרי של ארה"ב, שיש לו קשר ישיר לעודף העצום במאזן המסחרי של יפאן; ומשבר הדולר.

יש אמנם ספק מסוים אם הפסגה בוואשינגטון תעלה תוצאות ממשיות, אך אפילו רוחה והצהרות הסיכום שלה יוכלו להזיז את גורלם של מיליארדי דולרים בימים הבאים.

טאקשטה נטל את ראשות הממשלה ביפאן רק לפני שלושה חודשים, והוא ידוע הרבה פחות מקודמו יאסוהירו נאקאסונה. זה האחרון היה המדינאי היפאני בעל הפרופיל הבין־לאומי הגבוה ביותר מאז מלחמת העולם השנייה, ואפילו דיבר אנגלית. הוא פיתח ידידות אישית עם הנשיא רייגן, והשניים קראו זה לזה "רון" ו"יאסו". טאקשטה קטן־הקומה ועגול־הפרצוף אינו מדבר אנגלית ולפי משקיפים התעניינותו במדיניות חוץ מוגבלת.

עודף מסחרי של 4.7 מיליארד דולר

בסוף השבוע שעבר התפרסמו בטוקיו נתוני היבוא והיצוא של יפאן לדצמבר, ומהם עלה עודף מסחרי של 4.7 מיליארד דולר. זו אמנם ירידה ביחס לחודשים הקודמים, אבל הנתונים מוסיפים לשקף חוסר איזון קיצוני, ששותפי־הסחר של יפאן, בייחוד ארה"ב, אינם מוכנים לקבל. לשם השוואה, בנובמבר רשמה ארה"ב גירעון מסחרי של 17.62 מיליארד דולר.

שוקי הכספים והבורסות ממתינים בדריכות רבה לנתוני הסחר של דצמבר, שיתפרסמו בוואשינגטון ביום שישי. אם לא תהיה ירידה של ממש בגרעון, אין זה מן הנמנע שנראה בשבוע הבא ירידות שערים מסחררות בבורסה של ניו יורק וירידה נוספת של הדולר.

ארה"ב מציגה ליפאן שתי תביעות עיקריות: להקל על סחורות אמריקאיות את הכניסה לשוקי יפאן ולעודד את הצריכה הפנימית על חשבון הייצוא. היפאנים מבינים זה שנים אחדות שאין להם מנוס מלהיענות לכך, בגלל התלות ההדדית בכלכלה הבין־לאומית. אך ארה"ב אינה מאושרת מקצב ההיענות ומהיקפה. במערכת הבחירות לנשיאות בארה"ב נשמעות מדי פעם הצעות לצעדי־עונשין נרחבים נגד סחורות יפאניות.

משלמים על שקיעת הדולר

שקיעתו הדרמטית של הדולר לעומת הין בשנתיים האחרונות, מתחילה לתת את אותותיה ביצוא היפאני. אתמול נודע, שתעשיית הרכב "הונדה" נאלצה להעלות את מחירי מכוניותיה בארה"ב. היקף המכירות של רוב המכוניות היפאניות יורד.

צעירים באבו גוש: לא מוחלט לאלימות

(עתי"ם). "אנחנו מזדהים רגשית עם אחינו הפלשתינאים בשטחים, אבל אומרים לא מוחלט לכל סוג של אלימות. הפיתרון היחיד הוא מדיני," אמרו אתמול צעירי הכפר הערבי אבו־גוש, בפגישה עם חברי המשמרת הצעירה במפלגת העבודה, שהתקיימה בביתו של עבדול רחמן מוסא, מצעירי המנהיגים בכפר.

"דווקא היום כשהמצב נראה כבד וכל חסר סיכוי, אנחנו מאמינים שהצעירים — אתם מאבו־גוש ואנחנו מהמשמרת — נוכל להיות חיל חלוץ ולהוות גשר. אנחנו חייבים למצוא תרופה למחלה לפני שיהיה באמת מאוחר מדי," ציינה יעל ארן, מזכירת המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה במחוז ירושלים.

נהרגו במהומות בדרום אפריקה

יוהנסבורג (אי־פי). שני צעירים שחורים נהרגו אתמול באירועים אלימים בדרום אפריקה, שבהם גם ניזוק בניין בית ספר בהתפוצצות פצצה שאירעה בסדרה של התקפות שונות. כך מסר אתמול דובר המשטרה בבירה הדרום־אפריקאית.

שוטרים ירו למוות בצעיר שחור כאשר פתחו באש על קבוצת שחורים שנאספה באופן לא־חוקי, איימה על שוטר וסירבה להתפזר.

תיקון טעות

בתמונה שפורסמה אתמול בעמוד הראשון נראה איש העסקים העצור בחשד ריגול, שבתאי קלמנוביץ, עם נשיא בופוטסואנה, לוקאס מאנגופה, ולא עם נשיא סיירה לאונה כפי שפורסם בטעות. בצילום נראים גם הצייר הרוסי לב שסינמן עם רעייתו אירית בביקור שערך בבירה.

ולדהיים מאשים העולם באחריות חלקית לסיפוח אוסטריה ב־1938

וינה (אי־פי). נשיא אוסטריה קורט ולדהיים, שהואשם בהסתרת עברו הנאצי, אמר אתמול לדיפלומטים זרים בבירה האוסטרית שלקהילה הבין־לאומית היתה אחריות חלקית לסיפוחה של אוסטריה על־ידי אדולף היטלר לפני 50 שנה.

בקבלת פנים לכבוד השנה החדשה שקיים לכבוד השגרירים שהואמנו במדינה, ביכה ולדהיים את "האירוע הטראגי שגרם לסבל עצום לאנשים כה רבים, במיוחד לחברינו האזרחים היהודים".

בקבלת פנים אתמול השתתפו דיפלומטים מכל המדינות המיוצגות בוינה, פרט לישראל.

עורך את העמוד חיים בל

פרופ' ורנון בוגדנור, מומחה לחוקה מאוקספורד:

"לחוקה תועלת שולית בלבד — הגנת זכויות האזרח תלויה בנכונות האזרחים להגן עליהן"

מאת ירח טל
סופר "הארץ"

"הסכנה בחוקה היא שמצפים ממנה יותר מדי. אמנם היא יכולה להיטיב עם האזרחים, על־ידי הצגת עקרונות ברורים, אך בסופו של דבר, הגנת זכויות האזרח תלויה במידת הנכונות של האזרחים להגן עליהן. לחוקה יש תועלת שולית בלבד" — אמר אתמול פרופ' ורנון בוגדנור, מומחה בריטי לחוקה מאוניברסיטת אוקספורד.

פרופ' בוגדנור הירצה אתמול על נושא החוקה באוניברסיטת חיפה.

הוא ציין כי הניסיון מלמד שהחוקה כשלעצמה לא מבטיחה זכויות האזרח. כך, לדוגמה, חוקתה של ארה"ב לא מנעה את אפליית השחורים, תופעת המקארתיזם ומעצרם של אלפי אמריקאים ממוצא יפני בימי מלחמת העולם השנייה. לעומת זאת, בבריטניה ובניו־זילנד, חסרות החוקה, מוגנות זכויות האזרח בצורה סבירה למדי.

החוקר האורח אמר כי יש כיום רק שלוש ארצות דמוקרטיות שאין להן חוקה: בריטניה, שלא רוצה בחוקה כי היא נהנית מקונסנזוס ציבורי על ניהול המדינה; ישראל, המתנגדת לחוקה מסיבות הפוכות ובעיקר בגלל בעיית הדת, וניו־זילנד, שם סבורים שלא זקוקים לחוקה תודות לאופי ההומוגני של האוכלוסיה.

פרופ' בוגדנור הטיל ספק אם הישראלים יהיו מסוגלים להסכים על חוקה, בעיקר בשל אי־ההסכמה בנושאי הדת. הוא ציין כי קשה לראות שהדתיים בישראל יסכימו למגילת זכויות הפרט או להפרדת הדת מהמדינה, מפני שהאתוס של החברה הישראלית מדגיש את הקהילתיות ולא את האינדיווידואליות, כפי שזה בארה"ב.

"יישום חוקה תלוי בתרבות החברתית, ואני לא רואה שבישראל יסכימו על 'זכויות טבעיות', כפי שעשו מנסחי החוקה בארה"ב, שבצורה נאיבית האמינו שישנן אמיתות שהן אוניברסליות ומעל הפוליטיקה, אשר גם רוב לא יכול לשנותן".

עוד ציין המומחה לחוקה מבריטניה כי הצעת החוקה שהכינו הפרופסורים באוניברסיטת תל אביב עשויה לגרום לכך שהממשל בארץ יהיה פתוח ואחראי יותר, אבל היא גם עלולה להביא לתוצאות שלא רוצים בהן, כמו פופוליזם. לדעתו, החוקה גם עלולה להביא לפוליטיזציה של מערכת המשפט, כפי שהתהווה בארה"ב.

לדעת פרופ' בוגדנור, שינוי שיטת הבחירות בארץ חשוב יותר מקבלת חוקה. הוא תומך בהצעה שראש הממשלה וסגנו ייבחרו בבחירות ישירות על־ידי העם, שבוע או שבועיים לפני הבחירות לכנסת, וכך יתאפשר לציבור להחליט אם הוא רוצה בכנסת שתתמוך או לא תתמוך בראש הממשלה וסגנו.

דרום אפריקה - זה השטח שלנו...!

SAA המבט המשתלם על דרום אפריקה.

רק כשתטוס SAA
תזכה להנחות מיוחדות ברשת המלונות
PROTEA, HOLIDAY INN, SOUTHERN-SUN.

רק כשתטוס SAA
תוכל לשכור רכב מחברת "הרץ" או "אויס" במחיר סוחל ובתנאים מיוחדים.

רק כשתטוס SAA
כרטיס VIRSA לטיסות פנימיות ברחבי דר' אפריקה במחיר מיוחד.

רק כשתטוס SAA
תוכל להנות משיטת התשלומים שלנו.

טיולים מאורגנים

אנו מציעים טיולים מאורגנים לדרא"פ במחירים הנמוכים ממחיר טיולים לאירופה בשיתוף עם מספר מארגני קבוצות מהמפוסים בארץ בליווי מדריך ישראלי.

תאריכי יציאה:
1/2/88, 21/3, 18/4, 4/7

כל תאריכי היציאה מובטחים.

עם SAA
* חניה אחת בציריך
* המראה מתל־אביב, בכל יום ב' אחה"צ
* מטוסי ג'מבו חדשים, מרווחים, מפוארים ונוחים ביותר.

לפרטים נוספים
פנה לסוכן הנסיעות שלך
או ל־SAA 03-5102828
בירושלים 02-233137

SAA
SOUTH AFRICAN AIRWAYS

HMC
Herzliya Medical Center
מרכז רפואי - הרצליה

האזינו מחר לתכנית הרדיו "ביקור בית"
משעה 9:00 עד 10:00 ברשת ב'
שתעסוק בנושא **האימפוטנציה.**
באולפן יתארחו ד"ר אריה לינדנר והפסיכותראפיסט מר גבי וויסמן.
מנחה שמואל שי.
תינתן אפשרות לשאלות מאזינים (גם ללא ציון שם)
בטלפונים: 03-210260, 03-210268, 03-210269

המרכז לשלום
מודיע
שיחת חוג האמנים
הועברה ממלון "אמריקן קולוני" במזרח ירושלים
למלון הילטון במערב ירושלים
יום העיון מתקיים כמתוכנן במרכז ז'ראר בכר
טל. 561-2266 (03)

صورة عن الأصل

مكذا من الأصل

סביב ביתו של פרופ' שני, מנהל בי"ח שיבא, הוצבה שמירה של 24 שעות ביממה

אט. שמירה של 24 שעות ביממה הוצבה על ביתו של פרופ' מרדכי שני, מנהל בית החולים שיבא בתל־השומר, לאחר שהתלונן במשטרה על כך שקיבל איומים בטלפון ובמכתבים. נאמר, כי יש מעוניינים בקרב חולי הכליות שידאגו לפגוע בו, אם לא תחודש פעילותה של היחידה להשתלת כליות, בראשה יעמוד ד"ר בינו סיגל.

לפני שבוע פורסמו מודעות אבל סביב ביתו של פרופ' שני ובהן נכתב: "לזכרם של חולים שנפטרו ולא זכו להשתלת כליה בבית חולים שיבא. אבא רחם על החולים הסובלים ופתח היחידה".

לדברי פרופ' שני, חודשו האיומים בימים האחרונים, לאחר שנעשה מאמץ לחדש את ההשתלות בבית החולים, מבלי שהיחידה עצמה תיפתח וללא ניהולו של ד"ר סיגל.

פרופ' שני אמר כי אם יגיע המצב לידי כך שילדיו עלולים להיפגע "אקום ואסתלק".

בעקבות סכסוך ממושך סגר משרד הבריאות את היחידה להשתלה בראשות ד"ר סיגל ואולם חולי כליות רבים התארגנו וערכו הפגנות למען פתיחתה מחדש בניהולו של ד"ר סיגל.

האמרגן יהלום: המתלוננות נגדי שכבו איתי בהסכמה מלאה

ע"ט. האמרגן משה יהלום מתל אביב, המואשם בשני מעשי אונס ובנסיון לאונס, כפר בעדותו אתמול במעשים המיוחסים לו, וטען כי כל אלה שהתלוננו נגדו העלילו עליו, וכי הן שכבו איתו בהסכמתן המלאה.

אתמול החל יהלום בהשמעת גרסתו, בעלותו אל דוכן העדים בבית המשפט המחוזי בתל אביב.

בתשובה לשאלות סניגורו, עו"ד מנחם רובינשטיין, טען הנאשם, כי אחת המתלוננות, שהגיעה לביתו בעקבות מודעה שפירסם בעתון, שהתה עמו בלילה מרצונה הטוב. יתרה מזו, טען, היא אמרה לו בשלב מסויים, כי עליה להגיע לביתה לפני עלות השחר, לפני שהילדים אמורים לצאת. לכן העיר אותה יהלום מוקדם ושלח אותה לביתה במונית.

אשר למתלוננת השניה, טען, היא בילתה עמו ברצון ואף התקלחה בביתו, ולא היה שום מעשה של כפיה וכוח.

במהלך עדותו, התלונן הנאשם, כי אנשי המשטרה שחקרו אותו התאכזרו אליו ונהגו עמו שלא כחוק.

המשכים מעמוד 1

פרשת קלמנוביץ'

(סוף מעמוד 1)

מידע הועבר אל קלמנוביץ' ע"י אותם קצינים, ולהעריך את הפגיעה שנגרמה עקב כך לבטחון המדינה.

פגישות עם האישה

אתמול נפגשה אשתו של קלמנוביץ', ד"ר טניה קלמנוביץ', עם בעלה במקום מעצרו. בפגישה נכח גם עורך הדין אמנון זכרוני, סניגורו של החשוד בריגול.

טניה קלמנוביץ' סיפרה כי הגיעה מגרמניה לישראל ביום ראשון, לאחר פירסום סיבת המעצר בטלוויזיה הישראלית. לבני הזוג ילדה בשם ליאת, בת עשר. שבתאי וטניה נישאו לפני כעשר שנים. לפני כן היתה טניה נשואה שלוש פעמים ויש לה גם בת מנישואים קודמים. הבת המשותפת, ליאת, נותרה בגרמניה אצל חברים, ועדיין אינה יודעת דבר על מעצר אביה וההאשמות המיוחסות לו.

טניה הנמוכה עדיין אמרה אתמול בהתרגשות כי "אין לי הרגשה נעימה, אני דואגת ולא מאמינה. המשפחה אצלי לא תופסת את זה. "עבדתי בגניקולוגיה ובשנים האחרונות הפסקתי את העבודה", אמרה ד"ר קלמנוביץ'. "בעלי היה עסוק בנסיעות ולעיתים הצטרפתי אליו. לא יכולתי להקדיש הרבה לעבודתי כרופאת נשים. קשה לומר לנשים הרות שאני בנסיעות."

איננה מאמינה

פגישת בני הזוג נמשכה דקות אחדות ועיקר השיחה ביניהם היתה על שלומה של הבת. ד"ר קלמנוביץ' אמרה כי מצב רוחו של בעלה "לא הכי טוב". גם הודיע ש"הם לא צעירים ולא כל כך בריאים, מרגישים גרוע."

היא עצמה אינה מאמינה באשמת בעלה "וכמעט בטוחה שזה לא נכון".

בינתיים מתגוררת טניה קלמנוביץ' אצל חברים בארץ ועדיין אינה יודעת מתי תחזור לגרמניה.

לדבריה, על מעצרו של בעלה נודע לה ימים ספורים בלבד לפני שהפרשה נחשפה בכלי־התקשורת, שבועיים לאחר שכבר היה עצור. היא לא ידעה על כך דבר ולא היתה מודאגת מהעדרו, כי היתה רגילה לנסיעות העסקים הממושכות שלו.

עסקים בסיין

בינתיים נודע כי בחודשים האחרונים ניסה קלמנוביץ' לבצע מיספר השקעות בסיין העצמאית ובכלל זה הקמת בתי מלון ובנייני מישרדים. בהשקעות אלה טיפלו עורך הדין אמנון זכרוני (המייצג כעת את קלמנוביץ' בחשדות שהועלו נגדו) והארכיטקט ישראל גודוביץ. השניים ביקרו בסיין על פי יוזמתו של קלמנוביץ' שניסה לארגן קבוצה של משקיעים שתקים בסיין מיספר פרוייקטים.

הקשר הראשוני בין קלמנוביץ' לסיין בוצע באמצעותו של עורך הדין האמריקאי דייוויד בוקסבאום, שהיה בקשרים עם סיין העצמאית. אחר כך יצר קלמנוביץ' קשרים נוספים בעזרתו של אמנון זכרוני.

בין היתר טיפל קלמנוביץ' בהקמת מלון בן 600 חדר בהשקעה של כחמישה מיליון דולר. השקעה זו לא יצאה עדיין אל הפועל אך השקעות אחרות של קבוצה זו כבר בוצעו בסיין בלא שקלמנוביץ' יהיה שותף להן.

עו"ד אמנון זכרוני אישר אמש בשיחה עם "הארץ" שקלמנוביץ' ניסה לפעול עיסקית בסיין אך לא היה מוכן למסור כל פרטים נוספים בהקשר זה.

ידידות עם מוחמד

כאשר שהה קלמנוביץ' בלונדון בתקופה בה היה משוחרר בערבות גבוהה, הוא נהג להיפגש עם ג'מיל סעיד מוחמד, מליונר שיעי־לבנוני אשר ברח מסיירה לאון לאחר הדחתו מהשלטון שם לפני פחות משנה וחצי. מוחמד הוא אחד מן התורמים החשובים של מיליציית "אמל" וידידו הטוב ביותר של נביל ברי. לפני שלושה חודשים שהה ברי בחשאי בלונדון ומקור יודע־דבר מסר, כי לא מן הנמנע שקלמנוביץ' נפגש עם ברי בביתו של מוחמד.

ג'מיל סעיד מוחמד היה האיש החזק והעשיר ביותר במדינה המערב־אפריקאית עד סוף 1986, כאשר הנשיא שייקה סטיבנס פרש מתפקידו ופינה את מקומו לרמטכ"ל ג'וזף מומו, אשר נעזר בקלמנוביץ' ובחבריו כדי להגיע לשלטון. קודם לכן החזיק מוחמד במירב זכויות הכרייה החשובים במדינה ורכושו נאמד במאות מליוני לישי"ט. היה לו צבא פרטי של 300 לוחמי רחוב פלשתינאים מביירות והוא היה מקורב במיוחד ליאסר עראפת.

באותה שנה הזמין מוחמד את יאסר עראפת לבקור בסיירה לאון וזה הציע לנשיא סכום של 10 מליון דולר בתמורה לקבלת בסיס אימונים במדינה והכרזה המגנה את הציונות והאפרטהייד. מוחמד הביא במאי 1983 לכינון יחסים בין סיירה לאון לבין איראן. הוא קיבל את פני השגריר האיראני בשיירה של 120 איש והתנהג כאילו היה שליטה האמיתי של המדינה. מאז הפך נמלה של פריטאון הבירה למרכז מודיעיני של איראן באפריקה המערבית. מאז קיבלה גם סיירה לאון נפט איראני בתנאי מילווה ללא תשלום ריבית.

קציני צה"ל לשעבר

בתקופת שלטונו של מומו נכנס לזירה שבתאי קלמנוביץ' אשר הגיע לנשיא לשמור על שלומו האישי ועל שלום משטרו. הוא טען לקשרים הדוקים עם ישראל ואף הביא לשם כמה קצינים לשעבר. במארס אשתקד הודיע הנשיא כי מוחמד ואנשיו ניסו להרוג אותו ולערוך הפיכת חצר במדינה. מוחמד ברח על נפשו ללונדון וכ־20 מאנשיו ומבני משפחתו הועמדו למשפט תוך שהם מתבקשים בעונש מוות.

בטקס ההכתרה של מומו נכחה גם רות דיין, אשתו לשעבר של משה דיין, שבקשרים עמה התפאר קלמנוביץ'. מוחמד, מצידו, הזמין את נביל ברי ועל פי עדותו של קלמנוביץ', בראיון לסופר "הארץ" בלונדון שנערך לפני שלושה חודשים, איים ברי לעזוב את המקום בגלל נוכחותה של רות דיין. הוא אכן עשה זאת, אבל אחר־כך חזר בו.

מוחמד מיאן להרחיב את היריבות על קלמנוביץ' והכחיש כי הוא אשר סייע לו להשתחרר בערבות של חצי מליון לישי"ט על פי דרישת בית המשפט הבריטי.

לא רצו שיקלוט

סגן יו"ר התאחדות עולי בריה"מ לשעבר דחה בזמנו, לפני עשר שנים, את פנייתו של שבתאי קלמנוביץ' להצטרף לצוות ההתאחדות, כדי לעזור בקליטת עולי בריה"מ. בקשתו נדחתה מסיבות של אי אמינות — אמר דוד יפית, יו"ר המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בישראל. יפית הסביר, כי דחייתו היתה על רקע "נדודיו בין מפלגה פוליטית ליריבתה, מלע"מ לעבודה ומשם לפ"ש (פלאטו שרון) ולחרות".

הרצוג

(סוף מעמוד 1)

את מועמדותו בעיקר בגלל הרגישה של רעייתו.

בשיחות עם מקורביו אמר הרצוג כי יש לו סיפוק רב בתפקידו. זה תפקיד מעניין עם תחושת שליחות חזקה, למרות הסמכויות המוגבלות.

נראה שאחד השיקולים המרכזיים שהכריעו את הכף היה המצב במדינה: יחסי הכוחות הפוליטיים, הקיטוב בין דתיים לחילונים והמתחים בין יהודים לערבים, ותחושתו כי הוא יכול לתרום בנושאים המרכזיים האלה.

הרצוג גם שאב עידוד ממכתבי אזרחים שקראו לו להמשיך בתפקידו.

מבין חמשת הנשיאים שקדמו להרצוג, רק שניים — בן־צבי ושזר — כיהנו יותר מקדנציה אחת.

סגירת שטח

(סוף מעמוד 1)

צבאי סגור.

בעבר היו הצווים מנוסחים בדרך כלל בפירוט, ונכתבו בהם אזורי הסגירה המצומצמים, כגון מחנה פליטים מסויים. על הצו הסוגר את אזור שכם חתום מושל שכם, סגן־אלוף יהודה מאיר.

לטענת הצלמים, אין מציגים בפניהם את הצווים כאשר הם מגיעים לשטח, אלא רק כאשר הם מתחילים לצלם. בשעה שהחיילים מבחינים בצלם המשתמש במצלמתו, מיד הם פונים אליו, מציגים את צו הסגירה ואוסרים עליו לצלם.

בתשובה לשאלה מסר דובר צה"ל כי "אף שטח לא נסגר לעיתונאים בלבד. כאשר שטח נסגר, אין כניסה לאיש".

פורום

(סוף מעמוד 1)

יו"ש וחבל עזה. גורם מדיני בכיר אמר אמש כי "יש תמימות דעים בין שמיר, פרס ורבין שחייבים להחמיר את צעדי הענישה".

— נודע כי נשקלת האפשרות לנקוט בענישה סביבתית כגון איסור על תושבי השטחים (בעיקר ברצועת עזה ובאזורים מסויימים ביו"ש) לצאת למקומות עבודתם בישראל. כן הועלתה הצעה להרחיב את השימוש בעוצר לפרקי זמן ארוכים יותר, בעיקר על מחנות הפליטים שמהווים מוקדי תסיסה והתפרעויות.

רק בתום ההתייעצות עם פרס ורבין יכנס ראש הממשלה את הקבינט הפנימי כדי לדון בהחמרת ההתפרעויות בשטחים ובצעדים שיש לנקוט כדי להחזיר את החיים למסלולם. גורם מדיני אמר אמש: "אין לי ספק שהיום יתקבלו החלטות אופרטיביות, שמתחייבות מן ההחמרה שחלה במצב בשטחים".

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

לאה אברמוביץ

אלמנת לייב אברמוביץ ז"ל

ההלויה תצא היום יום רביעי כ"ג בטבת תשמ"ח 13.1.88 בשעה 13.30 מבית ההלויות העירוני רחוב רפנה 5, תל אביב לבית העלמין בראשון לציון.

בנה וכלתה - צבי וסוניה אברמוביץ
בתה וחתנה - רות וברטו זיתוני
נכדיה - רפאל ולילי זיתוני
דליה ואבי שורצברד
דני זיתוני
מיכל ואריה ביבי
אריק ואורית אברמוביץ
אחיה, אחיותיה וכל בני המשפחה

השבעה בבית זיתוני, רחוב בילטמור 10 תל אביב.

רעיתי האהובה

אביבה נג'ר

לבית ויסמן

איננה

ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, כ"ג בטבת תשמ"ח, 13.00 מבית ההלויות בסנהדריה להר המנוחות, ירושלים

עמיאל אמיל נג'ר

בצער רב אנו מודיעים על מותה של יקירתנו

אביבה נג'ר

לבית ויסמן

ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, כ"ג בטבת תשמ"ח, 13 בינואר 1988, ותצא בשעה 13.00 מבית ההלויות בסנהדריה להר המנוחות, ירושלים

משפחות: נג'ר, ויסמן

לאמיל נג'ר יקירנו

אנחנו אתך באבלך על מות

אביבה האהובה ז"ל

דיאן ועודד חנין
משפחת ספרא

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

אליעזר פורטנוי ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה, ביום חמישי, כ"ד בטבת תשמ"ח (14.1.88) בשעה 14.00 בבית העלמין בנחלת יצחק

המשפחה

למרגוט
ולכל משפחת גיצלטר

כואבים אתכם על מותו של חברינו וידידנו היקר

אליהו ז"ל

חיה ומשה שנבל
אהובה ואשר מילר
מיקי וחנוך צחר

לאבי זץ
מנכ"ל חברת אוברסיז קומרס בע"מ

משתתפים בצערך הכבד על מות

הרעיה ז"ל

יוסף שחק ושות'

לחבר הנהלתנו
מר צבי אברמוביץ ומשפחתו

השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד
במות האם

לאה אברמוביץ

"קר־פרי" הולון בע"מ
מפעלי קירור, "הר־פרי" מגלד
מחסני קירור בע"מ
מ.ל.א. שיווק
תנובה שוק סיטונאי
ארוז קר בע"מ
מזונות מגלד בע"מ
וזוגר "קר־פרי" בע"מ

לאמיל נז'ר

אתך באבלך הכבד במות רעיתך

אביבה

מארק שפס
מנהל מוזיאון תל־אביב לאמנות

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

יעקב לניר ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום ה' כ"ד בטבת תשמ"ח 14.1.88, בהר המנוחות (גבעת שאול) בחלקה החדשה, ירושלים.

המשפחה

תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובע"פ

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל

הפקולטה להנדסה אזרחית
שטח הנדסת מבנים
משתתפים באבלו של אדי ליבוביץ

במות **אביו** ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה

דיקן הפקולטה
חברי הסגל והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

רגינה שכטר

ההלויה תצא היום, יום רביעי ה־13.1.88 בשעה 10.00 בבוקר מבית ההלויות סנהדריה ירושלים

המשפחה

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה
מודפון
03-38 38 38

עצי היער מרכינים צמרתם

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו

משה קולר

מחלוצי ובוני מפעל היער בארץ

קרן קימת לישראל
ההנהלה וארגון העובדים

קואופרטיב דן

משתתף בצער החבר

יעקב זומר והמשפחה

על מות **האם** ז"ל

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו

מר עמוס בהיר

במות **האב** ז"ל

ומביעים תנחומים לו ולמשפחתו

שירותי תעופה בע"מ
הנהלת החברה

ליהודה בן שושן ומשפחתו

אתכם אנו באבלכם הכבד
במות האם

עליזה ז"ל

קואופ' "הנמל החדש", חיפה

לתלי ויורם סלומון

אתכם באבלכם הכבד
על מות בנכם

יותם ז"ל

היחידה לכח־אדם בשעת חרום
המטה הארצי ומרחב המרכז

לנורית ועמי רותם
וכל בית חצבה

משתתפים בצערכם על מות

עופרית ז"ל

כל בית עין־יהב

לאבי זץ

אתך באבלך הכבד במות עליך

רעיתך ז"ל

יוסף שחק ושות'

לאבי זץ
רויטל וניר

אתכם באבלכם הכבד
במות עליכם הרעיה והאם

ריקי ז"ל

הנהלה ועובדי לבנט בונדד
מימון ואחסנה
סבירים - עטרות
סטייט קופרייג'

לידידנו

אבי זץ וילדיו
מנכ"ל חברת אוברסיז קומרס בע"מ

תנחומינו במות
אשת נעוריך והאם

ריקי ז"ל

האיגוד הארצי
של מחסנים רשויים

דחפון
שרות מודעות טלפוני של דחפון
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

דו"ח חסוי שהוגש לקורפו על סדרי מינהל ברשות:

מאבקי כוח והעדר אמון בין מנכ"ל רשות שדות התעופה ליו"ר המועצה

ביחס למכשיר ההקלטה שהתגלה בחדר המנכ"ל קבעה הוועדה, כי לא נמצאו הוכחות לכך שגוב ארי הקליט את המשוחחים עימו אבל לעומת זאת קבעה הוועדה כי המנכ"ל למד אנגלית בעזרת המכשיר

מאת זהר בלומנקרנץ
כתב "הארץ" לענייני תעופה

"קיימים מאבקי כוח בין מנכ"ל רשות שדות התעופה, צבי גוב ארי, ליו"ר המועצה, אריה גרוסבארד. שררה אווירה של חוסר שיתוף פעולה והעדר אמון המקשים על פעילות מתואמת" — נאמר בדו"ח שהוגש לשר התחבורה, חיים קורפו.

את הדו"ח החסוי הכין, על פי מינויו של השר, סמנכ"ל משרד התחבורה למינהל, דוד בן אבו. הוא נועד לבדוק את סדרי המינהל ברשות שדות התעופה, לאחר שמשטרת נמל התעופה הפסיקה את חקירתה בחשד להאזנות הסתר בלשכת המנכ"ל, בחוסר תוצאות.

לפי הדו"ח היחסים ברשות שדות התעופה מושפעים מאופיים של המנכ"ל ושל היו"ר ומאי הסכמה ביניהם על חלוקת סמכויות.

הדו"ח לא התייחס לחשד לביצוע האזנות סתר בלשכת המנכ"ל, לאחר שהמשטרה הפסיקה את חקירתה. לעומת זאת, לגבי הקלטות שבוצעו לכאורה על ידי המנכ"ל בלשכתו ללא ידיעת האנשים איתם שוחח, נאמר בדו"ח, כי יש לכך הסבר: מכשיר ההקלטה שימש את המנכ"ל ללימוד ולשיפור השפה האנגלית ולא נמצאו עדויות שסותרות זאת.

בשני מקרים התברר, כי בוצעו הקלטות סתר והם היו מעורבים פקיד בכיר ומזכירה בשדה התעופה דב בתל־אביב. ההקלטות בוצעו כדי לבדוק השרות לשיחות פרטיות לחו"ל. שני העובדים הועמדו לפני ועדת משמעת ועזבו את מקום העבודה.

לגבי אבי צור נאמר בדו"ח, כי בסופו של דבר הושגה הסכמה לגבי סיום שירותו. באשר ליצחק זרדי ז"ל, שכיהן כמהנדס הרשות, הת־קיימה כנגדו חקירה סמויה של "מר דיצין אורחי" בחשד להדלפת מידע פנימי לעיתונות.

התעוררו חילוקי דעות לגבי סמכות המנכ"ל לפטרם, והדו"ח ממליץ להקים גוף חדש במסגרת מועצת רשות שדות התעופה, לפניו יוכלו עובדים שהועסקו על פי חוזה אישי לדוגמה, לערער במקרה שהמנכ"ל מבקש להפסיק את שירותם טרם סיום מועד החוזה.

עוד נאמר בדו"ח כי גוף חקירות פרטי התבקש בעבר לחקור חשדות שארבעה פקחי טיסה עובדים עבו־דות נוספות ללא רשות. כתוצאה מכך פוטרו שניים מהם.

הדו"ח ממליץ על הקמתה של ועדה מתוך חברי מועצת רשות שדות התעופה, שמסמכותה יהיה לאשר ביצוען של פעולות מסוג זה של מעקב ובילוש אחר עובדים.

כן מומלץ בדו"ח להגדיר בצורה מדויקת יותר את חלוקת התפקידים בין מנכ"ל הרשות ליו"ר מועצת המנהלים שלה.

שר התחבורה, חיים קורפו, אמר, כי יבחן את ההמלצות, יגבשן ויביא אותן להחלטת מועצת המנהלים של רשות שדות התעופה.

"יצחק טאוב המיט קלון על עצמו ועל עבודתו והרס במו ידיו את מפעל חייו"

— קבע השופט, שגזר חצי שנת מאסר על מי שהיה מזכיר בית המשפט המחוזי בבאר שבע, בגלל שמונה מקרים של ניצול סמכות להשגת שירותי מין מהכפופות לו

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ"

שישה חודשי מאסר בפועל נגזרו אתמול על יצחק טאוב (57), המזכיר לשעבר של בית המשפט המחוזי בבאר־שבע. טאוב הורשע בשמונה מקרים הקשורים בניצול סמכותו וכוחו להשגת שירותי מין בצורות שונות מפקידות, שהיו כפופות למרותו.

בשישה מקרים הורשע הנאשם בעבירה של הפרת־אמונים ואילו בשני מקרים הורשע בעבירה של שימוש לרעה בכוח המישרה.

טאוב הורשע על־פי הודאתו במסגרת עיסקת־הטיעון עם התביעה. במסגרת עיסקה זו ביקשה התובעת עו"ד שרה רותן לגזור על הנאשם ששה חודשי מאסר ובית המשפט אימץ, כאמור, עיסקה זו.

הסניגורית, עו"ד שולמית אמיר, ביקשה שבית המשפט יתחשב, כי הנאשם ירצה את עונשו במסגרת "עבודות־שירות" אולם התובעת, עו"ד רותן, התנגדה לכך, וביקשה שהנאשם ירצה עונש מאסר רגיל.

השופט יחליט על המסגרת בה ירצה הנאשם את עונשו לאחר קבלתה של חוות־דעת מטעם קצין בנציבות שירות בתי הסוהר (במסגרת "עבודות־שירות" אין לנאשם קשר למיתקן כליאה כלשהו וישנן עבודות שהוא מקבל עליהן שכר).

טאוב שימש במשך 20 שנה מזכיר ראשי של בית המשפט המחוזי בבאר שבע והיה אחראי על תכנון הארגון עבודות המזכירות בבית המשפט המחוזי והשלום שבת־חום השיפוט בדרום ופיקח על עבודות היחידות הפועלות במסגרת המזכירות, כמו קבלת עובדים חדשים, מילוי גליונות הערכה של העובדים, חוות דעת הקשורות לקי־דומם בעבודה והעלאות בדרגה.

שופט בית משפט השלום ברמלה, ה.א. פס, הדגיש בנימוקי גזר־הדין כי העניק משקל לחוות הדעת של הפסיכיאטר ד"ר אברהם הלמוט ולא פירט מסנה, בשל צנעת הפרט. על הנאשם כתב השופט פס: "היה על טאוב לשקול בין עבודתו הברוכה המסורה לפי עדויות אלה לבין התנהגותו הפסולה כלפי עובדות חסרות אונים התלויות ברצונו הטוב."

עוד נכתב בגזר־הדין כי טאוב המיט קלון על עצמו ועל עבודתו והרס במו ידיו את מפעל חייו. "את המצוקה והבושה שהנאשם לא היסס לנצל, אי אפשר לתאר במילים. על העובדות היה להשלים עם דרישותיו המבישות או לשלם מחיר יקר ומ־כאיב תמורת סרובן. ברירה זו בין היענות לתביעות מיניות לבין אבדן הפרנסה היא ברירה משפילה שאין לאדם רשות בכל פנאי, או מצב, להעמיד בפניה את זולתו", כתב השופט פס.

עוד כתב השופט על הנאשם: "הנאשם ביזה את העוצמה שעמדה לרשותו מכח משרתו הרמה ופגע אגב כך פגיעה קשה ומכאיבה במערכת המשפט והצדק."

קנס של 2000 ש' הוטל על עיתונאי שאיים וסחט באיום מקציני משטרה

מאת צבי הראל
סופר "הארץ" בבית המשפט

שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן, הטילה אתמול קנס של 2,000 ש"ח על משה ליכטמן, עיתונאי־חוקר מ"מעניטיר", שהורשע לפני שבועיים בשתי עבירות: איומים וס־חיטה באיומים כלפי שני קצינים ותיקים מהיחידה לחקירות הונאה.

שני הקצינים־המתלוננים בפרשה הם רב־פקד ראובן לוינגר ורב־פקד בועז גוטמן. השופטת קבעה בהכרעת־הדין כי הנאשם איים עליהם שאם לא ישתפו איתו פעולה, הוא יזיק להם במסגרת כתבה, שהוא עומד לפרסם על הי־חידה לחקירות הונאה.

בנימוקי העונש כתבה אתמול השופטת, כי העבירות בהן הורשע הנאשם הן דוגמה על השימוש לרעה בכוח, שאותו מעניקה החברה לעי־תונות. עוד כתבה השופטת, כי העי־תונות יכולה לשמש באמצעי הגנה משמעותי לשמירת זכויות האזרח כפרט ולשמור על תקינות חיי החברה, אולם "למרבה הצער פו־גשים בין השורות אנשים שאינם בוחלים בדרך להשגת מידע הנראה להם דרוש לעבודתם, כשהם עוברים את גבול המותר ולעתים פוגעים בשמו הטוב של הרוב הגדול של אנשי מקצוע העיתונות, העושים את מלאכתם נאמנה ובדרך מכובדת".

על תפקיד של עיתונאי־חוקר כתבה השופטת, כי "האיצטלה של עיתונאי־חוקר איננה הרשאה לשי־מוש באמצעים מפוקפקים ובלתי חוקיים לאיסוף אינפורמציה".

השופטת לא הסכימה לעמדת התובעת, עו"ד ריקי שפייזר, שביקשה להטיל על הנאשם מאסר על תנאי. בנימוקיה להסתפק בהטלת קנס על הנאשם — 1000 ש"ח על כל עבירה — ציינה השופטת כי הנאשם מעולם לא הורשע. העבירות הן משנת 1983, בנסיבות, הקיימות הרשעתו של הנאשם מהווה את עיקר ההרתעה. על הנאשם הגן עו"ד מיכי מוהר.

אבו חצירא ביקש מצ'יץ' למחוק חוב ארנונה לתמ"י

מאת חיים הנדוורקר

ח"כ אהרן אבו חצירא פנה לראש עיריית תל אביב, שלמה להט, וביקש למחוק חוב ארנונה בסך יותר מ־40 אלף ש', אותם חייבת מפלגתו, תמ"י, לעיריה בגין הפעלת משרדיה בתל אביב.

מדובר בחוב מצטבר של כמה שנים אותו לא הצליחה עיריית תל אביב לגבות מתמ"י. באחרונה ניסתה העיריה לעקל את כספי מימון המפלגות מחשבונה של תמ"י בבנק ואולם בבדיקה התברר, כי אין בו כסף.

בעוד העיריה שוקלת המשך הצעדים המשפטיים בנושא וכן ביצוע עיקול, בא ח"כ אבו חצירא לראש עיריית תל אביב וביקש למחוק את החוב. בסיומה של הפגישה בין השניים היו אנשי תמ"י "מרוצים".

מתמ"י נמסר כי העניין כולו הוסדר ואילו דובר עיריית תל אביב מסר בתגובה, שבקשתה של תמ"י למחוק את החוב נמצאת בבדיקה במינהל הכספים של העיריה וטרם נתקבלה החלטה בנושא.

נחתם חוזה לסיום בניית מגדל חיים בהדר הכרמל

מאת ירדן טל

חוזה לסיום בנייתו של "מגדל חיים", בניין משרדים במרכז הדר הכרמל בחיפה (רחוב הרצל) שבנייתו הופסקה לפני כשמונה שנים בגלל סכסוך בין הקבלנים, נחתם אתמול במעמד ראש עיריית חיפה, אריה גוראל.

שלמה קינרייך, מבעלי "מגדל חיים", חתם על ההסכם עם אלברט אליאס, בעל מלון מגדל ירושלים ובקעת הירדן באילת. בשבוע הקרוב יתקבל חידוש להיתר הבניה, ובשלב הראשון, בעוד כחודש ימים, ייפתח במקום חניון עם כ־200 מקומות חניה.

מחצית הבניין ישמש למשרדים וחנויות ויהיה מרכז מסחרי ותייר־ותי. בניית המרכז תסתיים תוך כשמונה חודשים. בשלב הסופי ייבנה, בחלקו העליון של המיבנה, מלון תבו כ־100 חדרים.

ההפגנות ברצועה גרמו הפסדים כבדים לתיירות

מאת איתן רבין

בגלל ההפגנות ברצועת עזה נגרמו הפסדים כספיים הנאמדים בעשרות אלפי דולרים לאתרי הנופש ברצועת עזה, ובמיוחד למלון גוש קטיף ולאכסניה "מדרשת הדרום". על כך מסר מנחם בית הלחמי, מראשי המתנחלים באזור.

בתגובה על כך עומדים לשדר בטלוויזיה תשדירי שירות לעידוד הנופש באזור הרצועה, בתיאום עם משרד התיירות.

עוד מסר בית הלחמי כי משלחת של מתנחלים משווקת את אתרי התיירות בגוש קטיף כבר בימים אלה באירופה וארצות הברית.

עם זאת, אמר בית הלחמי, יש היענות של תלמידים דתיים לבוא ולבקר באתרי התיירות.

צעיר דחה הצעת שופט להתחתן כבול; מבקש חופשת נישואין בת 48 שעות

(ע). בית המשפט התבקש לשחרר ל־48 שעות צעיר העצור עד תום ההליכים המשפטיים בשל עבירות מירמה, כדי לאפשר לו להינשא.

בבקשה שהוגשה אתמול לבית המשפט המחוזי בתל אביב נאמר, כי העצור תמיר חיון נרשם ברבנות לנישואין עם בחירת ליבו, ביום 18.1.88. האיש נעצר יום לפני חתונתו, שנקבעה להיערך ב־25.11.87, וכשבועיים לאחר מכן הוא נעצר עד תום משפטו.

עתה פנה סניגורו, עו"ד צבי לידסקי, לבית המשפט, בציינו, כי "מטעמים אנושיים ומן הצדק יש לאפשר להם להתחתן".

הסניגור ציין, כי בני הזוג דחו לפני כחודש את הצעת שופט בית משפט השלום, שתמיר חיון ישא את הכרתו, כשהוא כבול בידו באזיקים לשוטר לבוש אזרחית. עתה דורש העצור לשחררו ברבנות לשתי יממות, כדי לאפשר לו נישואין כדת וכדין.

הדיון בבקשה ייערך בימים הקרובים.

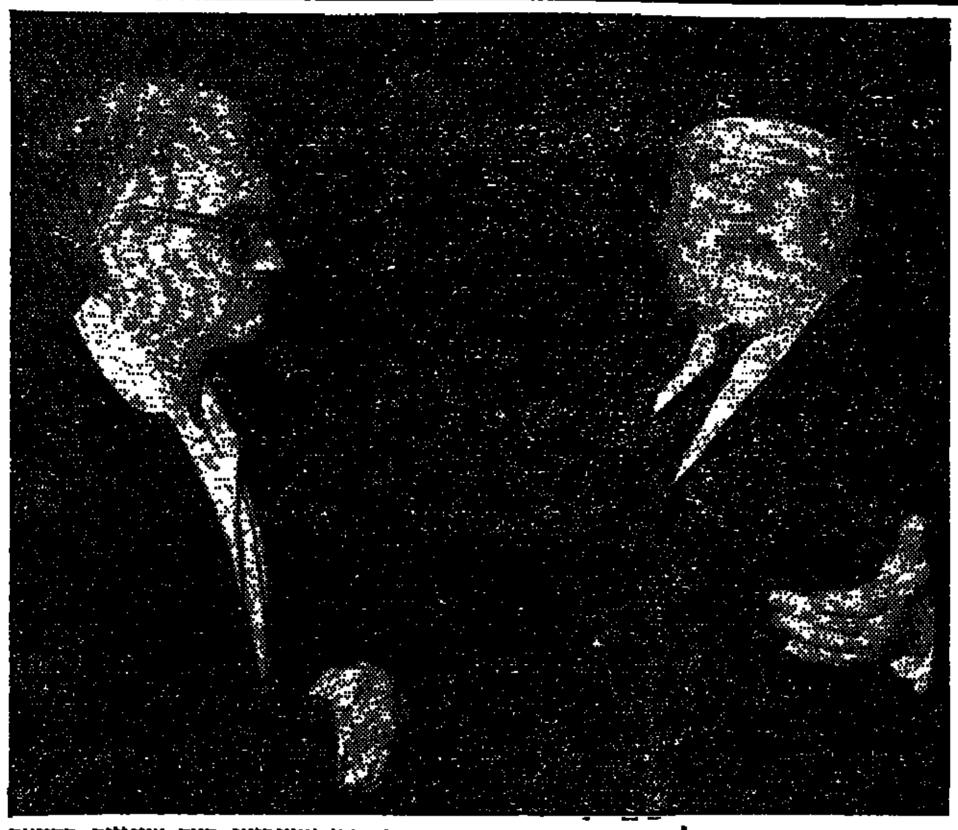

במסגרת מסע שיכנוע של ההסתדרות בין חברי הכנסת, כדי שיצביעו בעד שינויים בהצעת התקציב, נפגש מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר עם יו"ר ועדת הכספים, חבר הכנסת אברהם שפירא (צילום: רוני נעמן)

שני הרוצחים הכינו סולם מבד מזרונים, רגלי כסאות ושולחן

מפקד כלא ב"ש הציג את הסולם וכן מסיכות, סכין ודוקרן, שהכינו 2 האסירים במגמה לברוח • נתפסו בבדיקת סורגים שנערכה ביום א'

(ע). מפקד כלא באר שבע, גונדר משנה אשר כהן, הציג אתמול לפני עיתונאים ציוד מילוט שהכינו שני רוצחים, המרצים עונשי מאסר עולם. השניים נתפסו עוד בטרם הצליחו להימלט.

השניים קרעו את כיסוי המזרונים והכינו מהרצועות חבלים, ששימשו להכנת סולם. שלבי הסולם הוכנו מרגלי כסאות ושולחן. בקצה הסולם התקין עוגן מתכת, שנועד להיתפס בחומת הכלא. הם גם הכינו מסכות, סכין ודוקרן מאולתרים.

נציב שירות בתי הסוהר, גונדר שאול לוי, אמר, שהגילוי המוקדם של הבורחים היה הודות לקיום הוראות ביטחון קפדניות. לדבריו, נערכות בבתי הכלא בדיקות תכו־פות של סורגי התאים ובאחת מבדיקות אלה, שנערכה ביום א', גילו הסוהרים שני סורגי חלון שנוסרו בלילה במשורית. מיד הוכרזה כוננות, נערך חיפוש, נמצאו סולם החבלים והעוגן וכן משוריות, שהוסתרו בכיכר להם. מיד בודדו השניים מאסירים אחרים, עד ש־יועמדו לדין על ניסיון הבריחה.

על ההברחות של משוריות, סכינים, חומרי נפץ, סמים וחומרים אחרים אל תוך בתי הכלא, אמר גונדר לוי שאול, שאסירים החוזרים מחופשה מבריחים חפצים קטנים בתוך חפיסות סבון, וחפצים גדולים יותר הם מסתירים, בשיטות מיוח־דות, באחוריהם.

האם: "סילקו את הילד שלי מהגן בגלל שאנחנו ערבים"

הגננת: לא בגלל ערביותו אלא משום שאינו בשל • האחראית בעיריה: לא הגננת תקבע מי בשל ומי לא בשל להיות בגן

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

"סילקו את הילד שלי מהגן בגלל שאנחנו ערבים. הגננת טענה לפני, כי בני הוא ילד שובב. אבל רוב הילדים בגיל הזה הם שובבים," טוענה אתמול בזעם ויולט רזיק, בת 30, ערביה תושבת באר־שבע, שבנה אשרף בן השלוש סולק מהגן.

הגננת יעל ליבל הכחישה את טענת האם ואמרה בתגובה: הסיבה להוצאת הילד מהגן היא מקצועית בלבד ואין פה עניין של לאום. "אני שיערתי שההורים יטענו כך, אך הילד לא היה מספיק בשל כדי ללכת לגן והסברתי זאת לאימו ואף יעצתי לה לקחת עבודה מטפלת".

גילה כהן, סגנית מדור לענייני גנים בבאר־שבע, אמרה אתמול בת־גובה: "לא מקובל עלי הרעיון שילד בן שלוש אינו בשל להיות בגן יל־דים. אין דבר כזה ולא יתכן שהגננת תקבע מי בשל להיות בגן ומי לא. אנחנו מטפלים בבעיה".

ההורים פנו בתלונה גם למשרד החינוך.

ערך את העמוד יצחק לאור

הרצוג טרם דן בהמלצת שריר לקצוב עונשו של בן שמול

מאת גדעון אלון

נשיא המדינה, חיים הרצוג, עדיין לא דן בהמלצתו של שר המשפטים, אברהם שריר, לקצוב את עונשו של דוד בן־שימול, המרצה עונש של מאסר עולם על רצח.

נודע, כי שריר העביר לפני ימים ספורים ללשכת הנשיא את המלצתו לקצוב את עונשו של בן־שימול ל־24 שנים.

בן־שימול הורשע ברצח אחרי שירה לפני כשלוש שנים טיל לאו לעבר אוטובוס ערבי בירושלים. בידי נהרג נוסע אחד ונפצעו נוסעים נוספים.

מכונאי מנתב"ג חשוד בגניבה ממטוסים

(ע). נעים רוזמין, 42, מפתח תקווה, מכונאי מטוסים העובד בנמל בן גוריון, נעצר אתמול לעשרה ימים בפקודת שופט שלום ברמלה כחשוד בגניבות ממטוסים של חברות שונות. הוא גם חשוד בכך שהשמיע איומי רצח בטלפון, ובא כח המשטרה אמר בבית המשפט, כי לאחר שנתפס ניסה להטיל מורא על עדים.

החוקר מסר כי ברשותו של החשוד נמצאו כמויות גדולות של בשמים, מוצרי קוסמטיקה, משקאות קלים חריפים וכלים שונים שנגנבו ממטוסים של חברות שונות אליהם היתה לנאשם גישה חופשית, בתוקף עבודתו כמכונאי בנמל בן גוריון.

ש.ג. שנטש משמרת הועמד למשפט צבאי

(ע). כתב אישום הוגש אתמול לבית הדין הצבאי המחוזי־צפון נגד רב־טוראי המשרת בטרנת חיפוש. הוא מואשם בכך שב־7 בדצמבר אשתקד, בעת ששימש כשומר בעמדת הש.ג. בכניסה למחנה יחידתו, נטש פעמיים את משמרתו, שעה שלא נמצא שומר נוסף בעמדה.

התביעה טוענת, כי הנאשם איים להרוג את הקצין התורן שהעיד לו על אולת ידו, היכה את מפקדו ואיים "לעשות אותו משותק לכל החיים". כל אלה תוך איום בנשק.

פועל נהרג ממכת חשמל

(ע). פועל נהרג אתמול ממכת חשמל, בעת שעבד בחוממה של מושב שדה צבי בנגב המערבי.

הפועל, כנראה ערבי מרצועת עזה, הועסק על ידי קבלן.

בוחני משרד העבודה פתחו בחקירה לגילוי נסיבות ההתחשמלות.

הבחירה האוטומטית שלי
OPEL KADETT AUT.

אופל קדט אוטומטית - הפתרון המוטורי היעיל ביותר בתנועה העירונית הצפופה.

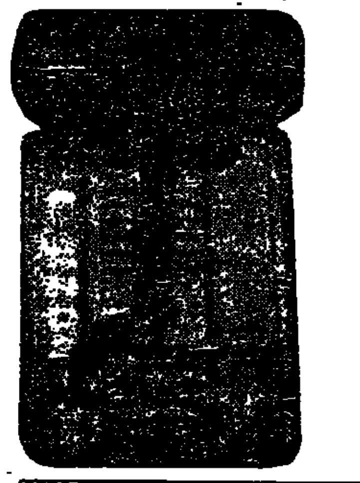

	1,3 רגיל	1,3 אוט'	1,6 רגיל	1,6 אוט'
קדט 4 דלתות	36,754	39,873	38,768	41,890
קדט 5 דלתות	35,306	38,426	37,323	40,443
קדט 5 ד' סטיישן	-	-	39,949	43,071

בדגמי 1,6 ניתן לקבל בתוספת תשלום הגה כח.
המחירים כוללים מע"מ.
לפי מחירון החברה 012/88 כפוף לשינויים.

OPEL
Backed By The Worldwide Resources of General Motors
GM
ליאו גולדברג בע"מ המניע להצלחת אופל בישראל

או שאתה מזריק לו
או שאתה "מיישן" אותו

אין דרך אחרת. חייבים לעבד את הבשר כדי שיהיה רך ונוח לאכילה. אפשר כמובן להזריק לבשר, כפי שנהוג ברוב המקומות. זה זול יותר, מהיר יותר, קל יותר. אבל... אתה יודע מה זה. כימיקלים וכאלה. וישנה דרך נוספת ל"יישן" את הבשר. שיטת טיפול מיוחדת שנהוגה במקומות מסוימים שבהם יש יחס רציני לבשר. ועוד יותר רציני לאלה שאוכלים אותו.

ב"ווייט הול" בוחרו בשיטת ה"יישון". את הבשר אנחנו תולים במקרר מיוחד השומר על טמפ' קבועה של 0°, לתקופה של שבועיים עד חודש, בהתאם לנדרש לחלק המסויים של הבשר. וכך, חומצת החלב הנמצאת בבשר, מתפרקת ומרככת את הבשר בתהליך טבעי לחלוטין. זהו אמנם תהליך ארוך ויקר, אבל... את ההבדל בטעם מרגישים כבר מהנגיסה הראשונה.

steak house WHITE HALL
נגיסה אחת תשכנע אותך
רח' מנדלי 6 תל-אביב. טל. 03-249282

هكذا عن الأصل

صكرا عن الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

ניצחון דחוק 100–95 על הבלגים בכפר גלעדי

הלקח של הגליל: אסור לזלזל גם ביריב חלש

הפועל גליל עליון — מאריאנבן 100–95 (51–49)

● המצטיין: ויין פרימן
● לגליל קלעו: פרימן 29, ליף 21, הנפלד 21, פליישר 18, מרזוק 6, בן עמר 5.
● למאריאנבן קלעו: ריצ'ארדס 29, מאריאן דהנף 24, מרסין 18, קורנייה 11, ורדייה 6, ג'ון דהנף 5, סטאגרס 2.
● שפטו: קפנלי מטורקיה וג'ונס מוויילס. 1500 צופים אולם בית ציפורי כפר גלעדי.

קארל איימוס (מימין) חוסם את חוסה אורטיז במישחק הראשון בתל־אביב, בו ניצח הפועל 102–96. הערב צפוי לשניהם עימות חריף בסאראגוסה. (צילום: עודי קרון)

מחזיקות גביע

מאת יצחק ברתנא

מולי קצורין לא התייחס אל הבלגים, ה"לקרים" של בית רבע הגמר, ברצינות הדרושה. הוא ביקש אימון טוב לקראת מישחק הליגה נגד הפועל חיפה במוצאי שבת, וקיבל אותו. אבל האורחים, בדרך לניצחון הקשה, קיבלו הרבה דפיקות לב. הגליל גבר אמש בכפר גלעדי על אוסטל מאריאנבן 100–95, לאחר שפיגר 51–49 בהפסקה, במישחק הגומלין בגביע אירופה למחזיקות גביע.

הגליל, בלי טרי מרטין שראה את המישחק מהספסל (שפעת) ועם גרב תפלה, שעלה חולה, פתח רע מאד ואיפשר לאורחים הסימפטיים להוליך לאורך כל המחצית הראשונה. ריק ריצ'ארדס, שסיים עם מאזן של 29 נקודות ותשעה ריבאונדים, הגג מול פליישר. הגבוה השני של הבלגים, בריאן מרסין (18 נקודות ותשעה כדורים חוזרים) עשה אותו דבר מול אבי מרזוק. בין לבין, היו לבלגים גם הצליפות (24 נקודות בסך הכל) של הגארד מריאן דהנף, והקהל אכל את הלב. 6–9 לאוסטל בדקה הרביעית. 22–27 (11) ו־36–41 (16). מה יהיה יהיה פרימן. סל נפלא של 3 נקודות, במעט מתצי מירגע, צימצם ל־49–51 במחצית, ואותת על מה שהוא מכין בהמשך.

את הצעקות של מולי על הכדורסלנים, בהפסקה, אפשר היה לשמוע גם בראש פינה. מסתבר שזה עזר. במחצית השניה חזר הגליל לעצמו והחל לשחק כדורסל נכון. הגנה, ריבאונד, קליעות מדוייקות ויופי של הקפצות מתפרצות. כל זאת בניצוחו של המאסטרו ויין פרימן, ובלי מרטין בלי הנפלד, שישב דקות ארוכות על הספסל (ארבע עבירות), פשוט מסר את הקבוצה לניצחון. תשעה ריבאונדים, צליפות מכל מצב (29 נקודות בסך הכל), הטבעות מעל ה־2.09 של ריצ'ארדס ושפע של אסיסטים — זה מה שהספקנו לרשום לו. בדקה ה־28 עוד הוליכו הבלגים 69–67, וחמש דקות מאוחר יותר כבר היה 83–74 לגליל. עופר פליישר (18 נקודות ושישה ריבאונדים), שהשתפר ככל שחלפו הדקות, חתם את התוצאה — 100–95 לגליל בסיום.

סיכום של מולי קצורין: "אחרי שאתה מנצח ב־26 הפרש בחוץ, קצת קשה להלהיב את החבר'ה. ובלי התלהבות אין הגנה. זה הסיפור של החצי הראשון. פשוט שיחקנו חלש בהגנה. במחצית השניה שיפרנו את המערך האחורי וזה מה שהביא לנו, בסיכומו של דבר, את הניצחון".

הפועל ת"א: קרב סוער על חצי הגמר בסארגוסה

גביע קוראץ'

סארגוסה (שירות "ספורט הארץ"). המאבק בבית ד', בו משחק הפועל תל־אביב ברבע גמר גביע קוראץ', צמוד מאד ומתוח. כל תוצאה, בעצם כל נקודה, יכולות לקבוע את העולה לחצי הגמר. לפיכך צפוי הערב (21.30 שעון ישראל) מישחק סוער ודרמטי באולם הגועש בסארגוסה, בין הפועל תל־אביב לקאי סארגוסה המקומית. המטרה של הפועל ברורה: לנצח. אם יוכל הפועל לעשות זאת, יהיה לו סיכוי מצויין להעפיל לחצי הגמר. השאלה היא, האם זה אפשרי.

מנקודת מבט מקצועית, בהחלט. קאי סארגוסה היא אמנם קבוצת צמרת בספרד, והאולם הביתי שלה ידוע כקשה מאד לקבוצות יריבות. אך הפועל בכושר טוב יוכל להתגבר על כך. לאונן מרסר, כוכב הקבוצה שיצא פגוע ברגלו, אמר אתמול במהלך הטיסה שהוא חש בסדר ויוכל לשחק הערב. הפועל הגיע אמש לסארגוסה אחרי טיסה מפרכת וטלטולים שנמשכו כל היום. בשעות הערב יצאו השחקנים לאימון קל באולם המישחק. הפועל אמור לפתוח בחמישיה החזקה שלה: מאתס, איימוס, מרסר, דלול ופרישמן.

קאי סארגוסה נחשבת לקבוצה ביתית מאד, כאשר הקהל יושב בצפיפות לאורך הקווים ומעודד בצורה פרועה למדי את הקבוצה המקומית. כוכביה הם שני הזרים: חוסה אורטיז הפורטוריקאי ולמון למפלי האמריקאי. עוד משחקים בקבוצה דיאס ושני האחים ארסבה, שחקני נבחרת ספרד.

במישחק ישפטו מאגיני מצרפת ולנטה מפורטוגל.

במישחק נוסף בבית זה תארח הערב יוגופלסטיקה ספליט את ארקסנס קאנטו.

טבלת בית ד'

.1	סארגוסה	4	351–362	6
.2	קאנטו	4	349–358	6
.3	הפועל	4	362–364	6
.4	ספליט	4	347–325	6

שרף ואליצור במאדריד: אין סיכוי לשחזר ההישג

גביע קוראץ'

מאדריד (שירות "ספורט הארץ"). בפבלאור אשתקד, בהיכל הספורט הגדול של מאדריד, עשה המאמן צבי שרף היסטוריה: לראשונה בתולדות הכדורסל הישראלי ניצחה מכבי תל־אביב את ריאל במאדריד. הערב, ברבע גמר גביע קוראץ', שוב מתייצבים חניכי צבי שרף מול ריאל מאדריד — הפעם במדי אליצור נתניה.

הבדל נוסף: סביר להניח, שהערב אין שרף חושב על ניצחון, ואינו משלה את עצמו כי ניתן לשחזר את הישג של אשתקד. המטרה שלו ושל אליצור נתניה לעשות מאמץ, כדי להקשות ככל האפשר על הקבוצה הספרדית המצויינת, שכבר הבטיחה עלייתה לחצי הגמר. זה היה צפוי למדי, כאשר לרשותה כוכבים כמו מרטין, בירויקוב, קורבאלאן, רומאי והאמריקאים ברנסון ואלכסיס.

במישחק הראשון ביד אליהו ניצחה ריאל בקלות יחסית 80–67. גם לא היה אליצור נתניה בכושר משביע רצון. בשבועיים האחרונים חל שיפור, כאשר אליצור זכה בשלושה ניצחונות רצופים ומציג יכולת טובה. אליצור יפתח ככל הנראה הערב עם החמישיה הרגילה שלה: נוורסון, לוקס, וייסמן, גורן ופייר.

ריאל מדריד נוצחה השבוע בדרבי של מאדריד ע"י אסטוריאנטס 77–71. מבחינתה, יהיה המישחק עם אליצור הזדמנות טובה להתאושש מההפסד המפתיע.

ישפטו: דה קוסטר (בלגיה) ובגריין (שוויץ).

הערב תארח בבית זה דייטור ברצלוניה את מתאקי.

טבלת בית א'

.1	ריאל	4	290–354	8
.2	בולוניה	4	313–325	6
.3	אליצור	4	337–333	5
.4	מתאקי	4	387–325	5

אלוף ישראל נוצח בסיבוב הראשון של אליפות אוסטרליה

צ'סנוקוב בא מהכפור והדיח את עמוס בחום כבד במלבורן

"בשובי למוסקווה אבקש להגדיל את ההקצבה היומית שלי, שהיא 25 דולאר בלבד", אמר הטניסאי הסובייטי ● גם לאסק ואורנדן הודחו

טניס

מלבורן (אי־פי). ארבעים ושמונה שעות אחרי שזכה באוקלנד באליפות הפתוחה של ניו־זילנד, הודח כאן אתמול עמוס מנסדורף בסיבוב הראשון של אליפות אוסטרליה עלידי אנדריי צ'סנוקוב מברית המועצות. צ'סנוקוב בן ה־21, המדורג 35 בעולם, גבר על מנסדורף בן ה־22 שדורג כאן עשירי (20 בדירוג העולמי) 6–3, 4–6, 7–5, 6–2.

המישחק נערך בחום כבד (38 מעלות) אבל צ'סנוקוב אמר שלא הושפע מהחום. "כשעזבתי את מוסקווה ירד שלג", סיפר. התותח הסובייטי אמר עוד כי גם אם יזכה באליפות, לא יזכה כספית. את כל הכנסותיו הוא מעביר לאיגוד הטניס הסובייטי ומקבל הקצבה של 25 דולאר בלבד ליום. "זה לא הרבה. כאשר אחזור הביתה אשוחח עם אנשי איגוד הטניס הסובייטי בנושא זה", אמר צ'סנוקוב, שיתמודד בסיבוב השני עם הצרפתי טאריק בנאבילס.

גם לאסק הודח

מנסדורף לא היה המדורג היחיד שהודח אתמול. השוויצי יעקב לאסק (9) נוצח ע"י האוסטרלי ברוד דייק 6–3, 6–3, 4–6 והמדורג 15, קלי אורנדן מניו־זילנד, נכנע לבריטי ג'רמי בייטס 7–5, 5–7, 6–1, 6–7, 6–5.

עמוס מנסדורף

האלוף בשנתיים האחרונות, שטפאן אדברג משוודיה המדורג שני, ניצח את מארסי דייויס מארה"ב 4–6, 6–4, 6–2, 6–2, 6–7. התוצאות של המדורגים האחרים: מאטס וילאנדר (3) — ריצ'י רנברג (ארה"ב) 7–6, 6–7, 6–1, 6–3, אנדרס יאריד (6) — צ'ולטן איגל (אוסטרליה) 6–0, 6–2, 6–2, הנרי לקונט (7) — פיטר קארטר (אוסטרליה) 6–1, 6–3, 6–1, 4–6, סלובודאן ז'יוויינוביץ' (8) — ריצ'ארד שמידט (ארה"ב) 6–4, 6–7, 6–7, 6–1, 7–6, פטר לונדגרן (11) — כריס קנדי (ארה"ב) 7–5, 7–5, 6–1, 6–2, כריסטו ורדנסבורג (12) — קלי ג'ונס (ארה"ב) 6–2, 7–6, 6–7, 6–3, יואכים קנוטסון (14) — ברוס דרליק (ניו־זילנד) 6–0, 6–1, 6–1, ואלי מאמוד (16) — תומאס הגשטט (שוודיה) 6–3, 6–4, 3–6, 6–1.

בין המנצחים אתמול היה גם ההודי ראמש קרישנן, שגבר על בונגו'רקים (הולנד) 3–6, 3–6, 6–4, 6–4, 6–4.

סמיילי לא מחייכת

במישחקי הנשים הודחה אתמול רק מדורגת אחת — האוסטרלית אליזאבת סמיילי (16) שנוצחה ע"י האמריקאית הֶת לודלוף 6–1, 3–6, 6–3. אלופת אשתקד, האנה מנדליקובה (מדורגת 5), הופיעה לראשונה באזרחות אוסטרלית וניצחה את היוגוסלבית מימה יאוסובץ' 6–4, 6–1. מנדליקובה, שנישאה אשתקד למסעדן אוסטרלי יליד צ'כוסלובקיה כמותה, אמרה לאחר מכן שתשמח לייצג את אוסטרליה במישחקי גביע הפדרציה השנה. מאידך לא תוכל לייצג את אוסטרליה במישחקים האולימפיים בסיאול, מאחר ולפי התקנון היא חייבת להיות אזרחית המדינה לפחות שנתיים.

שטפי גראף, המדורגת מספר אחת והמועמדת לזכיה, פתחה בניצחון 6–3, 6–1 על הגרמניה אימי ינגמן. מדורגות אחרות שניצחו: פאם שרייווֶר (4) — אווה פפאף (גרמניה) 6–1, 6–3, הלנה סוקובה (6) — ג'יימי גולדר (ארה"ב) 6–2, 6–2, קלאודיה קודה־קילש (8) — ווילטרוד פרובסט (גרמניה) 6–3, 6–0, לורי מקניל (9) — ריאן האבסל (ארה"ב) 6–2, 6–1, קטרינה לינדקוויסט (13) — ג'ניפר פוקס (ארה"ב) 6–4, 6–1.

מיהיץ': הבעיה — אורח חיים לא ספורטיבי

סבור כי ריבוי הפציעות נובע מהכנה פיסית לקויה ● השוער פביאן נפגע בברכו באימון

סגל לאומי

מאת אילן מיש
סופר "ספורט הארץ"

המאמן הלאומי מילינקו מיהיץ' רמז אתמול, כי הכדורגלנים הישראלים אינם מנהלים אורח חיים ספורטיבי נכון.

בתום אימון הסגל, אמש ברמת־גן, אמר: "אני מופתע מריבוי הפציעות. הפיגורים טובים, המישחק אינו הוק־יוקושה. הסיבה בוודאי בגוף ובהכנה הפיסית. זו הסיבה, לאי היציבות". הוא הוסיף כי "ברוב הפציעות הן בשרירים ובמפשעות, לא חלילה שברים, העלולים לקרות לכל שחקן. אלה דברים שלא צריכים לקרות".

למיהיץ' טענות נוספות, אותן אינו מוכן לפרט. רק נותן חומר למחשבה: "יש כשרונות. יש שחקנים טובים. יש מחשבה במישחק. הבעיות אינן נובעות מכדורגל. איני רוצה לפרט מה. אחרים צריכים לחשוב".

מיהיץ' נשאל לדעתו על נבחרת אוסטרליה, שנוצחה שלשום בביתה על ידי הקבוצה השוודית גטבורג 1–0, בהציגה מישחק חלש מאד: "כרגע, התוצאה חסרת חשיבות". הוא הוסיף שלאוסטרליה יתרון על ישראל, כי הרכבה יציב זמן רב. "חשוב למאמן שקבוצה תתגבש. זו הבעיה הגדולה שלנו".

השוער פביאן נפגע

הנבחרת קיימה אתמול שני אימונים — בוקר וערב. באימון השני השתתף כאורח רוני רוזנטל, הפצוע. הוא קיים אימון כושר ולא השתתף במישחק הפנימי. על הסיכוי שישחק נגד בלגיה ביום שלישי הבא, אמר מיהיץ': "אם יתמיד כך, יש לו סיכוי לשחק".

השוער עופר פביאן נפגע באימון הערב והפסיק. בעת אימון אישי, שערך לו מאמן השוערים יצחק ויסוקר, זינק לכדור וברכו נתפסה. הוא טופל עלידי רופא הנבחרת ד"ר מארק רוסטובסקי והפיזיותראפיסט שמואל רוזנצוייג. מעריכים כי הפגיעה אינה חמורה ומצפים שהבוקר [illegible] מעצמה.

השחקנים חזו אמש ב"החיזור". מחנה האימונים, ממנו שוחרר משה סיני החולה, יסתיים היום ב־11.00, במישחק נגד נבחרת מעורבת של שחקני סגל ועתודה.

הצעת חוק הספורט תידון היום בכנסת

מאת סופר "ספורט הארץ"

הצעת חוק הספורט, שהגיש שר החינוך והתרבות יצחק נבון לכנסת בסוף מושב הקיץ, תובא היום לדיון בועדת החינוך והתרבות של הכנסת בראשות ח"כ נחמן רז. ההצעה אושרה במליאת הכנסת בקריאה ראשונה, ועתה תכין ועדת החינוך לקריאה שניה ושלישית.

עיקרי הצעת שר החינוך: לא יוכל אדם להיות מאמן או מדריך ספורט אלא אם הוסמך לכך; תידרש בדיקה רפואית מוקדמת של המשתתפים בתחרויות ספורט; גופי הספורט יחוייבו לבטח את הספורטאים המשתתפים בתחרויות; ייקבעו אמצעי הזהירות והבטיחות הנדרשים בפעילות ספורטיבית; האגודות והאיגודים [illegible].

אחד החידושים החשובים בהצעת החוק: מיתקני הספורט בשכונות ובמקומות ציבוריים יועמדו לפעילות ספורטיבית גם לאחר שעות השימוש של המוסד ותמורת דמי שימוש. הרשויות גם יקצו בתכנון מקום את השטחים הדרושים לפעילות ספורט ויקימו את המיתקנים הדרושים.

ח"כ גולדשטיין:

להקל על העברת ספורטאים צעירים

מאת רוני דיאמן
סופר "ספורט הארץ" בירושלים

"הקשיים הנערמים על דרכו של ספורטאי המבקש לעבור מקבוצה לקבוצה ראויים לבדיקה מחודשת, בפרט בכל האמור לספורטאים צעירים, ילדים ונערים, שבעקבות תניות חוזיות ורופא המשפחה הם כבולים שנים רבות לקבוצה אחת", אמר אתמול יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, ח"כ פנחס גולדשטיין, בדיון שקיימה הועדה על העברות ספורטאים בענפי ספורט שונים.

ח"כ גולדשטיין אמר כי יש להקל על העברת ספורטאים צעירים, הגם שקבוצות רבות טוענות שיש להתחשב בהשקעה הגדולה במישחק ספורטאי, ולא להתעלם מן המשבר העלול להגרם לקבוצה כאשר ספורטאים מצטיינים שלה מבקשים לעזוב. עם זאת, יש למצוא דרכים לאפשר להם לעזוב בלי שייתקעו להמבר ממשך שלא תמיד אפשרי, ולעתים עלול לחבל בעתידו של ספורטאי.

המלצה לאסור שימוש בסמים

נשיאות איגוד הכדורסל דנה אתמול בדיון על נושא הסמים בכדורסל. הוחלט להמליץ להוסיף סעיף לתקנון האיגוד, שיאסור במפורש את השימוש בסמים, בהתאם לתקנון פיב"א.

בהמשך תיקבע ועדה את פרטי ההצעה וייבדקו האפשרויות לקיום בדיקות סמים לכדורסלנים במישחקי הליגה. ההצעה נדונה לאחר המלצה של ועדת הספורט של הכנסת.

3–0 לקרית־אתא על הפועל בת־ים

הפועל קרית־אתא ניצח אמש 3–0 את הפועל בת־ים במוקדם המחזור ה־16 בליגה לכדורעף.

תוצאות המישחקים האחרים: מכבי פ"ת — א.ס. רמת־השרון 3–1, הפועל כפר־סבא — מכבי חיפה 3–2, הפועל המעפיל — הפועל שריד 3–0, הפועל מטה־אשר — הפועל העוגן 3–0, הפועל רמת־אביב — הפועל איחוד־עירון 3–0.

הרמן נויברגר, יו"ר התאחדות הכדורגל המערב גרמנית, מנצח על טקס הגרלת הבתים לשלב הגמר של אליפות אירופה אתמול בדיסלדורף. השמן "ברני" הוא הסמל הרשמי של המישחקים, שיהיו בין ה־10 ל־25 ביוני בערי גרמניה. (צילום אי־פי)

"עימות עולמי" ב־10 ביוני בדיסלדורף:

גרמניה מול איטליה בפתיחת הגמר האירופי

גם דנמארק וספרד בבית קשה זה ● אנגליה שובצה עם אייר, הולנד וברית המועצות

אליפות אירופה

דיסלדורף (שרות "ספורט הארץ"). שש שנים אחרי שהתמודדו בגמר הגביע העולמי במאדריד, ייפגשו כאן נבחרות הכדורגל של מערב גרמניה ואיטליה במישחק הפתיחה של טורניר הגמר לאליפות אירופה. המישחק יתקיים ב־10 ביוני ברייך שטאדיון בדיסלדורף.

בהגרלת הבתים שנערכה כאן אתמול, נקבע שנבחרות מערב גרמניה, איטליה, דנמארק וספרד יתמודדו בבית 1 בעוד שאנגליה, אייר, הולנד וברית המועצות ישחקו בבית 2. שתי הראשונות מכל בית יעלו לחצי הגמר (המישחקים ב־21 וב־22 ביוני בהאמבורג ובשטוטגארט). מישחק הגמר יהיה ב־25 ביוני באיצטדיון האולימפי במינכן.

אין ספק, שהמאמנים הגרמנים קיוו להגרלה נוחה יותר מבחינתם. אבל כריסטיאן שטיליקה בן השמונה, בנו של הקשר הבינלאומי לשעבר אולי שטיליקה, שלף את הפתקים שקבעו כי מערב־גרמניה תתמודד עם אלופת העולם 1982 (איטליה), עם סגנית אלופת אירופה 1984 (ספרד) ועם הכוח העולה של הכדורגל האירופי (דנמארק).

פראנץ בקנבאואר, מאמן נבחרת מערב־גרמניה, הגיב: "ייתכן שאנו הפייבוריטים, מאחר ואנו משחקים בבית, אבל ידידנו תהיה הפייבוריטית במישחקי גמר הגביע העולמי 1990 ויהיה לה מה להוכיח כאן". מאמן נבחרת איטליה, אזליו ויצ'יני, אמר שגרמניה תתחיל עם יתרון ביתי גדול. "אבל אני מבטיחכם שלאיטליה יהיו אוהדים רבים באיצטדיון, שיעשו הרבה מאד רעש".

למחרת מישחק הפתיחה (11 ביוני) יהיה המישחק השני בבית 1 בין דנמארק לספרד (בהאנובר). מישחקי בית 2 יחלו ב־12 ביוני כאשר אנגליה תתמודד בשטוטגארט עם אייר, שמנהלה הוא ג'קי צ'רלטון, מגיבורי הנבחרת האנגלית שזכתה בגביע העולמי ב־1966. הולנד וברית המועצות ישחקו באותו יום בקלן.

המשך המישחקים בשלב המוקדם — 14 ביוני: גרמניה — דנמארק (גלזנקירשן), איטליה — ספרד (פרנקפורט); 15 ביוני: אנגליה — הולנד (דיסלדורף), אייר — ברית המועצות (האנובר); 17 ביוני: איטליה — דנמארק (קלן), מערב־גרמניה — ספרד (מינכן); 18 ביוני: אנגליה — ברית המועצות (פרנקפורט), אייר — הולנד (גלזנקירשן).

גביע האלופות

פרטיזן הערב בקלן

קלן (שרות "ספורט הארץ"). המחזור השישי בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות יחול כבר הערב, כאשר סאטורן קלן תארח את פרטיזן בלגראד.

להרכב האלופה הגרמנית יוחזר קרוב לוודאי מייק יקל, שלא שיחק בשבוע שעבר במישחק ההפסד למכבי תל־אביב 102–108.

אורתז מגיעה הערב

אחרי ניצחון על אנטיב הערב אמורה להגיע לתל־אביב אלופת צרפת, אורתז, למישחקה נגד מכבי תל־אביב מחר. אורתז מדורגת עתה במקום הרביעי בטבלת הליגה בארצה, בפיגור של 7 נקודות אחרי המובילות לימוז' ושולה. במחזור האחרון ניצחה אורתז את אנטיב 103–97 (51–41). המצטיינים במישחק זה היו שני האמריקאים שאינם משחקים בגביע אירופה, ראוסון שקלע 32 נקודות והגרדמן שקלע 14 נקודות. קלעים אחרים: קורטר 24, האקה 10, רנאבים 8, בארד 7, אודטגה 5, הופנאגל 3.

שני המישחקים האחרים מחר בערב בבית הגמר: טרייסר מילאנו — ברצלונה, ארים סלוניקי — נאשואה רֶדינג.

ליפין יפתח נגד אורתז

בירקוביץ' נפגע בשריר

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

זן ליפין יפתח בחמישיה של מכבי תל־אביב, מחר בערב מול אלופת צרפת אורתז, בבית הגמר לאלופות. המאמן רלף קליין החליט להעניק לזן אשראי לאור היכולת הטובה שהציג הכדורסלן מול קלן ובמישחק הליגה מול הפועל חיפה.

אמש ערך מכבי אימון ביד אליהו. מיקי ברקוביץ' לא התאמן בגלל פגיעה בשריר רגלו השמאלית, בעת מישחק הליגה שלשום נגד הפועל חיפה. מיקי יעבור היום סידרת טיפולים והביע תקווה, כי יוכל להתאמן הערב ולשחק מחר.

באימון אמש נכח המאמן הנודע מארה"ב פיט ניול, שהגיע לארץ כאורח מכבי תל־אביב. ניול נחשב לאחד ממאמני הכדורסל הידועים בארה"ב. בעבר אימן מיכללות רבות. נכון לעכשיו, הוא עורך מחנות אימונים מיוחדים לשחקנים בארה"ב, וכן פרוייקטים לשיקום שחקנים. הכדורסלן האחרון שהחזיר ניול לפעילות הוא ברנרד קינג. לפני כן גם טיפל בביל וולטון. בנו של פיט, תום, הוא עוזר המאמן בסיאטל.

● מישחקי גמר גביע המדינה לגברים ולנשים יופרדו ככל הנראה, כי במועד מישחק הגמר, ה־16 במאי, לא תהיה נבחרת הנשים בארץ.

הפתעות בסיבוב הז' של גביע המדינה

כפר־סמיע מליגה ג' הדיחה את הפועל חדרה 2–1 בהארכה

נס־ציונה הפתיעה את הפועל ר"ג ודימונה את שעריים

גביע

מאת סופר "ספורט הארץ"

הסיבוב הז' של גביע המדינה בכדורגל הניב אתמול כמה הפתעות. שש קבוצות מהליגה הארצית כבר הודחו — בהן כל נציגות העיר רמת־גן — ורק חמש הבטיחו לפי שעה עלייתן לסיבוב השמיני שיהיה ב־12 באפריל: הפועל ירושלים, הפועל חיפה, מכבי יבנה, הפועל בת־ים והפועל עכו.

את ההפתעה הגדולה ביותר חוללו שחקני הפועל כפר־סמיע מליגה ג', שניצחו 2–1 את הפועל חדרה מהליגה הארצית. שער הניצחון הובקע בדקה האחרונה של ההארכה ע"י עומר יונס. סקציית כדורגל נס־ציונה מליגה ב' הדיחה את הפועל רמת־גן מהליגה הארצית 2–1, והפועל דימונה מליגה א' הדיח את מכבי שעריים מהליגה הארצית 2–0.

הפועל עכו, המדורג אחרון בליגה הארצית, הכניע 2–0 את מכבי רמת־עמידר — שלושה ימים אחרי שנכנע לו 0–3 בליגה. השערים: שמעון ועקנין ויצחק טוויזר. יחיאל לוגסי מעמידר הורחק בדקה ה־75. הפועל בת־ים ניצח את מכבי יפו 3–2.

מנחם בהן מוסר כי הבת־ימים ניצלו חולשה של שוערי יפו נמרוד אברהם והמחליף יוסי אלוהי. השערים לבת־ים: משה עזביה, אבי שלום ויוסי סלינס; ליפו: עומר רגבי והלישע ציפורים. רגבי נפגע קשה ונלקח לטיפול רפואי. שתי הקבוצות ייפגשו שנית בסוף השבוע בליגה.

הפועל חיפה ניצח 1–0 את הכח רמת־גן. אברהם ציבון מוסר כי את שער הניצחון הבקיע יוסי קרמר בדקה ה־15 בבעיטה מ־17 מ'. הרמת־גנים החמיצו בעיטת־11 מ' בדקה ה־75. קרמר בעט לקורה אחרי שרוני מלכה הכשיל ברחבה. מאמן חיפה רוני דורה השלים 11 מישחקים ללא הפסד, בהם שני תיקו, ושוער־הרכש אריה חביב סיים תשעה מישחקים ללא שער חובה.

תוצאות נוספות: הפועל ירושלים — הפועל בני־נצרת 3–2, הפועל טירת־הכרמל — מכבי לוד 0–3, מכבי יבנה — הפועל הרצליה 2–0, הפועל בית־שאן — הפועל בית־שמש 2–4 לאחר הארכה, הפועל קרית־אתא — הפועל קרית־מלאכי 2–3. שלושה מישחקים לא הוכרעו גם אחרי הארכה ויתקיימו שנית ביום ו' הבא: הפועל טבריה — בית"ר נתניה 1–1, מכבי עפולה — הפועל יהוד 0–0 ומכבי לרום חולון — מכבי אחי נצרת 1–1.

הודעת בריה"מ נטלה העוקץ מהאיום של צפון קוריאה

אולימפיאדה

סיאול (אי־פי). דרום־קוריאה וארצות־הברית קידמו אתמול בברכה את הודעת ברית־המועצות כי תשתתף במישחקים האולימפיים בסיאול, בספטמבר השנה. הממשלה המארחת והוועדה המארגנת של המישחקים עומדות בסירובן להיענות לתביעתה של קוריאה הצפונית לארח את מחצית המישחקים.

הצפונים דחו, מצידם, פשרה שהוצעה להם — לארח בארצם תחרויות בחמישה ענפים (ובכללם כדורגל) — ואם לא יאשרו, כצפוי, את השתתפותם עד תום מועד ההרשמה (ביום א') הם יישארו בחוץ.

לסובייטים, שיטיסו בעצמם את 720 ספורטאיהם ו־8,000 טון ציוד, יהיה זה מיפגש ראשון עם אתלטים אמריקאים מאז מונטריאול 1976. הודעתם נטלה למעשה את העוקץ מאיומה של צפון־קוריאה להחרים כלל־קומוניסטי על האולימפיאדה, אם לא תענה דרישתה לאירוח משותף של המישחקים.

אגב, עליה גדולה נרשמה בבורסת המניות של סיאול בעקבות הודעת בריה"מ, וראשי האופוזיציה אף הם לשבחה הודיעו, כי יעשו כל שביכולתם למען הצלחת המישחקים. בקוריאה חוששים ממעשי טרור בזמן התחרויות, ביוזמת השכנה הצפונית.

אן.בי.אי.

הקליפרס בצרות: הפסד 11 רצוף

ניו־יורק (אי־פי). פיניקס סאנס הצליחה לנטרל את אלכס אינגליש המסוכן שקלע 13 נקודות בלבד וניצחה את דנבר נאגטס 127–115. לארי נאנס (29 נק') ואדי ג'ונסון (24) הצטיינו בין המנצחים.

במישחק אחר נחלה לוס־אנג'לס קליפרס הפסד 11 ברציפות, 90–111 נגד אינדיאנה פייסרס.

המשכים מעמוד 1

גירושים ראשונים בקרוב

(סוף מעמוד 1)

לאחר שחברי הוועדה לא ניאותו לחשוף בפניהם אף פריט אחד מן החומר החסוי שהפרקליטות הצבאית הציגה בפני הוועדה. הם הסבירו כי ה"קש ששבר את גבם", היה תשובותיה הבלתי־מספקות, להערכתם, של הוועדה, על שאלונים שהם הגישו בדבר הראיות שבידי הפרקליטות, הנוגעות להאשמות המופנות נגד המועמדים לגירוש.

במסיבת העיתונאים נכחו רבים מבני משפחותיהם של המועמדים לגירוש, שענדו על חולצותיהם את תמונותיהם של המועמדים לגירוש. עורכי הדין של המועמדים לגירוש חילקו לעיתונאים העתקים של מכתב, שלקוחותיהם כתבו בבית הכלא. בין היתר נאמר במכתב "אנו נמשיך תמיד את מאבקנו, עד שנשיג את זכויות עמנו לחזור (למולדתו) ולבנות את מדינתנו תחת הנהגתו של אש"ף".

ארבעת המועמדים לגירוש מבין תושבי רצועת עזה, לעומת זאת, הודיעו להגיש ערר לבג"ץ, לאחר שהוועדה הצבאית בפיקוד הדרום המליצה לגרשם, ולאחר שאלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, אישר את ההמלצה. פרקליטתם של הארבעה, עו"ד פליציה לנגר, מסרה כי הפרקליטות הצבאית של פיקוד הדרום אישרה לה ארכה של שלושה ימים להגיש את העתירה לבג"ץ, וכי כוונתה לעתור עד יום א'. היא ציינה כי הארבעה עדיין שובתים רעב בבית המעצר, וכי שביתת הרעב שלהם נכנסת היום ליומה העשירי.

סטודנטים תקפו שוטרים בקהיר — בדרישה לשחרר 20 מפגינים נגד ישראל

קהיר (עי"ד). המשטרה לדיכוי מהומות בקהיר הפעילה אתמול גז מדמיע ואלות נגד סטודנטים, שרגמו את השוטרים באבנים בהפגינם לשחרור עשרים חבריהם, שנעצרו בעין שאמס בהפגנות אנטי־ישראליות בשבוע שעבר.

כוח המשטרה הופעל בעת שכמה מאות סטודנטים השמיעו סיסמאות נגד ממשלת מצרים. השוטרים סגרו את האיזור, ירו פצצות גז מדמיע ועצרו כמה מפגינים.

נחטף מטוס קנדי ובו 280 איש

(רויטר). מטוס נוסעים קנדי ובו מאתיים ושמונים בני אדם, נחטף ביום ג' בנמל התעופה הבינלאומי של ארמנגטון — על כך מסר שירות השידור הקנדי לאחר חצות.

המשטרה הקנדית סירבה למסור פרטים נוספים. אולם סבורים שהמדובר הוא בטיסה בינלאומית.

הרצוג נפגש עם פלשתינאי שחזר מביקור ברבת עמון

מאת גדעון אלון

נשיא המדינה חיים הרצוג נפגש אתמול בלישכתו עם אישיות פלשתינאית שחזרה מביקור ברבת עמון. בלישכת הנשיא סירבו לגלות את שם האישיות הפלשתינאית, אולם הדגישו כי הנשיא מקיים לעתים קרובות פגישות עם אישים פלשתינאים מן השטחים, כדי ללמוד על הלכי הרוח בקרב הציבור הפלשתינאי ביהודה ושומרון.

סכינאים תקפו

(סוף מעמוד 1)

טיפול במרפאה של אונר"א ו־12 פונו לבית החולים אל עלי. דובר צה"ל טוען כי מדובר בחמישה פצועים בלבד.

בשכונת ראס אל־עין בעיר שכם נפצעו חמישה צעירים במהלך הפגנה. מקורות ערביים מסרו כי הארבעה נפצעו מיריות של חיילי צה"ל. מקורות צבאיים מסרו כי ארבעה פצועים הגיעו לבית חולים מקומי, וצה"ל בודק אם פציעתם קשורה לתקרית ירי שהיתה בעיר.

על־פי מקורות ערביים, בדיר אל בלח הוציאו חיילים את כל הגברים בעיירה, לקחו אותם לחוף הים ואילצו אותם להיכנס למים לפני ששיחררו אותם.

סופר "הארץ" מציין כי ראה במו עיניו, במקומות רבים ברצועה, חיילים מכים מפגינים עד זוב דם.

שביתות מסחר ועוצר

בעיר עזה היתה שביתת מסחר כמעט מלאה, ובכל ערי הרצועה היו הפגנות והפרות סדר. בכל רחבי הגדה המערבית נמשכה אתמול שביתת המסחר הכללית, התחבורה הציבורית המקומית הושבתה לחלוטין ובמקומות רבים מאד היו תקריות של הצבת מתרסים בכבישים, ידוי אבנים, הבערת צמיגים והפגנות.

כל בתי העסק בכל ערי הגדה, פרט לבתי מרקחת ובתי עסק המספקים שירותים חיוניים, היו סגורים. גם שביתת התחבורה הציבורית נמשכה זה היום השני ברציפות. השביתה הכללית, המתקיימת בתוקף קריאתם של גורמים המזוהים עם אש"ף, אמורה להימשך גם היום ותסתיים מחר, כנראה.

מגמתה של מערכת הביטחון להגביר את השימוש באמצעי העוצר כדי לדכא את פעולות ההתנגדות של התושבים ניכרה אתמול היטב בגדה המערבית, כמו ברצועת עזה. לא פחות משישה מחנות פליטים בגדה היו שרויים אתמול בעוצר (מחנות עסכר החדש והישן ומחנה עין בית אלמא ליד שכם; מחנה נור־שמס ליד טול־כרם; מחנה ג'ילזון ליד רמאללה ומחנה אל־ערוב ליד חברון). מקורות צבאיים מסרו כי העוצר על המחנות הוטל עקב התפרעויות של צעירים.

קשיים לאונר"א בהספקת מזון

סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם (אונר"א), הממונה על ניהולם של מחנות הפליטים בשטחים, מודאגת מהעוצר המתמשך במחנות. דובר אונר"א מסר אמש כי עובדי הארגון נתקלים בבעיות קשות ביותר בהזרמת מזון למחנות ובהפעלת השירותים, כולל שירותי בריאות והבראה.

הדובר מסר כי במחנות הפליטים ברצועה משתבשת לחלוטין "אספקת המזון הנוספת" של אונר"א לתושבים. מדובר באספקה של ארוחה חמה אחת ביום לילדים שגילם אינו עולה על שש.

שלשום הוחלט להעלות את הגבלת הגיל ל־10 שנים, בגלל דיווחים של תושבים על מחסור חמור במזון. כבר קודם הוחלט באונר"א לספק אבקת חלב לכל דורש במחנות הפליטים, ולא רק לנשים מיניקות, כפי שהיה בעבר.

דובר אונר"א מסר כי חרף המחסור במצרכי מזון במחנות, לא הגיעו לאונר"א דיווחים מבוססים על מקרים של רעב.

ראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון תא"ל שייקה ארז ממשיך בינתיים להיפגש עם מי שמוגדרים "גורמים מקומיים". אתמול נפגש עם כ־200 מוכתרים, ראשי עיריות וראשי מועצות וכפרים מאזור ג'נין, וקרא להם לפעול להרגעת הרוחות.

יפי נפש

(סוף מעמוד 1)

"במיוחד מרגיזים ומטפיפים מבוכה 'הנשמות הטובות', השולחות שאת השכנון הלאומי רצוי להעלות בבית ולא מעל מסכי הטלוויזיה... במיוחד מרוגז בחיילים הקצינים האומרים באנגלית רהוטה שאינם רוצים לשרת בשטחים, ובישראלים היפים המעודדים מרי אזרחי של אזרחי ישראל בארצם".

פקיד בכיר בשגרירות ישראלית הביע תמיהה על הערכה זו, באומרו "ברור לכולנו כי קשיי ההסברה הישראלית נעוצים דווקא באבנים המתעופפות ובהרוגים ולא בהופעותיהם של ישראלים".

הפקיד הוסיף כי "די לקרוא את העיתונות האמריקאית היומית ואת מיקבצי־השאלות שאותם מפנים עיתונאים לדובר מחלקת המדינה כדי לדעת היכן בדיוק נעוצה המבוכה".

לשאלת "הארץ" סירב גל להתייחס לתוכן המברק, אך הדגיש כי "כחלק מתפקידו של מי שעוסק אחרי התקשורת, אני משתדל להעביר תמונה מקיפה ומלאה על מה שקורה ועל איך שאנו נראים".

לדברי מקורות ישראליים, השמיע גל בעבר הערכות אחרות על גורמי הנזק ההסברתי למדינת ישראל. בין אלה צוינו ההצהרות הגלויות שהשמיעו אישים כמו ראש הממשלה יצחק שמיר והעמדות התקיפות של שר הביטחון יצחק רבין על מסכי הטלוויזיה האמריקאיים.

גולדינג ברצועת עזה

(סוף מעמוד 1)

למרות התנגדות צה"ל שגולדינג יבקר במחנות הפליטים, אספו האורח ומלוויו ראיות ועדויות על המצב ברצועה, והדובר לא יזמינו לישראל".

גולדינג ניסה לבקר גם במחנה הפליטים מורזי, אך שם הוא נתקל בהתנגדות של צעירים ששרפו צמיגים ומנעו את כניסתו. גולדינג שלח למחנה את עוזרו כדי לדבר על לב הצעירים, אך לשווא.

בעזה נפגש גולדינג עם רשאד א־שווא, ראש עיריית עזה לשעבר, ועם מנהיגי פלגים המזוהים עם אש"ף, כמו עורך הדין פאיז אבו רחמה וד"ר חאמד עבד אלשאפי.

בסיום הביקור אמר גולדינג לעיתונאים: "ביקורי ברצועת עזה בא לקראת הכנת הדו"ח למועצת הבטחון והמוטלים עלי, ואמנם אספנו ראיות רעות בפגישותינו באזור".

בסיום הביקור נסע גולדינג לתל־אביב לפגישה עם שר הביטחון, שבה הוא חזר מרצועת עזה. השיחה ביניהם, שנערכה בלישכת השר בקריה, ארכה כשעה, ובתחילתה החליפו השניים רשמים על ביקוריהם.

רבין: "הבנתי שבמחנה פליטים אחד אנשינו לא נתנו לך להיכנס, והשני — המקומיים לא נתנו לך".

גולדינג: "אתם לא נתתם לי להיכנס בשני המחנות, והשלישי — המקומיים זרקו אבנים ואז החלטנו לא להיכנס".

רבין: "לפי הדיווח שקיבלתי היו צמיגים בוערים וזרקו עליך אבנים".

גולדינג: "המודיעין שלכם הרבה יותר טוב מכבי, אדוני השר. אנחנו הגענו למחנה, הקצינים שלך נתנו לנו להיכנס, אבל מאחוריהם היו שורה של חביות בוערות וכמה מאות אנשים, שלתו מכוונות אחת קדימה, והם אמרו שאנו יכולים להיכנס, אבל כיוון שהאנשים מאד נסערים שם, והיו כמה תקריות באותו יום, אז השתמנו שאם נמשיך יהיה עימות, החלטנו לקבוע זאת".

רבין: "אני שומע כל כך הרבה סיפורים, אני שמח לשמוע זאת סוף סוף מהמקור".

בשיחה השתתפו, בנוסף לשר הביטחון, סגן הרמטכ"ל האלוף אהוד ברק וראש אמ"ן האלוף אמנון שחק. לפני שיחתו עם שר הביטחון, נועד גולדינג עם מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן.

"היתה לי שיחה בת שעה עם רבין ולפני־כן חצי שעה של שיחה עם גורן. הם הסבירו לי את מדיניות ישראל בשטחים הכבושים. ואני הסברתי להם כמה מהנושאים המדאיגים את מזכיר האו"ם לגבי התוכניות שלכם", אמר גולדינג בצאתו מהפגישה.

בדו"ח אמריקאי רשמי על "הקוטל החדש": עליה כ־43% בשנה האחרונה

כ־50 אלף חולי איידס בארה"ב; התחזית: בעוד שנה כ־80 אלף

רק כ־44 אחוזים מכל האמריקאים שנפגעו מנגיף האיידס עדיין חיים • המספר הכולל של מקרי איידס שעליהם דווח מהווה רק אחוז קטן מאלה שנפגעו בפועל בנגיף

אטלנטה (ע"ר). המספר הכולל של חולי איידס, שעליהם דווח בארצות הברית, הגיע השבוע ליותר מ־50 אלף. כך הודיע המרכז לפיקוח על מחלות בארה"ב. בדו"ח השבועי של המרכז צויין כי המספר הכולל של נגועי איידס הגיע ל־50,260 — עלייה של יותר מ־43 אחוזים בתוך שנה אחת.

רק כ־44 אחוזים מכל האמריקאים שנפגעו מנגיף האיידס עדיין חיים, מציינת ההודעה.

הדו"ח השבועי כולל את כל המקרים הידועים של אנשים שנדבקו במחלה מאז החל באיסוף נתונים סטטיסטיים בנושא ב־1981. מבין כלל האנשים שלקו במחלה, ידוע ש־28,149 מתו עד השבוע שעבר.

המרכז צופה שתוך שנה יגדל מספר החולים באיידס, שעליהם דווח בארה"ב, עד לכ־80 אלף, אמרה מיד מורגן, העומדת בראש המחלקה הסטטיסטית של תוכנית הלוחמה באיידס.

יצויין כי המספר הכולל של מקרי איידס שעליהם דווח מהווה רק אחוז קטן מאלה שנפגעו בנגיף בארה"ב.

יותר ממיליון נגועים

בעבר פורסמו אומדנים שלפיהם מיליון עד מיליון וחצי אמריקאים נושאים בדמם את הנגיף הקטלני. לא ידוע לפי שעה כמה מהם יחלו במחלה.

הנתונים האחרונים מצביעים על גידול במספר חולי האיידס שחלו במחלה כתוצאה ממגעים בין גבר לאשה.

לפני שנה רק כ־1.8 אחוז מכלל מספר האמריקאים שלקו במחלה בארה"ב נדבקו באמצעות קשרי מין הטרוסקסואליים. עד סוף 1987 עלה האחוז ל־2.3, והמצפים שעד 1991 יעלה שיעורם על חמישה אחוזים.

החשודה בפיצוץ בדיסקוטק בברלין — כנראה מכורה לסם

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בון (מיוחד ל"הארץ"). האזרחית המערב־גרמנית שנעצרה השבוע בחשד להנחת פצצה בדיסקוטק הברלינאי "לה בל" היא כנראה מכורה לסמים.

קריסטינה אנדריגקייט (27) נמצאת עתה במעצר במערב ברלין ונחקרת על חלקה בפרשה.

התביעה הכללית הגרמנית טוענת שאנדריגקייט עמדה בקשרים עם אחמד חאזי, טרוריסט פלשתינאי שנידון ל־14 שנות מעצר בשל הנחת פצצה במשרדים של אגודת ידידות גרמנית־ערבית. חאזי הוא אחיו של הטרוריסט הערבי שניסה להחדיר פצצה למטוס "אל על" בלונדון.

הפיצוץ ב"לה בל" אירע באפריל 1986, והוא גרם למותם של שני חיילים אמריקאים ואשה טורקית. 200 אנשים אחרים, בהם חיילים אמריקאים רבים, נפגעו בפיצוץ, וחלקם עדיין מאושפזים.

מטרת החקירה של אנדריגקייט היא להוכיח קשרים בינה לבין אחמד חאזי. התביעה הגרמנית חושדת שאנדריגקייט קיבלה את מטען הנפץ מחאזי והניחה אותו בדיסקוטק תמורת תשלום גבוה. על־פי השערות המופצות כאן, הכסף היה דרוש לה לקניית סמים.

אנדריגקייט נעצרה ביום שני השבוע בעיר המערב־גרמנית ליבק, והוטסה מיד למערב ברלין.

בכל הידוע מחקירות קודמות, פעל אחמד חאזי בשירות המודיעין הסורי. עתה תנסה התביעה הגרמנית להוכיח שלחאזי היה קשר גם לפיצוץ בדיסקוטק.

אם אכן יאושרו השערות התביעה, תתמוטט כנראה הגרסה האמריקאית, כי הפיצוץ ב"לה בל" נעשה בידי סוכנים לוביים.

ארה"ב הפציצה באפריל 1986 שתי ערים בלוב כפעולת גמול על הפיצוץ ב"לה בל", שהאחריות עליו יוחסה לשליט הלובי מועמר קדאפי. לוב הכחישה שהיה לה קשר כלשהו לפיצוץ.

פוליטיקאי איטלקי שובת־רעב — כהזדהות עם הפלשתינים

רומא (ע"ר). הפוליטיקאי האיטלקי השמאלני מאריו קאפאנה הודיע אתמול, כי פתח בשביתת רעב, לאות הזדהות עם הפלשתינים בשטחים הכבושים.

קאפאנה, מנהיג לשעבר של המפלגה הדמוקרטית הפרולטארית הקטנה, אמר כי הוא שובת רעב בעקבות מותם של לפחות 35 פלשתינים בשטחים הכבושים.

בהודעה שפירסם אמר: "אם זכותה של ישראל להתקיים כמדינה צודקת, הרי גם זכותם של הפלשתינים להיות במדינה משלהם. הבעייה של המזרח התיכון איננה שיש עם אחד יותר מדי, אלא שיש מדינה אחת פחות מדי".

גורבצ'וב: הפסקת הרפורמות תהיה בבחינת אסון לבריה"מ

מבטיח: אם תוגשם תוכנית ה"פרסטרויקה", תהפוך ברית המועצות לדמוקרטיה הראשונה במעלה בעולם

מוסקווה (ע"ר). מנהיג ברית המועצות מיכאיל גורבצ'וב הזהיר כי תוכנית הרפורמות שלו נתונה לביקורת מהימין ומהשמאל כאחד, אך הדגיש שאם תופסק יהיה הדבר בבחינת אסון לבריה"מ. כך מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית טא"ס.

עם זאת, גורבצ'וב הדגיש כי אם תוגשם תוכנית ה"פרסטרויקה" (בניה מחדש), תהפוך בריה"מ לדמוקרטיה הראשונה במעלה בעולם.

מנהיג הקרמלין השמיע את דבריו אלה ב־8 בינואר, במפגש עם עורכי העיתונים החשובים ועם אנשי רוח, בהם כמה מהעומדים בראש מסע ה"גלאסנוסט".

"לעתים קרובות נמתחת עלינו ביקורת, מצד אנשים מסויימים מהימין ומצד אחרים מהשמאל", אמר גורבצ'וב לנאספים, על־פי דיווח מפורט על נאומו ועל הדיונים שהתנהלו אחר כך שפרסמה טא"ס.

"להפסיק עתה יהיה אסון. אסור לנו להתיר זאת בשום פנים ואופן", אמר גורבצ'וב בהמשך דבריו. "אם ניבהל ונפסיק את התהליכים שכבר התחלנו, יהיו לכך תוצאות חמורות ביותר, שכן פשוט לא נצליח לעורר את ההמונים להתפקד כבר־משקל מעין זה בפעם נוספת".

המנהיג הסובייטי הדגיש בדבריו כי "איש לא יזהיק לכת בעניני הדמוקרטיה כפי שנעשה זאת אנחנו, שכן זהו עיקרה של השיטה הסוציאליסטית".

משקיפים סבורים כי מטרתם של נאומו המקיף של גורבצ'וב והדיונים עם ראשי המשכילים של המדינה היא לאותת שהרפורמות מתקדמות במלוא התנופה.

בהמשך דבריו רמז גורבצ'וב כי התעוררו חששות בלבם של משכילים רבים ואף בלבם של חלק מהפועלים והסטודנטים, על פיטוריו של מי שהיה בן חסותו בוריס ילצין בנובמבר. אך הוא הדגיש כי החששות לא היו במקומם.

מבלי שנקב בשמו, אמר גורבצ'וב כי מי שעמד בראש המפלגה באזור מוסקווה נמנה עם אנשי הביקורת של "האגף השמאלי", שביקשו להתקדם בקצב מהיר מדי והשמיעו סיסמאות אולטרה־רפורמיסטיות — אנשים "שאין להם כוח התמדה אמיתי".

"לא נתיר את העובדה כי הולכת המפלגה לרוחות סוג זה של מליציות נבובות, נראה בעיני חלק מן המשכילים, וביחוד בעיני הצעירים, כהנהגות מהלומה על הפרסטרויקה", ציין גורבצ'וב. "אך זו היתה אשליה גרידא, המוני העם, מצדם, הטיבו להבין את הדבר ולא התפתו להפרחת מליצות", הסיף גורבצ'וב.

אלביט
מחשבים בע"מ

הודעה על הצעת רכש

חברת אלביט מחשבים בע"מ (להלן: "אלביט") מזמינה בזאת את הציבור להציע לה הצעות לרכישת ניירות ערך הכלולים ביחידות מריפ שהונפקו ע"י חברת אלביט מחשבים חברה למחקר ופיתוח (1985) בע"מ (להלן: "חברת המריפ"), עפ"י תשקיף מיום 31.5.85 (להלן: "יחידות המריפ"), כדלקמן:

1. במקבוץ הצעת רכש קודמת של אלביט לציבור בעניין יחידות המריפ, נותרה בידי הציבור כמות של כ־10% מהיחידות. אלביט מאפשרת בזה לציבור שעדיין מחזיק יחידות מריפ בבעלותו להציען לרכישה ע"י אלביט במחיר של 223 סנט ליחידה.
2. ההצעה ע"י בעל יחידות המריפ מהווה התחייבות מצידו למכירת היחידות לאלביט ואינה ניתנת לחזרה.
3. אלביט מתחייבת לרכוש כל כמות יחידות שתוצע כמענה להצעה זו.
4. תנאי מוקדם לרכישה ע"י אלביט הוא כי יחידות המריפ תועברנה נקיות מכל עיקול, שעבוד, הגבלה, או זכויות אחרות של צד ג'.
5. ההצעות תוגשנה לאלביט באמצעות חברי הבורסה בכל יום עסקים החל ביום א' 17.1.88 וכלה ביום ג' 15.3.88 שעה 12.00 בצהריים.
   המציע יחתום על הצעתו ויצרף את האישורים המוכיחים זכאותו ליחידות המריפ.
   ההצעות תועברנה ע"י חברי הבורסה לבנק לאומי לישראל בע"מ.
6. יום העברת היחידות לאלביט והתשלום בגינן יהיה בכל יום ה', בגין ההצעות אשר הוגשו החל בשעה 12.00 ביום ד' של השבוע הקודם ועד ליום ד' שעה 12.00 של אותו השבוע.
   התשלום יבוצע על פי השער היציג האחרון שהתפרסם ע"י בנק ישראל בגין יום העסקים האחרון שלפני יום התשלום.
7. עם העברת היחידות לאלביט והתשלום עבורן, יעברו לאלביט כל הזכויות שמקנות יחידות המריפ החל מיום ההעברה.
8. בעלי יחידות מריפ שלא יענו להצעה זו יוכלו להחזיק ביחידות עד למועד הפדיון וכמותם לזיכוי ולסכום הפדיון לא תיפגע.
9. מובא בזה לתשומת לב בעלי היחידות שאם היענות להצעה זו תהיה רחבה, עלולה להיפגע סחירות היחידות וכתוצאה עלולה הבורסה למחוק מן הרישום למסחר.
10. לפי המצב המשפטי כיום, הפטור ממס רווח הון הקיים בגין מכירת היחידות לא יחול על מכירתן לאחר מחיקת היחידות מהמסחר בבורסה.
11. הצעה זו היננה עפ"י היתרה של הרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק מס הכנסה (הטבות לתשקעה בנייע שהתמורה נועדה למחקר מדעי) התשמ"ד 1983 מיום 30.3.87 ובתיאום עם רשות נ"ע.
12. למעוניינים, הדו"ח התקופתי של אלביט לשנת 1986/7 שהוגש לרשות נ"ע, רשם החברות והבורסה, יהא מונח לעיון במשרדי אלביט, מרכז תעשיות מדע בחיפה במשך כל התקופה בה תהיה הצעה זו בתוקף בשעות העבודה המקובלות.
13. הבורסה אשרה הצעה זו ביום 7.1.88. אין באישורה של הבורסה משום אימות הפרטים המוצגים בהצעה זו או אישור מהימנותה או שלמותה, ואין בו משום הבעת דעה על טיבם של ניירות הערך שרכישתם מוצעת.

האמיר של נסיכות קאטאר שייח חאליפה איבן חמאד אל תאני (מימין), אירח אתמול חוסני מובארק שהגיע לביקור ממלכתי לנסיכות הנפט, במסגרת ביקור שערך נשיא מצרים במדינות החברות במועצה לשיתוף פעולה של המדינות הערביות במפרץ הפרסי. במהלך סיוריו אלה מנסה מנהיג מצרים לעורר דיאלוג על סיום המלחמה בין איראן לעיראק (צילום א־פי)

סין: לא נקיים פיסגה עם בריה"מ ללא פינוי קמבודיה ע"י ויאטנאם

דנג קסיאופינג: ללא סיוע סובייטי, לא יכלה וייטנאם להילחם אפילו יום אחד בקמבודיה

פקין (ע"ר וע"צ). מנהיג סין דנג קסיאופינג הצהיר כי לא תהיה ועידת פסגה סינית־סובייטית, כל עוד לא תוציא וייטנאם את כל חייליה מקמבודיה — כך מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסינית הרשמית.

הסוכנות ציטטה דובר של משרד החוץ הסיני שאמר, כי דנג קסיאופינג "הבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים" כי זהו התנאי לוועידת פסגה עם המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב.

דנג הקשיש (בן 83) אמר למבקר יפאני בתחילת החודש שעבר כי "ללא סיוע סובייטי, לא יכלה וייטנאם להילחם אפילו יום אחד בקמבודיה".

סין הודיעה כי בעיית קמבודיה היא אחת משלושה מכשולים המפריעים לשיפור היחסים עם מוסקווה. שני המכשולים הנוספים הם הנוכחות הסובייטית באפגניסטן והריכוז הגדול של כוחות סובייטיים לאורך הגבול הצפוני של סין.

הושג הסכם בין שוודיה לבריה"מ לתיחום איזור המחלוקת בים הבלטי

מוסקבה "וויתרה" — על חשבון דייגי ליטה־לאטוויה־אסטוניה

מאת אליהו והבי
כתב "הארץ" בסקנדינביה
והסוכנויות הידיעות

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). ראש ממשלת שוודיה מסר אתמול במסיבת עיתונאים כי הושג הסכם בין שוודיה לברית המועצות על תיחום אזור המחלוקת בים הבלטי. שוודיה תקבל 75 אחוזים ממנו ובריה"מ 25 אחוזים. תיחום אזור המחלוקת הוא לגבי זכויות לניצול כלכלי של הים, קרקעיתו וגם דייג.

בשטוקהולם הביעו ארגוני פליטים מדינות הבאלטיות כי מאחוריהם "מכרה" את פרנסתם של דייגי ליטה־לאטוויה־אסטוניה כדי לזכות בתהנות פוליטיים ביחסיה עם שוודיה. טרם ברור איך הגיבה בריה"מ על השמועות שהצוללות האלמוניות החודרות למי החופים של שוודיה הן סובייטיות.

ראש הממשלה הסובייטי ניקולאי רישקוב ביקר בשטוקהולם שלשום והגיע להסכם עם ראש ממשלת שוודיה אינגוואר קרלסון לאחר ארבע שעות של דיונים, אמר מקור בבירה השוודית.

בסעודת־ערב חגיגית לכבודו של רישקוב שלשום בלילה אמר ראש ממשלת שוודיה: "משמח אותי לציין כי בשיחות שקיימנו יכולנו כבר להסכים לעשות מאמץ משותף לפתור את כל חילוקי הדעות שנותרו בסכסוך זה".

הזמנה לתמרונים

בנאומו הזמין רישקוב נציגים ממדינות סקנדינביה להיות נוכחים בתמרוני הצי הסובייטי במשך השנה. זו הפעם הראשונה שהשלטונות הסובייטיים עשו מחווה כזו. "שבהיותנו צעד כזה, יורגש את השלב הראשון בדרך להתגבר על חוסר האימון בקשר למים הצפוניים", הוא אמר.

המשא והמתן בין שוודיה לבריה"מ על ההסכם נמשך לסירוגין מאז 1969. האזור שבהסכם הוא שטח ימי בגודל של כ־8,500 מילין רבועים בים הבלטי, בין האי השוודי גוטלנד לבין החוף לטוויה הסובייטית. האזור עשיר בדגה ויש סיכוי להימצאותם של שדות נפט מתחת לקרקע הים.

הסכסוך הדיפלומטי האחרון בשוודיה מבחן לשאיפתה המוצהרת של בריה"מ לשפר את יחסיה עם שכנותה הנייטרלית.

דובר של מורדי אפגאניסטאן: רק בכוח האמונה ניתן להחזיק בעמדות

בארטילריה ובהפצצות ארוכת־טווח לוחצים הרוסים לפתיחת העיר חוסט

דיפלומטים מערביים בבירה האפגאנית: הסובייטים מנסים למנוע מהלוחמים המורדים הישגים תעמולתיים לקראת שיחות שלום אפשריות

איסלאמבאד (א־פי). יחידות סובייטיות מפעילות ארטילריה ארוכת־טווח והפצצות מגובה רב נגד מורדים אפגאניים, בניסיון לסלק אותם מעמדותיהם באזורי ההר לשלוט על ציר אספקה חשוב בדרום מזרח אפגניסטן — כך מסרו אתמול מקורות דיפלומטיים בבירה האפגאנית.

נראה כי כוחות הצבא האדום וכוחות הממשלה נחושים בדעתם לפתוח את העיר חוסט, השוכנת 25 קילומטרים מהגבול הפקיסטני, לאחר שהצליחו להבקיע מצור שנמשך שלושה חודשים, אמרו הדיפלומטים.

לוחם מקבוצת המורדים יונס חאליס, שזיהה עצמו כ"ואליד", אמר בשובו מהחזית, שכוחות סובייטיים ואפגניים מנסים להתגבר את כוחותיהם ותחמושתם באזור ההרי.

לקראת שיחות

דיפלומטים מערביים באיסלאמבאד, שביקשו לשמור על עילום שמם, אמרו כי המאמץ הסובייטי משקף את נחישות דעתם של הסובייטים למנוע מהלוחמים המורדים הישגים תעמולתיים על־ידי פתיחת הכביש, לקראת שיחות שלום אפשריות בנושא במסגרת האו"ם.

"ואליד" אמר שהלוחמים המורדים מתגברים את מספריהם, הם ימשיכו להציק לכוחות הסובייטיים והאפגניים. "האויב הפך את העניין למאבק יוקרה", אמר. "הם יכולים להגיע לכל מקום שאליו הם רוצים להגיע, אך אינם יכולים להישאר".

לדברי ואליד, ההפגזות וההפצצות מגובה רב הן כה חזקות, שהמורדים מחליפים מאזור חוסט מדי שבוע עד עשרה ימים. "ההפגזות עברו את הגבול. רק בגלל אמונתם יכולים הלוחמים לעמוד בכך".

הנשיא המודח של בורונדי נצטווה לצאת את בלגיה

בריסל (ע"ר). נשיאה לשעבר של בורונדי, ז'אן־באטיסט באגאזה, שהודח בקשר צבאי בספטמבר אשתקד, הצטווה לעזוב את בלגיה תוך שמונה ימים. כך מסר אתמול דובר של משרד המשפטים.

הדובר ציין כי באגאזה, המתגורר בבלגיה מאז נובמבר, לא הגיש בקשה למקלט מדיני בבלגיה וזו אשרתו הזמנית שלו פקעה. "בנסיבות אלה, אין אנו יכולים להחזיק בו", אמר.

באגאזה (41), שהודח בשעה שהשתתף בוועידת פסגה של מדינות דוברות־צרפתית שנערכה בקנדה, רוצה לשוב לבורונדי, אך השלטונות הנוכחיים בארצו דחו את בקשתו מספר פעמים.

חברת התעופה הבלגית "סבנה" מנעה ממנו ביום שישי שעבר לעלות על מטוס בדרכו לבורונדי, משום שנמסר לה כי אין הוא רצוי שם. ניסיון קודם לחזור לבורונדי נכשל, כאשר השלטונות שם לא איפשרו את נחיתתו של מטוס "סאבנה".

משרד המשפטים מסר כי בלגיה, ששלטה שנים רבות בבורונדי ומקיימת עמה קשרים הדוקים, פנתה למספר מדינות, כולל צרפת ודנימרק, בניסיון למצוא מקלט לבאגאזה באירופה.

מקורות בממשלת בלגיה אמרו כי צרפת העלתה הצעה נדיבה בפני באגאזה לקבלת מקלט מדיני, כולל בית והקצבה למחיה. אך באגאזה אמר: "צרפת לא הציעה לי דבר באופן רשמי. על הצעה זו יש לשאת ולתת במישרין עם השלטונות בבורונדי".

המנהיג החדש של בורונדי, מייג'ור פייר בויויה, לא שלל רשמית את האפשרות של שובו של באגאזה.

נשיא זאיר, הגנרל מובוטו, עומד לפתוח מחר בביקור רשמי בבורונדי ולאחר מכן ישתתף בוועידת פסגה של הקהילייה הכלכלית שבה מאוגדות בורונדי, זאיר ורואנדה.

ערך את העמוד חיים מל

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בב/437/86

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר [illegible] פנה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הוועדה) בבקשה להתיר הקלה [illegible] בגוש 125 חלקה 216 ברחוב [illegible] בירושלים [illegible] 79.76 [illegible]

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום, פרט ליום ו' בין השעות 12.00-14.00.

אברהם [illegible], מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965
מרחב תכנון מקומי, ירושלים
הודעה בדבר אישור שינוי
תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה - התשכ"ה-1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה [illegible] לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: תכנית מס' 3470
שינוי תכנית מתאר מקומית.
אלה השטחים הכלולים בתכנית:
ירושלים, [illegible] גוש 30134, חלקות: 46, 67, 68, 70, 71, חלק מחלקות: 56, 82.
עיקרי הוראות התכנית:
א. קביעת יעוד השטח [illegible]
ב. קביעת בינוי ופיתוח השטח בהתאם לנספחי בינוי וקביעת שלבי בניה.
ג. איחוד חלקות.
הודעה על הפקדת השינוי הנזכר, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3458 מיום 11.6.87 עמ' 1847 [illegible]
[illegible] רח' הלל 23 ירושלים.

אלי [illegible]
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים.
א' בטבת תשמ"ח
22 דצמבר 87

דיפלומט שוודי מגורש מפולין בנימוק שריגל

ורשה (ע"ר). ממשלת פולין הודיעה אתמול, כי היא מגרשת דיפלומט שוודי על פעילות שאינה הולמת את מעמדו, כינוי רישמי לריגול.

יאן אמברג, מזכיר שני במחלקת התרבות וההסברה של שגרירות שוודיה, נצטווה לעזוב את פולין עד סוף החודש, מסר דובר ממשלת פולין.

כאשר נשאל, אם אפשר לראות בכך תגמול על ששוודיה גירשה בחודש שעבר נציג קונסולרי פולני שכיהן במאלמה, השיב הדובר "אינני יכול לאמר שכך המצב".

שוודיה הודיעה אז, כי הפקיד הפולני גורש באשמת ריגול.

אמברג מכהן זה כשנתיים בוורשה. סגן שר החוץ השוודי פייר שורי אמר בשטוקהולם: "אנו רואים בכך לא יותר מאשר תגובה על הצעדים שנקטנו בחודש שעבר נגד הנציג הקונסולרי במאלמו".

סגן הנשיא בוש הופיע לחקירה בפרשת איראנגייט

"השיב על השאלות בתור עד, והוא אינו היעד של חקירת התובע וולש"

ואשינגטון (ע"צ וע"ר). סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש העיד אמש בשבועה בפני נציגיו של התובע המיוחד לורנס וולש, במסגרת חקירתו את פרשת "איראנגייט". הדובר של בוש, אמר כי סגן הנשיא "השיב על כל השאלות שהוצגו לו, בתור עד, והוא אינו היעד של החקירה של התובע וולש".

הנשיא רייגן מינה את וולש אשתקד, כדי לנהל חקירה עצמאית על שערוריית מכירות הנשק האמריקאי לאיראן והעברת הכספים למורדי ניקרגואה. החקירה עדיין נמשכת.

לא ידע על הכספים ל"קונטראס"

בוש שימש בימים האחרונים מטרה להתקפות בלתי־פוסקות לגבי תפקידו בפרשה מצד יריביו במירוץ למועמדות הרפובליקאים לנשיאות, לקראת הבחירות לנשיאות בנובמבר השנה.

יריבו הרפובליקאי העיקרי, הסנאטור רוברט דול, האשים אותו, בין היתר, שיש לו משהו להסתיר, וקרא לו לתת פומבי לעמדות שנקט בדיונים שהתנהלו בבית הלבן לגבי מכירות הנשק.

בוש תמיד הכריז כי לא ידע על העברת הכספים ל"קונטראס" בניקרגואה וכי ידע רק חלקית על "היוזמה שננקטה כלפי איראן".

בוש מקווה שיוכל להיחלץ מהבוץ של שערוריית "איראנגייט", אולי תודות לניצחון בהצבעה מפלגתית מקומית שתהיה השבוע במדינת מישיגן.

נמשכת אווירת הפחד בהאיטי; התושבים מסתגרים לאחר חשכה

פורט־או־פרינס (ע"ר). חיילים סיירו אתמול ברחובות האיטי וערכו חיפושים אחר נשק. כלי התקשורת מסרו כי הדבר נעשה במסגרת מאמצים להבטיח את השקט בבחירות הכלליות שיהיו ביום ראשון הקרוב.

באווירה של פחד, בעקבות מעשי הטבח שבוצעו ביום הבחירות בנובמבר, נמנעים התושבים מלצאת אחר רדת החשכה.

מקורות צבאיים אמרו כי "כמויות משמעותיות של כלי נשק" נתגלו בסוף השבוע שעבר, כאשר הצבא הקים מחסומי דרכים.

הבחירות ב־29 בנובמבר, שהוגדרו כבחירות החופשיות הראשונות בהאיטי זה 30 שנה, בוטלו לאחר שכנופיות רצחו יותר מ־30 בני אדם בתחנות הקלפי. רבים בהאיטי חוששים שמא בריונים אלה, תומכיו של הרודן המודח ז'אן־קלוד דיוואלייה, שוב יהלמו ביום ראשון הבא.

יצויין כי ועדת הבחירות שנתמנתה על ידי המשטר הצבאי, סירבה בסוף השבוע שעבר לאשר את מועמדותם לנשיאות של עשרה מתומכי דיוואלייה. לפחות חמישה מהם עירערו בפני בית המשפט העליון. כמעט ודאי שבית המשפט אכן יאשר את פסילתם, אולם קיים חשש לאלימות נוספת, כאשר ההחלטה תפורסם היום.

בהאיטי חוששים גם מפלישה מצד ארה"ב או של כוחות צבאיים אחרים. השבוע יתנהלו תמרונים ימיים של נאט"ו באזור הים הקאריבי. ארה"ב וקנדה, ששיגרו אניות מלחמה לאזור, הודיעו כי מדובר בתמרונים שיגרתיים. אולם מקורות דיפלומטיים בהאיטי אמרו אמש, כי אניות קרביות ובהן 2500 נחתים קרביים, נמצאות במימי האיטי, "מוכנות לפנות קרבים אם יהיה צורך בכך".

שמונה ימאים נעדרים במפרץ

מאנאמה (ע"ר, אי־פי וע"צ). שמונה מאנשי צוות נעדרו בעקבות תקיפה אווירית עיראקית אתמול, על מיכלית נפט הרשומה בסינגאפור והנושאת דגל קפריסין — מסרו מקורות ספנות באזור.

המיכלית, "ויניטור הצד", בעלת 47,000 טונות, עדיין בערה ביום שלישי בצהריים, לאחר שנפגעה ביום שני בלילה בשעה 23:00 בקירבת האי לבן, במרכז המפרץ.

מיכלית זו היא חלק ממיכליות בהן משתמשת איראן, כדי להעביר את הנפט ממסופי המרכזי באי חארג, בצפון המפרץ, ליציאה הדרומית.

קודם לכן הותקפו מהאוויר שתי מיכליות איראניות, האחת בת 280,000 טון, שעלתה בה דליקה וניזוקה קשה.

מחיר הנפט — מתחת ל־16 ד'

לונדון (ע"צ וע"ר). מחיר הנפט מסוג "ברנט" ירד אתמול בלונדון מתחת ל־16 דולר לחבית, בראשונה מאז אמצע דצמבר.

ידיעות לפיהן הציעה כווית הנחות במחירים ללקוחות ביפן, הורידו את המחיר של הנפט מהים הצפוני ב־75 סנט לכדי 15.60 דולר לחבית.

משקיפים אומרים כי גם כווית, קאטר ועיראק החלו להציע הנחות ללקוחות יפניים גדולים.

هكذا عن الأصل

חדשות כלכלה

מבדיקת הממונה על ההגבלים העסקיים:

יש קרטל בין חברות הדלק אך הוא אושר ע"י מינהל הדלק

מאת יונתן שרמן

הויכוח אם פעילותן של חברות הדלק תוגדר כקרטל הוכרע אתמול בקביעתו של הממונה להגבלים עסקיים במשרד התעשיה, לפיה שלוש חברות הדלק פועלות כקרטל.

הממונה על ההגבלים עסקיים, זאב גלמור, קבע זאת בעת שבדק את תלונת משרד האנרגיה כי חברות הדלק פועלות בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים בגלל חלוקת שוק הדלק ביניהן, חלוקה המונעת כל אפשרות של תחרות ממשית בענף.

עם זאת קבע גלמור, כי לא ניתן לפתוח בהליכים משפטיים נגד חברות הדלק בנושא ההתארגנות הקרטלית, כיוון שהן פועלות מכוח צווי מינהל הדלק. לדברי גלמור, פעולת חברות הדלק אינה בניגוד לסדר כלל כמשמעו בחוק ועל כן לא נתן לנקוט צעדים משפטיים נגדן.

חברות הדלק טענו בשבוע שעבר כי אינן פועלות כקרטל, וכי אין מקום להחלת ריפורמה על ענף זה במגמה לעודד תחרותיות רבה יותר.

נחמקין לא יפעל להשגת אישור לייבוא פועלי קטיף מפורטוגל

מאת אבי גבאור

שר החקלאות, אריה נחמקין, אינו מתכוון להיענות לבקשתה של המועצה לשיווק פרי הדר כדי לפעול להשגת אישורים ממשרד העבודה ליבוא פועלי קטיף מפורטוגל.

שר העבודה, משה קצב, אמר שב־כוונתו לאשר יבוא פועלים זרים כתחליף לפועלים מהשטחים שלא יתייצבו לעבודתם בישראל. אבל מלשכת התעסוקה נמסר שבינתיים אין שום כוונה לפעול ברוח זו.

35 בתי האריזה בארץ והפרדסנים מעסיקים כ־15,000 פועלי קטיף ואריזה שמהם כ־5,000 מגיעים מידי בוקר מהגדה והרצועה. במערכות מתלוננים שהתייצבותם הבלתי סדירה של הפועלים מהשטחים לעבודה פוגעת בעבודה וביצוא ההדרים.

קנדים שילמו 10 מיליון ש' תמורת 7% ממניות שופרסל

הרכישה – מלאומי פיא • שופרסל הוערכה לצורך הרכישה ב–140 מיליון ש'

מאת יהודה שרוני

קבוצת קנדה־ישראל, שבעלי מניותיה הם משקיעים מקנדה, רכשה אתמול מ"לאומי פיא", המנהלת את קרנות הנאמנות של בנק לאומי, 7 אחוזים מהון המניות של חברת שופרסל, תמורת 10 מיליון שקל.

"לאומי פיא" מכרה לקונים את המניות בעלות העדיפות בז־כויות ההצבעה, מניות א'. שופרסל הוערכה לצורך המכירה ב–140 מיליון שקל.

בעקבות הרכישה יגדל חלקה של קנדה־ישראל בשופרסל, ל–50 אחוז ממניות החברה.

פ.א.סי.— חברה בת של אי.די.בי. פיתוח (מקבוצת בנק דיסקונט) — מחזיקה ב–20 אחוז ממניות שופרסל.

הקבוצה הקנדית הגדילה מאוד בשנה האחרונה את חלקה בשופרסל, ועל פי כמה הערכות השקיעה בכך כ–20 מיליון שקל.

"לאומי פיא" צימצמה את אחזקותיה בשופרסל, לאור מדיניותה החדשה לפזר את השקעותיה, ולהלך מחדש של תיק השקעות. מעריכים שבידי "לאומי פיא" כ–5 אחוזים מהון של שופרסל, שלה רשת סופרמרקטים. בכל רחבי הארץ. המשקיעים הקנדים החליטו על הגדלת חלקם, בהעריכם כי שוויה הכלכלי של החברה גבוה משווי השוק של מניותיה.

מונה כונס נכסים ל"פיצי" בגלל חוב של 1,127,419 ד'

(ע) בית המשפט המחוזי בתל־אביב מינה כונס נכסים לחברת "פיצי" לאופנת נשים, בשל הלוואות שקיבלה מחברה בריטית למימון ומשום שלא פרעה, לטענת המבקשת, חוב של יותר ממיליון דולר.

הבקשה למנות כונס נכסים ל"פיצי" הוגשה במעמד צד אחד מטעם חברת "טרייד פיננס" הרשומה באנגליה ומנהלת עסקי מי־מון ברחבי תבל. בבקשה שהגיש עו"ד אילן שביט נטען, כי "פיצי" קיבלה ביוני 1985 סכומי־כסף שונים במסגרת הסכמים להלוואה, אשראי ומשיכות־יתר. הסכומים שהועמדו לרשות המשיבה על ידי המבקשת הסתכמו אז ב־1,098,400 דולר הקרן.

המשיבה לא עמדה בהתחייבויותיה להחזר ההלוואות, נאמר בבקשה, ולכן נחתם ב־12.7.87 הסכם חדש בין הצדדים, להארכת תקופת הפרעון, עד לחודש מארס 1991. אך מאחר שגם התשלומים שהתחייבה לשלם מאז ועד היום לא נפרעו, העמידו כל הסכומים לפרעון מיידי, בסך 1,127,419 דולרים.

לנוכח המצב שנוצר, ומאחר שמנהל "פיצי" יצחק ויטנסקי יצא לאחרונה את הארץ, נאמר בבקשה, מן הדין והצדק למנות מייד כונס נכסים זמני למשיבה.

השופט ישעיהו לויט, בהסכמת ב"כ המשיבה, מינה את רואה החשבון אהרן קרית לכונס נכסים ומנהל קבוע לנכסי "פיצי". השופט הורה לכונס לפנות לבית המשפט לקבלת הוראות, אם וכאשר יבקש לממש את נכסיה של המשיבה.

ערך את העמוד יצחק לאור

בל"ל הפחית הריבית על הלוואות דולריות

מאת אריה לביא

בנק לאומי יפחית מהבוקר את הריבית על הלוואות דולריות לזמן קצוב, כנראה עקב ירידה חדה בביקוש להלוואות צמודות דולר בגלל חשש־פיחות.

הבנק החליט להפחית את הריבית על הלוואות צמודות דולר לחצי שנה משיעור 18%–19% לשיעור 12% לשנה. ריבית זו דומה להלוואות שמציע הבנק, במסגרת חשבון חח"ד דולרי שבהן גובה הבנק ריבית של אחוז לחודש, אף כי באלה האחרונות נגבית גם עמלת הקצאת אשראי. בעוד שאת האשראי בחח"ד צמוד דולר ניתן להחזיר בכל עת, בהלוואות לזמן קצוב לא ניתן להחזירן, אם המקב־לים חוששים שפיחות צפוי לבא.

ההלוואות בשקלים בריבית קבועה, לחצי שנה, ניתנות בריבית של 29% לשנה.

טאק־טורו

בשר איכותי, טעים ונקי!!

100% בשר

"מפעל רציני שעושה מלאכתו כראוי והבשר שלו נקי וכשיר לחלוטין למאכל".

ד"ר י. חסיס, וטרינר ראשי, משרד הבריאות

(שודר ב־7.1.88 בגלי צה"ל בתוכנית של: אלכס אנסקי)

טאק־טורו

בפיקוח וטרינרי צמוד ופיקוח כשרות, מפעל ותיק (דור שלישי) המייצר מגוון מוצרי בשר איכותיים: המבורגרים, קבבים, סטקים ובשר טחון.

להשיג בכל רשתות השיווק.

לבריאות!

משטרת ישראל

החלפת מספרי הטלפון

מובא בזאת לידיעת הציבור כי החל מתאריך 13.1.88 שעה 12.00, יוחלפו מספרי הטלפון במרכזייה של המטה הארצי של המשטרה בשיח־ג'ארח.

המספרים החדשים: 02-308444

.02-309444

זורח גהל דורש לייקר הסיגריות ב־17%: "קיומו של דובק בסכנה"

לדבריו, שרון הבטיח לוועד העובדים שהמחירים יועלו וכשההבטחה לא קוימה פרצה השביתה

מאת יונתן שרמן

"אי עיכובם של מחירי הסיגריות מאז אוגוסט 86' מעמיד את קיום דובק בסכנה," אמר אתמול זורח גהל, מנכ"ל דובק, במסיבת עיתונאים. הוא הוסיף שקיום המפעל מפסיד 850 אלף דולר לחודש עקב שחיקת המחירים ויש לייקר את מחירי הסיגריות ב–17 אחוזים על פי חישובי "דובק".

גהל חשף אתמול לראשונה את הרקע להשבתת מפעל "דובק" על ידי העובדים לפני שבועיים. הוא מסר כי שר התעשיה, אריאל שרון, הבטיח לראשי ועד העובדים כי מחירי הסיגריות יועלו תוך לאחר מספר ימים, כשהבטחה זו לא קוימה, החליטו העובדים על השבתת הייצור.

גהל אישר, כי ועד העובדים של החברה קיבל את כל הנתונים הדרושים למשא ומתן עם משרד התעשיה לעידכון מחירי הסיגריות ואף נעזר לצורך זה בחשב "דובק". לדבריו, ועד העובדים פועל למנוע את הרס המפעל ואין בכך חריגה מנורמות שהיו בעבר.

בתשובה לשאלה, אמר גהל כי "דובק" עדיין לא גיבשה החלטה, אם יוכה משכר העובדים השכר עבור אותן שעות בהן הפגינו עובדי "דובק" כנגד האפשרות שהבעלות בחברה תתחלף.

גהל הוסיף ואמר, כי "דובק" התייעלה מאוד בשנים האחרונות וזה בא לידי ביטוי בעיקר בחסכון בנושא הטבק, אך החברה נמנעה מפיטורי עובדים. הוא הוסיף, כי שכר העובדים עודכן ביותר מ־20 אחוזים מעבר לתוספת היוקר מאז אוגוסט 86' ולעובדים ניתנו גם תוספות ותק האחרות.

בהתייחסו לסכומי העתק המשולמים למנהלים בחברה, ליועצים משפטיים וליועצים אחרים של החברה — אמר גהל כי כל ההוצאות הללו מהוות שלושה רבעי אחוזים ממחזור המכירות של "דובק" ואינן משפיעות מהותית על תוצאות החברה.

"אינני מתחרה בארנסט יפת", ענה גהל כאשר נשאל לגבי הסכם הפיצויים שלו המגיע ל–4 מיליון דולר ברוטו. הוא הסביר כי הסכם הפרישה שלו גבוה עקב "דמי נזק מוסכמים", אשר באו להקטין את כדאיות הרחקתו מהחברה, ולא עקב פיצויים שאינם חורגים מהמקובל.

זורח גהל (צילום עדי קרן)

"חיפה כימיקלים" תשלם 10 מיליון ד' דיווידנדים לבעלי המניות שלה

90% מהסכום יקבלו ריקליס, גנגר ושני שותפים אמריקאים נוספים

מאת ירח טל

סופר "הארץ" בחיפה

מועצת המנהלים של "חיפה כי־מיקלים" החליטה על חלוקת דיווי־דנד ביניים במזומן לבעלי המניות של החברה בסכום כולל של כ־10 מיליון דולר, שהם 60% מההון הנפרע של החברה.

את עיקר הסכום (90%) יקבלו משולם ריקליס, אריה גנגר ושני שותפים אמריקאיים נוספים, המחזיקים בבעלות ב"חיפה כימיק־לים", באמצעות חברת "טרנס רי־סורסס" הרשומה על שמם בארה"ב. סכום של כ־700 אלף דולר יחולק לציבור בארץ, המחזיק במניות החברה הנסחרות בבורסה בת"א (החלק הציבורי בבעלות — 10%).

מאז רכשו אריה גנגר ושותפיו האמריקאיים את השליטה ב"חיפה כימיקלים", בספטמבר 1985, הם החזירו לעצמם את כל השקעתם, שהסתכמה בכ־20 מיליון דולר, בתוספת רווחים של שיעורם המדוייק לא ניתן היה לקבל אתמול נתונים.

מנכ"ל "חיפה כימיקלים" צבי ולדמן וחברי דירקטוריון החברה, בהם פרופ' גיבלי ופרופ' אפרים סדר־גוברניק, מסרו אתמול במסיבת עי־תונאים על תכנית פיתוח חדשה ל"חיפה כימיקלים" בהשקעה של 50 מיליון דולר לשלוש השנים הקרובות.

הם ציינו כי ההשקעות ברובן ימ־מנו ממקורות עצמיים של החברה ומהלוואות ממוסדות מבנקים בארץ ובחו"ל. יחד עם זאת הדגישו כי השקעת הבעלים מותנית בקבלת סיוע ממשלתי התואם לסיוע הממשלתי שהוענק לבתי הזיקוק ולמפעלים הפטרוכימיים (בהקמת מיתקן האתילן), דהיינו, הכבה במיתקנים החדשים שיוקמו ב"חיפה כימיקלים" כבואם לתנאי "איזור פיתוח ב'".

רווחים נאים

במסיבת העיתונאים נמסר כי "חיפה כימיקלים" השלימה את שנת 1987, זו השנה השלישית ברציפות, ברווחים נאים, ששיעורם לשנה זו ייקבע בקרוב במאזנים שימסרו לבורסה. מחזור המכירות של החברה הסתכם ב־1987 ב־128 מיליון דולר, ש־90% מתוכם מקורם ביצוא ל־60 מדינות בעולם. החברה מספקת 75% מהתצרוכת העולמית בחנקת אשלגן, דשן לחקלאות שתהליך ייצורו פותח בארץ במכון בידי תע"י.

נמסר כי לפני כשלוש שנים ייצאה "חיפה כימיקלים" 3,000 טונות חנקת אשלגן לבריה"מ בשיווק ישיר לנמל אודסה. כמו כן נמסר כי תוצרת החברה נמכרת גם במדינות ערביות באמצעות סוכני החברה בעולם.

על־פי החלטת מועצת המנהלים של החברה הוחלט לגוון את מוצרי החברה, המייצרת כיום בעיקר חנקת אשלגן. במסגרת תוכנית הפיתוח ישקעו סכומי כסף ניכרים במחקר ופיתוח מוצרים חדשים. בשנתיים הראשונות לתכנית הפיתוח החדשה ישקעו כ־25 מיליון דולר להרחבת כושר הייצור של המיתקנים הקיי־מים, שיביאו לגידול שנתי של 30 מיליון דולר במכירות החברה. החברה גם מועידה תקציב מיוחד לשיפור אמצעים לטיפול בבעיות איכות הסביבה.

ברזיל רוצה זירמת פרים מישראל אך ארה"ב מתנגדת

אומר שר החקלאות של חבל מינאס ג'ראיס (ברזיל)

(ע). שר החקלאות אריק נחמ־קין נועד אתמול בבוקר עם משלחת מברזיל, בראשות שר החקלאות של חבל מינאס ג'־ראיס.

המשלחת הגיעה כדי להש־תתף בכנס התיירות החקלאית הנפתח היום ברמת רחל. במשלחת משתתפים גם סגן נשיא ארגון החקלאים הלאומי של ברזיל ונשיא חברת תיירות לטיולים חקלאיים בברזיל מ. פיזו.

השר הברזילי אמר, כי ברזיל מעוניינת מאד לקנות זירמת פרים מישראל, אך האמריקאים לוחצים לקנות אצלם וטוענים שהזירמה מישראל עלולה להד־ביא לברזיל מחלות, טענה שנסתרה מיד על־ידי השר נחמקין.

השר האורח אמר למארחו, כי בכל שנה מגיעים לישראל יותר מ־2,000 תיירים חקלאיים מבר־זיל, המשלבים בביקורם כאן גם השתלמות חקלאית בשיתוף עם קיבוץ שפיים. ברזיל מחשיבה מאוד השתלמות זו ומסבסדת את כל האירוח של התיירים מברזיל בארץ בסכום של יותר מ־2 מי־ליון דולר.

ברזיל, אמר, מעוניינת להגיע למצב שבו כל עובדי השירות הציבורי החקלאי יגיעו להשתל־מויות חקלאיות בישראל והדבר ייעשה כבר בזמן הקרוב.

לכנס לתיירות חקלאית הגיעו 80 מראשי מקבלי ההחלטות בעולם החקלאי והוא יסתיים ב־19 בחודש בקיבוץ שפיים ב־הרצאת שר החקלאות נחמקין.

בנק ישראל לא מגייס הון בבורסה אף שצפוי פדיון 18 מיליארד ש' ב־88'

האוצר: אנו מצמצמים את החוב הפנימי ע"י ביצוע פדיונות מוקדמים של הבנקים

מאת יהודה שרוני

בנק ישראל, הפועל בבורסה מטעם האוצר, צימצם בשבועות האחרונים עד למינימום את גיוס ההון בבורסה, ובימים האחרונים חדל מכך לחלוטין. מדיניות זו של הבנק המוכתבת מהאוצר, תמוהה בעיני פעילים בשוק ההון, המתקשים להבין את השאננות נוכח תחזית לפדיון 18 מיליארד שקל בשנת התקציב הבאה.

כמחצית מסכום הפדיון תיפרע באוקטובר (בעקבות הפדיון של המניות הבנקאיות ומלוות הזהב).

בשוק ההון סבורים, כי מוטב שבנק ישראל יקדים ויגייס הון עבור הממשלה, שאם לא כן, יצטרך לבצע זאת בעוד כמה חודשים במ־חירי הון גבוהים יותר. בבנק ישראל דוחים את הביקורת ומעריכים כי אם לא תחול חריגה ממסגרת התקציב, לא תהיה עליה במחירי ההון.

מקורות באוצר הסבירו, כי האטת פעילותו של בנק ישראל בבורסה נובעת מכך שעל פי צרכי תקציב השנה הקודמת אין צורך בגיוסי הון נוספים. להיפך, אומרים באוצר: בשר לושת החודשים הקרובים מתכוונים להזרים למשק, על ידי אי מיחזור הפדיונות בשוק ההון, כ־600 מיליון שקל.

עוד מסבירים שם כי צימצום בעיית מיחזור החוב הפנימי בשנת התקציב הבאה, מושג על ידי פדיונות מוקדמים של פקדונות אצל חשב האוצר. בחודש שעבר נפדו 180 מיליון שקל, וגם החודש קיימת כוונה לבצע פדיונות בשיעור דומה.

משקיע אמריקאי רכש 5.5% ממניות סאיטקס

מאת אריה לביא ויונתן שרמן

משקיע מארה"ב רכש באחר־ונה בבורסה האמריקאית 5.5% ממניות סאיטקס. המשקיע, ג'יימס לנן, מסר על כך אתמול לרשות לניירות ערך בארה"ב והודיע שברצונו לרכוש מניות נוספות של החברה.

בקניית המניות השקיע לנן יותר מ–1.5 מיליון דולר. הוא הודיע שברצונו לפרסם הצעת רכש לרכישת מניות נוספות מהציבור. מעריכים שהחלטתו לרכוש את המניות נובעת מהשיפור בעסקי החברה לאחר שמנכ"ל קונצרן כלל אהרן דוברת החל לטפל אישית ב־הבראתה. הידיעה על פעילותו של המשקיע התקבלה בהפתעה בחברת סאיטקס. גורמים בחב־רה אמרו אמש שלא ידוע להם דבר על קניות אלה.

שיף חוייב לשלם לבנק לאומי חובות בסך 41 מיליון דולר

בעבר טען שהיקף החובות שלו לבנק מגיע ל–20–25 מיליון דולר

מאת אריה לביא

הסדר להחזרת חובותיו של המלונאי חיים שיף לבנק לאומי אושר אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים. שיף התחייב להחזיר חובות בסך 41 מיליון דולר בהסכם שהושג עם הבנק ואושר בידי השופט יעקב בזק.

ההסדר הושג לאחר דיונים ממוש־כים, ובמהלכם הפעיל שיף לחצים על הבנק, כדי שהיקף חובותיו יוקטן. בתקופת הדיונים מינה בית המשפט, לבקשת בנק לאומי, כונ־סים לנכסים שונים של חיים שיף, כדי להבטיח את הסדר החובות.

שיף יחזיר לבנק את החוב בדרך הבאה: 18 מיליון דולר ב–18 החו־דשים הבאים עד סוף יוני 1989 (מדי חודש יחזיר כמיליון דולר ממימוש נכסים או ממקורות אחרים).

חלק מהחוב יוחזר לבנק מנכסים שהבנק כבר מינה להם כונס ואשר נמכרו — כמו בית לייף, מלונות כהן בירושלים ומגרלי זאב ברמת גן.

בסוף יוני 1989 תהיה לו הברירה להחזיר את 12 מיליון הדולר האחרונים או שהבנק יפרוס אותם כהלוואה חדשה ל־10 שנים כנגד בטחונות.

שיף טען בשעתו שחובותיו לבנק לאומי 20–25 מיליון דולר לכל היותר. אתמול אמר לי סבנק לאומי מסר מידע לא מדוייק. "סכום שאף זיר חובות, אך בעשרות מיליוני דולר פחות מ־41 מיליון דולר שאותו נקב" אמר. שיף הכחיש שההסכם שהושג קיבל תוקף בית משפט. בבנק לאומי סרבו להתייחס לטענות שיף.

האוצר טעה והביטוח הלאומי גמר את השנה עם עודף גדול

מאת צבי זרחיה

בשל טעות בתחזיות האוצר לגבי השכר הממוצע במשק, גבה המוסד לביטוח לאומי כחצי מיליארד ש"ח מעל לצפוי. השכר הריאלי במשק גדל, בשנת התקציב 1987 ב־9% מעבר לאומדנים שנערכו באוצר בתח־ילת שנת התקציב. לפיכך:

יסיים המוסד את שנת התקציב 87' בעודף של כ־400 מיליון ש"ח. זאת מסר אתמול מנכ"ל המוסד מרדכי ציפורי.

בהיקף תשלומי הגימלאות הצמודות לשכר הממוצע על פי חוק, לא חל שינוי לעומת התחזית בתקציב המוסד, אך הגביה גדלה בכ־11 %. הגידול בהכנסות נבע מגידול בשכר הריאלי וגידול נוסף של 2%, בשל התייעלות והעמקת הגביה.

ציפורי ציין כי נוכח מצב זה על הביטוח הלאומי לבחון מחדש את הורדת גובה דמי הביטוח הלאומי ולהמליץ לממשלה על הגדלת רמת הקיצבאות, במיוחד קיצבאות היוקה הבסיסית.

מחירי האשראי בבנק לאומי

ליום 13/1/88

סוג ההלוואה	תקופה	ריבית חודשית – לקוחות: מסחריים	ריבית חודשית – לקוחות: פרטיים בעלי חשבון יומי
הלוואה צמודה למדד	עד 5 שנים	0.85%	0.9%
"הלוואת ענק" – הלוואה צמודה למדד עד 60,000 ש"ח כנגד שיעבוד דירה	עד 12 שנים	0.9%	0.9%
הלוואה בשקלים לא צמודים בריבית קבועה	3 חודשים	2.3%	2.5%
	6 חודשים	2.4%	2.6%
	9 חודשים	2.5%	2.7%
	12 חודשים	2.6%	2.8%
חח"ד צמוד לדולר*	עד ה–31.3.88	1.0%	
	עד ה–30.6.88	0.75%	
הלוואה בשקלים צמודים לדולר	3 חודשים	1.0%	
	6 חודשים	1.0%	

* עמלת הקצאה לתקופה: עד ה–31.3.88 - 3%, עד ה–30.6.88 - 4.5%

פרטים וגובה סכומי אשראי בסניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

גם חברת מגדל מציעה פוליסה לביטוח רפואי

מאת אריה לביא

חברת הביטוח מגדל מצטרפת לחברות הסנה, קבוצת כלל, סהר, דולב מקבוצת הפניקס ואחרות, שהציעו באחרונה ביטוח רפואי למחלות חמורות.

התכנית של מגדל, "מחר", מציעה ביטוח משפחתי להורים ולילדים מגיל 3 עד 21 כולל חיילים בשירות סדיר, עד תקרת 120 אלף שקל לפרעון עם גילוי המחלה, בלא קשר לשיעור ההוצאות הרפואיות.

הביטוח חל על מחלות בכלי דם (כולל מחלות לב ושבץ מוחי) סרטן, ומכסה ניתוחי לב, השתלת אברים, נכות מוחלטת ומוות. הפרמיה החו־דשית המינימלית 50 שקל. [illegible] שנים תיגבה תוספת 15%. גיל כניסה מירבי, 55.

גילרמן: אם יוטל מס יסף ישקלו המעסיקים השתתפותם בעסקת החבילה

מאת אבי גבאור

"אם תחליט הממשלה להטיל מס יסף תצטרך לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לשקול מחדש את המשך השתתפותה בעסקת החבילה," אמר אתמול דן גילרמן, נשיא איגוד לשכות המסחר, המכהן גם בתפקיד יו"ר ועדת המסים הכלכלית של לשכת התיאום.

גילרמן אמר כי מס יסף הוטל לשנה אחת בלבד במסגרת הסכמה כוללת עם המעסיקים וההסתדרות כחלק מ"עסקת החבילה" שנחתמה לפני שנה. המעסיקים, אמר, עמדו בהתחייבויותיהם וגם על הממשלה לעמוד בהתחייבויותיה.

הוא אמר כי אם יש כוונה לעודד צמיחה ועליה, חייבת הממשלה לפעול להפחתת נטל המיסים ולא להגבירו.

שמואל אייל יו"ר איגוד רשתות השיווק

מאת אבי גבאור

מנכ"ל רשת המשביר לצרכן ויו"ר לשכת המסחר ישראל־בריטניה, שמואל אייל, נבחר אתמול ליו"ר איגוד רשתות השיווק בישראל — גוף הסמוך לאיגוד לשכות המסחר. שמואל אייל היה בשעתו ראש אכ"א בצה"ל.

באיגוד רשתות השיווק חברות כל רשתות השיווק הגדולות ב־ישראל, המהוות כיום כ־40% מהמסחר הקמעוני במדינה ובהן: קריאוף י־רושלים, כלבו שלום, רשת סופר־פארם, רשת הריבוע הכחול, רשת בתי האפנה גולף, שופרסל, ושק"ם.

שרות חקירות כללי ש.ח.כ.

מקבוצת "השמירה"

31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך!

בחקירות בינלאומיות

איתור אנשים ורכוש

בדיקת מעמד כלכלי

בדיקות גרפולוגיה

תל־אביב, רח' אנגל 8 טל. 621975, 623084 (03)

קבלת מודעות משפחתיות

03-738707

03-735588 - 9

לאכול ולהפגש במבנה 5

ארוחות צהרים עסקיות במבנה 5

בין 18־22 ש"ח

שבת צהרים עם חמין

טל' 813563 - נמל יפו

חניה במקום

פתוח ברציפות מ־12 בצהריים אל תוך הלילה

7 ימים בשבוע

הוצאת ספרים עם עובד בע"מ

קדיש ושירים אחרים

מאת אלן גינזברג

עברית נתן זך

לרגל הופעת הספר יערך ביום ששי ה־15 בינואר בין השעות 11.00 – 13.00 בחנות סטימצקי ברח' דיזנגוף 109, מפגש עם המשורר שיחתום על ספרו.

הארץ

יום ד' כ"ג בטבת תשמ"ח
13 בינואר 1988

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661146־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ודרי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזדהה בהכרח
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

אפשר וצריך ללכת לקלפי באביב הקרוב

סיעת התחיה מתכוונת להגיש לכנסת הצעת־חוק להקדמת הבחירות לכנסת השתים־עשרה. ראש סיעת המערך אמר כי סיעתו לא תתמוך ביוזמה זו. אבל חבר לסיעה, ח"כ חיים רמון, הביע דעתו כי ראוי שהמערך יגיע לידי הסכם עם הליכוד בדבר הקדמת הבחירות. ככל הנראה, כבר היו גישושים בין נציגי שתי המפלגות הגדולות בעניין זה. שמעון פרס אמר שלשום, בתשובה לשאלה, כי "ככל שנקדים את הבחירות, יהיה יותר טוב". כך סבור גם ח"כ מיכאל איתן מסיעת הליכוד. גוברת ההכרה כי הכנסת שנבחרה בשנת 1984 אינה מסוגלת עוד להתמודד עם הבעיות, שהמדינה עומדת בפניהן עתה, וכל יום שעובר מדגיש ביתר שאת את הצורך בהחשת התהליך.

ח"כ רפי אדרי מן המערך חושד במניעיה של סיעת התחיה. לפי סברתו, אין ביוזמתה אלא תרגיל סחיטה כלפי משרד האוצר, להגדלת התקציב להתנחלויות בגדה המערבית וברצועת עזה. יתכן כי יש ממש בחשד זה. גם אפשר להבין לרוחו של ח"כ הפרופ' שבח וייס הסולד מתמיכה במהלך של הימין הקיצוני. ואולם, בין אם אנשי התחיה רוצים רק לסחוט כספים, ובין אם הם פועלים מתוך הערכה אופטימית של סיכוייהם להגדיל את כוחם — המשך קיומה של הכנסת הנוכחית אינו משרת את טובת המדינה. עליה לפנות את מקומה לכנסת חדשה, ואם המערך והליכוד נרתעים מלעודד את הרושם כאילו הם נגררים אחר סיעה קטנה וקיצונית — אין רתיעה זו צריכה למנוע הסכם ביניהם להציע חוק שיקבע תאריך כלשהו באביב הקרוב כיום ההליכה אל הקלפי.

הממשלה הנוכחית מתלבטת בבעיה — התסיסה המתמשכת בגדה המערבית וברצועת עזה — שאין היא בנויה להמציא לה פתרון יסודי. היא מנסה לפתור את הבעיה לטווח קצר מפני שאינה יכולה להשלים עם הפרות הסדר הציבורי. אבל המצב מחייב יותר מהשלטת חוק וסדר; יש להגיע לטיפול בשורש הבעיה ואין "אחדות לאומית" על מהות המשבר שהתרגש עלינו בשטחים המוחזקים.

ראש הממשלה מאמין כי המאורעות בגדה וברצועה אינם הפגנות מחאה, אלא צורת לוחמה חדשה נגד ישראל. שר הביטחון, לעומתו, רואה בפרץ האלימות בין ערביי השטחים המוחזקים — ביטוי לייאוש ותיסכול של ציבור שאיש אינו יוצר לו ציפייה לסיכוי של שלום. יצחק רבין אף מביע הבנה ללבטי החיילים המעדיפים את הסיכון שבלחימה באזור הביטחון (מעבר לגבולנו הצפוני) על מלאכת השיטור בגדה המערבית וברצועת עזה: "אני רואה אותם במצוקתם", אומר רבין.

ממשלה שניגודי גישה כה קטביים שוררים בצמרתה, מנועה מלהביא לידי הרגעה אמיתית בשטחים המוחזקים. היא חייבת להחזיר את הסדר על כנו ואין להאשימה על שהיא הולכת בשיטת מקל ומעט; אבל גם אם תצליח איכשהו להפסיק את גילויי האלימות — היא תוסיף להיות שסועה בתוך־תוכה לנוכח הצורך לעקור משורש את תחושת התסכול והייאוש שרבין מודה בקיומם.

אין תקווה לכינונה של ממשלה אחרת על בסיס הרכבה של הכנסת האחת־עשרה. התפזרותה של הכנסת והתחדשותה בהקדם האפשרי הן הצעד היחיד המבטיח לשחררנו מן המועקה שהממשלה במתכונתה הנוכחית אינה מצליחה, ולא תצליח, לשים לה קץ.

בליכוד מתחילים להבין

המהומות בשטחים גרמו תחושה של אין מוצא ומבוכה רבה בליכוד ובמערך, ובשני הגושים הפרלמנטריים הגדולים מחפשים פתרון לכאורה של הקדמת הבחירות

מאת דן מרגלית

הקדמת הבחירות אינה עוד חלום פוליטי. אמנם אין סיכוי ליוזמת סיעת התחיה. זו מציעה להחזיר לקלפיות, אך נחשדת כי בסך הכל היא רוצה לאיים על משרד האוצר כדי לחלוב ממנו עוד כמה מיליונים להתנחלויות. גם אין חשש שהמערך יהיה שותף לתכסיס מפוקפק כזה. סיעה זו נטשה מזמן את משאלות הלב של כמה ממנהיגיה לקצר את ימיו של יצחק שמיר במשרד ראש הממשלה. שום קנוניה ותרגיל פרלמנטרי לא ימלאו תפקיד במימוש רעיונות כאלה. אם יוקדמו הבחירות יהיה זה מפני ששני הגושים הפרלמנטריים הגדולים דוהרים במהירות לתחושת אין־מוצא ומבוכה גוברת, ובשורותיהם מחפשים פתרון־לכאורה הקורם עור וגידים בצורת פתקי הצבעה בעתיד הקרוב.

אפשרות זו משקפת מבוכה שכמותה אינה זכורה זה זמן רב. מה ששמעה הכנסת בתדרוכים ודיונים על אי־ההוראות ואי־הידיעה באשר למקור המהומות בשטחים עשה את שלו. הוא בא לביטוי בשתי תופעות: קודם כל בריבוי הח"כים המעדיפים לשתוק ולשמור על דיוקן ציבורי נמוך, משל אימצו לעצמם את עצת הנביא עמוס "המשכיל בעת ההיא ידום כי עת רעה היא." מי שבכל ימות השנה נדחפים ונדחקים אל הכותרות, המיקרופון והמצלמה, גורמים לפקקי־תנועה סביב אמצעי התקשורת, כמו אינם נמצאים השבוע. הם עוצרים ברמזור, עומדים מן הצד.

התופעה האחרת, הקשורה בקודמתה, היא פער הולך וגדל בין מה שמתפרסם בשמו של המיעוט המתבטא לבין מה שהוא באמת חושב וחש ומבטא בשיחות פרטיות ליד השולחן במזנון הכנסת. סיכום הדברים הנשמעים מלמד כי אם יש עדיין קונסנזוס בממשלת האחדות הלאומית הרי הוא מצומצם לטווח הקצר — שהרגעת השטחים בכוח הזרוע היא תנאי מוקדם לכל צעד מדיני, ולהבנה המתגבשת, כי מה שהיה לא יחזור עוד. ההבנה הבסיסית של יצחק שמיר שהסטאטוס־קוו טוב מכל האפשרי ומצבנו מעולם לא היה כה טוב, התמוטטה לא רק בשורות השמאל הקיצוני המערך אלא גם בסיעתו שלו.

יותר מזה. פעם סברו בליכוד שאפשר ליהנות מכל העולמות, גם לקיים את השליטה על עם אחר בלי לנהל עימו משא ומתן ובלי להציע לו טריטוריה ובלי להסתלק מחלק מיהודה ושומרון ועזה באורח חד־צדדי; וגם, לחילופין, שאם יתמשכו המהומות בשטחים זה יפעל לטובת הליכוד בקלפיות, כי הציבור היהודי ירצה במדיניות היד החזקה. במשכן הכנסת של השבוע אפשר לשמוע חידוש לשוני מעניין, שאם ימשיכו להמטיר אבנים מאבו־גוש שבתוך הקו הירוק לעבר אוטובוס של אגד בקו ירושלים־תל אביב תגבר ההצבעה בעד הליכוד, אבל ח"כיו מבינים כי השטחים הם סיפור אחר.

בציבור הנאמן לליכוד מסתמנת קוטביות מסוכנת: חלק תותר ליד קשה ללא דקדוקים שעלולה להסתיים, חלילה, אפילו בטרגדיה; וחלק גדל והולך מבין לראשונה כי "ככה אי אפשר". אילו דומה הכנסת לפוליטיקה האמריקאית כי אז כמה אלפי מכתבים מאת חברי חרות בסניפים אל ח"כיהם ש"צריך לעשות משהו" היו מעודדים מגמה שהחלה לנבוט כבר לפני כמה שבועות: רצון עז להסתלק באורח חד־צדדי מעזה (והוא היה גובר לולא הקדים שמעון פרס להציע) ונכונות ראשונה לבחון את ההצעה המיוחסת למשה דיין, לכונן אוטונומיה חד־צדדית ברוב שטחי הגדה המערבית.

צריך לראות מי מתבטא בימים אלה בליכוד. נשמע קולו הניצי של דוד מגן. גם דן מרידור נגרר משום מה דווקא לפולמוס עם פרס וסטייתו מקמפ דייוויד ותמיכתו בוועידה הבין־לאומית, אבל האם הרוב בתנועת החרות אכן סבור כי אפשר להחזיר את עטרת־הכיבוש ליושנה ולשוב אל השליטה הכמעט מוחלטת מלפני כמה חודשים? כל מי שלא ירצה באלטרנטיבה שמציע אריאל שרון, ייאלץ להסכים גם לשמיר כי טעה עד כה במהלכים המדיניים, וצריך לעשות משהו של ממש ולהקדים פנים שפרס לא הקדים את הליכוד.

לצד מגור השתקנים של הליכוד, שכולל את מאיר שיטרית, אהוד אולמרט, מיכה רייסר ומשה עמירב, מעניין לבחון גם מי אינו מתבטא במערך.

רבין נהנה מתמיכה גמורה במדיניותו המבקשת לכפות על הפלשתינאים רגיעה שתשים לאל את האלימות, אבל גם במצב קשה זה לא הסתירו ממנו תומכיו את דעתם המסויגת על שיתוף הפעולה המדיני בינו לבין הליכוד. מי ששמע שלשום את דברי רבין באוזני ח"כי סיעת הליכוד, שכוונו לאוזנו של עבד אל והאב דראושה, הבין כי שר הבטחון לא רק נוכח בטעותו כשלא העריך אל נכון את עוצמת "מהפכת האבנים הפלשתינית" אלא אף נאלץ להצמיד ל"יד הקשה" גם נכונות מידית למשא ומתן עם הפלשתינים המקומיים.

חבל שהליכוד וחלק מן המערך סירבו לראות את המציאות ב־1987. חבל ששמיר ותומכיו התנגדו לוועידה הבין־לאומית ולאוטונומיה החד־צדדית ולמשא ומתן עם המלך חוסיין על יסוד "מסמך לונדון" ועם הפלשתינים המתונים כחנא סניורא, המתינו למטר האבנים כדי להתפכח.

המשמעות עלולה להיות תמורה ולהתפרש כהצלחת האלימות הערבית. אבל מוטב מאוחר מאשר בכלל לא, ובמידה רבה תלויים הצעדים הראשונים בכיוון של אוטונומיה חד־צדדית או אימוץ הוועידה הבין־לאומית ביכולתם של ח"כים רבים בליכוד להתגבר על החשש מפני ועידת מפלגתם הקרובה.

עדיין חלק מהם מסבירים כי לא יעזו להציע משהו מעבר להסכמי קמפ דייוויד לפני אותה ועידה מאיימת של ערב־הבחירות בשלהי 1988 אלא אם תגבר עוצמת הלחץ מהרחוב היהודי שנפשו סלדה מן המתרחש בשטחים. במקרה זה יעזו הח"כים מהליכוד להשלים עם יוזמה מדינית התחלתית גם לפני שיקבעו השביעיות שיאיישו את הרכב סיעתם בכנסת הבאה.

עם הארץ / מאיר שלו

כולנו קלמנוביץ'

"אגיד בסך הכל פגשתי אותו פעמיים. בדירה שלו בלונדון. בהתחלה שוחחנו על מערך הכרזות בצפון, והוא נראה לי בחור טוב, מבין עניין. אבל כשהגיש את הקוויאר, וראיתי שזה לא 'בלוגה' אמיתי — העסק נראה לי מסריח וניתקתי איתו קשר".

"אגיד האמת היא שאני בקושי מכיר אותו. בסך הכל נסענו פעמיים על חשבונו לסקי בשוויץ. על מה דיברנו? על כל מיני נושאים. אני כבר לא זוכר בדיוק. ערב אחד, כשבילינו עם הבחורות ב'שאלה' בסאן מוריץ, הוא ירד לארוחת ערב עם חלוק משי כתום מגעיל, ושר 'אוד צ'יצ'ורניה' בקול חלקלק, ואז התחלתי לחשוד. יותר לא ראיתי אותו".

"אגיד היה לו שולחן קבוע ב'סקאלה', ומתחתיו הייתי מקבל את התרומות למפלגה. אבל יום אחד סיפרו לי שהוא נפגש גם עם מפלגות אחרות, וככה הבנתי שהוא בעצם סוכן כפול".

"אגיד בסך הכל הייתי פעיל בעניין יהודי ברית המועצות. וככה יצא שבמקרה הוא מימן את הבר־מצווה של בני, אבל כשנסענו יחד לקאזינו בלונדון החזרתי לו הכל, עד הפרוטה האחרונה".

"קלמנוביץ'? זכור לי משהו במעורפל. זה לא העולה החמוד ההוא מאתיופיה?"

קלמנוביץ', החפרפרת האקסטרוברטית ביותר של עולם הריגול, שבר את כל כללי התרמית. לא עוד החפרפרות הצנועות במחילות סתריהן. לא עוד המושתל והחרישי, העובד עשרים שנה בארכיון מועצת הלול, עד שהוא מגיע לפעולה. לא עוד מרגל שתווי פניו המתוקים נבלעים בהמון. שלום לכם, מעילי־גשם ארוכים, סיסמאות סתר בסימטאות צלופות מטר, משתיק־קול ותקתוקי מורס של חצות.

רק עתה מתבררת הנאמנות הסובייטית במלוא הדרה. קלמנוביץ' הוא בן לגזע חדש של סוכנים, שפותח על ידי הביון הרוסי במיוחד לתנאי הארץ.

"זכור, חבר קלמנוביץ'" אמר הקולונל גריגורייב מן הק.ג.ב לסוכן הצעיר, "אסור לך למשוך תשומת לב".

"קודם כל אעבוד עשר שנים במחלקת המים של העירייה", הציע קלמנוביץ'.

גריגורייב פרץ בצחוק מרושע. "אידיוט", אמר לקלמנוביץ' הנבוך, "שכחת שאתה נוסע לישראל? מה אתה מתכוון לקחת איתך?" "חשבתי על מכשיר קשר, מצלמה, ספרי צופן, מגבעת רחבת תיתורה ואקדח 'ואלטר'", חייך המרגל בתקווה.

"תחזיר הכל לאפסנאות", פסק הקולונל.

"אבל, חבר קולונל, חשבתי לצלם פיגורה חשובה ברגעים אינטימיים, לסחוט אותו ולשדר את האינפורמציה".

"אתה קורא יותר מדי ספרי ריגול", חייך גריגורייב, "שם מספיק להזמין את הקרבן למסעדה, להבטיח לו שישה קילות של בוחרים, להעניק לו כרטיס טיסה לבופוסטאנה או חצי כפית 'ויל הייאר' — והוא ישיר כמו שליאפין באופרה".

קלמנוביץ' חתם באפסנאות על ליטוניה של קאזינו, פנקס צ'קים, שרשרת זהב גדולה עם ח"י כבד, מספרי טלפון של אישים ציבוריים ושלושה זוגות נעלי שפיץ.

"קח במחזרה סטטראובו ומר כשיר דידיאר", לאט גריגורייב באוזנו, "אם מישהו יחשוד בך בכניסה לישראל, תעביר אותם במסלול הירוק, יתפסו אותך ויעזבו אותך במנוחה".

"כן, חבר קולונל".

"ושלא תעיז לנשור לי בווינה".

"כן, חבר קולונל".

"אל תתבלט", הוסיף הקולונל גריגורייב למחרת, בשדה התעופה של מוסקווה, "בזבז כסף, חיה בפזרנות, תיכנס לעסקי נשק ויהלומים, רצוי באפריקה, נסה להיצמד לטיפוס ההוא, פלאטו, ולעולם, חבר קלמנוביץ', לעולם אל תיתן בישראל המצאה שיש לה כיסוי".

ויסות הייבוא כוויסות המניות

המסמך של לשכת המסחר האוסר יבוא מארצות שאין לנו יחסים דיפלומטיים עמן מזכיר כשלונות כמו ויסות המניות

מאת שמשון ארליך

יבואן אחד פנה באחרונה למשרד התעשייה וביקש רישיון לייבא מגבי רגליים מסין. המחיר שנדרש לשלם עבור יחידה הסתכם ב־40 סנט של ארה"ב. המשרד האמון על גאוותה הלאומית של ישראל סירב לתת רישיון יבוא ממדינה שאינה מקיימת יחסים מדיניים עמנו והיבואן פנה בהכרח למקור אלטרנטיבי שישרת את תפיסת המשרד לגבי האינטרסים של המדינה. הוא מצא מגבי רגליים דומים בגרמניה במחיר הצנוע של 5 מארק היחידה. מי שאינו מתמצא בדיוק בשער החליפין יוכל למצוא בעיתון כי מדובר ב־3 דולר שהם היום 5 מארק — או מחיר הגבוה פי יותר משבעה.

אין זה מקרה יחיד של סכלות מאורגנת המביאה הפסד מטבע זר, ייקור בשוק המקומי, עליות במדד יוקר המחייה ועידוד ייצור בלתי נחוץ בתוספת שחיתות של חלוקת רשיונות מדי פעם לפרוטקציונרים בניגוד ל"עקרונות" הפטריוטיים. זוהי תופעה השייכת למשפחה שלמה של נוהגים דומים בכמה תחומים.

***

המסמך של לשכת המסחר שפורסם השבוע ב"הארץ" נותן כמה מהם אך לא את כולם. התחום הראשון הוא כאמור איסור יבוא מארצות שישראל אינה מקיימת עמן יחסים פוליטיים. לכאן שייכות בעיקר כמה מארצות המזרח הרחוק וארצות הגוש המזרחי.

התחום השני הן אותן ארצות שעמן יש לישראל מאזן מסחרי שלילי. במלים אחרות הן קונות מאתנו פחות ממה שאנו מוכרים להן. משרד התעשייה והמכס מענישים אותן על כן ומאזנים את הסחר ע"י שהם מפחיתים את הייבוא מהן. לא חשוב כלל אם המחיר בארץ אלטרנטיבית יהיה גבוה פי חמישה. חשוב העיקרון.

להיפך, המחיר הגבוה הוא עיקרון חיובי נכבד בפני עצמו. אם בא מישהו לקבל רישיון למוצר המיוצר בארץ כמו למשל נעלי ספורט, טוב שיבוא עם מחיר גבוה. ככל שהמחיר יהיה גבוה יותר כן ייטב וכן יגדלו סיכויו לקבל את האישור לייבוא. אם יתאמץ ויתמקח עם הספק על המחיר ויגיע למחיר קוסט במיוחד, ייכנס מיד למסגרת "יבואני ההיצף" שמשרד התעשייה שונא שנאת מוות גם אם אינו מסוגל להגדירם בדיוק.

אולם לאלה נוספת תופעה שספק אם היא קיימת בעולם מפותח כלשהו. כל סחורה העוברת כמציאה במסגרת של עודפים או מה שמוגדר סוג ב', משלמים עליה את אותם המיסים כמו על סחורה חדשה. המחיר שמשלמים המשק הישראלי והאזרח הישראלי על חלק בלבד מהדברים האלו סוכם בצורה סכמטית בידי אנשי לשכת המסחר בתכניך הנ"ל. עם כל ההסתייגויות שמסתייגים המחברים עצמם מהמודעה של הפסדי המטבע יש בסדרי הגודל ללא ספק כדי לזעזע.

הם חישבו כי המחיר של הייבוא היקר שנכפה על היבואנים היה גבוה ב־15.5 אחוז מזה שניתן לרכוש בשווקים הזולים. בהתחשב בייבוא של למעלה מ־7 מיליארד דולר ללא דלק ויהלומים ב־1986 הגיעה ההוצאה המיותרת במטבע זר ליותר מ־1100 מיליוני דולרים. בשנה היוצאת אף יגדל הסכום ויגיע ל־1300 מיליון דולר פלוס. במשך 8 השנים האחרונות הוציאה מדינת ישראל הוצאה מיותרת במטבע זר בהיקף של קרוב ל־8 מיליארד דולר.

***

יש משהו מזעזע במספרים הללו גם אם אינם מדויקים ועוסקים בסדרי גודל בלבד. לפני זמן קצר בלבד דיברתי עם ממונה על יצוא של מפעלים ביטחוניים לא גדולים, הוא סיפר ברוב גאווה על יצוא של עשרות אלפים דולר. בעיתונות אתה קורא ידיעות גדולות על יצוא של מפעל חשוב שהגיע ל־200,000 דולר. באותה שעה מגלגלים כמה פקידים ושר בממשלה מאות מיליוני דולרים לשווקים זרים על חשבון מאזן התשלומים של המדינה.

יתירה מזו, בימים אלו של דיבורים על קיצוצי תקציב בסכומים של עשרות מיליוני דולרים, האם ברור להם לאחרים למעשה מה הם עושים לתושבי המדינה הרי אם רצתה יכלה המדינה להטיל מס משווה בגובה הפרשי המחירים והיתה מקבלת תוספת תקציב העולה פי כמה על הסכומים שבהם מדובר.

מעניין גם לראות כיצד משפיעים הפרשי מחירי הייבוא של 1.3 מיליארד דולר לשנה על כיסו של הישראלי. היבואנים משלמים ישירות עוד 2 מיליארד שקל לספקים היקרים. מתגלגלים ועד שהסחורה מגיעה לאורח אפשר להניח בוודאות כי הרווחים הנצברים בדרך כלל כולל ממחיר הייבוא מעלים את מחיר הסחורה לצרכן פי שניים. הווה אומר כי הייבוא מתייקר כתוצאה ממדיניות של העדפת שווקים יקרים ב־4 מיליארדי שקלים.

זהו כסף הנבנס לכל נעל, שמלה, בורג, וכל מוצר ומוצר. הוא יוצא מכיסו של כל אזרח. הוא מעלה את המדד באחוזים ניכרים ומקפיץ את האינפלציה ואת המשכה בצורת תוספת יוקר ועליות שכר. אם יש במדינת ישראל כ־1.2 מיליון משפחות, הרי שכל אחד מהם נושא בעול של כ־280 שקל לחודש.

סדרי הגודל של הכובד שמציגים אנשי לשכת המסחר מכניסים את הפרשה הזאת למסגרת הכשלונות העיקריים כמו ויסות המניות, שיעור הריבית של עשרות אחוזים לחודש ב־1985, המתחברים בקלות לכשלונות בסדר גודל בתחומים אחרים. אסור לעבור על הדברים לסדר היום. הם לפחות מחייבים בדיקה יסודית והתייחסות מתאימה.

ההתחרדות (י"ג)

אחרי שעת האפס

גם ראשי המפד"ל מודעים לסכנות הנשקפות למפלגתם מהתחרות על "יותר דת" בינם לבין החרדים, אך נראה שהם התעוררו מאוחר מדי

מאת דן כסלו

לפרופ' מנחם פרידמן, מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטת בר־אילן, תיאוריה מעניינת על סיבות ההתחרדות (הקצנה דתית — לפי הגדרתו) בציבור היהודי־דתי. הסיבות העיקריות לתהליך הזה, שהוא לדעתו דומיננטי בציבור הדתי, הן השואה והאורבניזציה. זה נראה כמו פאראדוקס, "כי הרי השואה השמידה את רוב היהדות הדתית, שהיתה מרוכזת באירופה המזרחית, ואילו האורבניזציה מתקשרת דווקא עם מודרניזציה ולא עם חזרה למינהגים מקודשים ועולם אחר, אבל לפרופ' פרידמן הסבר הגיוני לפאראדוקס הזה.

במשך דורות העבירו האמונה והמנהגים בתוך המשפחה מאב לבן. המבנה הזה היווצר סטביליות ושמרנות, אך הוא גם שמר בפני הקצנה להחמרה. הבן לא העיז להמרות את פני אביו וסבו גם למען דתיות יתר. המסורת הזאת נהרסה על ידי השואה ואת מקומה תפסה המסורת של ספר. לטענת פרופ' פרידמן, המסורת של הספר היא קיצונית יותר — היא מרוכזת על הפשרות שבין הדורות.

כאן גם מגיע תורה של הסיבה השנייה — האורבניזציה. היהדות הדתית היתה בעיירות הקטנות בעוני. הספרים לדוגמא היו יקרים מאוד. תהליך האורבניזציה שהתאפיין במעבר לערים הגדולות הביא עמו צמיחה כלכלית אדירה. היום אין זו בעיה כל כך גדולה להוציא ספר ובטח לקנות אותו. לאברך ממוצע יש היום בביתו ספריה דתית עשירה יותר מזו שהיתה פעם לאדמו"ר. השפע מאפשר גם החמרה דתית.

והחמרה עולה הרבה, טוען פרופ' פרידמן. האיש הדתי יכול להרשות לעצמו לקנות בשר "חלק" וכשר יותר. פעם, במזרח אירופה, רק העשירים יכלו להרשות לעצמם לקנות אתרוג, היום כל יהודי־דתי מסתובב עם זכוכית מגדלת, כדי לבחור את האתרוג הכשר ביותר.

***

זוהי תיזה מעניינת, אך יש לשער כי קמו לה מתנגדים לא מעטים. גם פרופ' פרידמן טוען כי אין אלה כל הסיבות, וכי יש גם סיבות אחרות. נראה אמנם כי "על פני השטח" יש להתחזקותם של החרדים בישראל ולהתחרדות הציבור הדתי בארץ, סיבות רבות.

ראשית, ההתחרדות איננה בולטת של אשכנזים בלבד, אלא במידה שווה, ואולי אף גדולה יותר, של הציבור הספרדי בארץ. יוצאי המזרח נתפשו במשך שנים רבות כמסורתיים־מתונים, שביניהם לבין הציבור החרדי אין כל קשר. באה ש"ס וטפחה על פניה של הסברה הזאת. במערכת הבחירות אותה הצליחה מפלגה חרדית־עדתית להגיע למספר המנדטים שאגודת ישראל לא עברה אותו במשך כל שנות קיומה.

יש בכך מידה לא קטנה של השפעת התעוררויות הדתיות העדתית ד"תורה לשורשיים" — שמאז ומתמיד היו דתיים מובהקים. אך יש בכך גם תוצאה ממשבר של תהליך ההתחרדות שעבר על הציבור הדתי־ספרדי במשך שנים רבות. בסופו של דבר, כל מנהיגי פעילי ש"ס הם יוצאי הישיבות השחורות — רובם בכולם הישיבות הליטאיות של הרב שך. לא במשך שנה או שנתיים הגיע המצב לכך שמרבית תלמידי הישיבות הגדולות — קרי הישיבות השחורות של העולם החרדי — הם יוצאי אסיה ואפריקה הצפונית.

אותם הנציגים של הציבור הדתי המתון עמם נפגשתי, מפרופ' אריאל רוזן־צבי, דיקן הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל־אביב ועד לרב מנחם הכהן בתנועת המושבים טוענים, כי לציבור החילוני חלק גדול באשמה. זה החל בפוליטיקאים החילוניים דווקא — מדוד בן־גוריון, שהסכים לשחרר את בחורי הישיבות מהשירות הצבאי (ראה כתבה קודמת), דרך מנחם בגין, שהכניס את אגודת ישראל לקואליציה והעניק לה לגיטימציה מלאה ועד לשמעון פרס ויצחק שמיר, המחזרים בלהט אחרי האגודה וש"ס. ראשי המפד"ל הלוחמים על עצם קיום מפלגתם, טוענים כי היהודים אלה, היום כמו בעבר, משמיטים את הקרקע מתחת לרגליהם.

ולא רק בפוליטיקאים מדובר. תהליך הלגיטימציה של החרדים עבר על הציבור החילוני כולו. הרב שמואל אבידור הכהן מספר כי הרצה לא מזמן באחד הקיבוצים בענייני דת והלכה. אחרי ההרצאה פנתה אליו חברת ועדת התרבות של הקיבוץ, הודתה לו בחום וביקשה ממנו עצה. "אולי אתה יכול להמליץ לי על עוד מרצה באותו נושא, איזה שהוא רב, דתי אמיתי", אמרה הקיבוצניקית.

"זה שורש הבעיה" אומר הרב אבידור הכהן. "הציבור רואה בהם את הדתיים האמיתיים. אנחנו — דתיים למחצה".

נראה, כי הדעה הזאת חדרה גם לציבור הדתי־לאומי. כמעט מאז קום המדינה היתה המפד"ל בעמדת התגוננות בפני האשמות של המחנה החרדי. הם דיברו על פרגמטיזם, על הצורך להתפשר — לא על אידיאולוגיה מגובשת העומדת כנגד החרדים. הם לא העיזו להורות מעולם שהם אחרים ולא "פחות דתיים".

הרבנים של המפד"ל עשו מאמץ עליון כדי לקבל את הלגיטימציה של רבני המחנה החרדי. הנשק היחידי שבו היו מוכנים מנהיגי הציבור הדתי־לאומי להשתמש נגד המחנה החרדי היה הלאומיות. בסופו של דבר הביא הסטאטוס קוו הזה להיווצרות סוג חדש של חרדיות — לאומנית מסוגו של "מרכז הרב": אם ההצדקה היחידה לקיום המחנה הדתי־לאומי היא הלאומיות שלו, לעומת האנטי־ציונות של המחנה החרדי, אין כל סיבה שהמחנה הדתי־לאומי לא יהיה חרדי יותר וישמור על לאומנותו.

***

ד"ר יחזקאל כהן, מזכיר תנועת "נאמני תורה ועבודה", הגוף המאורגן היחידי שנשאר מ"המפד"ל הישנה", מאמין שתנועתו הלוחמת נגד ההתחרדות, תנצח. הוא אף טוען כי התהליך עבר כבר את השיא, וכי יש כבר סימנים של חזרה לשפיות.

אלא שד"ר יחזקאל כהן היה האופטימיסט היחידי מכל נציגי הזרם שהוא מייצג, שעמם נפגשתי בשבועות אחרונים לצורך כתיבת הסדרה.

קיימים גם סימנים שבין ראשי המפד"ל מתעוררת התודעה כי התחרות עם החרדים על מידת הדתיות, עלולה לפגוע במפלגה, כפי שפגעה בה התחרות עם חרות על מידת הלאומניות. אלא שהם התעוררו, כנראה, מאוחר מדי.

(המאמר האחרון בסדרה יתפרסם ביום ו')

בקו המשווה / יואב קרני

אלמנות בשחורים, בתולות בצחורים

עוד אלמנה מזרח אסיאתית הגיעה בשבוע שעבר לשלטון, והזכירה לנו שאלמנות ויתומות מגיעות רחוק מאד בפוליטיקה של כמה מן הארצות המאוכלסות ביותר בעולם

ניו יורק

בסין משליכים אבות מאוכזבים את בנותיהם למים תיכף להיוולדן. בהודו מעלים בעלים נרגזים את רעיותיהם באש. בפקיסטן ובבנגלדש מוסיפים לשקול נשים במוהר. אבל אין לך על פני כדור הארץ עוד איזור אחר כאסיה המזרחית, שבו מורשות נשים לא רק להשפיע על מהלך העניינים, כי אם לכוון אותו ממש.

הנשים האלה אינן מגיעות לעמדות מנהיגות בזכות עצמן, אלא בזכות אבותיהן או בעליהן. אולם משעה שהן מגיעות, נוהגים אחריהן המונים באמונות, העולה לפעמים על זו שהעניקו לגברים.

תזכורת מועילה למצב העניינים המפתיע הזה נתנה בשבוע שעבר ג'אנקי ראמאצ'אנדראן, אלמנה הודית קשישה. היא הועמדה בראש ממשלת טאמיל־נאדו, אחת המדינות הגדולות ביותר של הודו, שחיים בה כ־60 מיליון בני אדם. גב' ראמאצ'אנדראן התאלמנה עשרה ימים לפני כן. בעלה היה ראש הממשלה עד מותו.

לפני שנעשה ראש ממשלה מילא ראמאצ'אנדראן תפקידים של אלים הודיים קדומים בסרטי קולנוע. הקשר בין הקריירה הקולנועית ובין הקריירה הפוליטית היה הרבה יותר ישיר מן הקשר אצל רונאלד רייגן. ההודים הם צרכני הקולנוע המושבעים ביותר בעולם, ולמרות שתחכומם הפוליטי אינו נופל מזה של רוב בני המערב, אין הם טורחים תמיד להבחין בין האנשים הטובים מן הסרטים ובין האנשים הטובים מן החיים.

"פופולאריות" לא תהיה המלה הראויה לתיאור מעמדו של ראמאצ'אנדראן בעיני הטאמילים. "סגידה" תהיה תיאור הולם הרבה יותר. מותו עורר עצב כל כך עמוק, עד שנמסר לפחות על שני מקרי התאבדות של צעירים טאמילים.

האלוהות של ראמאצ'אנדראן מוכרזה היתה לדבוק באשה שלצדו, ביחוד כאשר היא עצמה כוכבת קולנוע לשעבר. וכך, גם אם היו מועמדים מבטיחים יותר ממנה, הצביעו שלושה רבעים מנציגי הפרלמנט של מפלגת השלטון לטובתה. בראש הרבע הנמצבר עומדת כוכבת קולנוע אחרת, אשר שיחקה לצד בר ראמאצ'אנדראן, והיתה קרובה אליו מאוד בשנים האחרונות. מאחר שהיא בת 38 בלבד, אין זה מן הנמנע שעוד תזכה לשניה.

אשת הברזל הקיסרית

רק רצועת מים מפרידה בין טאמיל־נאדו ובין האי סרי לאנקה, מדרום. בבחירות הבאות שם, אם יתקיימו, מועמדת לזכות סירימאבו באנדאראנאייקה, אלמנה בת 72, שכבר שימשה פעמיים ראש ממשלה, 12 שנים בסך הכל.

ב־1960 היא ירשה את בעלה המת, סולומון, שהיה ראש ממשלה במשך ארבע שנים. בימי שלטונה, ביחוד בתקופת הכהונה השניה שלה (1970–1977), פסעה האלמנה על הגבול הדק בין דמוקרטיה לדיקטאטורה. היא היתה אשת ברזל מעוטת סובלנות. הגבר שירש אותה, צריך מיד להסירה, מסרב זו השנה ה־11 לקיים בחירות, אולי מפני שידועות לו התוצאות.

הקריירה של סירימאבו חממה במידה רבה את זו של אינדירה גאנדי, אשר נחשבה תחילה חיוור לאביה הגדול, ג'ואהרלאל נהרו, אבל הפריכה עד מהרה על ממעיטי ערכה, ודמותה לקיסרית יותר מאשר לפוליטיקאית נבחרת. את ידידי אביה הבריחה מן המפלגה, וכעבור כמה שנים אפילו השליכה אותם לכלא.

אינדירה נענשה על הרגלי השלטון שלה, והובסה בבחירות ב־1977. אבל כנגד התוהו ובוהו של שלטון יורשיה הצטייר עידן אינדירה כתור זהב. ב־1980 מחלו לה ההודים, והיא ניצחה בקלות רבה בבחירות חדשות. ב־1984 רצחו אותה קנאי סיקים. יורשה היה בנה ראג'יב, טייס בחברת התעופה ההודית, שעמדה לו רק זכות אמהות.

אינדירה הוציאה את הודו ב־1971 אל מלחמה חמישית נגד פקיסטן, כשזו מוטה נולדה בנגלאדש, שהיא כיום המדינה השביעית או השמינית בעולם בגודל אוכלוסייתה.

ראש הממשלה הראשון של בנגלאדש היה שייח' מג'יבור רחמן. בשיטותיו האוטוריטאריות העלה את הארץ מוכת־העוני על מסלול של אלימות פוליטית והפיכות צבאיות. באוגוסט 1975 נרצח מג'יב באישון לילה, יחד עם 200 מבני משפחתו ומקורביו. בתו חסינה ניצלה. ירשה ממנו את התואר "שייח'", והיא עומדת כיום בראש מפלגת האופוזיציה הגדולה ביותר בבנגלאדש.

יורשו של מג'יב, מקים סידרה הפיכות והפיכות־נגד, היה גנרל צעיר וכריזמאטי, זיאור רחמן. הוא נרצח ב־1981. אלמנתו חאלדה היא כיום מנהיגה אחרת, רבת השפעה, של האופוזיציה בבנגלאדש. שתי הנשים מאורגנות זה זמן מה מאוחד נגד המשטר הנוכחי.

בנאזיר הגיעה לפירקה

זמן קצר אחרי שאינדירה איבדה את השלטון בהודו, ב־1977, איבד אותו גם ראש ממשלת פקיסטן, זולפיקאר עלי בוטו. מחוללי נפילת בוטו היו ג'נטלמנים קצת פחות מיורשי אינדירה. בתחילת 1979 תלו אותו, אחרי שנמצא אשם ברצח, במשפט מפוקפק.

יורשתו הטבעית בהנהגת "מפלגת העם הפקיסטנית" היתה אלמנתו, אבל עד מהרה דרך כוכבה של בתו, בנאזיר.

כשרונה הרטורי, המיליטאנטיות שלה, וביחוד שם המשפחה הנבון, הפכו אותה לאיום הגמור ביותר לשלטונו של הנשיא, גנרל זיא אל־הק.

בנאזיר הגיעה בינתיים לפירקה. בחודש שעבר, בגיל 34, היא נישאה לקבלן בן גילה, אסיף זרדארי. מכמה ערים בפקיסטן נמסר על צעירים נזעמים, שהשתוללו ברחובות למשמע הידיעה, ותלשו מן הקירות דיוקנאות של בנאזיר. אחד מדובריה הסביר: "תומכיה היותר אמוציונאליים חושבים, שאין היא יכולה להיות רצינית במערכה הפוליטית שהיא מנהלת, אם היא מוצאת זמן כדי להתחתן".

הסבר יותר מדויק צריך אולי לחפש במיתוסים מזרח אסיאתיים. או אפילו במיתוסים מערב אירופיים. ז'אן ד'ארק, סוף סוף, לא היתה ז'אן ד'ארק, אילו נישאה למלך צרפת. ומה היה קורה למעמדה של דבורה הנביאה, אילו נישאה לברק בן אבינועם? כדי לקיים את זכרון האלים המתים, מעדיפים ההמונים אלמנות בשחורים ובתולות בצחורים.

התופעה המזרח אסיאתית אינה צריכה תגובה של התפעלות, אבל גם אינה צריכה תגובה של התנשאות. סוף סוף, אינדירה גאנדי, קורי אקינו, וסירימאבו באנדאראנאייקה זכו בבחירות דמוקרטיות. אם כי בכוחן לא היה נשקף להן סיכוי אילמלא ייחוס אבות ובעלים. כיום, היא אולי הגירסה המזרח אסיאתית של הפמיניזם — והיא בוודאי עדיפה על האלטרנטיבות.

תענוג בשבילנו לברך אתכם!

חברת סילי העולמית גאה לברך
את שלושת המלונות הטובים ביותר בישראל

המלך דוד ירושלים
הילטון תל-אביב
ודן תל-אביב

היחידים שזכו בדרגת "5 כוכבים דה־לוקס" - דרוג בתי המלון הגבוה ביותר

במלונות אלה, כמו בבתי המלון הטובים ביותר בעולם כולו
נהנים האורחים משינה טובה על מזרוני סילי פוסטורפדי.

Sealy

סילי פוסטורפדי

המזרון מספר 1 בארצות הברית ובעולם כולו.

שינה טובה איננה מותרות

هكذا من الأصل

صورة عن الاصل

מפגש מן הסוג הנוסטאלגי

מסע לעבר הילדות עם נסים זווילי, ראש מחלקת ההתיישבות בסוכנות יהודית, מי שניסה להתמודד על ראשות הסוכנות היהודית — ולא הצליח

מאת יהודית קנולר

הוא לא קשר עניבה מימיו, אין לו חליפה כאן ערב התחנה, אבל לעומת זאת היה לו ציון "טוב מאוד" באנגלית (מי העליב עליו שהוא לא יודע אנגלית?). זאת אומר על עצמו ניסים זווילי, איש מושב עולש, שהודו להרשות, לאחר שניסה ולא הצליח להסתער על מעוז האשכנזים והיידישקייט — הסוכנות. היום הוא אולי מתנחם בכך שנתמנה כממלא מקומו של הדיר שמחה דיניץ לשבועיים וחצי הקרובים בנוסף לתפקיד כראש מחלקת ההתיישבות בסוכנות היהודית.

הצטרפנו לסיור נוסטאלגי שערך בבית ספרו, בית הספר החקלאי ויצו בנחלת יהודה, ושם למדנו על ילדותו של האיש, ועל כור המחצבת של הרבה ישראלים מסוג חדש. לא צאצאים גאים של הביל"ויים, לא נסיכי הכתר של מנהיגי היישוב במאבק. אלא תוצר ראשוני ומחוספס של עלייה המונית בתקופה של צנע. זהו הון הדרש ואולי היורשים הלגי־טימיים ביותר של החלוצים של פעם. לא כולם יהפכו למנהיגים, "אבל כולם נברא בסדר", אומר זווילי כשהוא מספר על מסיבת המחזור שלו שהתקיימה באחרונה.

בית הספר החקלאי שנוסד לפני 60 שנה כמשק פועלות (בחסות תנועה?) של "איגוד משקי העופות" צויין כי באותה עת היו במקום 200 פרגיות ו־100 וקנות — לפי הרישו־מים של המשק, פתח את שעריו גם לבנים עם קום המדינה.

ניסים זווילי הצטרף אליו באו־קטובר 56', בכיתה ט'. הוא עלה ארצה עם משפחתו מהכפר מריה בדרום טוניס שנתיים קודם לכן. בטוניס למד בפנימיה בעיר, במצוות אימו שהיתה מאמינה גדולה בחינוך. כאן התקבל ל"נערים" ולאחר מכן הועבר לבית הספר על ידי שלמה ציניו מעליית הנוער, העובד שם עד היום. ציניו כתב על זווילי הצעיר כי יש לו אמביציה, כי הוא מנהיג בחבורתו, שולט בעצמו, בעל אינטלי־גנציה גבוהה. תעודה שצורפה העידה על ציוניו.

בחדרו של המנהל מרדכי מאקי, על כוס קפה ובורקאס, נזכר זווילי בתחיות שמתחו את ה"מקושושים" של אז. "אמרו לנו למשוך בזנב של הפרה כדי לעזור בחליבה. עלי כמושבניק לא כל כך הצליחו לעבוד בעניין הזה. האוכל היה כמו היום", — הוא אומר לאחר שהציץ בלוח התפריט, "חוץ מאבוקדו. מעולם לא סבלנו מחוסר, למרות שהיו שנות צנע בחוץ. לא נזקקנו לחבילות מההורים. לאחר החליבה נהגנו לעשות חביתה מ־6 ביצים והד־אקונומית היתה צריכה שהשארנו אותה בלי ביצים. הרפתנים אפילו קיבלו שמנת. וכמובן היה הקומזיץ השבועי עם מסיבת התרנגולות" — הוא נזכר בחיוך שובב וביישן.

"זה היה בית חינוך, לא בית ספר. היו כאלה שלמדו ברצינות, אך רובנו עסקנו בחיי חברה עד תוטס. המדריך היה אב רוחני. אם לא היינו סופגים את ערכי העבודה, לא היינו יכולים בגיל 13 לקום ב־3־4 בבוקר, לבוסס בבוץ ובגשם חצי קילומטר כדי להגיע לרפת, לעבוד שם שעות, לחזור, להתקלח במים קרים וללכת לבית הספר. למרות שאיש לא חייב לנו דבר, וכי אנחנו צריכים לעשות את הדברים בעצ־מנו. אולי זה לא מקרה שמהמחזור שרובם בו היו עצמאים, חלקם אקדמאים. איש לא עזב את הארץ. רק הגאון שבחבורה, והוא היה באמת גאון, לא מצא את מקומו וחזר בתשובה."

"למדנו צניעות והסתפקות במועט" — אומר האיש, לבוש ז'קט קורדרוי כחול עם רוכסן הנראה כחלק ממדי בית הספר, יותר מאשר ז'קט לקוקטיילים עם בעלי ממון ושררה אמריקאים שהיו מתחייבים מהתפקיד שעליו התמודד. "שטויות", יאמר, "התפלאתי כמה האמריקאים מוכנים לקבל אותנו כמות שאנחנו, עם חולצת הגולף הד פשוטה, וכאשר מורחים לבוש פורמאלי, ואתה לא אוהב את הרעיון, לא מכרחים ללכת" — הוא מסביר.

מדשאה ומבני מגורים

הצריף הפרדס שבו עמד, ושם התגוררו ילדי קבוצתו, כבר אינם. יש שם מדשאה ומבני מגורים בני שתי קומות. הרפת הפכה לפינת החי. כשהוא מסתובב בחוץ ומדבר עם התלמידים, מהדהד בקול רם: "הייתי שולח את הבן שלי לכאן".

המנהל מראה בגאווה על שטח בו תהיה הבריכה. זווילי נזכר איך חפר עם חבריו בור בפרדס — שאותו תכננו להפוך לבריכה. "הגענו לבור של 10 מטרים על מטרים, עד שאחד המדריכים תפס אותנו 'על חם' באחת בלילה. הבעיה כמובן היתה לכסות את הבור."

זווילי היה נער שובב. המנהל מראה לו מכתב שאותו כתבה אימו, כי ידוע לה שבנה ברח לסרט באמצע בחינה. עתה לראשונה הוא מגלה כי האחות כתבה את המכתב ההוא. הוא לא עבר את החוויה של אלי עמיר (ראה ספרו "תרנגול כפרות"), שכן בבית הספר היתה אינטגרציה מלאה. היו ילדי מעברות, עולים חדשים מהמזרח ומהמערב, ובני הישוב הישן. כן, הוא היה חוזר היום על כל החוויה מחדש.

אם יש לו ביקורת, היא מתייחסת להיום. לדבריו אין כיום הצדקה ליותר משלושה בתי ספר חקלאיים בארץ. "לכל מושבניק יש ציוד יותר מתוחכם ממה שיש בבתי הספר, שרובם מנע הצטיידות ברמה טכנית גבוהה". הפנימיות הכפריות האחרות חייבות, לדבריו, לשנות כיוון, ולענות על צרכים אחרים של חברה משתנה, מבלי לוותר כמובן על החינוך לערכי עבודה ולערכים שהיו בזמנו.

נסים זווילי ותלמיד בבית הספר החקלאי של ויצו בנחלת יהודה. היה לו מ"מ באנגלית

חלונות ראווה יפהפיים

הצעקה האחרונה

מאת שלומית קיסרי

מהפכה זוטא מתרחשת בתל־אביב: חלונות הראווה, שבדרך כלל לא הצטיינו בעיצובם, החלו להתיי־פות. לא בכל העיר עדיין, אבל בצורה בולטת וברמה גבוהה. יש לשער שהמגמה תהיה סוחפת ויש עתיד לענף האסתטיקה. האם יש קשר בין המרכזות החדשות, הבתים המשופצים בחולקם, והמאמץ העירוני לשיפור חזות העיר? לא בטוח. אולי הקשר הוא העונה הגרועה בענף ההלבשה הצורך למשוך קונים.

השבחים מגיעים בין השאר לשלוש חנויות חדשות הנמצאות במ־קום טוב באמצע, באיזור המרוחי של רחוב דיזנגוף, בין רחוב גורדון ושד' בן־גוריון.

הראשונה היא חנות "גולף" החדשה, המתקרבת (בינתיים בצ־ניעות יחסית) לחנויות מסוגה בחו"ל. תצוגה נאה תוהה לעין בתוך החנות, חלון נאה וחדשני בחוץ (עיצוב גידי לוי). השנייה היא חנות "ראש אינריאני", חנות חדשה ואלי־גנטית של החברה, עם חלון רב דמיון, מושך ומפתה להיכנס. החנות השלישית היא של תרמור, מפעל העור הוותיק, אף היא אלגנטית ומרשימה וחלון הראווה שלה מציג תיקים מקסימים. דווקא חלון ה־ראווה של גוטקס, החברה היוקרתית ביותר בישראל, לוקה בחוסר הדוג־מניות שבחלון, ההלבשות שמלות ערב והדות, נשארו קירוחות ובלתי מסוגננות. ראוי לשיפור.

בחולק הפונה מאלוזורוב צפונה, לכיוון נמל הירקון, יש שפע של חנויות בסגנון סוהו־מנהטן. בגדים של מעצבות חדשות וצעירות, חנויות ובגדים מעניינים. שווה טיול ויטרינות והצצה פנימה, ואולי אף קנייה.

על רחוב ירמיהו כבר כתבנו. נאה, תערוכת עיצוב 88 שנסתיימה לא מכבר העניקה למעצבי חלונות הראווה ומשפחי התצוגה פרסי ע־דוד ושבח, עובדה המעידה כי לאחר 2,000 שנה החלו להתייחס בארץ למקצוע עיצוב חנויות והרחבי תצוגה בכבוד המגיע לו.

כאמור, בגלל התחרות בין היצר־נים ובגלל "זמנים חלשים" בעסקים, חלה התעוררות יצירתית זו בתחומי התצוגה. היצרן והמוכר כבר אינם כל כך בטוחים כי אפשר למכור "לא חשוב איך" והקליינט הוא תמיד הפראייר שאינו מת — רק מתחלף וכו'.

בין המעצבים שקיבלו פרסים בסיום תערוכת העיצוב — גידי לוי (בגרושת קמחה), לואי בן כליפא (פרס ראשון לשטיחי ארבלה), גליה משיח (שתי תפלן), סימון קסן (אבזרי אינסטלציה בגמל תל־אביב) ויואלה פטרון עבור תצוגה לרשת חנויות חוויה.

תצוגה בהתנדבות

ההצלחה של אופי ג'ינג'ס הד־תצוגה שנערכו בהילטון תל־אביב הביאו לעריכת תצוגה נוספת, כולה בהתנדבות, לטובת המחלקה הד קרדיאולוגית בבית החולים איכי־לוב. מינה צאלים, בעלת ג'ינג'ס, הקדישה את שתי התצוגות הקוד־מות לטובת ניל"ה ויצו. התצוגה תתקיים ב־20 בינואר בהילטון. אפשר להזמין כרטיסים בטלפון 03־263207־701910.

לא "אשליה בצנצנת"

רבלון העולמית מגדירה את עצמה כיום כחברה עולמית במסד גודל בינוני. היא מאגדת שלוש חברות קוסמטיקה ואיפור: אולטימה, רבלון ומקס פקטור. במלאות 25 שנה להקמת מפעל רבלון ישראל, סיפר יעקב ברק, המנהל הנוכחי המורך לנציגי התקשורת מעט היס־טוריה: המייסד ובעל הרעיון של רב־לון־ישראל היה יצחק מודעי, אז ידידו של בעל החברה האמריקאי שהיה עדיין בחיים, צ'רלס רבסון. כיום, 25 שנים אחרי הפיכת הרעיון למפעל, מייצרת רבלון־ישראל 900 מוצרים, מוכרת בארץ כ־400 נקודות מכירה ומייצאת במפעל כאשר דור 50 אלף יחידות ליום; המפעל משתרע על שטח של 6000 מ"ר.

לרבלון מרכז הדרכה ברחוב הנביאים בתל־אביב, שאליו פונות לייעוץ, הדרכה 2000 נשים מדי חודש. החברה, כמו החברות הד חשובות בעולם, עברה לייצור מוצרים פאראדפאאיים ולא עוד לפי הפילוסופיה של ראשית ימי ייצור הקוסמטיקה — "אשליה בצנצנת". היום יש כיסוי מדעי למוצרי הד פנים ומוצרי האיפור משתכללים ומתפתחים כתוצאה מהשקעה במחקר. דום ופיתוח מוצרים לקראת שנת ה־2000.

מנהל החברה בישראל, יעקב ברק, הגה רעיון שהפך למוסד. בסוף שנת הלימודים הקודמת במיכללת שנקר לטקסטיל ואופנה חילקה החברה מילגות לתלמידים מצטיינים (לפי בחירת חבר שופטים מקצועי) בסך של 5000 דולר. השנה תתקיים בין הבוגרים תחרות על עיצוב הבגד המקורי. בין הזוכים יחולק השנה פרס בסך של 10,000 דולר.

חליפת עור באורך מיני של ג'ינג'ס לחורף 88

יום הולדת לאינפלציה

מאת אברהם טל

מחרתיים יפורסם מדד ה־מחירים של דצמבר 1987 ושל 1987 כולה — יום הולדת שנתי לאינפלציה. כלכלני האוצר מק־ווים (ואנחנו איתם) שמדד דצ־מבר יוכיח כי האינפלציה ב־1987 לא עלתה על 16%. כדי שתקווה זו תתגשם, אסור שמדד דצמבר יהיה גבוה מ־1.7%.

לא מובטח שכך יהיה (מדד דצמבר 1986 עלה ב־1.5% וב־1985 ב־1.3%), אבל גם אם יעלה במעט יותר — יש סיכויים טובים כי האינפלציה הכוללת ב־1987 תתברר כנמוכה ביותר מאז שנת — תנחשו? קשה להאמין: 1972! בתזכורת לת־קופה שחורה שעברה עלינו, להלן שיעורי האינפלציה ב־16 השנים האחרונות:

12.4	1972
26.4	1973
56.2	1974
23.5	1975
38.0	1976
42.5	1977
48.1	1978
111.4	1979
132.9	1980
101.5	1981
131.5	1982
190.7	1983
444.9	1984
185.2	1985
19.7	1986
??	1987

יחד עם כך, לא הכל מסכימים שאנו מצויים עתה בקצב אינפ־לציה של (בערך) 16%.

מנהל הרשות לתכנון יחד עם כלכלן בבנק ישראל חקר ומצא שהאינפלציה מאז אוגוסט 1987 חזרה לקצב שנתי של 24%. לא בעיה: כאשר שואלים את כל־כלני שר האוצר מה שיעור האינפלציה הנוכחי, הם מחייכים מאוזן לאוזן ואומרים: 16% (ייתכן שיגידו אף פחות מזה, מסיבות שלא אפרט כאן). כאשר שואלים את כלכלני הרשות לתכנון כלכלי שבמשרד התכנון הכלכלה מהו שיעור האינפלציה, הם מקמטים את המצח, נדים בראשם ומסננים: 24%.

16 או 24? לא ידוע וזה ממש בלתי נסבל; לאזרח הקטן יש זכות לדעת באופן מוסמך באיזה שיעור אינפלציה הוא חי: ה־מחקר הנ"ל מגנה את העונתיות מעליות המדד בחודשים האחרונים. לא בדקתי את ה־מחקר. בכל מקרה, המצב יתברר לאשורו תוך חודשים ספורים, כאשר גורמי העונתיות "ייספגו" במדדים הבאים; העונתיות יכולה לעוות רק מדדים ספורים. לפיכך, בפברואר או במארס האמת האינפלציונית תצא לאור וכולנו נדע, רטרואקטיווית, אבל בביטחון, באיזה קצב אינפלציה היינו בסוף 1987.

מיסמוס המוח

בעוד זמן מה יצטרך חלק מקוראי טור זה לגשת למילוי הדו"חות למס הכנסה. לקראת משימה זו הולטתי להביא דברי הסבר שיאפשרו לנצל את הזי־

כויים המגיעים להם. אחד הזי־כויים השכיחים גם בדו"חות של שכירים הוא בגין הוצאות רפו־איות. אני מעתיק להלן מעיתון שהקדים אותי במתן שירות מבורך זה, את הסבר של מומחה מס נודע (באמת מומחה מובהק), כדי שיהנו ממנו גם קוראי "הארץ". תקחו הרבה אוויר: "עבור הוצאות לטיפול רפואי של הנישום, אשתו וילדיה, שטרם מלאו להם 18 שנה, ניתן זיכוי ממס בגובה 25%, אולם קיימת מיגבלה שלפיה הזיכוי מתייחס רק לסכום ששולם מעל 2,000 שקל או 5% מההכנסה — הגבוה מביניהם. היינו, כשהה־כנסה עולה על 40,000 שקל, הסכום בעדו ניתן הזיכוי לא

חור בכיס

יעלה על 790 שקל והזיכוי לא יעלה על 197 שקל. כאשר ההכנסה נמוכה מ־40,000 שקל — גדל הסכום המעניק זיכוי בעד הוצאות רפואיות והוא מגיע לסכום מירבי של 1,674 שקל, וזאת בהכנסה שנתית של 22,320 שקל. כשההכנסה קטנה מ־22,320 שקל, הולך הסכום וקטן והוא מגיע ל־790 שקל (הסכום המגיע לבעלי הכנסות שמעל 40,000 שקל) בהכנסה של 10,635 שקל. אם ההוצאות הרפואיות עולות על שמינית מההכנסה — יינתן זיכוי ממס ללא הגבלת סכום בגובה 35% מהסכום ששולם בפועל מעל שמינית מההכנסה, וזאת בנוסף לזיכוי של 25% מסכום מוגבל כאמור בתקרה של 2,790 שקל בניכוי 5% מההכנסה".

תראו, אני לא אומר שאי אפשר להבין את זה, אבל תסכימו אתי, שמהמאמץ אפשר לחלות במחלת מיסמוס המוח — ולא בטוח שמס הכנסה יכיר בזה כמחלה לצורך קבלת זיכוי.

המטומה לא אשם — חוק מס הכנסה אשם, כי חוק מס הכנסה בנוי על העיקרון: למה לעשות משהו פשוט, אם אפשר לסבך אותו? מי שלא רוצה להסתבך בסינדרום מיסמוס מוח בעת הכנת הדו"ח למס הכנסה, יכול כמובן לסור ליועץ מס, שישחרר אתכם ברצון מאי הנעימות. הצרה היא רק בכך, שהזיכויים שתקבלו הודות לסיועו לא יעמדו בשום יחס לשכר הטירחה שתצטרכו לשלם לו — ושכר הטירחה אינו מוכר (למיטב ידיעתי) כהוצאה לשכיר הרשק.

מלה של יעקבי

ועוד בעניני מסים: השר גד יעקבי יזם את הארכת מס היסף, בניגוד להתחייבות שניתנה ב־עניין זה אשתקד. איך מצדיק יעקבי את הפרת ההתחייבות? בהפרת שתי התחייבויות אחרות (בעניין גני ילדים וקיצבאות יל־דים). שימו לב שיעקבי לא התגייס למען קיום כל ה־התחייבויות, אלא מודרא שיופרו את כולן ללא יוצאת מהכלל. ואחרי כל זה הוא מבטיח ש"מלה של הממשלה צריכה להיות מלה" (מכתב למערכת, "הארץ" 11.1). לאור הניסיון אני מרשה לעצמי לפקפק גם בהבטחה זו.

הם רוצים להיות לבד

מחר יתקיים יום ההתרמה המסורתי למען הילדים האוטיסטים ★ המשימה הבוערת: השלמת הפנימייה הכפרית, שראשוני הבוגרים של בית ספר "יהדיו" יעברו להתגורר בה בעוד כחודשיים

מאת עדנה לוינשטיין

הם בפירוש אינם יפים יותר מיל־דים אחרים, למרות שכינוים כפי כל הוא "ילדי הפיות". הם גם אינם מבוגרים יותר מילדים אחרים. אם מתעלמים מן ההעויות המוזרות שבפניהם, מן העוויתות; מחוסר הקשר עם הזולת, מן הבהייה האין סופית בחלל.

הם — האוטיסטים. ילדים ונערים שהגורל הפר עמם ומנע מהם את היכולת ליצור קשר עם משפחתם, עם חבריהם ועם החברה. אסטרונאו־טים, במונחים של התקריה. הם מתבוננים על העולם מבעד מסך שקוף ומשאלתם האילמת היחידה היא: הניחו לנו להסתגר בתוך עצמנו.

אבל לא כך חושבים בבית הספר "יהדיו", שהוקם לפני שנים אחדות למען הילדים האוטיסטים על ידי עיריית תל־אביב, ביוזמת ההורים ואגודת אלו"ט. המנהלת המרצת, ערנה מישורי, וצוות עובדיה, עושים את כל שביכולתם כדי לקלוט את ביתב הילדים הפגועים מן הסביבה, שחלקם עדיין חוסה בבתי חולים פסיכיאטריים, חלקם במעונות ל־מפגרים וחלקם בבתים.

"הבעיה עם ילדים אוטיסטים", אומרת מימי סמוכה, מורה לחינוך מיוחד בבית הספר, "היא שהמונח אוטיסט אינו תמיד כמו שכתוב בספרים. ההגדרות לא תמיד תואמות את המציאות. יש ביניהם ילדים מפגרים. יש אפילפטיים (חולי נפילה), יש אלימים, יש הסובלים מפגם חודה, יש כאלה המסוגלים ללמוד לקרוא ולכתוב — ויש אנאל־פאביתים, יש כאלה שמדברים ויש שאינם מוציאים הגה מפיהם. ה־תכונה היחידה המשותפת לכולם הוא רצונם להיות לבד".

הניסיון בארץ ובעולם הוכיח, שלאבחון מוקדם ולטיפול אינטנ־סיווי בילד הסובל מקשיי תקשורת בגיל הרך יש חשיבות עליונה. להיעדר טיפול בזמן יש לפתיים משמעות מכרעת לגבי יכולת שי־קומו של האוטיסט בעתיד. לאגודת אלו"ט (אגודה לאומית לילדים אוטיסטיים), שנולדה בשנת 1973 מן המצוקה הקשה, חלק גדול באבחון המוקדם של המחלה. לפני כן לא עסו המסגרות הטיפוליות והחינו־כיות על הצרכים ועם הקמתו של הארגון הוחש קודם החינוך הקוסמר מרכזי חינוך מתאימים. כיום קיימים בארץ כ־10 מוסדות לטיפול באו־טיסטים, ביניהם מעון יום פסי־כיאטרי בתל־השומר, מחלקה ל־מתבגרים אוטיסטים בבית החולים הפסיכיאטרי איתנים ליד ירושלים, שלוש כיתות לילדים אוטיסטים בבית ספר "ביל"י" בחיפה וכן כיתות בטבריה וברחובות.

אלו"ט מאמנת אנשי מקצוע לעבודה בתחום הטיפול באוטיסטים ומגישה גם עזרה למשפחות. ה־משימה הבוערת היום היא השלמת הפנימייה הכפרית לבוגרים. ה־נושרים ממסגרת רגילה של בית ספר, פנימייה זו, שראשוני הבוגרים יעברו להתגורר בה בעוד כחודשיים, מחולקת ליחידות משפחתיות וע־תידה להוות עבור הבוגרים מסגרת חמה וביתית, שתספק את כל צר־כיהם במשך כל שנות חייהם, כולל פיתוח מיומנויותיהם לעצמאות, מע־רכת שירותים ואמצעים לביצוע עבודות מוגנות. כמו כן חשובה קיר־בתה לקהילה, כדי לאפשר להם מגע שוטף עם העולם שבחוץ, קרי — בני המשפחה.

שילוב בבית ספר רגיל

השנה איפשרה הנהלת בית הספר רעיון שנשאב במקורו מבתי ספר דומים בארה"ב: שילוב ילדים או־טיסטים במסגרת של בית ספר רגיל. הרעיון קרם עור וגידים. כבר בשנה שעברה קלט בית הספר לדוגמא על שם הנרייטה סולד חלק מן הילדים לתקופות קצרות ואילו השנה קיבל בית הספר "אוסישקין" על עצמו את המשימה. מכיוון שמשולבות בו בלאו הכי קבוצות של ילדים עיוורים וחירשים, החליט השנה לערוך ניסיון גם עם קבוצה של אוטיסטים.

אומרת מימי סמוכה, שהשתלמה בארה"ב בתחום זה: "הילדים האו־טיסטים שמשתלבים בקרב הילדים הרגילים לומדים מהם דברים בסי־סיים שקשורים בהתנהגות. הם מחקים אותם ועם הדרכה רגילה הדבר עוזר להם להתקדם לכיוון החברתיות. נוצר קשר יפה בין ילד רגיל שלוקח תחת חסותו ילד לא־רגיל. קשה היה למצוא בית ספר שיסכים לפרויקט כזה, אך בית ספר אוסישקין מקבל אותנו בצורה מאוד יפה ומעניק גם את האהדה המתאימה, לאחר שלתלמידים הד־סבר מה זה ילד חריג".

השילוב לפי שעה הוא צנוע ביותר: פעמיים בשבוע, בשעת ההפסקה הגדולה. מימי היתה מעו־ניינת מאוד שהביקורים יתרחבו. "השילוב הוא חברתי ובהחלט לא אקדמי", היא אומרת, "ואם היינו לוקחים אותם כל יום, לא היינו מספיקים לעשות אתם דברים אחרים". ומה הם הדברים האחרים? שיעורי מוסיקה, ציור ומלאכה (שהם מקצועות מוגברים), התעמלות, רי־פוי בעיסוק, דיבור, התעמלות, מחשבים, כלכלת בית וחקלאות — רשימה שלא היתה מביישת כל דרדק בבית ספר קונבנציונאלי.

לביקורים ב"אוסישקין" נבחרים הילדים לפי רמתם השכלית והתנהגותם ובמשך הזמן הם מתחלפים אלה באלה.

בבוקר שמשי אחד ליווינו את ליאור, אלי ומשה, בני ה־10־12, לבית הספר הרגיל, בחברתן של מימי ושל סטודנטית צעירה לחינוך מיוחד. יד ביד עשינו ברגל את הדרך הארוכה, חוצים כבישים, לומ־דים להיזהר בעת החציה. הילדים אינם משיחים זה עם זה. כל אחד שרוי בעולמו, אך דומה שהם יודעים לקראת מה הם הולכים. בפתח בית הספר המתינה לשלושת הבנים קבוצה עליזה וקולנית של תלמי־דים. הילה (11) ופנינה (12), שתי מתוקות אמיתיות, עמוסות במשח־קים, הושיטו ידיים ומשכו את הבנים למעגל התלמידים. ליאור נלקח לנדנדה, משה רץ עם חברים רצוא ושוב ונראה שהם נהנו מכל רגע, לוא ידעו להביע את הנאתם.

אומרת הילה: "זה כיף לעזור לאחרים. בהתחלה משה לא הכיר אותנו ולא צחק. עכשיו הוא צוחק וזה נורא משמח אותנו". ומוסיפה פנינה: "לפעמים גורמים להם שמחה והם מרגישים יותר ויותר ביטחון איתנו".

"ליאור פחד מאוד בהתחלה", מספרת מימי, "הוא חזר ואמר 'ירביצו לי'. אבל כשבאנו והעברתי לילדים שיחה ראשונית והסברתי שהדבר גם יכול לא להצליח — הם קיבלו אותו כל כך יפה ועד היום הילדים מכיתה ו' באים לבקר את חבריהם האוטיסטים בכיתותיו".

ההפסקה הגדולה מגיעה אל קיצה וליאור, אלי ומשה מושיטים את ידיהם הקטנות למדריכות ויוצאים את בית הספר רוגם, מבלי לומר תודה או שלום. על מה הם חושבים בדרך לבית ספרם? האם נוסף להם מימד כלשהו של הנאה להוויתם? האם הם חשים שהם יוצאי דופן? שאלות שיוותרו ללא מענה.

הישגי נשים בדנמרק

כמורה תהפוך למקצוע נשי — נשים יעבדו בקורפוס מכבי האש — אישה ראשונה צורפה לגדוד "משמר המלך"

מאת אליהו והבי

קופנהאגן

בסוף שנות החמישים, לאחר מאבק ממושך בראשי הכנסיה הפרוטסטנטית הדתית, נפתחו הכנסיות בפני נשים שהורשו לעטות על עצמן את הגלימה השחורה של הכומר. בעקבות הצלחתן של הנשים בדנמרק "נפרץ" גם בכנסיות של שוודיה ונורווגיה מקצוע הכמורה, שהיה מאז הקמת הכנסיה שמור לגברים. רק בפינלנד הצליחו עד היום ראשי הכנסיה לשמור על הכמורה כתחום גברי — למרות שההחלטה העקרונית על היתר לנשים לשמש בתפקידי כמורה התקבלה בשנת 1987 לאחר פולמוס ממושך.

עם פתיחת שנת הלימודים בפקולטות לתיאולוגיה ב־אוניברסיטאות קופנהאגן ואר־הוס, נרשמו לשנת הלימודים הראשונה מספר כפול של נשים לעומת גברים. על כל שתי נשים — רק גבר אחד.

כיום מכהנים בכנסייה הדתית כאלפיים כמרים, מתוכם רק 456 נשים, יתרתם גברים. למרות שלא כל סטודנט לתיאולוגיה הופך לכומר, הרי הרוב הקיים כיום בין תלמידי הפקולטה לתיאולוגיה עשוי להצביע על מגמה של מספר גובר והולך של נשים שיקבלו על עצמן בעשור הבא את תפקיד הכומר. תופעה דומה חלה בראשית שנות ה־חמישים במקצוע "עובד סו־ציאלי" — שהפך תוך שלושים שנים למקצוע שיש בו רוב מכריע של נשים.

מסבירה את התופעה אשה המכהנת ככומר: תפקיד הכומר מחייב האזנה למצוקת הנפש של האדם. למרבית הנשים סבלנות ותבונות להשתתף במצוקתו הנ־פשית של אדם זר. מסיבה זו נטו נשים לעסוק במקצוע העבודה הסוציאלית, וכאשר נפתחו לפני נשים שערי הכנסיות — מצאו במקצוע הכמורה תפקיד הולם. אין לפי שעה בהיררכיה הכנ־סייתית של מדינות סקנדינאוויה אישה שזכתה לעטות את גלימת הבישוף.

בשבוע האחרון של שנת 1987 נפרצה בקופנהאגן "מבצר" גברית נוספת שהיתה מאז ומתמיד "מחוץ לתחום" לנשים — קורפוס כבאי האש. לפני 300 שנים הוקם בקופנהאגן קורפוס זה והכל גוף בעל מסורת ארוכה, התקבלו אליו רק גברים. הגם שחוק הזדמנויות שוות בעבודה הקיים בדנמרק מאז שנות השבעים אסר לכאורה אפליה.

נשים שהגישו בקשות ל־התקבל לקורסים המכשירים עובדים במקצוע מכבי־אש נדחו בתואנות של "אי־התאמה". ב־קיץ 1987 החליטו שלוש נשים צעירות להיאבק על זכותן להתקבל לקורס כבאים, ובסוף שנת 1987 נערך מסדר הסיום והוכישת קסדת הכבאי למסיימי הקורס, בהם גם שלוש הנשים שרשמו פרק חדש בהיסטוריה הארוכה של קורפוס כבאי האש בקופנהאגן.

לאחר שנפרצה המצודה ה־גברית של כבאי האש, נכבשה מצודה נוספת: גדוד משמר המלך. כל מי שביקר אי פעם בקופנהאגן וראה את טקס הד־לופי המשמרות ליד ארמון המלך, וודאי יזכור את החיילים הזוטרים החובשים לראשם את כובע פרוות הדב. בשנת 1988 יוכלו תיירים הבאים בשערי היום אל ארמון אמאליאנבורג לראות את ריבקה קרסגורד, אשה בת 28, המתנשאת לגובה 178 ס"מ, כשהיא צועדת חבושת כובע פרוות הדב יחד עם יתר חיילי משמר המלך (כיום — משמר המלכה מרגריטה). ייתכן כי בבריטניה היו מודעים מעטים המחשבה על צירוף אישה ל־משמר המלכותי אך בדנמרק הפכה ריבקה ל"כוכב" המשמר.

באומקוכן היא עוגת שכבות

עוגות זו חולשה שרבים מאתנו אינם יכולים להתגבר עליה. כדי לעשות את הייום עוד יותר קשה: נפתח באחרונה קפה חדש בשם "קינגמן" במלון "שרתון" שמתמחה חותו העיקרית היא עוגות מהסוג שמעוררות זכרונות מתוקים אצל כל מי שמבקר באירופה. למשל, "שווארצוואלד" (עוגת היער השחור), עוגות פירות צרפתיות עם פירות טריים, עוגת "זאכר" וינאית ו"באומקוכן" (עוגת אילן, בתרגום חופשי), שהיא עוגת שכבות גבוהה, מצופה בסוכר או בשוקולד ומוגשת עם קצפת. לפי המסורת, הבאומקוכן היא העוגה העתיקה ביותר בעולם, שהומצאה על ידי חיילים יוונים שלקחו המאה הדבש והימכו תער־ובת זו על שיפוד מעץ על אש פתוחה. שם העוגה נובע מצורת גזע העץ שלה.

המחירים בבית הקפה: עוגות — בין 2.40 ל־5.30 ש"ח (בערך), תה או קפה בין 2.70 ל־7.5 ש"ח בערך. (המחירים מצוינים "בערך" מפני שהם מתורגמים מדולרים). לזה יש עוד להוסיף 15% דמי שירות ו־15% מע"מ. עם מחירים כאלה יש סיכוי שלא נתנפל על כל העוגות בבת אחת. וגם זו לטובה. (לאה פורת)

בחנות ובשוק

בין רומנטי לקו צעיר

לאחר 60 שנה של ייצור מגבות, נכנס מפעל "ורדינון" גם לייצור מצעים, שאותם עיצבה שלה ור־דינון, המעצבת גם את המגבות. המצעים מודפסים בעיצובים גי־אומטריים, פרחוניים וטקסטור־אליים, המראה נע בין רומנטי לקו צעיר. בסידרה הופיעו בינתיים שלושה עיצובים. המצעים נמכרים ברשת חנויות המשביר לצרכן ובר־חנות המפעל. מחירים לדוגמה: סדין יחיד 70x190 ס"מ — 22.50 שקל, סדין זוגי 140x190 ס"מ — 38.50 שקל, ציפה 150x200 ס"מ — 55 שקל.

איזה ניקיון וסדר

החברה לייצור חומרי ניקוי, "ג'ונסון האקס", הוציאה באחרונה מוצר חדש בשם "גלייד שייק אנד ואק". זוהי אבקה ריחנית לריענון שטיחים, המסווה את השטיח ומפיגה ממנו ריחות בלתי נעימים. לאחר פיזור האבקה יש לשאוב אותה בשואב אבק. היא משולבת בשלושה ריחות ומחירה לצרכן 3.60 שקלים ל־350 מ"ל. היבואן — תשלובת ת.נשר.

● באחרונה מופץ בארץ טלק מיוחד שאינו מכיל אסבסט (שהוא בעל השפעה מסרטנת על עור האדם), ושמו "קאריסימה". הטלק עשוי מאבקת טלק טהור, 100% מן הצומח. הטלק גם נכול חומרי בושם ורכיבים כימיים אחרים. הוא מיוצר על ידי "גלעד" בקיבוץ מעגית.

● מוצר חדש בשם "פותח סתימות" של "חוגלה כימיקלים" מבוסס על חומצה סולפורית, המכילה פי שניים מרכזים. תכונה זו מאפשרת להחדיר להחלל במים עומדים עד להגיעו לאזור הסתימה ולגרום לפתיחתה. פותח הסתימות הוא חומר נוזלי המטפל בעיקר בסתימות הנגרמות מחומרים אורגניים והי־גייניים כמו תחבושות היגייניות.

שאריות בד ושמנים: בקבוקון־זוגו לטיפול בשומנים ובשאריות מזון. הבקבוק מכיל 1 ליטר ומחירו לצרכן — 8.99 שקל.

● חברת "כימגת 2000 בע"מ", יצרנית מוצרי ניקוי הדברה לבית ולתעשייה, הוציאה בימים אלה לשוק מוצר ניקוי חדש בשם "אמבט איקס". זהו נוזל אנטי־בקטריאלי המנקה, מבריק ומחטא אמבטיות, כיורים והרסינות. הוא מכיל חומצות אנאורגניות פעילות המסייעות לני־קוי ולחיטוי מהירים. המחיר לבקבוק בן 1 ליטר — 4 שקלים.

● ועכשיו — טבליות צבעוניות במקום אבקות ונוזלים לניקוי הבית. הטבליות מתוצרת דנמרק (במשקל 14 גרם הטבליה) משווקות בישראל על־ידי חברת "מ.ת.צ." מקבוצת "השמיהדר" והן מיועדות לכביסה, לשטיפת רצפות, לחדרי שירותים, לניקוי כלי ריפוד וקרצוף שטיחים — כל טבלייה בצבע שונה ומיועדת לשימוש הרפעמי. הפעולה נעשית לאחר המסת הטבלייה במים או במ־כונת כביסה ובדלי. הטבליות נמ־כרות בקופסאות המכילות 25־50 יחידות ומחיר היחידה — 22־80 אגורות, בהתאם לסוג.

● פתרון לבעיית החלודה פותח במעבדות חברת פינגן באנגליה: חומר חדש בשם "הפרייס" לצביעה ישירה על חלודה. החומר המופץ על־ידי "יעקב יעקובי ובנו", פועל במהירות ומתאים לשיטת "עשה זאת בעצמך". הוא נצבע במישרין על הברזל החלוד ואין צורך בצביעה מוקדמת. "הפרייס" מצוי ב־14 גוונים מתבניתיים והוא מתאים לצ־ביעת גדרות, סורגים, שערים, סככות ועוד. המחיר — 12.5 שקל לפאנת, 250 גרם.

בגדי פסטל וחוטי לורקס

שטיחי ריאוס בעיצובים חדישים ומעניינים ישתלבו השנה בתערוכת הטקסטיל שתתקיים בחודש ינו־אר בפרנקפורט שבגרמניה. בעשר שנות קיומו של המפעל הוא עשה צעד גדול קדימה בכל הקשור לעיצוב שטיחי הרצפה והקיר המ־יוצרים עליה. בתצוגה מקרצת שנערכה במפעל שבקריית אריה בפתח תקווה הוצגו כמה דגמים בגוני פסטל המהווים את המלה האחרונה בעיצוב הרצפה השולט באירופה. בחלק מהשטיחים משר־לבים קטעים קטנים בגווני לורקס, המשווים נופך אלגנטי ויוקרתי לש־טיח. השטיחים, המיוצרים בד'ד, משווקים למדינות אירופה ולארצות הברית. עם הקנייה ניתנת אחריות לחמש שנים, הצבעים והחומר הגלם הם בפיקוח מכון התקנים. מחיר ממוצע למטר רבוע — 250 שקלים. (נורית אבידן)

לא מתמצית עכו"ם

העוגיות והרגית הן סלע מחלוקת בימים אלה בין הרשויות השונות, בשל החשש של שימוש בתמצית עכו"ם. עוגיות שאין עליהן מחלוקת הן "דיסבי קוקיס", עוגיות הרשות שפריגתן מפוקחות בכיבורי ז'ולט דר־בני, עם הלק שקוף שבצדו אפשר לראותן, העוגיות עשויות בצק פריך, לפי שיטה ידוע אישלקיים. להשיג בטעמי קקאו, קוקוס וחמאה במרכולים, במחיר 2.80 שקל ל־400 גרם. כשר למהדרין.

הודעה

1. בהתאם להחלטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו מיום 6.1.87 בתיק הפשיטה מס' 12842/87 (תיק אזרחי מס' 2590/87) מוצע בזה למכירה מגרש בשטח רשום של 11,017 מ"ר, הידוע כחלקה 43 בגוש 7650 והנמצא ברעננה, ברוח אחוזה, המגרש השני מערבית מפינת רח' ירושלים (להלן "המגרש").
2. א. המגרש הנ"ל כלול בתכנית בנין עיר הרשה מס' רע/1/297 (שינוי לתכנית רע/1/ג.א), לפיה ישונה יעוד הקרקע מאזור חקלאי לשטח מוסד — בית אבות.
ב. הועדה לשמירה על קרקע חקלאית אישרה את תב.ע. רע/1/297 הנ"ל.
התכנית אושרה עקרונית ע"י הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז.
3. לפי התכניות הנ"ל זכויות הבניה על המגרש הנ"ל תהיינה בשיח 7,500 מ"ר מבונה, לפי תכנית בינוי המצורפת לתכנית. 4 קומות מעל קומת כניסה + גג חלקי וכל זאת מעל קומת מרתף שלא תכלל באחוזי הבניה.
4. תהיה הפקעה של כ־325 מ"ר לצורך הרחבת דרך קיימת מצד צפון.
5. המגרש לא בנוי.
על הקטע הצפוני מצויים שני מבנים קטנים, המיועדים להריסה.
6. מחיר מינימום עבור המגרש — סכום בשקלים חדשים שווה ערך לסך של $1,750,000 ארה"ב.
למחיר המוצע יתווסף מס ערך מוסף.
התשלום — עם חתימת ההסכם.
7. הצעות לרכישת המגרש הנ"ל יש להגיש לח"מ, בכתב, עד ליום 15.2.88, בצרוף ערבות בנקאית אוטונומית, לפקודת הח"מ, בס־כום של 5% מהמחיר המוצע והסכום זה יוצמד לשער הדולר היציג כלפי השקל.
8. הח"מ לא ישא בתשלום דמי תיווך.
9. הח"מ אינו מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או איזו הצעה שהיא.
הח"מ יהא רשאי לנהל מו"מ עם מציעים שונים לפי שיקול דעתו. המכירה הסופית תעשה בבית המשפט ובכפוף להוראותיו ואישורו.

א. וולובסקי, עו"ד
כונס נכסים ומנהל של
עזר ושלע בע"מ בכנוס נכסים
רח' בלפור מס' 48 תל־אביב־יפו

קרן קיימת לישראל
מכרז 1/88
לביצוע עבודות פתוח בחיבר בשדרות
קק"ל מבקשת לקבל הצעות מקבלנים מורשים לשם ביצוע עבודות פתוח, רצוף וקירות תומכים בשדרות.
תוכניות, מפרטים וכתב כמויות ניתן לקבל במשרדו של מר עמרם גוטליב קק"ל ירושלים, בנין המוסדות הלאומיים חדר 240 בשעות העבודה הרגילות תמורת 100 ש"ח שלא יוחזרו.
סיור קבלנים יערך ביום ד' 18.1.88
המפגש בשעה 11.00 במועצה שדרות.
מועד הגשת ההצעות 24.1.88 במשרדנו בפסיפיק ת.ד. 45 קרית חיים (מול משטרת קרית חיים) אל ועדת המכרזים הארצית לעבודות הכשרת קרקעות.
אין הקק"ל מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דחפון
שרות מודעות מלבני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

בדין ובצדק / צבי הראל

לעתור לבג"ץ נגד היועץ

באחרונה התפרסמו ידיעות לפיהן מתכוון קצין משטרה מהיחידה לחקירות הונאה לעתור נגד היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, לאחר שזה סגר את תיקי אלבין. עד כה לא הוגשה עתירה כזו, אולם מן הראוי לתשומת לב הסוגיה הכללית־עקרונית: האם ניתן לעתור לבג"ץ נגד היועץ משום שלא העמיד אדם לדין פלילי?

בפסיקת בג"ץ השתרשה, במרוצת השנים, השקפה של ביקורת שיפוטית צרה על היועץ המשפטי לממשלה, כאשר בג"ץ מוכן לבדוק אם השימוש בסמכותו של היועץ נעשה בשל חוסר תום לב או מתוך מניעים הנגועים בחוסר תום לב. בעתירה לבג"ץ שהגישה בשעתו מירה נוף נגד היועץ המשפטי לממשלה דאז, פרופ' יצחק זמיר, גילה בג"ץ (באוקטובר 1983) נכונות עקרונית לפריצת דרך בסוגייה זו.

שופט בית המשפט העליון, פרופ' אהרון ברק, הביע את דעתו, כי הביקורת השיפוטית על החלטות היועץ תהא זהה להיקף הביקורת על רשויות שלטוניות אחרות. השופט ברק הדגיש שניתן לבקר גם את סבירות החלטתו של היועץ המשפטי לממשלה ואמר, כי בכך יקודם שלטון החוק. (במקרה הנ"ל ביקשה העותרת שהיועץ יפעל להגשת תסיכתו של בעלה לשעבר, הח"כ לשעבר עקיבא נוף, ויעמידו לדין).

גישה חדשנית זו, שנשמעה מפי השופט ברק, היתה דעת יחיד בפסק הדין, ואילו דעת הרוב שנכתבה על־ידי הנשיא דהיום מאיר שמגר, צידדה יותר בביקורת צרה לפיה תיתכן התערבות בדעת היועץ המשפטי לממשלה, רק אם נראה לכאורה שהיועץ פעל בחוסר תום לב או בחוסר סבירות קיצונית. זאת, בלא להשוות את היקף הביקורת על היועץ המשפטי לביקורת השיפוטית המופעלת על רשויות שלטוניות אחרות.

ד"ר זאב סגל, מרצה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב סבור, כי בהחלטת בג"ץ בעניין מירה נוף נתגלתה נכונות עקרונית, להרחיב את היקף הביקורת על שיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה באשר להחלטתו של היועץ שלא להעמיד אדם לדין פלילי. השאלה של פיקוח שיפוטי על החלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא להעמיד לדין אדם, יכולה לעורר בעיה של "זכות־עמידה" בבית המשפט הגבוה לצדק. זאת, כאשר המדובר בעותר שאין לו אינטרס אישי בעניין, כגון, למשל, למקרה של מירה נוף (שעתירתה של נוף נדונה על־ידי בג"ץ).

סגל, שפרסם ספר על "זכות־העמידה" בבג"ץ סבור, כי לאור פסיקת בג"ץ בשנים האחרונות, נוטה בית המשפט הגבוה לצדק לשמוע עתירות גם במקרה של עותר שאין לו אינטרס אישי בעניין ומניעיו מסתכמים ברצון לפעול לקידומו של שלטון החוק. ניסיון העבר מלמד, כי לא זכור מקרה שבו מצא בג"ץ פגם בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה — שהיה גורר אחריו שינוי החלטתו של היועץ.

ברק: גישה חדשנית

חריש: יועץ משפטי

שמגר: ביקורת צרה

קצינת מבחן למען קצין מושחת

לעיתים קרובות נוטים בתי המשפט להתחשב בדיעום של קציני המבחן. יחד עם זאת, היו מקרים בעבר שקציני המבחן הרחיקו לכת עם הנאשם וספגו ביקורת מבית המשפט. כך היה באחרונה במקרה של המפקח שרלי עמר (38) מקרית־עקרון, שנדון לשישה חודשי מאסר בפועל.

עמר היה סגן מפקד יחידת תנועה במחוז שפלה. הוא הורשע על־פי הודאתו בעבירות של שימוש לרעה בכוחו וכן במרמה ובהפרת אמונים. העובדות המתייחסות לעיקר העבירות הם 15 מקרים שבהם הטיל הנאשם תפקידים שונים על שוטרי יחידתו, בהלקם תוך כדי שימוש ברכב היחידה לצורך משימות פרטיות שאינן קשורות לתפקידים המבצעיים של המשטרה, אלא לתועלתו הפרטית שלו ושל אשתו. כמו־כן הורשע בכך, כי קיבל ארגזי ירקות ופירות, תנור חשמלי, ארגזי שתיה ובקבוקי בושם מאנשים שונים. חלק מהמקרים הנ"ל היה הנאשם צריך לחלק לשוטרים כשי, אולם הוא לקחם לעצמו מבלי לשלם תמורתם.

סניגורו של הנאשם, עו"ד הנן אפרתי, העלה לדוכן העדים שורה של עדי־אופי, מהם קציני משטרה בכירים. הנאשם טען להגנתו כי המדובר בנורמות מקובלות במשטרה. שופט בית משפט השלום ברמלה אברהם ביידר קבע, כי הוא דוחה טענה זו ואימץ את טענת באת־כוח התביעה. בהחלטה ראה השופט את העובדה כי הנאשם הפעיל שוטרים מיחידתו לעשות עבורו משימות פרטיות שבינם לבין משימות המשטרה אין ולא כלום.

על התנהגותו של הנאשם כתב השופט, כי המדובר ב"אבק שוחד" ונודף ממעשיו ריח של התנהגות מושחתת — כלשון השופט. קצינת שירות המבחן ברכה וייס כתבה על הנאשם את הדברים הבאים: "מדובר באדם הפועל על־פי מערכת נורמות וערכים חיוביים אשר נכשל עקב טשטוש גבולות ופעילות עניפה בתוך המשטרה. כיום הוא מודע לחומרת מעשיו ומביע נכונות לערוך שינוי בדרך חייו בעזרת שירות טיפולי ב־שרותנו".

שירות המבחן המליץ, להמנע מלהרשיע את הנאשם, מה שקרוי "מבחן ללא הרשעה" (לפקח עליו במשך שנה ולא להרשיעו). המלצה של קצינת המבחן נשענה על כך, כי לקצין יש מוטיבציה לחזור למשטרה ולהמשיך לשרת כקצין וההרשעה תפריע לו בכך. השופט ביידר כתב על כך כי הוא דוחה את המלצת קצינת המבחן להטיל עליו "מבחן ללא הרשעה" והוא סבור שלא רק שיש להרשיעו, אלא גם לגזור עליו עונש מאסר בפועל.

עוד כתב השופט, כי הוא מסופק אם גם לאחר שהיה מטיל עליו "מבחן ללא הרשעה", המשטרה היתה מסכימה לקבל אותו חזרה לשורותיה. השופט הטיל עליו ששה חודשי מאסר בפועל שאותם יעשה במסגרת "עבודות שירות" (המסגרת התעסוקתית ב"עבודות השירות" נקבעת על־ידי קצין מיוחד בשירות בתי הסוהר במסגרת עבודה משקית, למשל בעבודות קטיף, מקבל האסיר 90 אחוזים משכר המלא ובתקופה זו אין לו כל קשר פיזי עם מתקן כליאה כלשהו).

הערה: במשפט הופיעה מטעם התביעה עופרה אליאב מפרקליטות מחוז המרכז המצאות בשר לבי התמוהות. מתמחה בפרקליטות המדינה או בפרקליטות המחוז, אף שעדיין אין לו רישיון לעריכת־דין, יכול להופיע כתובע לכל דבר. לאחר שקיבל מינוי מיוחד מהיועץ המשפטי לממשלה הממונים עליו סבורים כי הוא מסוגל לנהל משפט בגפו.

שופטים אינם עומדים בזמנים

שלשום זכו אמנון זהרי ושמעון ברנס מתביעה מרציחתו של צורי איטח, שבחודשים האחרונים לפני מותו, הופעל כסוכן סמוי של המשטרה. שלושת השופטים שישבו במשפט זה הם: שולמית ולנשטיין (ראש ההרכב) יעקב קדמי ועדנה שצקי. הסיכומים האחרונים במשפט הוגשו על־ידי סניגורו של ברנס, עו"ד צורי בן־תורה, בספטמבר האחרון.

כארבעה חודשים לאחר הגשת הסיכומים של עו"ד בן־תורה, היה צריך להינתן פסק הדין ונקבע לכך מועד. כאשר הגיעו הצדדים לקבלת פסק־הדין שלשום, התברר להם כי הוא עדיין לא מוכן ורק ניתנה ההחלטה — זיכוי הנאשמים שהביא לשחרורם המיידי (פסק־הדין יינתן תוך 30 יום).

ראוי לזכור, למרות העבודה העצומה בתיק, כי נתינת פסק הדין במועד מוקדם יותר היתה משחררת את הנאשמים שהיו עצורים עד לתום ההליכים. די היה להודיע את תוצאת המשפט (זיכוי) כדי לשחרר אותם מידית כפי שקרה שלשום.

הטור שלי / נתן דונביץ

המרגל שנשכח

את שבתאי קלמנוביץ', האיש בחדשות ובחדשות, הייתי רואה, פעם בפעם, בקפה "סקאלה" בתל־אביב, מול היכל התרבות. שם, לפני שנהפך המקום למסעדה סינית, היו אנשי־עסקים באים למיפגשים. לגר חותם, ובמיוחד של הלקוחות הקבועים, היו מציבים מכשיר טלפון ליד השולחן, שלא יצטרכו לרוץ לטלפון הכללי. קלמנוביץ' נראה כמו אחד הנמצא בתנועה מתמדת. מאלה שנראים תמיד רצים. גם כשהם יושבים. שם היה נפגש באורח קבע, עם אדם או שניים שהיו שם פעיליו של יגאל הורוביץ ב"לעם". האורח־כך החלו בפעילות עסקית עניפה במדינות אפריקה, ובמיוחד בקיקיוניות שבהן.

היה מתחיל שיחה בעמדו ליד שולחנו של פלוני, ממשיך אותה בישיבה ומסיים תוך התרחקות משם. באידיש מכנים אחד כזה "דרייער". אולי מסובב עסקים, או נראה כמה. שם גם היה פוגש את קבלן־הבחירות חלפון. שניהם עבדו בשביל פלאטו־שרון. שם גם ניסה להיות אמרגן. לא הכרתי את האיש. רק את נוהגיו הגליכותיו הוציגוניים.

כאשר שורתה הידיעה הראשונה על מעצרו, בחשד ריגול, הייתי נדהם, כמו כולם. במחשבה שניה, אמרתי לעצמי, אם באמת ריגל, הוא מזכיר לי טיפוס דומה מן העבר. גם הוא מסובב־עסקים, רודף־בילויים. שהאשם בריגול, כאן בארץ, תשלח לתקופת מאסר ארוכה. נדון ל־18 שנות מאסר. הלה ריגל למען מצרים.

לא רבים הכירו אותו בשמו המלא, שמואל־יצחק ברוך. היה ידוע למכריו כסמי. סמי ברוך. בן 40, בן למשפחה ותיקה בירושלים. נולד בעיר העתיקה שם. ב־25 בנובמבר 1964, בשעה שניסה לברוח מן הארץ, באניה "בילו". עצרו אותו אנשי הבטחון. הוא חשד עוד קודם לכן, שעוקבים אחריו. ובצדק. היה במעקב. לא רק הוא, אלא גם הדואר שלו. כשקרב אל האניה בחיפה, מצא עצמו "נתמך" בזרועותיהם של עוצריו.

גם סמי ברוך היה מעורב בפוליטיקה, בתנועה קטנה. כחמישה חודשים לפני שנעצר, החל לפעול במסגרת תנועה עדתית ושמה "ישראל הצעירה". ממשרדה המאולתר בחולון הכריזה מלחמה על הממסד האשכנזי, יצאה נגד קיפוח בני עדות המזרח, והודיעה שהיא רצה לבחירות לכנסת. סמי היה אחד הפעילים המרכזיים. מאחר שנחשב איש־עסקים, מינו אותו גיזבר ואיש־הכספים. הוא לא הסתיר רצונו להגיע לכנסת. כבר אז עבד בשביל המודיעין המצרי.

מדוע הסתבך ברוך בריגול?

לשם כך, צריך לסקור, בקצרה, את הביוגרפיה שלו. בירושלים, הכירה אותו משפחתו כעושה־צרות, מחפש הרפתקאות ורודף בילויים. על לימודים לא היה מה לדבר. אמנם, משפחתו שלחה אותו ללמוד באנגליה. אבל, הוא לא חימם את ספסל הלימודים זמן רב והתגייס לצבא הבריטי, במלחמת העולם השניה. לאחר שהשתחרר ניסה כוחו בעסקים. גם למד הנדסת־טכסטיל בלונדון, ניסה כוחות בתעשיית טכסטיל במנצ'סטר ונשא לאשה צעירה יהודיה ממנצ'סטר. כאשר ייתפס, כעבור שנים, כמרגל, תהיה האשה רחוקה ממנו, בדנמארק, ואילו סמי בבואו לאניה "בילו" בחיפה, היה בחברת הידועה־בציבור שלו, אשה ישראלית, ש' ע', ושני ילדיה.

באנגליה, למדנו, הצליח בעסקים. לא רק הוא סיפר על כך; גם דיווחים יותר אוביקטיביים סיפרו זאת. ואז, יום אחד, הוא חזר לארץ, מעביר את עסקיו לתל־אביב. מחליט להקים מפעל־טכסטיל בקרית־גת, ושמו "ארגרין".

מידע תמורת השקעה

המפעל הידרדר ונקלע לקשיים כספיים קשים שנתיים בלבד לאחר שנפתח. העובדים נטלו את הניהול לידיהם. שמואל־יצחק ברוך פשט את הרגל. ב־1963 עוד האמין שיוכל להציל את המפעל ולהחזיק לעצמו את הניהול ואת הבעלות. הוא יצא לשוויץ לגייס שם כספים. לחוקריו לא הצליח להבהיר אצל מי וכיצד חשב למצוא את הכספים. אבל, הוא מצא שם את סוכני־הביון של מצרים. הציע להם עיסקה: הם יעזרו לו בממון, כדי שיוכל לשקם את המפעל, הם ייהנו ממידע שיאסוף למענם.

הסוכנים בז'נווה שמעו ודיווחו לממונים עליהם בקאהיר. הממונים הורו להציע לו שיבוא לקאהיר. הוא הסכים, טס לבירת מצריים, נפגש עם מי שנפגש והעיסקה קיבלה את ברכת הממונים. הם אמרו לו ש"משקיעים זרים" יזרימו לו כסף והוא, על פי מה שנכתב באחד העתונים, יתנו לו כמה סוכנים שיעבדו במפעלו. קריית־גת היתה לגבי המצרים "מציאה". תנועות הצבא הישראלי לנגב וממנה עברו לא הרחק משם. ובדימונה הולה פעילות שעניינה אותם מאד.

הוא גם סיפר להם, ככל הנראה, על תוחלת פעילותו הפוליטית, על מאמציו להגיע לכנסת. הסיכוי שיהיה להם סוכן בכנסת, ואפילו הוא קלוש למדי, נראה להם. שני הצדדים היו מרוצים. הם רק לא ידעו שסוכני ה"מוסד" הישראלי עקבו אחרי פעילותו של האורח סמי ברוך. בז'נווה פעלו לא רק המצרים.

ברוך מילא אחר ההוראות שנתנו לו המצרים. אסף מידע כלכלי ופוליטי (בעניני צבא לא הבין הרבה), רשם אותם. הכניס את הדו"חות לכריכות מוכספות של סידורי תפילה, תנ"ך מפואר וספרים תמימים אחרים. את הספרים נתן ביד מכרים וידידים שנסעו, לרגל עסקים, לשוויץ, וביקש שימסרו אותם לפלוני ולפלמוני, שהם ידידיו ההוגים תגיעות משפחתיות. זרועות הבטחון של ישראל ידעו את אשר הוא מעביר ולא הפריעו. המידע היה בעל חשיבות שולית.

הם הניחו לו לפעול, גם כדי לעמוד על קשריו בארץ. אבל, כאשר הבחינו שהוא מתכוון לעזוב, מסיבה זו או אחרת (אולי החל לחשוד במעקב), לכדו אותו בנמל. הוא הוחזק במעצר שבעה ימים לפני שהובא לבית המשפט. ושיתף פעולה עם חוקריו. סיפר הכל. כתב־האישום שהוגש לבית המשפט כלל אישומים של קשירת קשר למסירת ידיעות לאויב מתוך כוונה לפגוע בבטחון המדינה וסעיפי גילוים.

ב־ 8 בינואר 1965 הורשע שמואל־יצחק ברוך בכל האשמות שיוחסו לו. נגזרו לו 18 שנות מאסר. בית המשפט, בשלב הטיעונים לעונש, שמע איזה נזק כבר לבטחון עלול היה ברוך להביא על המדינה. כעבור זמן, הועמד לדין בעניין אחר — גניבת שטר מידי עורכת־דין. במשפט השני זוכה ברוך כליל. הדבר כי אולי עודד אצלו תקוות להמתקת עונשו בערעור על גזר הדין במשפט הריגול. בית המשפט העליון סבר אחרת והשאיר את העונש על כנו — 18 שנות מאסר.

לאחר שהשתחרר ממאסרו נעלמו עקבותיו. כזה היה סמי ברוך, הגבר במיטב שנותיו, שביקש להיות איש־עסקים, איש־חברה וגם פוליטיקאי. אולי הוכיח, בפעם המי יודע איזו, כי אל לו לפרפר להתקרב אל קורי העכבים.

מזימות בינלאומיות

לבד מן החשיש שבגללו נשלחו שלושת הישראלים ל־30 שנה לכלא מכבבים בסיפור שירותים חשאיים, סוכנים כפולים, טרור אפשרי ופעולת חילוץ דרמטית מן הכלא

מאת שאול צדקא

לונדון

בגלל 1800 ק"ג של "זהב לבנוני" שיגר בסוף השבוע האולד ביילי שלושה ישראלים לעונש מאסר כולל של 30 שנה. אבל לבד מן החשיש הזה, עלו במסדרונות בית־המשפט ניחוחות נוספים, אשר התערבבו בעשן קניהם של רובים ושאר ריחות. סוכנים של שירותים חשאיים, סוכנים כפולים, טרור אפשרי ופעולת חילוץ דרמטית מן הכלא.

לכאורה, משהאחרון שבשורה, אשר סימן ויצחק פרמן היו אמורים להיות רק קורבנות תאוותם של עצמם לנפח את כיסם על ידי עשיית רווח קל ומהיר. אולם עיתוני בריטניה, גם הרציניים שבהם, ידעו לספר לאחר גזר־הדין כי מזימות בינלאומיות אפלות, בתוך מכבב ה"מוסד", הן אשר שימשו רקע לסיפור הברחת הסמים.

את הדמיון הבריטי אין להאשים הפעם יתר על המידה. בשולי הפרשה, שפרטיה לא הועלו בבית־המשפט, התגלו פכים מאלפים המעמידים בצל את ה"זהב" בעל השווי של 5 מיליון הלישט. מסלולו של הסם, טיבם של המעורבים בהברחתו, זהותם של המוכרים ועברם של כמה מן הגיבורים, מסגירים שרשרת אירועים החורגים לגמרי מסיפור נרקוטי רגיל.

ראשית, הנאשמים היו חיילי מילואים במהלך אותה פלישה ארוכה ללבנון. שנית, החשיש הוברח מנמל ביירות. שלישית, במו"מ על הברחתו היו מעורבים אנשי הפאלנגות הנוצריות. רביעית, רשימת נשק נמצאה בדירתו הלונדונית של יצחק פרמן. חמישית, המורשעים היו מעורבים בעבר בהברחה דומה לבריטניה אשר עלתה יפה. ששית, הם הפעילו שיטות מתוחכמות, כמעט הוליוודיות, במהלך פעולתם. שביעית, חברם היושב בפילדלפיה הגה תוכנית להלצם בעזרת מסוק מחצר הכלא בו הם חבושים. שמינית, שותפיה האנגלים של החבורה הישראלית נמנו עם ארגון אנארכיסטי ידוע.

חבר של צ'ארלס

העובדה האחרונה הציקה לחוקרים מאד. ג'יימס גרינפילד (שנידון ל־6 שנות מאסר) וג'ון באריקר (שנמלט ליוון בעוד שיניה) היו חברים חשובים ב"בריגדה הזועמת", אשר לפני 20 שנה הטמינה פצצות בבתיהם של שרים בריטיים. המדובר היה בקבוצה אשר צמחה באוניברסיטאות והניפה על נס דגלה את המלחמה האלימה למענם של המדוכאים. גרינפילד עצמו למד בקאמברידג' יחד עם הנסיך צ'ארלס ונשפט על מעשיו ל־10 שנות מאסר בשנות ה־70. ה"בריגדה" תמכה ב"איראאיי" האירי־קאתולי וגם בעניין הפלשתיני ואת עוינותה לציונות לא טרחה להסתיר.

הברית הבלתי קדושה בין האנארכיסטים לבין שלושת הישראלים שחברו יחדיו כדי להבריח חשיש מעלה תמיהות רבות. הייתכן כי לא רק עשיית כסף עמדה לנגד עיני כל המעורבים? האמנם מדובר בסך־הכל בשידוך מקרי? או שמא גם עסקת נשק בהיקף קטן אמורה היתה לצאת לפועל? נראה שאת התשובות לשאלות אלו לא נדע זמן רב. שכן העצורים סירבו לשתף פעולה עם חוקריהם מראשית גילויה של הפרשה ועד לאחרונה.

"הקשר הטרוריסטי" עלול לעולל עוול ליצחק פרמן שכן רק פיסת נייר קטנה, עליה היו רשומים הפרטים הצבאיים, העידו על כיוון זה. הרשימה כללה רנג'סים, רובים, משגרי רקטות ואפילו טיל כתף סובייטי. האפשרויות רבות ומגוונות — נשק למחתרת האירית, נשק לפאלנגות, נשק אפילו, סמו ספו, לגורם פלשתיני כלשהו. ריח של אבק שריפה לא הגיע, בכל מקום, לנחיריהם של הבלשים.

אולם תעלומה נוספת לכדה את דמיונם של הבריטים. יצחק פרמן נעצר על ידי השלטונות הישראליים על הגבול הלבנוני כאשר היה צלם מילואים של השבועון "במחנה". על פי הידיעות שיש בידי המכס האנגלי, הוא שוחרר לאחר חקירה קצרה למרות שנתפס "על חם" ובכליו היתה כמות כלשהי מן ה"זהב". לא רק זאת, הוא אף הורשה לעזוב ללונדון, שם ניהל עסק קטן של יבוא חלקי חילוף לרכב ואף שב לארץ וכל זה מבלי שיאונה לו רע.

מסקנתם של עיתונאים בריטיים אשר סקרו את המשפט היתה כי השלושה עבדו למען גורמים ישראלים בלבנון אשר היו מעוניינים ברווחתם הכספית של הנוצרים במדינה. אולם, כאשר הקבוצה החלה לסטות מכללי המשחק אשר הוכתבו להם, החליטו ה"ישראלים" להקריב אותם על ידי העברת מידע מתאים לרשות הבריטים. היו אשר הסיקו במצופה כי שניים מתוך השלושה היו סוכני "מוסד". הם מסתמכים על דברי המוכסים אשר גילו במהלך החקירה כי גרינפילד, אשר הפך בינתיים לעד מדינה, סיפר לחוקריו כי אכן בסוכנים חשאיים המדובר. ו"הגארדיאן", השפוי בדרך־כלל, מצא לנכון לכתוב כי שטורויו היה סוכן מן המעיין ואילו השניים האחרים היו עריקיה של סוכנות הביון, אשר ניצלו מאימת אקדחי מפקדיהם.

המסוק שבושש לבוא

בבריטניה רואים מאז ומתמיד צל "מוסד" כ"מוסר" ופרשיות אחרונות אך חיזקו את התחושה כי על פי ארגון זה יקום או ייפול דבר מקצה העולם ועד קצהו. משקיפים מביאים כדוגמא מפגש סודי אותו ערכו בקפריסין שטורויו וסימן עם מי אשר הוגדר כשומרו האישי של הנשיא אמין ג'ומאייל. עבדול בי אראקאס אבו ריזק הוא שמו של האיש. שיחות טלפון מן המלון בניקוסיה ליצחק פרמן הממתין בלונדון היוו חלק מן הראיות.

הכל מודים כי מידע מוקדם הביא לתפישה הגדולה. במשך 10 חודשים נוהל מעקב אחר הקבוצה כולה. כאשר יצאה ספינת המכולות "קאר ליבוס" מנמל ביירות כבר ידע המכס הבריטי על מטענה ומגמת פניה. כאשר הגיעה המכולה לנמל פיליקסטו ידעו קולטיה על הדופן הכפולה אשר רותכה כדי להסתיר את הכבודה. כך גם הבחינו בחבורה אשר סבבה סביב המסלול אותו עשתה לאורך אנגליה המשאית אשר נשאה את ה"זהב". יורקשייר, דרבישייר, שפילד ומנצ'סטר היו התחנות אותן עשה המטען. בכל מקום הוא אוחסן לימים ספורים ובכל שלב הודרו ממנו ההדיסים אשר הסתירו את הטמון בו באמת.

באותו שלב יכלו הישראלים להפגין את כישוריהם. רכיבה על אופנוע, שימוש בדרוח אלחוטי, ריצות "זיגזג" התגנבויות לילית לצורך בדיקת המצעול היו אך חלק מן המשמחות אשר הרשימה את המוכסים. להדע המזל לא ידעו העוקבים אחר החשיש כי בכל אותם ימים, שבועות וחודשים הם היו גם הנעקבים. כאשר נפרשה עליהם הרשת, הקיץ הקץ על התוכנית כולה. רק באריקר, האידיאולוג של ה"בריגדות הזועמות" נמלט ברגע האחרון.

מן ההתחלה מילאו העצורים את פיהם מים וסירבו לשתף פעולה. אפשר שהיתה להם סיבה לכך. חברם, רמי אהרונוביץ', חיפש בארה"ב טייס אשר יהיה מוכן להנחית מסוק בחצר הכלא של העיר נוריץ' ולחלץ את השלושה במהלך טיולם היומי. רמי, ככל הידוע, ביקר אותם במקום קודם לכן. הטייס הודיע ל"אף־בי־איי" ובנוריץ' נכנסו שוכנות הכלא לכוננות עליונה. גם פרט זה לא הובא בפני ה"אולד ביילי" ביום ששי האחרון. התביעה היתה מעוניינת בחשיש ובחשיש בלבד.

לאחר חשיפת התוכנית עמדו העצורים בפני דילמה נוספת. גרינפילד העיד נגדם והמוקשים איימו לקחתם למשפט גם על הברחה נוספת שהתרחשה ב־1984 ועליה לא היו להם הוכחות והתוכנית לחלוטין. הישראלים התבקשו להודות באשמה תמורת גניזת של התיק הישן. ברי עמל, לאחר סירובים ושיחולים רבים, כאשר פרמן חוזר בו ברגע האחרון ומשנה את דעתו כעבור חודשיים, גמרה הקבוצה אומר להתוודות על 1800 הק"ג ולסיים את הפרשה 20 חודשים מאז המעצר.

טרור? — בספק. פאלנגות? בהחלט. "מוסד"? — קשקוש. ברור אחד אין ספק: השלושה שילמו. אף כי במטבע אחר לגמרי, על חלקם במלחמת לבנון.

אחיות על באריקדות

ב־7 בינואר נשבר טאבו בבריטניה: זו הפעם הראשונה בהיסטוריה של המדינה שהאחיות יצאו לשביתה ● עם שובה מאפריקה עלולה תאצ'ר למצוא עצמה בפני בעייה חברתית חריפה

מאת דומיניק דומברואס

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

לונדון

ב־7 בינואר נשבר טאבו בבריטניה. זו הפעם הראשונה בהיסטוריה של המדינה שהאחיות יצאו לשביתה. אמנם לא היתה זו אלא הפסקת עבודה בת 24 שעות של 40 אחיות בבית חולים יהודי צפון מנצ'סטר בלב אנגליה התעשייתית הישנה. אך נוצר תקדים והתנועה יכולה בהחלט להתפשט במהירות לבתי חולים ולאזורים אחרים.

מכל מקום, האחיות במנצ'סטר שהופיעו בשבוע שעבר בטלוויזיה, קיוו בבירור כי לפעולתן יהיו ממשיכים. "אנחנו רוצות להראות לגברת תאצ'ר שהיא טועה אם היא חושבת שלעולם לא נצא לשביתה", הכריזה אחת מהן. הסיבה המיידית למורת הרוח היתה החלטת הממשלה לשלב מענק מיוחד שנתי, בעיקר על עבודות לילה ועבודה בסוף השבוע, בשכר האחיות בכל המדינה. התוצאה תהיה למעשה לעיתים קרובות ירידה בשכר. האחיות במנצ'סטר, היחידות שהגיבו לפי שעה על החלטה זו שתחול ברגע אריל, אומרות שהן יפסידו בממוצע סכום המקביל ל־400 פראנקים צרפתיים לחודש.

הסיבות העמוקות ביותר לשביתה של הסגורות הן מראוכסיות: זו אחיות השלימו זה מכבר עם מצב בו משכורותיהן נבצות עם הנמוכות ביותר בבשק. מזה חודשים מדי לגבים הרופאים והציבור כאשר על ההידרדרות ביסוס שירותי הבריאות הלאומיים. תאצ'ר האמינה כי יהיה זה הולם ייאה לציין את סוף השנה האחרונה על ידי השמעת דברי הלל למקצוע היחיד בענף הרפואה שלא התלונן — האחיות — ובהודעה על "עלייה גדולה בשכר". עליה ש התסכמה ב־4% בלבד.

לאחר כל הרעש מסביבן ציפו האחיות להרבה יותר מכך ותוחלתן נבובה. "העלאה הזו היא העלבון הסופי", הכריזה בסוף השבוע שעבר אחות במנצ'סטר. האווירה נעשתה עוד יותר מתוחה כיוון ששר האוצר לאוסון, מסר דו"ח על הכנסות פיסקאליות בלתי צפויות וכמי לנצל זאת...להורדה במסים.

שירות הבריאות הלאומי מעורר מדי יום דברי ביקורת חדשים. אולמות ניתוחים ונרשים לגברי טוטים ריקים ללא שימוש בגלל היעדר סגל בעל כישורים. מיטות "נסגרות" בגלל היעדר כספים. העיתונות מרבה בכתבות מנוגעות על אחורים ישורים המצפים במשך חודשים ברשימת המתנה לניתוח. הבריטים מודעים לכך שבתי החולים שלהם מבצעים פחות טוב מבתי חולים במדינות בעלות רמה כלכלית דומה. בריטניה מקדישה, לדברי מוקר של האובזרוור, 5.9% מתל"ג שלה להוצאות בריאות, בעוד ש־10.5% מתל"ג מוקצבים לבריאות בארצות הברית ובצרפת הסיעור הוא 8.6%.

אישים פוליטיים עמדו מייד על חשיבותה של פרשה זו. דייויד אוואן, לשעבר מנהיג המפלגה הסוציאל דמוקרטית ובעצמו רופא, אמר כי המודאל יהדר ביותר בשירותי הבריאות הלאומיים, ניל קינוק, מנהיג מפלגת הלייבור מתח ביקורת על הרפורמה בחישובי שכר האחיות וקרא פעם נוספת לממשלה להקדיש כספים רבים יותר לבתי החולים. עם שובה מאפריקה, עלולה איפוא תאצ'ר למצוא עצמה זו הפעם הראשונה מאז ניצחון הבחירות מחדש בפני בעייה חברתית חריפה. מזה זמן רב התעייפה דעת הקהל מהמכרים, ותנועות התסיסות תקופתיות אינן מעוררות יותר הד. אבל תדמיתן של האחיות היא גם כיום — צחה ללא רבב.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו ת.א. 134/87
בעניין: פקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג־1983
ובעניין: פירוק חברת [illegible] בע"מ
והמבקשת [illegible] בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד דן יואל ו/או [illegible]
מרח' רוטשילד 4, תל־אביב.

נמסרת בזה הודעה, כי ביום 13.1.88 הוגשה בקשה לבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו לפרק את החברה הנזכרת לעיל, וכי בקשת פירוק זו תישמע בפני בית המשפט [illegible] ביום 2.3.88 בשעה [illegible].

כל נושה או משתתף של החברה [illegible] לתמוך בצו או בעניין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך־הדין שלו. העתק מן הבקשה יינתן לכל נושה או משתתף של החברה שידרוש זאת [illegible] תמורת התשלום הקבוע בעד זה.

דן יואל, עו"ד
ב"כ המבקשת

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה [illegible] חייב למסור, או לשלוח על ידי הדואר, [illegible] הודעה בכתב [illegible] שתגיע אל החתום לעיל לא יאוחר משעה 13.00 של יום 24/2/88.

מיציע הכנסת / עמוס בדרוד

לקראת שוויון בחוקי המס

שרה דורון היתה שרה בממשלת הליכוד, לפני הממשלה הנוכחית. אך התיק שלה בשלטונות מס הכנסה היה על שם בעלה. אם היו לה הכנסות מהרצאות־מגבית־מה פרס לכנסה מ"יגיעה אישית", חייב היה הבעל לדעת על כך, ועליו חלה החובה החוקית לדווח לשלטונות המס. ההכנסות האלה צורפו למה שהרוויח הוא, בין פרנסה ובין מ"יגיעה אישית".

זהו אחד ממקרים רבים המצביעים על הגיהוך שבניהול תיק על שם האיש בלבד, בכל משפחה שבה חיים בני הזוג יחד. גם אם יש "חישוב נפרד" לצורך מס, הרי החישוב הנפרד הזה חל רק על הכנסות האשה שוק מעבודתה, וכשמצאי שזו אינה תלויה בעבודת בעלה. אפילו בעלת מספרה מצליחה לנשים, למשל, או שותפה בבית הרושת, צריכה להודיע לבעלה מהן הכנסותיה, והוא חייב להצהיר עליהן. גם אם הוא פקיד עירייה בדרגה בינונית, או פנסיונר. והחובה אינה פועלת בכיוון ההפוך: האיש אינו יכול להוסיף אשת... הכנסותיו מרכוש למשכורת אשתו לצורך ... חישוב המס.

על־פי חוקי המס, גם אם האשה היא המפרנסת העיקרית, אין לנהל תיק על שמה. המנגנון והמיכון מאורגנים כך שרק במקרה של נשים החיות בגפן יכול התיק להיות רשום על שם האשה.

מזה שנים שארגוני הנשים וכמה חברות כנסת מנסים לשנות את המצב. שכן כל אדם המרוויח כסף ורוצה שהתיק במס הכנסה יהיה רשום על שמו. אלא שתמיד נתקלו בסירוב של האוצר, בטענה שהדבר יסרבל את ניהול התיקים. אם יהיה צורך לחפש בשני תיקים, לגבי כל בית־אב, תהיה עבודת הפיקוח של שלטונות המס קשה מאוד.

עתה עברה בכנסת הצעת חוק בקריאה ראשונה שהגישו שתי נשים

אם היא חיה עם בעלה. הכוונה היתה שבמקרה כזה תהיה האשה אחראית לעצמה.

עד שהגיעה ההצעה לקריאה ראשונה [illegible] בוועדת הכספים והשתנתה במקצת: כל ההכנסה תיחשב כמשותפת לבני הזוג, אך במקום שומות נפרדות לחלוטין, מותר יהיה מעתה לבני זוג רק לבחור על שם מי יהיה התיק רשום, הבעל או האשה. במלים אחרות, האחריות של בן־זוג אחד, זה שהתיק מנוהל על שמו, תקף את בן־הזוג השני גם בעתיד.

יותר על כן, רק באישור נציב מס הכנסה אפשר יהיה לשנות את שמו של התיק. כל זוג שנישא יהיה חייב להודיע תוך שלושה חודשים אחרי הנישואים על שם מי הם רוצים שתיקם המשותף יירשם בשלטונות המס. אם לא הודיעו, הרי גם להבא ינוהל התיק על שם הגבר.

עוד סעיף בחוק: בכל מקרה ייעשה החישוב על־פי השיעור הגבוה יותר. משמע: הגבר מרוויח והטוב ולאשה רכוש, יצרפו את הכנסותה מפלגות שבדרך כלל אינן משתפות פעולה: חייקה גרוסמן ממפ"ם ושרה דורון מהליכוד. בקריאה הטרומית, שעברה בקולות רוב הח"כים וכה תנגדות האוצר, נאמר שאשה מפרנסת תהיה זכאית לתיק נפרד, גם מרכוש להכנסת הבעל, כמו מקודם, לצורך תשלום המס. האשה מרוויחה יפה, ולבעל יש רכוש, יצרפו את אלה להכנסות האשה. אם כבר לשנות, סברו כנראה הפקידים באוצר, למה לא לטובת האוצר?

כך הפך החוק, בשלב זה, ממעשי להצהרתי. אלא שהח"כיות אינן מרוצות מהגלגול של הצעתן, והבטיחו להיאבק על מימוש כוונתן המקורית לכל אורך שלבי החקיקה הנותרים. אלה כוללים דיון נוסף בוועדת הכספים והגשת החוק לקריאה שנייה ושלישית, שלב שבו אפשר להגיש הסתייגויות מהנוסח שתקבל הוועדה.

מס עיזבון — הסוף

עניין נוסף של מסים שנדון באחרונה, אך לא הגיע לכותרות בגלל האירועים המסעירים בשטחים, נוגע למס עיזבון. זה בוטל, כידוע, ב־1981. אך הביטול לא היה למפרע. הוא התייחס רק לרכושם של אנשים שנפטרו אחרי האחד באפריל 1981. תיקים של אנשים שירשו עזבונות לפני התאריך הקובע נשארו פתוחים.

עתה, יותר משש שנים אחרי ביטול המס, החליט האוצר סוף סוף שאפשר לוותר על מה שלא נגבה או. חובות מעיזבון אינם צמודים. ההכנסה מהם, כלומר אפילו ניתן עוד לגבות את המס עכשיו, תהיה מזערית. הכנסת קיבלה אפוא בקריאתו הסופית חוק המבטל את המס כליל, גם לגבי אנשים שנפטרו לפני אפריל 1981. כל פעולה מכוח החוק או חיוב לפיו, יבוטלו.

אדמות הווקף — למורמונים

החלקות שעליהן הוקמה האוניברסיטה של המורמונים, ברכס המורחי מעל ירושלים, נמסרו להם, כידוע, על־ידי מינהל מקרקעי ישראל. משרדי הממשלה אישרו את העברה.

מאוחר יותר התגלעה מחלוקת ציבורית, כאשר גורמים חרדיים פתחו במאבק נגד "מגמות מיסיונריות" של המורמונים. למרות התחייבות של אלה שלא לעסוק בפעולות מיסיון בארץ. להבא תידון כל מסירת קרקע למוסדות דת בוועדת שרים מיוחדת, החליטה הממשלה.

עתה התגלה צד נוסף של העניין. מתברר שמינהל מקרקעי ישראל לא רכש את האדמות האלה ממישהו, אלא הפקיע אותן. חלק הארי שבהן הופקע מהווקף המוסלמי, וזה לא דרש ולא קיבל כל תשלום בתמורה.

הדברים כלולים בתשובה על שאילתה ישירה (בכתב) של ח"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת לשלום. המשיב על השאילתה היה שר החקלאות אריק נתמקין, שכתב כי 16.9 דונם הופקעו מהווקף המוסלמי ועוד 2.02 דונם מבעלים אחרים. המינהל לא שילם פיצויים, והבעלים לא תבעו פיצוי בעד הקרקע.

ח"כ פלד מעיר כי זוהי מדיניות של הווקף המוסלמי, וגם בעלי קרקע פרטיים רבים נוהגים כך. "אילו תבעו פיצויים, עשוי היה הדבר להתפרש כהסכמה להפקעה וכהשלמה אתה". גם המסקנה ברורה: בתור מוסד דתי, מאמין הווקף בכנות, אם יתחלף השלטון או המשטר, במועד כלשהו בעתיד הקרוב או הרחוק, יוכל הווקף לתבוע את הבעלות על הקרקעות. לפי חוקי המקרקעין שהיו בתוקף בדורות האחרונים — העותומנים, הבריטיים ואף הישראליים — בעלות על קרקע פירושה גם בעלות על כל נכס הצמוד אליה, כגון בניין וכד'.

המפלגה הניאו פאשיסטית יוצאת מבידודה הפוליטי

למרות מגמות חדשות של היסטוריונים ופוליטיקאים רואה עדיין הרוב באיטליה בחוקה מכשול חשוב בפני הפאשיזם

מאת חולדה ליברנומה

פירנצה

הרפובליקה האיטלקית שקמה ב־1946 על חורבות הפאשיזם והמלוכה, אסרה בחוקתה על הקמת מפלגה פאשיסטית ועל הפצת תורת משטר של בניטו מוסוליני. באיטליה אמנם קיימת מאז 1948 "התנועה הסוציאלית הלאומית", שמנהיגיה ההיסטוריים היו ממקורבי מוסוליני והמייצגת את האגף הימני ביותר בפרלמנט האיטלקי, אולם אף נשבעה אמונים לחוקה הדמוקרטית.

אף על פי כן לא הגיע איש מתוך המפלגה עד את ביטולו של תקנות החוק בנושא, והמפלגה הניאו פאשיסטית עצמה, למעט מקרים אמורים, בעיקר בשנות ה־50, היתה בבודדות מיתר הפרלמנט וכן מרוב הרשויות המקומיות. זאת על אף שהיא הרביעית בגודלה מבין המפלגות (אחרי הנוצרים דמוקרטים — 34.3% בבחירות 1987, הקומוניסטים — 26.6%, הסוציאליסטים — 14.4%) עם 5.6% שקיבלה מכלל הבוחרים. (בעבר הגיעה אף ל־9%).

ההצעה לבטל את סעיף החוקה באה מהיסטוריון המתמחה בתולדות הפאשיזם שכתב על הנושא ספרים חשובים, לרבות ספר אחד על יחס המשטר ליהודים. כלל תקופת חוקי הגזע והפקידים בהשמדת יהודי איטליה. זה הוא מקרה נדיר באיטליה שהיסטוריון עולה לכותרות עיתונים יומיים. מעורר את העולם הפוליטי מעיסוקיו הרגילים, גורם לדיונים פומביים בנושא ומוציא את עמיתיו ההיסטוריונים ממגדלי השן האוניברסיטאיים שלהם.

ההיסטוריון ראנצו דה פליצ'ה טוען שכיום אין הגיון באיסור הקמתה של המפלגה הפאשיסטית מטעמים רבים, לרבות דמותה של המנהיגות הפוליטית והפקידותית הממלכתית שאינה עולה על קודמתה בימי מוסוליני. ובכלל, לדבריו, אין לזלזל בהשגי המשטר ב־20 שנות קיומו (1923־43). הוא גם אומר שאין למשטר חלק ברצח יהודי איטליה שבוצע על ידי הנאצים בחודשים בהם השתלטו על אזורי איטליה שטרם שוחררו.

דה פליצ'ה מצא בעקיפין תמיכה דווקא אצל מזכיר המפלגה הסוציאליסטית וראש הממשלה לשעבר, בטינו קראקסי שטען כי למעשה קיימת מפלגה פאשיסטית וביטול החוק לא ישנה דבר. זאת בין היתר בהסתמך על דיוני ועידתה הארצית של המפלגה בראשית דצמבר, במהלכם הגן במפורש מיעוט רב השפעה על תורתו הפאשיסטית של מוסוליני בעוד המפלגה כולה מדגישה את מורשתה מהמשטר הקודם. ואיש באיטליה לא מיחה על כך. "תקנות שלא מכבדים אותן בטלות במילא", אמר קראקסי.

אבל הרוב באיטליה לא כך סבור. הוא עדיין רואה בחוקה מכשול חשוב בפני הפאשיזם באיטליה, תזכורת ישירה למה שנולל. לרבות הברית עם היטלר והכניסה למלחמה, אבל בעיקר לשיטה בה דגל משטר ליני של שלטון מפלגה יחידה הנשען על שלטון אדם יחיד. דה פליצ'ה המעיט בחשיבות רדיפות יהודי איטליה והוא אינו היחיד בכך. ואכן השנה, יובל לחוקי הגזע, מתבוסס איגוד הקהילות היהודיות לפעול להפצת מידע על הנושא באור ההיסטורי האמיתי שלו.

את הצעתו לקבל את המפלגה הפאשיסטית, בין ארבע המפלגות העלה דה פליצ'ה במסגרת דיונים בכל הדרגים על שינוי החוקה. ועיקר נאומו של הנשיא קוסיגה לכבוד השנה החדשה הוקדש גם הוא לנושא זה. זאת גם בגלל האפשרות לבחירות כלליות מוקדמות (יש אומרים כבר השנה) לפי חוק בחירות חדש, אולי לפי שיטת הבחירות האזוריות, כלומר השיטה הבריטית, או לפי השיטה האזורית אך בתיקונים כדי לאפשר נציגות מסוימת גם למפלגות הקטנות.

בהקשר לשינוי החוקה הצעתו להנהיג בחירות ישירות לנשיאות נפגש קראקסי גם עם המזכיר החדש של המפלגה הניאו פאשיסטית, היחיד שעשה זאת מכל המנהיגים הפוליטיים. יש בדבר הזה, כמו גם בהצעתו של דה פליצ'ה, פתח ליציאת המפלגה מבידודה הפוליטי. הניאו פאשיסטים קיבלו את ההתפתחויות האחרונות האלה בברכה רבה. הפרגמטיות של קראקסי מעוררת אצל אחרים חשש מהרפתקאות פוליטיות. מוסוליני עצמו, הם מציינים בא במקורו משורות המפלגה הסוציאליסטית. אבל רוב המשקיפים הפוליטיים מעדיפים לייחס את הצהרותיו של קראקסי למאמץ לגייס קולות למפלגתו, פעם מימין ופעם משמאל.

מוהיכס היהודי עיתוי פרסום עמדתו של דה פליצ'ה מדאיג לא פחות. הפתחת השיכחתם של חוקי הגזע והדגשת תרומתם של יהודים להקמת המפלגה הפאשיסטית (אין ספק שהיו יהודים פאשיסטים אך חלקם בזוהראי היה מוגבל), מוקות דווקא על רקע מסע אנטי ישראלי קיצוני שמצא ביטוי בתרבית אמצעי התקשורת. ממש עולה כי מדינת היהודים אינה רחוקה בסופו של דבר מהאכזריות של הנאצים והפאשיסטים. ושב צייר בימים האחרונים על כתלי בית הספר היהודי הגדול במילאנו הכתובת "יהודים הביתה".

מה נגמר קודם התכנון או הכסף?
יגאל אילן חברה לפיתוח תוכניות שיווק בע"מ - שרותים בישראל ארה"ב ואירופה.
דרך מיפה 13 תל־אביב - טלפון: 252967 / פקס: 268020
למי שמחפש תשובות מעשיות בתחום השיווק

هكذا عن الاصل

صورة عن الأصل

הבעיה הקונצפטואלית של היועץ המשפטי

הרכב החשמלי מסוגל לתת פתרונות שינוע לנכים, עובדים ואחרים, בתנאי שקט והיעדר מוחלט של זיהום סביבתי, ובעלות תיפעול אפסית. אבל היבוא נעצר זה כשלוש שנים, משום שבלשכת היועץ המשפטי של משרד התחבורה טרם מצאו פתרון לבעיות שנוצרו עקב המצאת הגדרות חדשות לכלי ולאיזור הפעלתו.

אומרים, כי המצאת הגלגל היתה אחת הטאוניות שיצר האדם מאז ומ־עולם. הדברים נכונים עד שהם מגיעים לתקנה מיסתורית הקשורה ברכב חשמלי להסעת נוסעים. שם, משום מה, לא די בגלגל המאפשר תנועה, אלא צריך — צורך אמיתי ועמוק — גם מקל שייתקע בגלגל ויעצור אותו. וכאשר יש מי שמח־ליט כי צריך לבחור, מסיבה "קונצ־פטואלית", בין הגלגל המניע לבין המקל הבולם, התוצאה הבלתי נמנעת היא, שכל גלגל נהפך למוצג סטאטי למהדרין. וזהו בדיוק סיפורו של הרכב החשמלי להסעת נוסעים: הרכב אמנם נוסע בכמה מקומות, לשמחתם של אלה הזקוקים לו, אבל בלשכת היועץ המשפטי של משרד התחבורה נעצר האישור ליבוא חד־פשי זה כשלוש שנים. ולמה? משום ששם החליטו להעניק לו הגדרה חדשה כ"רכב תפעולי", ולתואר הזה אין תקן. ואילו בניית התקן היא, לדידם, נושא מורכב ומסובך להפליא. כאמור: מי היא ומה היא המצאת הגלגל, לעומת המקל, ירום הודו!

המדובר ברכב חשמלי המסוגל להסיע 10 עד 15 נוסעים, במהירות מירבית של 25 קמ"ש. הרכב עובד על מצבר של 24 וולט. לפי נתוני היצרן ההולנדי, הרכב צורך כ־10 קילוואט ל־50 ק"מ. על כן, לפי עלות החשמל כיום בארץ, עלות ה"תידלוק" של הרכב ל־100 ק"מ מגיעה ל־3 ש"ח בלבד.

סוג זה של כלי רכב קסם מאוד למוסדות גדולים, הזקוקים לשינוע עובדים על שטחים נרחבים, כגון התעשייה האווירית, בתי חולים, בתי הבראה וקיבוצים. יתרונו מתבטא לא רק בעלות הכמעט אפסית של החשמל, אלא בעיקר בגלל היותו שקט לחלוטין וחסר כל תופעות זי־הום סביבתי.

"לפני כשלוש שנים הגענו ל־מסקנה, שאנו חייבים למצוא פתרון רדיקאלי להסעת חלק מחברי הקיבוץ הוותיקים, שרובם עברו את גיל 75, שהינם מוגבלים ומתקשים מאוד להגיע למקומות התעסוקה שלהם, לחדר האוכל ולמרכזי ה־סיעוד, הרפואה והפעילות בקיבוץ. עובדות אלה הביאו לכך, שהרבה חברים ותיקים מצאו את עצמם מנותקים מחיי הקיבוץ והחברה — דבר המנוגד לתפיסתנו החברתית", כתב אבי גונן, גזבר קיבוץ עין השופט. לדברי הגזבר, הם ניסו כלי רכב אישיים הנקראים "קלנועית", אלא שעד מהרה נקלעו לבעיות שנגרמו עקב השימוש באותם כלנועים; ריבוי הכלים הללו על שבילי הקיבוץ הצרים גרם תאונות הולכות ורבות. התאונות נגרמו גם בגלל השליטה הפגומה של חלק מחברי המשק המוגבלים באותו כלי רכב. זאת ועוד: חלק לא מבוטל מהחברים היו כה מוגבלים, עד כי לא יכלו להיעזר בקלנועיות. ולכן פתרון בעיות התנועה שלהם אל העבודה, המרפאה, חדר האוכל וכו' דומה, לא נמצא באותו כלי רכב אישי. הפתרון האופטימלי היה המיניבוס החשמלי. מה גם שמילוי מצבריו נעשה בלילה, בשעות השפל של צריכת החשמל, דבר העונה גם על צרכי איזון הצריכה של חברת החשמל.

מסיבה זו פנו חברי מזכירות קיבוץ עין השופט לשר משה שחל, הממונה על חברת החשמל. למעשה, יכולים חברי קיבוץ זה ליהנות ממה שאחרים עדיין מנועים: ברשותם נמצא, מאז חודש מאי '87, הרכב הניסויי, שקיבל אישור לשנה אחת בלבד. על סמך ניסיונם, כותבים אנשי עין השופט לשר שחל: "מאז הפעלת הרכב אצלנו באו נציגים מהרבה קיבוצים ומהתנועה הקיבוצית להתרשם. ההדים הם בהחלט חיוביים. הרכב עונה על בעיה כללית בקיבוצים גם מבחינה הסיעודית וגם מבחינה של חיסכון באנרגיה. היום אין הקיבוצים יכולים לייבא רכב כזה, כי עדיין לא פורסמה התקנה לכך. אנחנו ביקשנו ממשרד התחבורה במשך שלוש השנים האחרונות שיתקנו תקנה המאפשרת הפעלת רכב חשמלי להסעת נוסעים. לאושרנו, המשרד תיקן תקנה לרכב תיפעולי, המאפשר הפעלת הרכב בשטח סגור, כגון קיבוץ, בית חולים, מפעלים וכו'. פרסום התקנה נעצר אצל היועץ המשפטי של משרד ה־תחבורה, שהתקשה להגדיר 'שטח סגור'", כתב גזבר המשק.

גם קיבוץ מורע מעוניין ברכב כזה. אסתר דגן, מרכזת ועדת הבריאות במשק, כותבת, כי יש להם "בעיה רצינית של ניידות אנשים קשישים ומוגבלים בתוך חצר הקיבוץ". על כן, הם מעוניינים מאוד ברכב חשמלי סגור, שיתאים לכל תנאי מזג האוויר ויאפשר גם כניסת עגלת נכים על גלגלים לתוך הרכב. קיבוצים אחרים, שלהם יש בתי הבראה, כמו עין גדי, גבעת השלושה ועוד, מעוניינים. להסעת האורחים, דווקא ברכב שקט ובלתי מזהם, דבר התורם לשמירת האווירה הרגועה באיזור בית ההבראה.

הביקוש, אם כן, רב. לכאורה, לא נראה מדוע צריכה להיות כאן בעיה: מדובר ברכב בעל מהירות מוגבלת ביותר, שייסע בשטח סגור ומוגדר מאוד, כמו שטח פנימי של קיבוץ, בית חולים או מפעל, ובשום אופן לא ייצא מאותו תחום. כלי רכב מסוג זה נעים כיום ברישוי מלא בבתי החולים ובמפעלים, הם מסי־עים חולים או משמשים להסעת כלי עבודה וכדומה. מה אם כן מעכב את מתן רישיון היבוא לרכב החיובי והחיוני הזה? מתברר, כי "המקל" בגלגל הוא דווקא תקנה, שגרמה לאנשי עין השופט אושר כה רב, והיא תקנת הרכב התיפעולי.

בתחילה התגלגלו הדברים בצורה מבשרת טוב. היבואן, הקשור עם מפעל בהולנד, התבקש על ידי מפעלים, קיבוצים ובתי חולים לייבא את הרכב. היצרן ההולנדי מייצר דגמים המיועדים להסעת נוסעים בריאים וכאלה המתאימים למוגבלים. הוא התבקש על ידי משרד התחבורה להביא דגם ניסויי, ואחד מן המקומות שהמשרד הסכים שינוסה בו יהיה התעשייה האווירית. היבואן הביא דגם כזה. אנשי התעשייה האווירית בדקו אותו והמ־ליצו על הכנסת שינויים סבירים שונים. היצרן והיבואן עשו כל אשר התבקשו, והרכב הניסויי זכה לברכת מומחי התעשייה האווירית ומשרד התחבורה. לאחר לחצים אף ניתן רשיון — מוגבל לשנה — לאותו רכב ניסויי. הרשיון ניתן במאי '87, והרכב עומד עתה, כאמור, לרשות קיבוץ עין השופט. אבל מתן רשיון יבוא לעוד כלי רכב זה — לא.

מדוע? אריה רובין, מנהל אגף רכב ושירותי תחזוקה במשרד התחבורה, מגלה שמץ מן התמיהות המתעוררות מהפרשה. במכתב ש־שלח ליבואן, חברת בני מאיר, ביולי '87: "ידוע לך היטב אילו תלאות היה עליך ועלינו לעבור עד שהוסכם על יבוא דגם ניסיוני של רכב חשמלי להסעת נוסעים, וזאת גם לצרכי ניסוי בלבד", כתב איש המשרד. הוא הסביר, כי הסיבה לעי־כוב במתן רשיון היבוא "נבעה מכך, שעד היום לא ניתן היתר לרכב שכזה במדינת ישראל. עד כה לא אישר משרד התחבורה רכב חשמלי המוגדר כמכונה ניידת להסעת נוס־עים, שאינם כלולים בצוות העבודה של הכלי". לשאלה מדוע, במשך שלוש שנות "טיפול בנושא", לא העניק משרד התחבורה את ההיתר המיוחל, לא נתן רובין תשובה. לעומת זאת הוא מספר במכתבו, כי "משרד התחבורה הכין תקנה, ה־מגדירה בין היתר רכב תפעולי, אשר במסגרת זאת יכלול גם רכב חשמלי איטי להסעת נוסעים בשטחים סגורים. עם פרסום התקנה ייבדק גם הניסוי המוטל על רכב זה, עקב ייעו־דו והיתרונות הכלולים בהפעלתו", מבטיח רובין.

אלא שעסקי הגדרות ותקנות למיניהן אינם בתחום שליטתו של איש אגף הרכב. עניינים מסובכים אלה הם בתחום השיפוט והתיפעול של היועץ המשפטי של משרד התחבורה. והלה, בין המצאת הגדרה אחת לשנייה, עסוק גם בשיבוץ ההגדרות במסגרת החוק — וזה לוקח זמן. הרבה זמן. כל כך הרבה זמן, עד כי חלק מאותם קשישים ומוגבלים יכולים אף ללכת ל־עולמם. אבל מה לנו כדאיות כלכלית או רווחת בני אדם, כאשר מולם עומדת ההגדרה!

לא כך חושב עו"ד גבי נאור, היועץ המשפטי של משרד ה־תחבורה. לדבריו, משרד התחבורה התנגד מאז ומתמיד לרכב החשמלי שייסע בכבישי ישראל. "מפני שזה רכב איטי. וכן משום שקיימת תמיד הסכנה שהמצבר שלו ייפסק באמצע הנסיעה, ואז הוא יוכל לשבש את התנועה. בקיבוצים יש כבישים זהים ובני אדם כמו בירושלים ובצפת, ולכן אין סיבה להתייחס לכלי רכב של קיבוצים בצורה שונה", טוען נאור.

הקלנועית, שעוצבה על ידי אריק בקר, מבוגרי בצלאל. זהו כלי רכב חשמלי המיועד לאדם יחיד המוגבל בכושר התנועה. הקלנועית מסוגלת לגמוע 70 ק"מ על כל טעינה חשמלית, במהירות מירבית של 10 קמ"ש, והנהגה אינו זקוק כלל לרישיון נהיגה או רישיון רכב. בשנה האחרונה נמכרו בארץ 213 קלנועיות.

אלא שכאן אין הדברים אמורים על רכב רגיל, אלא על על רכב לאנשים נכים ומוגבלים, שייסע רק בתחום הסגור של קיבוצים או בתי חולים. "מסיבה זו אני צריך להגדיר את הרכב הזה, וכל הנושא טעון מחשבה ובדיקה. לנושא זה השלכות רבות ביותר ומשמעותיות, ומרחיקות לכת לגבי היבטים רבים ושינויים בתחום התחבורה, כגון בטיחות הרכב, בטי־חות העובדים והולכי הרגל בתחום שבו הרכב נוסע, הפיקוח על תקינותו ועל דרכי הפעלת האנשים שיופקדו על ידי רשות מוסמכת לפקח ולתת היתרים שונים לאותו רכב, התחומים הגיאוגרפיים שבהם הוא יפעל, והאיסורים להפעלתו בשטח אחר. וכן כל שאלת האכיפה הפיקוח המקצועי והתחבורתי. כל אלה יש בהם כדי לשנות באופן משמעותי ביותר קונצפציה של הפעלת רכב מסוג זה ורישויו, והוא כרוך בבדיקת הנושא והתאמתו עם גורמים שונים בתוך משרד ה־תחבורה, כגון המפקח על התעבורה, אגף הרכב, אגף הרישוי, מינהל הב־טיחות בדרכים וכן גורמים חיצוניים שונים כגון משרד העבודה (בנושא הפעלת רכב תיפעולי בתוך איזורי תעשייה (ומסחר) וכן מע"ץ, צה"ל, משטרת ישראל ומשרד המשפטים", טוען היועץ המשפטי.

האם כל זה מצדיק המתנה של שלוש שנים? "אם אני אגיש בקשה ליבוא חללית, והיא תהיה מונחת בהמתנה שמונה שנים, אז מה האם זה אומר שצריך לאשר יבוא חלליות?", שואל עו"ד נאור. למרות הכל הוא ביקש להדגיש, כי "הנושא נדון בתחום המחשבתי קונצ־פטואלי". אחרי ההסבר המנומק הזה יכולים כולם להבין למה התכוון אריה רובין בכתבו על התלאות שהיה על כולם לעבור, עד שהוסכם לייבא את הרכב הניסויי.

הרכב החשמלי להסעת נוסעים, שייבואו נבלם בגלל התסבכות בהגדרות

בארץ חלם

המתימטיקה של הייעודי הנצחי

פעם האמינו, שהמתימטיקה היא מדע מוחלט. עם השנים וההתפתחות האנושית, השכילו החכמים ללמוד יותר. ואז כינו אותה מדע מדויק. כינוי חיבה זה נותר תקף עד לפני זמן לא רב. שעת האפס של התגלית החדשה היתה, כאשר התברר כי ככל שה־דברים אמורים בתקציבי תחבורה של ארץ חלם, מקבלת המתימטיקה מוטאציות מעניינות, והיא מגמישה את מיבניה בהתאם לסעיפי החוק עתירי הדין.

בחוגים יודעי דבר הילכו מזה זמן מה השמועות אודות המתימטיקה היהודית החדשה, אבל לציבור נודעו הדברים ביום ו' האחרון, שלא על פי תוכנית יזומה מראש. היה זה במסגרת ישיבת המועצה הציבורית שליד המטה לייעול המשק הציבורי, גוף הפועל במשרד הכלכלה והתכנון. מי לא הוזמן לשם לישאת דברים? היה שם ד"ר יוסף ברכמן מאוניבר־סיטת תל־אביב, ואינג' דן הולצמן מנכ"ל נתיבי איילון; פנחס בר־שאול המפקח הכללי על התעבורה במשרד התחבורה ויוסף גבעון, ראש אגף התנועה בעיריית תל־אביב; אינג' אלי רון מהנדס העיר באר־שבע וח"כ אוריאל לין, יו"ר ועדת המשנה של הכנסת לבטיחות בדרכים. והנה, במהלך הדברים שנשאו הדוברים, אמר מי שאמר, כי הממשלה מקצה כספים רבים למדי לעניין התשתית והת־חבורה בכלל. לראייה הוא הביא את המספרים שע־ליהם מצביע משרד האוצר. המדוברים על הורמת 42% מן ההכנסות המגיעות לקופת האוצר — חזרה אל נושאי תחבורה.

ח"כ אוריאל לין ביקש בשלב זה את רשות הדיבור. תוך הדגשה, כי כאשר מדברים על מספרים ותקציבים הנוגעים לתחבורה, הוא מבקש לתקן "הטעיה". אם נתחיל מהסוף, הרי שההטעיה עליה הצביע לין מסתכמת ב־57 מיליון ש"ח. סכום פעוט בערכים המוחלטים של חלם. אלא שבעסקי מתימ־טיקה, הדברים כה מדויקים, עד כי אין הדעת סובלת את ביטולם רק משום תחושת הקטנוניות של העיסוק בכספי קטן שכזה.

ובכן, תולדותיה של המתימטיקה היהודית לענייני תחבורה הסתמנה כבר בשנת 1970. באותם ימים רחוקים כיהן עזר וייצמן כשר תחבורה. מכוח תפקידו הבכיר דאג אותו שובב ידוע להקצות סעיף מיוחד בפקודות התעבורה, שמוספר בשם הקוד "סעיף 79". ובהבטחה לייעד 42% מכלל כספי האגרות המגיעים לאוצר מכלי רכב למטרות השקעה בתשתית. אחוזים אלה מסתכמים היום ב־72 מיליון ש"ח.

נו, ויש מי שיעז לומר כי משרד האוצר משקר, וכי הכספים אינם מועברים במלואם מקופתו אל הקופות האחרות, האמורות להשקיע את המטמון הנ"ל בתשתית? חס וחלילה! האוצר מוציא מקופתו את הכסף כולו, עד הפרוטה האחרונה. אבל איך? התשובה על שאלת מפתח זו הושמעה בפני באי המועצה הציבורית פרק בנפתולי העשייה הממשל־תית שלנו.

הנה: האוצר מורים 21% — כלומר, מחצית מהסכום הקבוע בסעיף 79 האמור — אל משרד הפנים, כדי שזה יעבירם לרשויות המקומיות, כדי שהללו ישקיעו אותו בתשתית. עוד 21% מורים האוצר ישירות לרשויות המקומיות — לאותה מגמה. אלא ש"מגמה" לחוד, וביצוע – לחוד. כי עד שהכספים מתגלגלים במשרד הפנים, ומשם לרשויות, נמחקים באורח פלא הייעודים שלמענם הוקצו הכספים. כך קורה, משום־מה, גם לכספים המגיעים הישר מן האוצר. התוצאה היא, סיפר ח"כ לין, שהרשויות מקצות רק 15 מיליון ש"ח במקום 72 מיליון, כפי שהיה צריך. יחי ההבדל הקטן.

הרוחשים באולם הצביעו במפגיע, כי רבים מתחי־לים לחוש בכעס הגואה בלבבם כנגד אנשי הרשויות המקומיות הרשעים הללו. ואז, כמו בסי־פור הידוע על הגביר שנתבע להסביר מדוע לא קיים את אשר הבטיח ואמר: "אמנם הבטחתי, אבל לא הבטחתי לקיים", פיענח ח"כ לין במכה אחת את סודות המתימטיקה המתגמשת של משרד התחבורה. מתברר, כי סעיף 79 רק מבטיח הורמת כספים, אבל אין בו די כדי "להבטיח לקיים" אותם למען המטרה שלשמה הוקצו. כדי להגיע לכך — וזה היה העוקץ של הסעיף הזה מאז המצאתו — היה צריך שר התחבורה, יהיה מי שיהיה, להפעיל את סמכותו בחוק (בסעיף אחר) ולחייב את הרשויות המקומיות להקצות את הכספים הללו לייעודם המקורי. וכאן הגענו לתחום אחר לחלוטין, והוא כושר הפעלת הסמכות של שר בישראל. "מאחר ששר התחבורה הנוכחי אינו מפעיל את סמכותו בחוק לפקח ולחייב את הרשויות המקומיות לייעד כספים אלה להשקעה בתשתית, הכספים אמנם מתוקצבים, אבל אינם מיועדים למטרה שלשמה הוקצו", הסביר ח"כ אוריאל לין.

"זו תמיד אותה בעיה: מיהו יעודי", העיר מישהו מחברי המועצה לייעול המשק. ללמדך, שאם אתה רוצה להבין משהו במספרים, אחוזים, תקציבים ומ־תימטיקה בכלל, עליך קודם כל למצוא מענה לבעיה הנצחית: מיהו יעודי?

מכונית ניסוי

פולקסווגן קרוול סולרי

חברת "פולקסווגן" הציגה באחרונה מכונית ניסוי בעלת גנרטור סולרי, שמקור האנרגיה שלו הוא קרינת השמש, העוברת התמרה באמצעות תאים סולריים, הקבועים על גג הקרוול.

משטח התאים הסולריים, שהותקן על גג הרכב, מסוגל להגיע בתנאי קרינה אופטימליים להספק של 100 ואט.

אנרגיה זו מנוצלת לצינון הרכב באמצעות הפעלת מערכת האוורור שלה: תפעול תא־קירור: טעינת מצבר, תאורת חניה, או תפעול מכשיר חשמלי קטן כמייבש־שיער או מכשיר להכנת קפה.

בפולקסווגן מודעים למגבלות הקיימות של הרעיון, אולם לדברי מהנדסי הניסוי, יש להבין מקורות אנרגיה נוספים למכוניות אם ישתנו מחירי הדלק ויעלו כבעבר. במצב זה תהיה עלות תפעולם של אביזרי הרווחה ברכב גבוהה ביותר ורק אנרגיה חלופית זולה תאפשר שימוש בהם.

חובות הנהג בתמרור "עצור"

היכן בדיוק צריך נהג לעצור את מכוניתו, כאשר תמרור "עצור" מורה לו לעשות כן? בכתבה "קו ברלב באכישה", שפורסמה במדור זה ב־30 בדצמבר, פורטו מפי סנ"צ מנשה חוד, ראש מחלקת התנועה, מספר מצבים ואפשרויות, והשינויים שה־כניסה המשטרה בנורמות האכיפה בנושא זה לאחר שבתי המשפט פירשו בדרכם את החוק.

ד"ר דן ליגק, סגן מנהל המינהל לבטיחות בדרכים במשרד התחבורה, ביקש במכתב תגובה להבהיר את הנושא מתחילתו, ובגלל חשיבות העניין, הרי דבריו במלואם:

"ברשימה נאמר, שעל הנהג לעצור ליד תמרור 'עצור', כשמוצב תמרור כזה, ולא היא: בשום מקום לא נקשרה חובת העצירה למקומו של התמרור. על הנהג לעצור לפני קו העצירה, אם יש קו כזה. אם אין — עליו לעצור לפני הצומת, במקום שבו יוכל לראות את התנועה המתקרבת לצומת ועוברת בו.

"גם באשר לחובת "העצירה השנייה", כביכול, יש בדברים משום טעות והטעיה: אין כלל חובת עצירה ליד התמרור, אלא יש לעצור לפני קו העצירה. אחרי העצירה הזאת אין חובה לעצור שוב. אלא כשהדבר מתחייב לפי נסיבות התנועה בצומת. אשר לשיירה, פסק הדין האחרון קבע, שאם עצר נהג בשיירה אפילו פעמים רבות, עדיין חייב הוא לעצור לפני קו העצירה (במרחק שלתוכו לא יוכל להיכנס רכב אחר) כשהגיע אליו, או לפני הצומת, אם אין קו.

"ראוי להביא את האמת לידיעת הנהג הקורא את מדורך", מסיים ד"ר ליגק. ואכן, הוא צודק, וכך אני עושה. השאלה הנותרת פתוחה עתה היא, האם הדברים יובאו גם לידיעת המשטרה, כדי שאמצעי האכיפה שהיא מפעילה יהיו בהתאם לפרשנות זו של החוק ואולי ניתן להציג שאלה זו אחרת: האם הצדק שייעשה לנהג זה או אחר בבתי המשפט לתעבורה בארץ יהיה תלוי בכך, אם ראש מחלקת התנועה של המשטרה קרא היום את דבריו של ד"ר ליגק במדור זה, או שמא יש לרשויות גם ערוץ הידברות פחות אקראי, כדי שהפרט לא ישלם את מחיר הפרשנות השונה לחוק של הרשויות?

בממלכת המירוצים

הדהירה בין חולות וסלעים

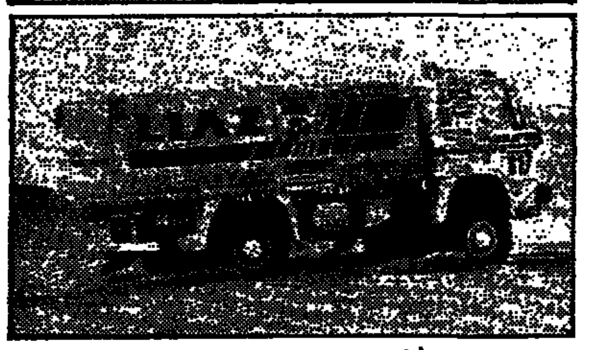

מירוץ פאריס־אלג'יר־דקאר העשירי הזניק השבוע אופנועים, מכוניות מירוץ קטנות וגדולות ואף משאיות על מסלולים סלעיים וחולות מדבר. בצילומים נראים הריינג'־רובר הנהוג בידי הנהג האמריקאי מלקולם סמית וראש הצוות הבלגי אלאן סיאה, בתוך המדבר האלג'יראי. הבריטים אנדרו קוואן וג'ון ספוקהאייר נוהגים במיצובישי על המסלול המפולע שבין מהאיסט לדג'אנט באלג'יר. גם הצ'כי מוסקאל וויטישק, הנהג במשאית הצ'כוסלובאקית ליאז, נראה כאן כשהוא גומא מרחקים בנתיבי החול של אלג'יר במסלול בן 687 הק"מ. במירוץ מפרך זה לא נפקד גם מקומם של האופנועים. בצילום נראה הספרדי קארלוס מס כשהוא דוהר על אופנוע הימאהה YZE750, בניסיון להשיג את מקסימום היתרונות במסלול בן 666 הק"מ בשלב העשירי של המירוץ פאריס־אלג'יר־דקאר.

המירוץ של פורד למסלולי 1988

תכנית מירוצי המכוניות של פורד ב־1988 כוללת השתתפות בתחרויות אליפות ברחבי אירופה, השתתפות בסדרת אליפות המכוניות הפתוחות ושתי תכניות המיועדות להעלות את הפרופיל של ענף ספורט המכוניות. בעקבות השגיה של מכונית פורד סיירה, שהפכה ל־מכונית המוצלחת ביותר בדרג ארצי ברחבי אירופה, יתבססו כל תכניות התחרות שוב על דגם זה.

תכנית המירוצים של החברה כוללת השתתפות בחמישה סיבובים בתחרויות האליפות העולמית ו־השתתפות בתחרות הפתוחה של אירלס אר־איי־סי בריטיש, בתחרות טארמאק האירית, באליפויות של הולנד, איטליה, צרפת וספרד. רשימת הנהגים כוללת את סטיג בלומקוויסט הארבעה אלופי מירוצי מכוניות ברמה הארצית מ־1987: ג'ימי מאקריי (בריטיש אופאן) מארק לובאל (אירלנד), דידייה אור־יול (צרפת) וקארלוס סאנז (ספרד).

מנהל מדור ספורט המכוניות האירופי של פורד, סטיוארט טרנר, שהודיע על התכניות במסיבת עי־תונאים בלונדון, גם מסר פרטים על תכנית חקר שוק של פורד ה־מתרכזת במירוצי מכוניות כפי שהם נראים בעיני הציבור. התוצאות יסייעו, כך הוא צופה, למשוך השק־עות נוספות לספורט זה.

תכנית תחרויות (ראלי) נרחבת

תכנית התחרויות כוללת השתת־פות בחמישה סיבובים לפחות באלי־פות העולמית, וישתתפו מכוניות מקבוצת אייפורד סיירה אר־אס קו־סוורת. נהג פורד, סטיג בלומקוויסט, ישתתף בתחרות הפורטוגזית, ב־מירוץ אלף האגמים, במירוצי סאן ראמו ולומבארד אר־איי־סי. בכל האירועים יסייע לו קארלוס סאנז בן ה־24 שנהג בפורד סיירה וניצח באליפות הספרדית לאחר שזכה בששה סיבובים רצופים. בפורטוגל ובסאן ראמו יצטרף אליהם דידייה אוריול, אלוף צרפת במכוניות סיירה. בנוסף לכך, יתמודדו שני זוכי האליפויות סאנז ואוריול גם בטור דה קורס וכן יגנו על תואריהם הביתיים, כדי להשלים את רשימת תחרויות האליפות של מכוניות פורד ב־1988. ישתתף בלומקויסט גם בכמה סיבובים של תחרויות האליפות האיטלקית.

אלוף תחרות טארמאק האירית, מארק לובל, ואלוף של אירלס אר־איי־סי, התחרות הבריטית הפתוחה, ג'ימי מאקריי, יישענו שוב על פורד סיירה כדי להצליח באותן סדרות ב־1988. תכניתו בת 13 האירועים של לובל ב־88 כוללת גם את האליפות הפתוחה ההולנדית — בכתר האלי־פות הנוכחי מחזיק נהג סיירה יאן האן דה מאראל — וסיבובים נבחרים של התחרות הבריטית הפתוחה.

עם תכנית מירוצים בעלת בסיס כה רחב תשתמש פורד שוב בכוחות מבחוץ כדי לנהוג במכוניותיה באירועים ארציים ובינלאומיים. ל־מרות שבתחרויות האליפות העול־מית, המכוניות יורכבו על ידי הצוות "המפעלי" של פורד וגם הנהגים יי־כנו עם צוות זה. מחלקת התחרות של פורד תמשיך לפעול בבורהאם שבאסקס, וב־1988 תרחיב את תפקידה ותשים דגש רב על מחקר ופיתוח מכוניות תחרות טכניות ועי־תידיות, ומחקר רכיבים, הן לשימוש צוות נהגי המירוצים והן לשימוש הלקוחות.

הרחק מהמסלול ומהזירה הי־מיוחדת, פותח פורד במחקר שוק לעומק, המיועד לחקור את ההתייח־סויות למירוצי מכוניות. אמר סטי־וארט טרנר: "כדי להמציא את הסכו־מים שיצרנים גדולים משקיעים כרגע ודרושה יותר מאשר אהבה לספורט מכוניות, למרות שגם זו קיימת אצלנו. צעד כזה חייב להישען על סיבות עסקיות טובות. אני מאמין שחקר השוק יוכל לעזור לנו למקד את הסיבות הטובות מאוד הקיימות למעורבות בספורט מכו־ניות, להגדיל במידת האפשר את השקעותינו ואולי למשוך תמיכה רבה יותר לספורט כדי לשמור אותו במצב בריאות טוב".

המחקר שייערך בחמש מדינות הוא ככל הנראה המקיף ביותר שנערך אי פעם בנושא והחלק מהמידע העשוי לסייע למירוצי מכוניות יתפרסם בפומבי לאחר השלמתו. כאשר סיכם את תכנית ספורט המכוניות של פורד ל־1988 אמר טרנר: "אנחנו מאמינים ב־חשיבות התמיכה בנהגי צמרת המשתתפים באליפויות הלאומיות בארצותיהם. ב־1987 הביאה לנו מדיניות זו שבע אליפויות, והפכה את פורד סיירה למכונית המצליחה ביותר בדרג ארצי ברחבי אירופה".

עזרה ראשונה באוטובוס

האם צריך נהג אוטובוס להחזיק ברכבו ציוד עזרה ראשונה? האם אמנם יש ציוד כזה, האם עליו להשתמש בו מתוך שהוא מגיש בעצמו את העזרה הרפואית, או שדי לו להביא את הנפגע אל תחנת העזרה הראשונה?

מרים בלום מפרדס חנה נתקלה במקרה כזה וגמרה את ההלל על התנהגות הנהג. אלא שאלות וטע־נות היו לה אל הנהלת "דן". במכ־תבה ל"הארץ" היא מספרת, כי לפני זמן מה התכוננה לעלות לאוטובוס מס' 61, בפינת ארלוזורוב־דרך־חיפה בתל־אביב. לפניה עלה גבר מבוגר. הלה התחלק על המדרגות ומרגלו הפצועה זב דם רב. כאשר חיפש הנהג את ערכת העזרה הראשונה, התברר לו כי אין דבר כזה במצוא באוטובוס. "אפילו לא הציוד הבסיסי ביותר", מציינת גברת בלום.

"תגובת הנהג במצב זה היתה הגיונית ונבונה. הוא ביקש מכל הנוסעים לרדת מהאוטובוס, ולקח את הפצוע לתחנת מגן דוד אדום", מספרת מרים בלום. עד כאן הכל טוב ויפה. אלא שאיך ייתכן, היא כו־תבת, שבכלי רכב ציבורי, שבו נוס־עים יום־יום אלפי אנשים, לא קיים ציוד עזרה ראשונה? "גם אינני מבינה כיצד ייתכן שנהג אינו בודק, עם תחילת נסיעתו ברכב, את קיומה של ערכת העזרה הראשונה, כפי שהוטל עליו לבדוק בצורה יסודית את הרכב, כדי לוודא שאין בו פגם חמור. "היעדרו של ציוד העזרה הראשונה הוא מחדל רציני, שדורש שינוי מיידי" כותבת הנוסעת.

יעקב מילה, מהמדור לתלונות הציבור ב"דן", מבהיר, כי כל נהג "דן" מצויד בערכת עזרה ראשונה הצמודה לתיקו האישי "וניתן להש־לים אותה הערכה במחסן המיועד למטרה זו", מדגיש מילה. הוא התנצל על חוסר יכולתו להשיב למקרה המסוים, מאחר שהמתלוננת לא ציינה את מספר האוטובוס או את שם הנהג, אבל בכלל, אמר, מצווים נהגי "דן" לשקול בכל מקרה של פציעה אם להגיש עזרה רפואית עצמית או להעדיף טיפול מקצועי, כשהדבר סביר ואפשרי. "מכיוון שהתאונה התרחשה במרחק דקות ספורות ממרכז מגן דוד אדום, ייתכן שהנהג החליט — ואולי בצדק — לא לבזבז אף דקה מיותרת על טיפול חובבני, אלא להביא את הפצוע תוך שלוש־ארבע דקות לידי רופאי מגן דוד אדום. אם אמנם כך שקל, נראה לנו שעשה בתבונה, בנ־סיבות המקרה" כותב מילה.

אלא שאיש תלונות הציבור של "דן" דילג על פרט חשוב: כללי העזרה הראשונה מחייבים טיפול מיידי, שאינו בא אף פעם במקום טיפול רפואי, כאשר זה נחוץ. במקרה המסויים, שבו מדובר בפצע שותת דם, מן הדין היה להשתמש מיידית בציוד עזרה ראשונה ל־עצירת הדם, ולוא מן הבחינה ההי־גיינית של הנפגע, ואפילו בהתחשב בהשפעה הפסיכולוגית שיש לדם זב על הנפגע ועל הנוסעים האחרים. ורק לאחר החבישה הראשונית להביא את האיש לתחנת מד"א. על כן צודקת מרים מילר בטענתה, שציוד כזה הוא חובה בסיסית, ללא קשר להתנהגותו הנבונה של הנהג במקרה המסוים.

המאגר כנגד תסמונת עזה

המכוניות הממתינות להשמדה

מדי שנה נעלמות 1,200 מכוניות כאילו האדמה בלעה אותן. כאשר בודקים באילו כלי רכב מדובר, מצ־טיירת תמונה מעניינת: הנעלמות הן בעיקר מכוניות פאר מתוצרת מרצ־דס, וולבו, ב.מ.וו, פיז'ו ואפילו סובארו. בדיקה של המשטרה הע־לתה כי ההיעלמות המסתורית אינה נובעת מנטיית התאבדות של כלי הרכב המתוחכמים, אלא שסיבתה פרוזאית לחלוטין: כסף.

הטכניקה היתה מתוחכמת: רכב שנפגע בתאונה בשיעור פגיעה גבוה (מעל 75 אחוזים מערכו) חייב על־פי החוק בהשבתה, מכיוון שאינו ראוי יותר לתיקון ולשימוש, מטעמי בטיחות. והנה, דווקא לגרוטאות אלה נמצאו לפתע מחזרים, המוכנים לשלם תמורתן מחיר טוב. המחזרים הנלהבים לא היו מקרב חובבי הגרו־טאות דווקא. אלא התרכזו, באופן מפתיע, בעיר עזה. שילוב הדברים הדליק במשטרה נורה אדומה.

לא חלף זמן והחוקרים מצאו כי קוני הגרוטאות לא התכוונו להפוך לאספני רכב פגוע, אלא דווקא למשווקי רכב גנוב, שעבר תהליך לגיטימציה. לכל מכונית חדישה שנ־גנבה היו צריכים להצמיד זהות אחרת, לגיטימית, כדי שיוכלו לשווקה באופן חופשי. כדי להגיע לכך, רכשו מכונית שנפגעה בתאונה וחוייבה על־פי החוק בהשבתה. את סימוניה של המושבתת העבירו אל הגנובה. בדרך זו זכו, תמורת כסף קטן, בלגיטימציה של הרכב הגנוב.

לתעלול הזה היה היבט נוסף להיבט הפלילי: חברות הביטוח נאלצו לשלם, מדי שנה, תמורת 1,200 כלי הרכב היקרים שנעלמו. לפני קרוב לחמש שנים היה בחברת הסנה־השקעות מי שהגה את הרעיון לתפוס את המקל הזה בשני קצותיו. הם הקימו את חברת המאגר, ועליה הטילו את קליטת כלי הרכב הפגועים ברמת השבתה, על־פי החוק. בדרך זו נשמטה הקרקע מתחת לרגליהם של מחוללי "תסמ־ונת עזה", משום שהם לא יכלו יותר לשים יד על כלי הרכב הללו, ששי־משו להלבנת כלי הרכב הגנובים.

התועלת הנוספת מהקמת המאגר התבטאה בחלפים, שהרי רבים מכלי הרכב החייבים בהשבתה על־פי החוק, לא ניזוקו כליל. אנשי המאגר מפרקים את כלי הרכב, ואת החלקים הלא פגועים מוכרים למוס־כים ולציבור הרחב.

ישראל בשן, מנכ"ל המאגר, מדגיש כי החלפים אינם כוללים את החלקים הבטיחותיים כמו הגה, תיבת הגה או מתלה קידמי. אלה נמכרים רק למי שמורשים לשפץ אותם. כדי לאפשר את עבודת הפירוק ולמסד את המכירה, רכשה החברה ביהוד אתר בשטח של ארבעה דונם. שם נעשה הפירוק, שם מתבצעת השמדת החלקים הפגועים, ושם נעשית המכירה.

מתברר כי לחלפים המשומשים יש קונים, רובם מוסכים. רבים מלקוחות המוסכים התלוננו לא אחת על כך שבשעת תיקון רכבם לאחר פגיעה הורכבו להם חלפים משומשים. יורם אפק, דובר חברת הסנה, מסביר כי לתלונה כזו אין הצדקה. "העיקרון הוא שהמבוטח לא יקבל מהביטוח משהו טוב יותר — או טוב פחות – ממה שהיה לו קודם. אם דלת מכוניתו, משנת 1983, נפגעה, אין פגם בכך שהמוסך ירכיב לו דלת משומשת מאותה שנה, כשהיא במצב טוב", אומר אפק. לדבריו, דווקא המבוטחים יוצאים נשכרים מהמאגר. הוא טוען כי עד להקמתו, בעלי רכב שלא היו מבוטחים ביטוח מקיף נאלצו לרכוש חלפים חדשים במחירים יקרים מאוד. "אין הצדקה שבארץ לא ניתן יהיה לספק דלת משומשת. לדוגמה, במצב מעולה, לעתים מדגם יותר חדיש ואפילו מאותו צבע, בעלות מרבית המגיעה למחצית המחיר לכל היותר מזו של דלת חדשה. רבים גילו כיום אפשרות זו במאגר, ומת־קנים את מכוניותיהם במחצית מחיר החלפים, ואף בפחות", מספר אפק.

לא מכבר השמיע מזכיר איגוד המוסכים טענה קשה נגד חברות הביטוח, המאלצות את המוסכים להשתמש בחלפים משומשים, דבר הגורם לפגיעה בבטיחות הרכב. אפק אומר כי לטענה זו אין שחר, משום שהמאגר אינו מוכר כלל חלפים בטיחותיים.

הבלאי הגבוה כיום הוא באותם חלפים המיועדים להשמדה. אפק אומר כי אם יצטרפו למאגר חברות ביטוח נוספות, כך שהמאגר יוכל לטפל ב־200 כלי רכב פגועים לחודש, יהיה כדאי אפילו למחזר את החלפים הפגועים, ולנצל את פו־טנציאל המתכת שלהם וחומרים אחרים שיכולים לשמש את התע־שייה או המלאכה.

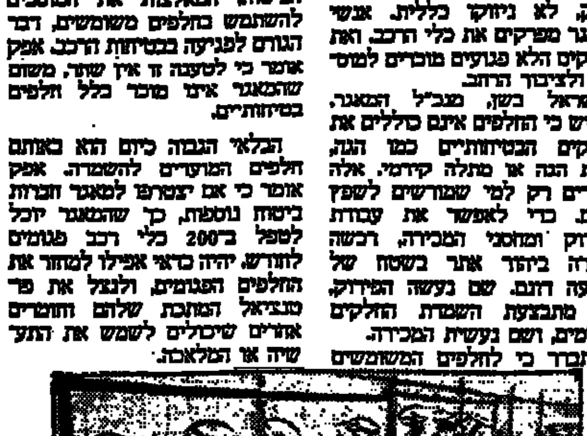

מחסן החלפים למכירה

סטי"ל: מאז מלחמת יום הכיפורים נח חיל הים על זרי הדפנה

עלייתו ושקיעתו (?) של חיל הים הישראלי

מאת ד"ר אריאל לויטה

הכותב הוא חוקר בכיר במרכז למחקרים אסטרטגיים על שם יפה באוניברסיטת תל־אביב.

ייתכן מאוד שבמסגרת התקציבית הזעומה כיום, התגבור האופטימלי של חיל הים היה על ידי הוספת צוללות; אך אם זה לא מתאפשר — כדאי לא לקבל את הטענה שלספינות "סער־5" אין חלופות.

חיל הים הישראלי היה עד למלחמת יום הכיפורים חיל אפור ואלמוני, דל במשאבים ועתיר כישלונות. במלחמת יום הכיפורים נחל חיל הים ניצחון מוחץ על כל יריביו, למרות נחיתותו המספרית. הצלחה זו נבעה משילוב מרשים של דמיון, מקוריות ותעוזה בבניין כוחו של החיל, החל באמצע שנות ה־60 (ביוזמת קציני החיל ובגיבוי הדרג המדיני) ובתפעול מושכל של הכוח על ידי מפקדי החיל במהלך המלחמה.

מאז מלחמת יום הכיפורים נח למעשה חיל הים על זרי הדפנה של יום הכיפורים. הצלחותיו המשמעותיות בתחום הביטחון השוטף והלחימה במחבלים בתקופה זו (והן אכן מרשימות) אסור שיסתירו את עינינו מלראות את המשבר העמוק העובר על החיל, במיוחד מאז שלהי שנות ה־70. אז נרכשו שתי ספינות הטילים מדגם הידרופויל. תוכנית חליפית לבניין הכוח הימי המבוססת על קורבטות טילים מדגם סער־5 וצוללות דולפין אושרה עקרונית על ידי שורה של רמטכ"לים ושרי ביטחון, אך ביצועה מתעכב משילוב של שיקולים תקציביים וחוסר נחת רווח מתוכנית הסער־5. עיקר כוחו של חיל הים אכן הולך ומתיישן במהירות, תוך שחיקה הדרגתית ובלתי נמנעת בכוחו לנהל מלחמה עתידית, והוצאה הולכת ומאמירה לתחזוקת הכוחות הקיימים.

הכבדה הגוברת בתמונת מצבו הכוחני של חיל הים הביאה להכרה בצמרת צה"ל ובמשרד הביטחון כי מן ההכרח לקבל בימים אלה החלטה סופית ביחס לדרכו של חיל הים. מגידת פרויקט הלביא גם פינתה משאבים שאותם ניתן היה להפנות לתחום הימי. אלא שבהתחשב בסדר העדיפויות הצבאי הכולל, ובהתייקרות כלי השיט ומערכותיהם שייבנו בחו"ל, אין כיום, ככל הנראה, די משאבים להגשמת תוכנית המודרניזציה של חיל הים במלואה. בהנחה כי לא ניתן (ואולי גם לא צריך) לשנות את סדרי העדיפויות המטכ"ליים בהקצאת משאבים לחיל הים, נותרת בעינה השאלה כיצד לבצע את השימוש המיטבי באותם מאות רבות של מיליוני דולרים, שבכל זאת יופנו לחיל הים.

את לב הדילמה הנוכחית בבניין הכוח הימי ניתן לתמצת בשאלה האם יש להפנות את הכספים הזמינים לבניין כוח תת־ימי (צוללות) או על־ימי (סטי"לים/קורבטות טילים), ואם לאחרון — לאיזה סוג כלים. לא נחטא לאמת אם נקבע, שיש הסכמה רחבה לגבי הצורך והכדאיות בבניית דור חדש של צוללות עבור ישראל. הניסיון הישראלי המצטבר בהפעלת צוללות (והיתרון היחסי בתחום זה על הערבים), בתוספת לתנאים הייחודיים של מזרח הים התיכון (המהווה טווח מצוין להפעלת צוללות) והתפרש בעיתונות העולמית כי להתפתחויות הטכנולוגיות החדשות (המקנות לצוללות יכולת שיגור של טילי ים־ים ארוכי טווח) הופכים את הצוללות לכלי רב עוצמה. יתר על כן, לצוללות יתרון גדל והולך על כלי השיט למיניהם בתחום השרידות, משום שהתפתחות אמצעי הגילוי והזיהוי והחימוש התת־מימיים מפגרת הרבה אחר האמצעים העל־מימיים, ומשום שהמעצמות מסרבות לחשוף אפילו בפני בנות בריתן (ובכלל זה הערבים) את ההתפתחויות שבכל זאת נעשות בתחום זה.

יתכן כי ניתוח מעמיק של מקורות המימון העומדים לרשות הפרויקט הימי יעלה, כי לפי שעה בכל זאת לא ניתן לרכוש צוללות חדשות. זאת משום שמחיר ייצורן באירופה האמיר בעקבות פיחות הדולר. גם במקרה כזה נותרת בעינה השאלה באיזו מידה מן התבונה לנצל את הכסף הזמין לרכוש קורבטות טילים מדגם סער־5 (1300 טון) ולא ספינות טילים אחרות, קטנות בהרבה (כ־600 טון) וזולות לפחות כדי מחצית, דבר שיאפשר לרכוש מספר גדול יותר של ספינות טילים כאלה. ההבדל משמעותי ביותר משום שהכסף הזמין לעשור הקרוב יאפשר לבנות לא יותר ממספר מצומצם של ספינות מדגם סער־5.

לספינות הסער־5 יש גם חסרונות נוסף על מחירן הגבוה, שלא זה המקום לפרטם. אך בדיונים השונים בנושא הסער־5 במרוצת השנים הוצגה תמונת מצב לפיה אין חלופה ריאלית לספינת הסער־5. זהו עיוות חמור של המציאות. אפשר אולי למצוא תחליף העולה על הסער־5 או משתווה לה במרבית תכונותיה (טווח, מהירות, אמל"ח, יציבות ועוד). גם באותו תחום בודד בו נופלת הספינה התחליפית מהסער־5 (המסוק) היא מציעה תחליף מבצעי יעיל ביותר העונה על הצרכים. ניתן יהיה לייצר ספינות אלו בישראל ובארצות הברית תוך שימוש בכספי הסיוע האמריקאי ובלוח זמנים שוודאי אינו ארוך יותר מאשר ספינות הסער־5, וכאמור במספר גדול יותר. בשדה הקרב הימי בכלל ובתנאי הכוחות השוררים כיום בזירה זהו הבדל קריטי מאין כמוהו.

מדינת ישראל עומדת כיום על פרשת דרכים ביחס לגודל חיל הים שלה. בעבר כבר הוכח כי גדולת חיל הים הישראלי איננה בגודל כליו (משחתות ופריגטות) אלא במקוריותם ותחכומם, ובתעוזה ובמיומנות המקצועית שבהפעלתם. היקף המשאבים המוקצה לחיל הים כיום הוא כה דל יחסית, שהחלטה מוטעית בנושא תכנית המודרניזציה שלו תרדוף את החיל, ועימו את צה"ל ומדינת ישראל, לעשרות שנים קדימה.

רשמי ביקור בהוואנה

מאת מתי פלד

במסגרת האו"ם פועלת ועדה מתמדת לזכויות הפלשתינאים בראשותו של שגריר סנגל מסמבה סאר, ולעזרתו, במזכירות הכללית של האו"ם, מחלקה לזכויות הפלשתינאים בראשותו של ד"ר נסים מירזה. אלה ארגנו סמינר בהוואנה, לארצות אמריקה הלטינית, על הבעיה הפלשתינאית ועל דרכי פתרונה במסגרת ועידת שלום בין לאומית, כמוגדר בהחלטת העצרת הכללית משנת 1983. לסמינר זה, שנערך בין 13־17 לדצמבר, הוזמנתי כמרצה.

מאחר שאין יחסים בין ישראל לקובה, נתבקשתי להקדים צאתי ביום אחד, כדי לקבל במדריד ויזת כניסה לקובה מטעם האו"ם. כשסידרתי להוסיף, לצורך זה, יום נוסף לשהותי בחו"ל, נמסר לי כי חברת התעופה "איבריה" קיבלה אישור מהוואנה לאפשר לי לטוס בלא ויזה, שתונפק לי בהוואנה עם בואי. כאשר נפתח הסמינר, פנה אלי השגריר החלופי של קובה באו"ם, אלברטו האלאוקר סן ג'והן, ושאלני אם ההסדר פעל לשביעות רצוני. היה זה הוא אשר איפשר אותו.

היחס שהפגינה הוואנה הרשמית כלפי היה מפתיע בחמימותו; חבורה גדולה של פקידי משרד החוץ הקובאני דאגה לרווחתי. ראש המחלקה למזרח התיכון וצפון אפריקה, אוליסאז אסטרארה ל־אסקאייה, מולאטי פיקח, חביב וטוב לב, התעניין לדעת כמה זמן אוכל להישאר בקובה לאחר הסמינר, כדי לארגן לי סיור היכרות עם ארצו. תדהמתו לשמע כוונתי לעזוב את קובה מיד עם תום הסמינר, בגלל התחייבויות קודמות, ניכרה על פניו. בסוף עמד על כך שאיעדר מן הסמינר שעות מספר, כדי לסייר בהדרכת פקיד ממשרדו בהוואנה ולסעוד בחברתו במסעדה שבה נהג לסעוד הסופר המינגווי ושהפכה לאתר תיירות מבוקש.

המכון לחקר המזרח התיכון ואפריקה והמכון לאחווה בין העמים ביקשו כי אשא הרצאות בפני אנשי הסגל שלהם. במפגשים השונים, האופייניים לאירועים כאלה, נפגשתי עם נשיא איגוד הערבים בקובה, אלפרדו דריצ'ה גוטיאראז, עם אנריק קבאלארו, שהתפרסם בעברית השגורה על פיו מאז שימש, במשך שבע שנים, בשגרירות הקובאנית בישראל, והעומד עתה בראש המחלקה לקשרים עם המדינות הבלתי מזוהות במשרד החוץ, ובן עם צוות מראיינים פלשתינאים מרדיו הוואנה שביקשו ממני ראיון מיוחד למחלקה הערבית של הרדיו, שאמנם העניקותיו ברצון.

עניינה של התקשורת על כל שלוחותיה היה רב ובקושי נמצא הזמן להיענות לכולם.

בנסיבות אלה לא יכולתי שלא להרהר בתשובתו של מנכ"ל משרד החוץ, יוסי ביילין, שדיווחתי לו על צאתי לקובה, ושאלתיו אם היה רוצה כי אעביר מסר כלשהו, רישמי או בלתי רשמי, שעשוי היה אולי לעודד את קובה ללכת בדרכיה של יוגוסלאוויה, למשל, ולבקש לקרב בין שני העמים. תשובתו היתה: "לא בשלב זה". תמהתי אילו שיקולים עמוקים מסתתרים מאחורי תשובה זו. בהרצאתי בסמינר סיפרתי, כי שמעתי מפי אמריקאים יודעי דבר בוואשינגטון כי התנגדותם למדינה פלשתינאית, שעל הקמתה המלצתי בכל לב, נובעת מחשש שמא תהיה זו קובה שנייה. ציינתי כי אישית לא אראה כל רע אם תהיה המדינה הפלשתינאית, לכשתקום, כקובה. אך החשש האמריקאי נראה לי נטול כל יסוד. לא הוספתי את אשר עלה בדעתי, כי הסירוב להעביר מסר כל שהוא בהזדמנות כל כך נוחה, שנסיבותיה דומות לאלה שהתנסיתי בהן בביקורי ביוגוסלאוויה לפני כחצי שנה ושהסתיים בהזמנתה של משלחת ישראלית גדולה לביקור של ידידות, מקורו אך ורק ביחס שלילי, חסר יסוד, לקובה.

השנאה לישראל

אולם התגלית הגדולה המדהימה ביותר בסמינר, לגבי מי שכמוני, אינו מצוי באווירה של אמריקה הלטינית, היתה מידת השנאה למדינת ישראל הרווחת בתת היבשת הגדולה הזאת וביחוד בקרב מבשרי הזהירות לעמיה. כי זאת לדעת: למרות שכל עמי האזור הוזמנו, נענו רק מדינות שמשטרן אינו פשיסטי וכאלה שהשתחררו מעולם של משטרים פשיסטיים, כמו ניקראגואה וארגנטינה. (בתחילה נועד הסמינר להתקיים בפרו, אך הועבר לקובה לאחר שפרו לא היתה מוכנה לשאת באחריות לביטחונו). בתודעתם של כל אלה מופיעה ישראל כמי שמספקת את הנשק שבו נהרגים לוחמי השחרור ומדריכה את זרועות ביטחון הפנים כיצד ללכדם ולחקרם. המידע המצוי בספרו של בנימין בית הלחמי, "הקשר הישראלי", שיצא השנה בהוצאת "פנתיאון" בניו־יורק, מוכר לכולם על בוריו, אך עימם גם החוויות האישיות של הנפגעים ממעורבות אומללה זו של ישראל בענייני אמריקה הלטינית. ההיגיון הפוליטי של הדוברים היה פשוט וברור: אם ישראל זו, שכלי נשקה והטכנולוגיה המודיעינית שלה עומדים לרשות הפשיסטים, היא המדכאת את העם הפלשתינאי, הרי ברור שיש לתמוך בעם הפלשתינאי ללא כל סייג. לא התעמקות יתרה בבעיית המזרח התיכון, אלא היגיון של "ברית שווה" הוא המנחה את המחשבה המדינית שהובעה בדברי רבים מן הדוברים. הבקיאות בענייני אזורנו לא היתה מרשימה במיוחד. כמי שמכירים את כתבי הקודש, היו שהשמיעו אף הסברים בדבר זכותם ההיסטורית של הפלשתינאים שהם הפלישתים הנזכרים בתנ"ך. אבל אין לטעות בדברים: השנאה למדינת ישראל (ולא שנאת ישראל) היא עזה ומסוכנת. בין השאר נשמעות נגד מדינת ישראל גם הטענות הנוכרות מתקופת פעילותו של יעקובו טימרמן, בדבר אדישותה של מדינת ישראל לגורל יהודי ארגנטינה, שנרדפו על ידי אנטישמים מרצחים. מתוך שהיתה כרוכה ביותר אחר עיסקות הנשק עם הגנרלים הפשיסטים, הסתפקה ישראל בפעולות חשאיות להצלת יהודי זה או אחר ולא הוקיעה את האנטישמיות המשתוללת. אין להבין תופעה זו של שנאה עמוקה לישראל לאשורה, עד שנוכחים בה בעצמך. ראוי לה לממשלת ישראל שתשקול מחדש את התועלת שבעסקות הנשק שלה לעומת הנזק שהן גורמות בזרע שנאה קשה כשאול.

קהילה יהודית קטנה שרדה בהוואנה, שעליה נודע לי מפי מכרים שהזמנתי לדירתם. יצאנו בערב לאתר את מקומה ומצאנו את משרדיה נעולים. ניסיונות למחרת היום ליצור קשר טלפוני עלו בתוהו בשל קשיי שפה. אך אחד מאנשי צוות רדיו קובה הפלשתינאים שאלני לתומו אם רצוני לבקר בקהילה היהודית והציע את עזרתו. נסענו לשם ומצאנו את המשרד פתוח ובו מספר עובדים, ביניהם אישה צעירה המנהלת את ענייני הקהילה השוטפים. ממנה למדתי, כי בקהילה 1,200 חברים ולרשותם מיתקנים נאים ביותר: בית כנסת גדול שאינו בשימוש אך שמור יפה, בית כנסת קטן המשמש את המתפללים, ספרייה גדולה ועשירה (שתוך כדי הסתייעותו בה ללימודיו נתוודע אותו צעיר פלשתינאי אל הקהילה), גם שוחט פועל בשירות הקהילה.

באותם ימים היה סגל הקהילה עסוק בהכנות לחג החנוכה וציפה לבואם של שני רבני חב"ד שינהלו את הטקסים. בהקשר זה אמרה לי אותה אישה, כי הקהילה מבקשת להעסיק רב רפורמי אך אין מי שמוכן לבוא להוואנה תמורת משכורת במטבע מקומי ואילו משכורת במטבע זר אין ביכולת הקהילה לשלם. הבטחתי להעביר את המסר הזה למי שיוכל לסייע לקהילה.

אך לסיפור זה יש גם "נקודה" ישראלית מעניינת. כשהוצע לספר, בתוכנית הטלוויזיה של מוצאי שבת, המוקדשת לנושאים יהודיים, על קהילת הוואנה והמאבק על קיומה הזקוקה לעזרתו של רב, דחה מנהל התוכנית את ההצעה בטענה, כי מאחר שהקהילה מבקשת רב רפורמי הוציאה עצמה מכלל ישראל ואין מקום להביא את דברה אל הציבור בארץ.

אכן, מורכב ומסובך הוא מצבה של מדינת ישראל המתיימרת להיות גם אור לגויים וגם מדינת העם היהודי.

מכתב גלוי לראש הג"א

נגד בניית מיקלטי ענק, בעד בניית מיקלטים כיפתיים; נגד התחמקות והתעלמות מהגנה מיקלטית מאב"כ, נגד מיקלטים טחובים, בעד כניסת הארכיטקטורה לתחום המיקלוט

מאת חיים חפץ

הכותב הוא אדריכל

ב"קהילת המיקלוט" המצומצמת, המורכבת ממומחי מיפקדת הג"א, אנשי טכניון, יוצאי הג"א וכמה משרדי הנדסה ש"התבצרו" בנושא, מרבים היום לדבר, ממש גל אופנה, על מיקלטי ענק. נתעורר בי חשש מבוסס שעוד לפני שמישהו יספיק להגיד "ג'ק רובינסון", נעמוד בפני עובדה מוגמרת: בונים אותם. לעניות דעתי, יש לפתוח את הדיון ולומר: על הקיר אסור לבנות מיקלטי ענק חדשים, כפי שאסור לבנות מלכודות למוות המוני (לא מדובר על ניצול נאות של מקומות מיקלוט קיימים).

נושא זה, וכן בעיית "מיקלטי הדור הבא", צירוף להוכחת אב"כ במיקלטים, רטיבות במיקלטים ועוד, נדונו ביום עיון בסוף החודש הקודם ביוזמת מיפקדת ראש הג"א ולישכת מהנדסי חיפה בשיתוף עם הטכניון. שני אדריכלים שביקשו להרצות בכנס נדחו בטענה ש"רשימת המרצים סגורה".

להלן כמה הערות בנושא המיקלטים שיש להן עניין ציבורי:

מיקלטי ענק

ב"מיקלטי ענק" מתכוונים ל"מימדים של 1000 מ"ר נטו, 1500 מ"ר שטח כולל. תפוסת מיקלט כזה היא 2000 — 2500 נפש. הבעיות המיוחדות להם הן פועל יוצא מגודל המיקלט, ומהכמות הגדולה של בני אדם. כינוס צפוף של בני אדם, כשלעצמו, מנוגד לאחד מעקרונות המיגון המיקלוט. "ניהול" מיתקן כמו "מיקלט ענק" מחייב, בנוסף לתכנון תנועה מעולה, גם מערכת אירגון משוכללת, מאומנת ומיומנת, עם פיקוד ומערכת קשר. די, לדוגמה, בתקלה קטנה כדי לשבש מערכת השליטה בזמן, פאניקה סטיכית, דריסה, חנק, היסטריה, יכולים להיגרם על ידי המון מבוהל, עוד הרבה לפני שהמיקלט ייפגע מנשק האויב. במקרה של פגיעה במיקלט ענק, מספר הנפגעים בגלל הפאניקה עלול להיות רב יותר מאשר מהפגיעה עצמה.

המסקנה היא שאוכלוסייה בבניות גדולות יש לפזר למספר גדול של מיקלטים קטנים, אשר גודלם הוא עדיין ב"קנה המידה האנושי" אשר מכלל הארכיטקטורה. שבהם אשה וילדיה, לצד אנשים זרים אחרים, עדיין מסוגלת למצוא בו רגיעה ותחושת בטחון ושקט. אני ממליץ בפני ראש הג"א להזמין חוות דעת של מומחים לבריאות הנפש על השפעת הכמות בהתנהגות אנושית בתנאי בהלה. אין לי ספק בתוצאות.

מיקלטים דולפים

אטימות מוחלטת־רטיבות חייבת להיות תנאי בל יעבור במיקלט. כיוון שמיקלט רטוב כמוהו כהיעדר מיקלט. יש בידי המתכננים בישראל כל הידע וכל האמצעים לאבטחת אטימות מוחלטת (ומי שאינו יודע, ייקח לו יועץ מומחה לאיטום). הבעיה היא אחרת: פיקוח ישיר בכל שלב של הביצוע. תפקיד הפיקוח הוא על המתכנן. על כן על המתכנן לשאת גם באחריות (כך, אגב, נהוג בכל הארצות הנאורות, למעט ישראל). אחריות הקבלן לתקופת הבדק (שנה אחת) ואחריות המהנדס על טיב התכנון והפיקוח, יביאו את התוצאות החיוביות. התופעה שמהנדס "מוכר" סט תוכניות למיקלט ומשאיר את כל האחריות לטיב הביצוע על הקבלן — חייבת להיעלם.

מיתקני האב"כ

מדיניות הג"א כל השנים היתה לבנות את מערכת האב"כ המיכנית, כשהיא מתוכננת לקלוט את הציוד אשר... יסופק בעתיד "כאשר ייווצר הצורך".

כאשר "ייווצר" הצורך בציוד אב"כ, יתברר מה שידוע כבר עתה בוודאות שאין למעלה הימנה: (א) אין, בכל העולם, ציוד אב"כ לרכישה והתקנה מיידית, בכמות הדרושה לישראל (ב) אין הכסף הדרוש (כמה מיליארדים לפחות) (ג) הציוד המועט שניתן להשיגו, איננו מתאים בדיוק להכנות שנעשו בבניין. לפיכך יש לבנות מיד "פרוטוטיפ", בעיקר מומחים לבניית מכונות, כדי לקבוע לפחות מדיניות ברורה וריאלית. להוכחת האב"כ איננה כלל רחוקה כפי שנדמה. התעלמות מהבעייה, שב ואל תעשה — איננה פתרון. על כולנו לתת את הדין.

מיקלטים ביתיים

ביום העיון הוכרזו "המיקלטים הביתיים של הפך" תוך התייחסות אליהם כאל "רעיונות בלתי כשירים". אולם מיקלטים כאלה לא רק תוארו כבר בספרות המקצועית (רבעון "מדע" של מכון ויצמן, כרך כ"ט 1985; רבעון "בבניין" הישראלי מס. 49 ממאי 1985; הספר "מיקלטים להתגוננות אזרחית" 1979 שהוצא ע"י מפקדת ראש הג"א ביחד עם מרכז הבנייה, אלא אף אפשר לראותם בפועל הן בחו"ל הן בישראל (במדרשת שדה בוקר, במפעל "יצהר" אשר ב"עין־הלום" ע"י אשקלון, ובמרכז המנהלי של מישור אדומים ע"י ירושלים).

מדוע ארכיטקטורה

בפרסומים הנ"ל נטען, כי "שרידות המיקלט הכיפתי, מכל בחינה שהיא, עולה בהרבה על שרידות המיקלט הקונוונציונאלי". היא נבדקת לאור כל הקריטריונים המיגוניים (פגיעת קליעים, ריסוס, הדף, שקיעה הרס תשתית, שיתוק, חימום חוזר, זעזוע קרקע, הבלה, שרידות ציוד והסוואה). אפשר, כמובן, להתווכח עם טענה זו, אבל אי אפשר להתעלם ממנה או לסלפה. מיפקדת ראש הג"א נתבעת בזאת לתת את דעתה על הנושא, לבדוק, פיסית ותיאורטית, להסיק מסקנות ולפעול בהתאם.

לטענתי, למיקלטים אלה השרידות רבה יותר ועלות נמוכה יותר מהמיקלטים המקובלים, והטענה ניתנת לבדיקה ולהוכחה. לכן חייבים מיפקדת הג"א ומשרד הבינוי והשיכון לעודד ולספק את ההמצאה הישראלית שכבר נרשמה כפטנט בכל ארצות העולם.

מכל האלמנטים שבבניין, המיקלט הוא ללא ספק ה"מהונדס" ביותר. תפיסה מעוותת בתחום התפקידים (מהנדס־אדריכל) ואולי גם חוסר רגישות מצד האדריכלים, הם שהביאו לכך שתכנון מיקלטים היה לנחלה בלעדית של משרדי מהנדסים. מהבחינה הארכיטקטונית המיקלט הוא ארץ שכוחת אל. ארכיטקטים טרם השלימו, כפי הנראה, עם העובדה שהמיקלט הוא עובדה בנוף חיינו. התוצאה: תכנון עלוב, תיקי תכניות סטנדרטיות של קופסאות אריזה מבטון, פנטסטיות ופרטי מסגרות "הנדסיים" וברוטאליים, מוצאים את דרכם ממדפי משרדי המהנדסים ישר אל תוך חיינו.

בשעות הקשות ביותר לאדם, כשנזקקים למיקלט — הארכיטקטורה איננה. שילוב סביבתי בנוף, קשר אורגני של גישה ומילוט, תיפקוד פעולות ושרותי חיים בתנאי צפיפות חרום, קלסטרופוביה, אקוסטיקה, קונדנסציה, תאורה, איוורור — כל אלה בלי ארכיטקטורה.

יתר על כן, רוב הזמן איננו מוקדש למלחמות. למיקלט יש תפקיד מישני, ה"תובלתי" (חובה על משק המוציא כ־10% מכל תקציב ושטח הבנייה על מיקלטים). הוא גם מעוזון ואולם נוסף תפקיד הארכיטקט להוציא מהמיקלט את הניכור. במקומו יבואו אימוץ, אחזקה טובה, בריאות וחיים.

רווח כלכלי ומחיר חברתי

הרהורים על הצפוי מוועדת ששינסקי

ד"ר יוסי כורזים

הכותב הוא פעיל ב"ארגון נפגעי ששינסקי", מתכנן חברתי במחלקה להתחדשות השכונות בתוך משרד הבינוי והשיכון ומרצה בבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל אביב ובאוניברסיטה העברית.

ועדת המומחים אשר מונתה בקיץ 1987 על־ידי שר האוצר להמליץ על רפורמה במערכת המיסוי ("ועדת ששינסקי") והמאבק הציבורי שמתלווה לעבודות הוועדה, מבליטים מחדש את יחסי הגומלין בין המדיניות הכלכלית לבין המדיניות החברתית. על אף הניסיונות להציג את עבודת הוועדה כעוסקת בענייני מיסוי וכלכלה בלבד, בלטו מלכתחילה הסכנות החברתיות ארוכות הטווח לעיני נציגי ארגונים המייצגים קבוצות אוכלוסיה פגיעות במיוחד. ואכן, מטרות כתב המינוי עצמו מנוסחות את יעדי הרפורמה במושגים חברתיים מקובלים, כגון: "חלוקה צודקת של ההכנסה...", "צמצום עיוותים ואפליות...".

אולם ניסוחים תמימים אלה מסתירים מאחוריהם תערובת של מדיניות ליבראלית מהמאה הקודמת עם סגנון חדש של שמרנות ושל דרוויניזם חברתי, קרי: הישרדות והתחזקות החזקים כאידאולוגיה חברתית. בשעה שממשלות רייגן ותאצ'ר נושאות דגל אידיאולוגי זה בעולם המערבי, נראה שהאמונה ביתרונות "השוק החופשי" רוכשת אוהדים גם בקרב הבכירים של כלכלני ישראל ובקרב מנהיגיה הפוליטיים. לרגע נראה, כי הללו שכחו את הרקע לתקומתנו ולאומיות: לא הבהלה לזהב הביאה לארץ את מאות־אלפי העולים, כי אם צרכי ההישרדות של העם היהודי והאמונה ברעיונות של צדק חברתי ושל שוויון, תוך כיבוד זכויות האזרח ללא הבדלי דת, מין וגזע.

ההרכב האישי של ועדת ששינסקי וההדלפות מדיוניה אינן משאירות ספק, כי התוצאות החברתיות הצפויות של המלצותיה לא זוכות לתשומת לב ראויה בוועדה.

ההדלפות העיקריות מצטטות את ההמלצות הלהלן:

— ביטול ההקלה במס לתושבי עיירות הפיתוח.

— פגיעה ב"חוסך הקטן" על ידי ביטול הפטורים על תוכניות חיסכון וקופות הגמל.

— פגיעה בפטורים ובקיצבאות של נכים, כולל של נכי צה"ל.

— פגיעה בקיצבאות של קשישים.

— פגיעה בקיצבאות ילדים.

המושג תוצאות חברתיות אינו בתחום המומחיות של אנשי העסקים, המיסוי והכלכלה, אשר מרכיבים את הוועדה. אין הם יודעים, ככל הנראה, כי בארה"ב ובאנגליה החלו להופיע באחרונה מחקרים מדעיים בדבר התוצאות החברתיות של המדיניות הכלכלית הניאו־שמרנית של הנשיא רייגן ושל ראש הממשלה תאצ'ר. על אף ההבדלים בין ישראל לבין אנגליה וארה"ב חשוב ללמוד את התוצאות החברתיות בארצות אלו. הן מהוות כתובת ברורה על הקיר לכל מי שמתכוון לתת יד להמשך ההרס של השגי מדיניות הרווחה בישראל, אשר הושגו תוך מאמצים ממושכים במהלך שנות קיומה של המדינה.

מחיר חברתי מהו?

המושג מחיר חברתי הוא מופשט וקשה לבטא אותו במונחים כמותיים. הוא שונה בתכלית מהמושג מחיר כלכלי אשר מבטא במדד קשיח את העלות של קיום שירות או את החיסכון הכלכלי הנגרם למשק מביטולו. לפיכך קל לחשב את החיסכון הכלכלי למשק, אם יבוטלו את קיצבאות הילדים ואת ההטבות לעיירות הפיתוח; אם יגבו אגרה עבור שירותי בריאות, חינוך ורווחה ואם יוקטנו השקעות משאבים לפיתוח מקומות עבודה חדשים למובטלים.

אך מהו המחיר החברתי של חסכונות כלכליים אלה? למשל: החיסכון שבביטול ההטבות לעיירות הפיתוח עשוי להביא בעקבותיו לנטישתן על ידי האוכלוסיות החזקות; להגדלת הניכור ותחושת הקיפוח בקרב הנשארים; להפחתת ההזדמנויות לתעסוקה ולגידול באבטלה. במקרה האחרון יש לחשב מה המחיר לכל אחד מבני המשפחה כאשר ראש המשפחה מפוטר, אילו הוצאות נמנעות מהמשפחה, מה מחיר [illegible], המרירות, איבוד הקשרים החברתיים ואיבוד הביטחון העצמי כתוצאה מהצורך לצמצם בהוצאות השוטפות. מחירים אלה קשה ביותר לבטא בספרי תקציב. במקרה הטוב נוכל למצוא בספרים אלו נתונים על המחיר הכלכלי שמשלמת החברה עבור דמי האבטלה בלבד.

כאשר בוחנים את התוצאות החברתיות של החלטות כלכליות ומנסים לאמוד את מחירן החברתי, יש לשים לב במיוחד מי יהיו האוכלוסיות שייפגעו ומי יהיו אלו שיהנו מההחלטות: מהו גודל האוכלוסיה הנפגעת והאוכלוסיה הנהנית (ישירות ובעקיפין); מהו היקף/גודל הרווח וההפסד לכל אוכלוסיה; במקרה של פגיעה באוכלוסיות, יש לבדוק תוך כמה זמן יהיה ניתן לראות את תוצאותיה החברתיות וכיצד הן יופיעו. יש לזכור, כי בתחום החברתי מופיעים "המחירים" בדרך כלל לאחר זמן ממושך יחסית. ולבסוף, יש לבחון האם הפגיעה תהיה ניתנת לתיקון, תוך כמה זמן ובהשקעה של אילו משאבי כוח אדם וכסף, האם ניתן יהיה לתקן את כל הנזק (שיקום האוטיזם), את חלקו בלבד (השלמת השכלה שנפגעה משך שנים) או שהפגיעה אינה ניתנת כבר לתיקון (גירושים, התאבדות).

בארה"ב ובבריטניה הצטבר מידע הנותן ביטוי מדויק לקשר ההדוק שבין התגברות הקשיים הכלכליים לבין הביקוש הגובר לשירותים חברתיים. בארה"ב, לדוגמה, דווח במחקר כי עם עלייה של אחוז אחד בשעור האבטלה:

— נרשמת עלייה של 4% במאסרים.

— נרשמת עלייה של 4.3% במספר הגברים המאושפזים לראשונה בבתי חולים לבריאות הנפש.

— נרשמת עלייה של 2.3% במספר הנשים המאושפזות לראשונה בבתי חולים לבריאות הנפש.

— נרשמת עלייה של 4.1% בשיעור ההתאבדויות.

באותו מחקר דווח עוד, כי כאשר עלה שיעור המובטלים במדינת פילדלפיה מ־6.9% ב־1981 ל־9.2% שנה לאחר מכן — הוכפל מספר הדיווחים על ילדים מוכים במשפחה.

ירחון מדעי אמריקאי בכיר פירסם שני מאמרים חברתיים מרכזיים בשנים האחרונות, אשר מבליטים את השפעת הקיצוצים הפדראליים בממשלת רייגן על שיעור תמותת התינוקות ועל תפוצת הרעב והתת־תזונה.

א. בנושא תמותת תינוקות דווח כי ממשלת רייגן החליטה על קיצוצים דרסטיים במערכות הטיפול באישה ההרה (המקביל לטיפות החלב בישראל). קיצוצים אלו גרמו האטה מהותית במגמות הירידה בשיעורי תמותת תינוקות שנרשמו עד לעלייתו של רייגן לשלטון. במיוחד נפגעו נשים הרות באיזורים מוכי אבטלה ועוני ובאיזורים בעלי שיעור גבוה של מיעוטים. בחישובים שנעשו בדבר המחיר הכלכלי של ההטבה החברתית נמצא, כי בשעה שמחירו של טיפול מונע לאישה הרה הוא כ־350$, הרי שמחיר האישפוז והטיפול הנמרץ בפג שנולד כתוצאה מתת־תזונה של אם שמשפחתה מהמעמד הנמוך, הוא כ־13,600$. חישובי כלכלנים העלו בהקשר זה, כי פיתוח תוכניות מניעה כוללניות וחיזוק מערכות בריאות הציבור לנשים הרות מהמעמד הנמוך, היה חוסך לממשל הפדרלי כ־360 מליון דולר לשנה בסעיפי טיפול נמרץ ואישפוז.

ב. לאחרונה הקדיש אותו ירחון מדעי את מאמרו המרכזי לנושא הרעב המתפשט בארה"ב. תופעה זו, אשר חוסלה למעשה בשנות השבעים, שבה כאפידמיה במהלך כהונתו של הנשיא רייגן. הדבר קרה על רקע הפעלת קיצוצים דרסטיים בתקציבי הממשל במיגוון של שירותים חברתיים בסיסיים אשר היו מיועדים לשמש כמשענת כלכלית לשכבות החלשות. קיצוצים אלה גרמו לכ־20 מיליון אמריקאים להיכלל בקטגוריות שונות של רעב ותת־תזונה — 12 מיליון מהם ילדים רכים והיתרה נשים הרות, נשים בתקופת הפוריות וקשישים.

החרפה לאומית זו אירעה בשנים שבהן כלכלני ארה"ב הצביעו על תקופת הבראה וצמיחה במשק. באותה תקופה עצמה, דיווח צוות המשימה בנושא הרעב בארה"ב — מטעם ביה"ס לבריאות הציבור באוניברסיטת הרווארד — על הצטרפותם של המונים מאזרחי ארה"ב לתורים בנקודות החלוקה של הארוחות החמות, ורבים של אורחים אלה השתייכו לא מכבר לכוח העבודה היצרני של האומה, אך במהלך ה"התייעלות הכלכלית הלאומית" הם נשכחו מאתנו, תוך גדילת הפערים החברתיים למימדים שארה"ב לא הכירה בעבר.

מצוקתם הפיזית, הכלכלית והנפשית של רעבי ארה"ב מוכפלת על ידי הגישה המתנכרת, האכזרית וקשוחת־הלב של הממשל. בשעה שהרעבים והעניים החדשים מצפים לסיוע זמני מהממשל כדי לחזור לאיזון פיזי, כלכלי ונפשי, הם מגלים שכללי המשחק השתנו: הממשלה, אשר זכתה בעבר באמונם ואשר לה הם הצביעו בעבר את מיסיהם, מגנה אותם כיום כלא זכאים לעזרה. מיליוני רעבים אלה מייצגים את הפרדוקס של השיטה הכלכלית האמריקאית: הנהנה ציבור רחב וקיפוח המוני בתקופה של צמיחה כלכלית. מסתבר, כי פירושה של "הבראה" בארה"ב היא, שהעשירים מתעשרים יותר מבלי שחלק כל שהוא מ"הבראה" זו יגיע אל הקבוצות החלשות והנחשלות. נהפוך הוא, שיעורן של אלה הולך וגדל בקצב מסחרר.

לקחים לישראל

ישראל חייבת ללמוד את הלקחים החברתיים המצטברים מ"הצלחות" המפוקפקות של הבראת הכלכלה בארה"ב. יש להישמר מפרשנויות מעוותות של הכוונות "לייעול" ו"לפישוט" מערכות מיסוי ומערכות שירות אוניברסליים וקהילתיים. העלמתן של מערכות אלה — למרות הביקורות הנוגעות עליהן — זולה יחסית והן נגישות לכל. חשיבותן רבה למניעת ההחרפה של תופעות חברתיות שליליות, אשר הטיפול בהן בעתיד יהיה יקר הרבה יותר — אם בכלל יהיה עוד מה לתקן.

לבסוף, יש לזכור תמיד, כי מדיניות כלכלית חייבת לשרת בראש ובראשונה יעדים חברתיים. לפיכך, לא ניתן להשאיר את קביעת המדיניות הכלכלית רק בידי כלכלנים, מומחי מיסוי ומומחים לניהול עסקים. בכל פורום כזה יש להבטיח את שיתופם של מומחים למדיניות חברתית, אשר יצטרכו להוביל את הצוותים הבין־מקצועיים בראש ובראשונה לקביעת היעדים החברתיים של כל תוכנית כלכלית. במילים אחרות, יש להבטיח שיעדים כלכליים של טובת המשק לא יפגעו ביעדים החברתיים של רווחת האזרח.

דורון רוזנבלום

★

המרגלים יודעים מעט, אבל הממשלה יודעת עוד פחות

ב חדשות של שבת 15.1.88

שים לב וזכה בפרסים!

עשרות אלפי תאונות עבודה נגרמות מדי שנה.
עשרות תאונות עבודה נגרמות מדי שעה.
שים לב למודעות בעתונים וזכה בפרסים.
סמן ב־x את התשובות המתאימות.
בין הפותרים נכונה יוגרלו הפרסים הבאים:

הפרסים באדיבות חברת - אמקור

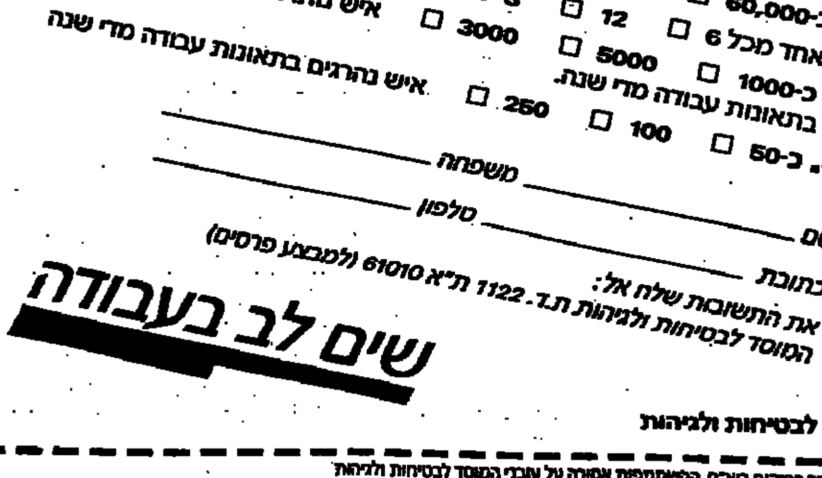

מועד אחרון לקבלת תשובות - 10/2/88
ההגרלה תערך ב־25/2/88

1. כ־60,000 ☐ 50,000 ☐ 20,000 ☐ תאונות עבודה נגרמות מדי שנה.
2. אחד מכל 6 ☐ 12 ☐ 3 ☐ עובדים נפגע מדי שעה
3. כ־1000 ☐ 5000 ☐ 3000 ☐ איש נותרו נכים לאחר שנפגעו בתאונות עבודה מדי שנה.
4. כ־50 ☐ 100 ☐ 250 ☐ איש נהרגים בתאונות עבודה מדי שנה

שם ______ משפחה ______
כתובת ______ טלפון ______

את התשובות שלח אל: המוסד לבטיחות ולגיהות ת.ד. 1122 ת"א 61010 (למבצע פרסים)

שים לב בעבודה

המוסד לבטיחות ולגיהות

ההגרלה תערך בפיקוח הארה ההשתתפות אסורה על עובדי המוסד לבטיחות ולגיהות

מיטק — מרכז ישומי טכנולוגיות מידע בניהול ליד המרכז הישראלי לניהול

המסלול הפרוס בזמנכם החופשי; את המזורז מתחילים בבית וגומרים במרתן; והמהיר - יומיים במלון השרון.

טלפן למיט"מ 03-257202 לקבלת פרטים מלאים והרשמה לתחרות הארצית בניהול תשמ"ח.

בחסות: בנק דיסקונט ■ יבם יעראל ■ עיתון הארץ ■ המרכז הישראלי לניהול

هكذا عن الاصل

כלכלה ועסקים

נחושתן – אפשרות למהפך ניהולי

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

דירקטוריון נחושתן השקעות יתכנס מחר כשעל סדר היום תהיה דרישת המיעוט לכנס בתוך 21 יום אסיפה כללית יוצאת מהכלל, שתדון בחילופת ההנהלה הקיימת, ובהגבלת ההון הרשום של החברה. הדרישה לכינוס האסיפה הועברה על ידי מנהל תיקים בשם עוזי כהן, המחזיק ב-13 אחוז מזכויות ההצבעה בחברה.

כהן משתף במהלכיו קבוצת משקיעים ברשות איש העסקים מניה שפירא, המחזיקה ישירות ובאמצעות חברת "אטאס", בכ-10 אחוזים מזכויות ההצבעה בנחושתן. נראה כי הדרישה לכינוס האסיפה לא היתה מתקבלת, אלמלא היתה מגובתת מראש תמיכתה של גליה אלבין, המחזיקה כיום ב-39 אחוז המניות. מהפך בנחושתן יאפשר לאלבין, שעד כה לא לקחה חלק פעיל בניהול החברה, לקחת חלק בתהליך קבלת ההחלטות.

בעל מניות נוסף, המחזיק ב-33 אחוז מהמניות הוא עמיהוד רבין. האחרון, ששימש בעבר כמנכ"ל נחושתן, המכהן כיום כיו"ר דירקטוריון החברה, עלול להיפגע מהמהלך האחרון, ולמצוא עצמו בסימון מחוץ לחברה. רבין שקל באחד השלבים לרכוש מנחושתן השקעות את נחושתן מעליות. אך בסופו של דבר העסקה לא יצאה אל הפועל.

נחושתן השקעות עוסקת באמצעות חברות בנות בתחום המעליות (נחושתן מעליות) ובתחום המתכת וההנדסה. לנחושתן היתה גם חברה מסונפת בשם יעלה ציוד השקעות, אשר החזיקה בחברת שרנע (ציוד לשינוע חקלאי), אך לפני מספר שבועות הוחלט לסגור את שרנע מחוסר כדאיות כלכלית. נראה כי הקרקע שעליו עמד מפעל שרנע, תימכר ותשמש כיעד בנייה. בשנים האחרונות לקחה נחושתן חלק גם בפרוייקטים לבנייה.

נחושתן משמשת כחברה המובילה בתחום המעליות, ומחזיקה כ-50 אחוז מנתח השוק. המתחרות של נחושתן בתחום זה הן אלקטרה, חרות וישראליפט (אשר בשנים האחרונות חלה עלייה תלולה במחזור המכירות שלה). נחושתן תצטרך להתייעל על מנת להמשיך ולשמור על נתח השוק שלה בענף. את השנה שהסתיימה במארס 1986 סיימה החברה ברווח של 1.4 מיליון שקל, ואת השנה שהסתיימה במארס 1987, סיימה החברה ברווח של 695 אלף שקל. מחזור המכירות של נחושתן גדל בשנים האחרונות.

נחושתן נשלטה בשנים האחרונות על ידי קבוצת אייזנברג, שהחזיקה בשליטה בחברה באמצעות פריון. קצת לפני פרישתו של מיקי אלבין מקבוצת אייזנברג, הועברה באופן מפתיע חבילת המניות שהוחזקה על ידי פריון, שהיוותה 31 אחוז מזכויות ההצבעה, למשקיע חוץ בשם א.ספר. עם מותו של אלבין טען ספר כי מניות אלה אינן שייכות לו, ובסופו של התהליך הוחלט להעבירן לאפוטרופוס הכללי.

כשגליה אלבין הגיעה לפשרה עם קבוצת אייזנברג, הוחלט להעביר אליה את חלק הארי של חבילת המניות שהוחזקה אצל האפוטרופוס, ועתה היא מחזיקה כאמור ב-39 אחוז מהמניות.

נחושתן השקעות נסחרת כיום לפי שווי שוק של 10 מיליון דולר, שהוא שווי הגבוה בהרבה משוויה הכלכלי הממשי. רכישת מניות החברה, בכל מקרה, כדאי שתיעשה באמצעות המניות בנות 0.5 שקל, הנסחרות במחיר נמוך משמעותית ממחיר המניה בת 0.1 שקל. הגרף של "מיטב" מראה כי המניה בת 0.5 שקל עלתה ממחיר של 80 דולר למניה בתחילת 1987 למחיר של 87 דולר למניה כיום.

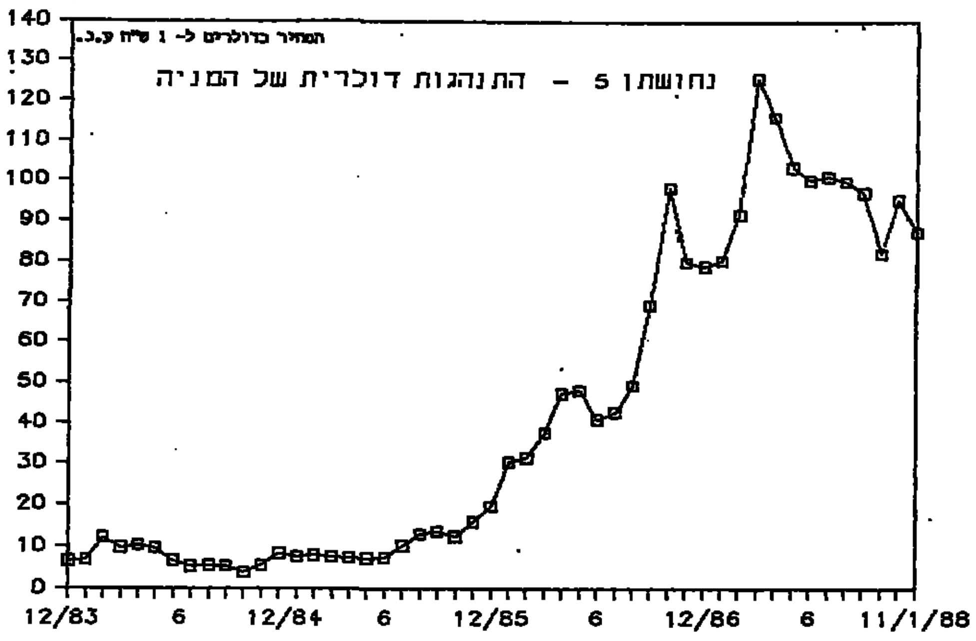

הקר־אוף: הפרסום אמת

הקראוף מבהיר שהוא עומד מאחורי ההודעה שלו לעיתונות, לפיה הרווח המתואם שלו לשנת 1987 בשיעור של 5 מיליון דולר הוא אכן הרווח המשוער לאור נתוני רואי החשבון של הקראוף.

לאחר שיפורסם דו"ח הרווח והפסד לצורכי המאזן, יקבע הרווח המתואם במדויק.

"תנובה אקספורט" מבקשת לייבא 100 עובדים מפורטוגל לעונת הקטיף

פנתה לחברת "יורופיאן מנפאואר סרוויסס" וביקשה ממנה לדאוג לאישורים הנדרשים

מאת יונתן שרמן

"תנובה אקספורט" מבקשת להביא לארץ 100 עובדים מפורטוגל לעונת קטיף ההדרים — כך נמסר ל"הארץ" מחברת "יורופיאן מנפאואר סרוויסס". "תנובה" פנתה לחברת "יורופיאן מנפאואר סרוויסס" וביקשה ממנה להסדיר את כל האישורים הדרושים להבאת העובדים הפורטוגזים לארץ.

הרקע לבקשתה של "תנובה" הוא, האי שקט המתמשך בשטחים וה[illegible] אפשרות להעסקת. עובדים זרים מפורטוגל בשכר נמוך יחסית.

"יורופיאן מנפאואר סרוויסס" הינה חברה להשמת כח אדם בינלאומית, שמרכזה בלונדון והיא החליטה להרחיב את פעילותה גם לישראל. החברה מתמחה בהספקת עובדים בעלי מיומנויות בתחומים ספציפיים וגם בהספקת עובדי ייצור על פי דרישה.

החברה נוסדה על ידי איש עסקים יהודי מלונדון, אפרים בלום, לפני 7 שנים ומחזור עסקיה מגיע ל-12 מיליון דולר.

חיובי הריבית הגדילו האשראי בשיא של 860 מיליון שקל בשבוע

האשראי החופשי עבר מחסום 12 מיליארד שקל ל-12.21 מיליארד שקל

רווח והפסד / אריה לביא

היקפו של האשראי החופשי בשקלים גדל במהלך השבוע שהסתיים ב-6 בינואר בסכום שיא של 860 מיליון שקל והגיע לשיא חדש ששבר את מחסום ה-12 מיליארד שקל: 12.21 מיליארד שקל לעומת 11.35 מיליארד שקל בשבוע הקודם.

הנתונים המעודכנים של בנק ישראל שהועברו אתמול לבנקים כוללים כבר את חיובי הריבית עבור הרבעון האחרון של 1987. נראה שחיובים אלה הם שהביאו לגידול הדרמטי בהיקפו של האשראי החופשי. בהתחשב בניסיון שהצטבר עד כה עוברים לפחות כמה שבועות מהמועד שבו הבנקים מחייבים את הלקוחות בריבית ועד למועד שהלקוחות מחזירים את האשראי.

במערכת הבנקאות מעריכים, בהתבסס על הנתונים המעודכנים מבנק ישראל שהחיובים הגיעו ל-600–700 מיליון שקל ויותר לעומת הערכה מוקדמת לפיה יגיעו חיובי הריבית לכ-500–600 מיליון שקל.

בעקבות הנתונים המעודכנים על האשראי, לשבוע האחרון של 1987, מתברר שהיקפו של האשראי החופשי בשקלים הוכפל מראשית השנה — 7 בינואר 1987 — עת הגיע ל-6.02 מיליארד ובראשית 1988 ל-12.21 מיליארד שקל.

הריבית היומית בפיקדונות פח"ק — (באחוזים)

	לאומי	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
מ-1.000-10.000	0.0320	0.3300	0.0300	0.0330	0.0360
מ-10.000 עד 50.000	0.0370	0.0370	0.0330	0.0380	0.0390
מ-50.000 עד 100.000	0.0380	0.0380	0.0360	0.0400	0.0400
מעל 100.000	0.0380	0.0400	0.0380	0.0400	0.0410

ריבית בפקדונות פק"מ על בסיס תקופתי — (באחוזים)

ימי הפקדה	בל"ל 7	בל"ל 14	בל"ל 30	פועלים 7	פועלים 14	פועלים 30	דיסקונט 7	דיסקונט 14	דיסקונט 30	מזרחי 7	מזרחי 14	מזרחי 30	בינלאומי 7	בינלאומי 14	בינלאומי 30
1000–40	0.15	0.38	1.07	0.23	0.54	1.23	0.13	0.38	0.99	0.21	0.42	1.19	0.15	0.40	1.15
10,000–1000	0.26	0.56	1.34	0.23	0.54	1.23	0.21	0.50	1.23	0.23	0.46	1.27	0.26	0.53	1.25
50,000–10.000	0.27	0.58	1.38	0.26	0.56	1.27	0.24	0.54	1.32	0.27	0.50	1.40	0.27	0.54	1.29
מעל 50.000	0.28	0.60	1.42	0.27	0.58	1.32	0.25	0.58	1.32	0.28	0.54	1.40	0.28	0.56	1.34
מעל 100,000	0.28	0.60	1.44	0.28	0.59	1.36	0.27	0.61	1.40	0.29	0.58	1.40	0.29	0.58	1.38

המקורות גדלו ב-265 מיליון שקל

הנתונים המעודכנים של בנק ישראל מצביעים על כך שהפק"מ גדל בשבוע שהסתיים ב-6 בינואר ב-120 מיליון שקל והגיע ל-3.87 מיליארד שקל לעומת 3.75 מיליארד שקל בשבוע הקודם.

הפקדות בפק"ם ירדו במקצת, ב-25 מיליון שקל והן הגיעו ל-3.89 מיליארד שקל. העברת המשכורות ותשלומים אחרים בראשית החודש גרמו גם לגידול של 120 מיליון שקל בחשבונות העו"ש ואלה מסתכמים ב-1.71 מיליארד שקל.

המקורות גדלו במהלך השבוע בסך הכל ב-265 מיליון שקל והם הגיעו ל-8.67 מיליארד שקל.

הבנקים מנסים לאגור נזילות

מערכת הבנקאות ממשיכה ליהנות מעודפי נזילות בזכות האשראי המיוחד שהיא מקבלת מבנק ישראל באמצעות מכרזי אשראי. למרות זאת מורגשת בימים האחרונים עצבנות מסוימת במערכת הבנקאות בגלל חוסר הודאות לגבי הצפוי בסוף השבוע. ביום שישי ה-15 בינואר יצטרך המגזר העסקי להעביר למס ערך מוסף ולמוסד לביטוח לאומי את העברותיו החודשיות והבנקים חוששים שוב מגלישה לגרעונות נזילות.

ההערכה במערכת הבנקאות הינה שהחיובים של אמצע ינואר יגיעו לכ-500 מיליון שקל. בעקבות כך החלו הבנקים לנסות ולאגור נזילות על מנת לא להימצא במחסור בנזילות לקראת סוף החודש.

ריבית הג'אמבו עלתה ל-16 אחוז

החשש מהיווצרות מחודשת של גרעונות הביאה לכך שהבנקים העלו את שיעורי הריבית שהם משלמים עבור פקדונות ג'אמבו לרמה של קרוב ל-16 אחוז לעומת 15.5-15 אחוז בשבוע הקודם.

במקביל לכך העלו חלק מהבנקים את שיעורי הריבית שהם משלמים על בסיס טבלאות. כך למשל העלה בל"ל במקצת את שיעורי הריבית המשולמים על פקדונות פק"מ לשבועיים ולחודש. דיסקונט נקט צעד דומה אך העלה רק את שיעורי הריבית המשולמים על פקדונות של יותר מ-100 אלף שקל.

הסוכנות לביטוח פקדונות בארה"ב עשויה להפסיד

בישראל שוקלים מדי פעם להנהיג ביטוח פקדונות בדומה למקובל בארה"ב. מתברר שעסק מסוג זה אינו תמיד בטוח.

הסוכנות הפדרלית לביטוח פקדונות בארה"ב, העוסקת בביטוח פקדונות עד סכום של 100 אלף דולר בבנקים המסחריים ובבנקים לחיסכון עלולה לרדת השנה, זו הפעם הראשונה לאחר 54 שנות פעולה על הפסד המוערך בכ-200–300 מיליון דולר. מקור ההפסד בגידול ניכר בתשלומים עקב סגירתם של כ-200 בנקים בארה"ב ב-1987.

במהלך השנה האחרונה נזעקה הסוכנות לעזרתם של 18 בנקים שנקלעו לבעיות כספיות ולנפילתם של 184 בנקים אחרים. בארה"ב חוששים שגם השנה צפויים כ-200 בנקים להסגר.

בנק הפועלים מנסה לגייס לקוחות חדשים

בנק הפועלים הכין שורה של ערוצים שנועדו לקליטת לקוחות חדשים בבנק, במסגרת נסיונו לגייס לקוחות חדשים. בין היתר הכין הבנק מדריך ללקוח החדש המפרט את עיקר השירותים הניתנים על ידי הבנק, רשימת סניפים עם כתובות וטלפונים כולל פירוט השירותים המסופקים המצוי בכל אחד מהם.

גידול של 29 אחוזים במכירות "נילית" ב-87'

היצוא גדל ב-25 אחוזים והגיע ל-60 מיליון דולר

מאת יונתן שרמן

"נילית" הצליחה להגדיל את מכירותיה בשיעור חד של 29 אחוזים במהלך שנת 87' לשיא של 67 מיליון דולר. זהו גידול מעבר לתחזית המכירות של החברה מלפני שנה, שצפתה כי מכירות החברה יגיעו ל-65 מיליון דולר בשנה שעברה.

"נילית" הגדילה את יצואה ב-25 אחוזים ל-60 מיליון דולר, בהשוואה ל-45 מיליון דולר לפני שנה. יצוא זה מיועד ל-20 ארצות שונות ובכללן ארה"ב, איטליה, קנדה, צפת ואף יוגוסלוויה. "נילית", הפועלת באמצעות חברות בנות באיטליה, צרפת וארה"ב, עומדת להקים בקרוב חברה בת נוספת בבריטניה.

מיכאל לוי, מנכ"ל "נילית" מסר גם, כי למרות חולשת הדולר, החברה הצליחה לשמור על רווחיות נאה עקב חלוקת המכירות בין אירופה וארה"ב. "נילית", העוסקת בייצור חוטי ניילון לענף הטקסטיל ופולימרים לענף הפלסטיקה, הצליחה גם להגיע לפריון של למעלה מ-100 אלף דולר לעובד בשנת 87'.

במהלך 87', הצליחה "נילית" גם להגדיל משמעותית את פעילותה בתחום שיווק הפולימרים. מאז תחילת הייצור, בשנת 84', הוכפלו מכירות הפולימרים מדי שנה וגם ב-87' הוכפלו מכירות אלו לכדי 15 מיליון דולר.

כן החלה החברה בשיווק חוטים ניילון דקים במיוחד, שהיא אחת החברות הבודדות בעולם המייצרות חוטים אלה.

ביום א' ייפתחו מכירות סוף העונה בירושלים

הרשתות הגדולות מעדיפות להמתין

מאת אבי בנאור

ענפי ההלבשה וההנעלה בארגון סוחרי ירושלים החליטו השבוע להקדים את מועד מכירות סוף העונה ולהתחיל במכירה הכללית בענף ההלבשה ובמכירות זוגות נעליים בודדים, כבר ביום א' הקרוב.

אברהם בירנבאום, מנכ"ל הארגון, מסר אתמול כי מכירות סוף העונה הוקדמו השנה "למרות שבירושלים היתה עונה מצוינת" מתוך תקווה למשוך גם מבקרים שאינם נמנים עם תושבי ירושלים.

מרשת המשביר לצרכן נמסר שאצלם לא נקבע עדיין מועד תחילת מכירות סוף העונה ושהנהלת הרשת בודקת עדיין את השוק. במשביר לצרכן מעודדים מעובדות התחזיות הגשמים וירידת הטמפרטורות ומרוצים על מכירות מצוינות של דברי חורף.

למרות שבאופן רשמי לא עוסקים במשביר לצרכן במכירת סוף העונה מציע המשביר כבר כיום דברי חורף במחירים מוזלים ובין היתר שמיכות צמר מוזלות מיובאות בהנחות שבין 15 ל-20 אחוזים.

גם מהנהלת השק"ם נמסר שעדיין לא נקבע המועד לתחילת מכירות סוף העונה. בשנה שעברה החלו מבצעי המכירות של השק"ם כבר במחצית ינואר.

דירקטוריון "עלית" החליט על הצטרפות לאי־אם אימפורטינג

דירקטוריון חברת "עלית" החליט להצטרף לתוכנית השיווק של חברת אי-אם אימפורטינג של מורי לנדו. הדירקטוריון דן בנושא זה ביום ב' והחליט להפקיד את כל נושא היצוא בארה"ב בידי החברה האמריקאית.

החלטה זו הינה משמעותית ביותר עבור אי-אם אימפורטינג, שאמורה היתה להתחיל בייצוג חברות מזון ישראליות ושיווק תוצרתן בארה"ב, כבר לפני שנה, אך רק כעת היא הולכת לפעול בצורה מעשית.

מאיר שני, מנכ"ל "עלית" אמור לצאת בסוף החודש לארה"ב להיפגש עם ראשי החברה ולסכם עמם את היקפי היצוא עליהם תתחייב החברה האמריקאית ואת דרכי השיווק.

היצוא של "עלית" בשנת 87' לארה"ב וקנדה הגיע לסכום של 3.5 מיליון דולר ו"עלית" שואפת להגדילו משמעותית.

הדירקטוריון של "עלית" דן וקיבל את התפטרותו של שמואל פרנקל, המשנה למנכ"ל "עלית" האחראי על השיווק של החברה. פרנקל ביקש לעזוב את "עלית" לאחר חילופי המנכ"לים בחודש ספטמבר, אך בעקבות בקשה של המנכ"ל הנכנס, מאיר שני, נשאר בתפקידו עד סוף שנת הכספים.

עתידית

פרטים בטל': 629414, 03-629407

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג.

שערים שנקבעו ביום 12.1.88

שער יצא ליום 12.1.88	—	1.5621
שער ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.627
	מכירה	1.623
שער ביצוע - תכנית 'יוני' 30.6.88	קניה	1.65
	מכירה	1.641
שער ביצוע - תכנית 'ספטמבר' 31.9.88	קניה	1.665
	מכירה	1.651

בנק המזרחי

זקוק דחוף למודעה? מודפון

האוצר יגדיל החלק החופשי בתכניות המט"ח של הבנקים

יביא להזרמה נוספת של 50 מיליון שקל

מאת יהודה שרוני

משרד האוצר ימליץ להגדיל את החלק החופשי בתכניות החיסכון של הבנקים בתחום מטבע החוץ (התכניות הדולריות ותכניות הסל) ב-10 אחוזים. הגדלת החלק החופשי לא תכלול תכניות הצמודות בו זמנית הן לדולר הן למדד. בעקבות כך יהיה שיעור החלק החופשי — 25 אחוז, החלק המושקע באגרות חוב יעמוד על 10 אחוזים, ויתרת ה-65 אחוז תופקד באוצר. ההתחשבנות של האוצר עם הבנקים תהיה לגבי כספים שנצברו בתכניות החיסכון אך ורק החל מחודש מאי 1987.

הבנקים צברו בתכניות הדולריות מחודש מאי 1987 סכום של 500 מיליון שקל בקירוב. הגדלת החלק החופשי ב-10 אחוזים, תביא להגדלת האמצעים החופשיים של הבנקים ב-50 מיליון שקל. יש לציין כי באוצר גם נשקלת הגדלת החלק החופשי של הבנקים בתכניות צמודות המדד, כששאיפת האוצר היא לגרום לכך ש-50 אחוז מהכספים יהיו חופשיים להשקעה.

יש לציין כי בעבר הופקדו כל כספי התכניות הדולריות של הבנקים במשרד האוצר. הבנקים נהנו מעמלת תיווך בלבד. הרפורמה בשוק ההון הביאה להגדלת החלק החופשי של הבנקים והגדלת הרכיב של התכניות, באגרות חוב הנסחרות בבורסה.

במסגרת התייעלות "כור":

הוקמה יחידה חדשה שתאגד את מפעלי הקרמיקה ו"קלאס"

מאת יונתן שרמן

צעדי ההתייעלות בקונצרן "כור" נמשכים ובמסגרתם הוקמה יחידה חדשה, שתאגד בתוכה את שני מפעלי הקרמיקה של "כור" — "לפיד" ו"נעמן" ואת רשת חנויות "קלאס". בראש היחידה החדשה יעמוד כרמל לוי, ששימש עד עתה כמנכ"ל "נעמן". במסגרת זו יצומצמו משרות חופפות במפעלים השונים וייקם מנגנון אחד ליחידה.

היקף הפעילות של היחידה החדשה היה 24 מיליון דולר בשנת 87'. יצויין, כי הכפפת "לפיד" לניהולו של לוי התאפשרה לאחר שמנהלה השקט של החברה, אלי גוה, עבר לנהל את מפעל הבעליים "מגה".

מינויים

● מלית רייננלד מונתה למנהלת הסניף בראשון לציון של חברת "קורקוד" העוסקת בשירותי כח אדם.

● יעקב אבן שעמד בראש המיכללה לביטוח לאומי והישי יצחקי ששימש קונסול כלכלה במערב ארה"ב נבחרו למועצת המנהלים של חברת ה.מ.ן.

● ישראל הירשפלד (27) מונה למנהל אגף ביטוח חיים של חברת "מנורה".

● יאיר פלדמן מונה כמנהל השיווק של "ספרי מרכז" ל-הפצת הספר העברי.

● חיים אומן נתמנה לסגן ראש מנהל הרכש והייצור במשרד הביטחון.

● יאיר מימון הצטרף ל-חברת "פיברוניקס" בתפקיד מנהל קו המוצר "פינקס".

● משה שמיר נבחר מחדש ליו"ר דירקטוריון "טבע".

● אילנה פריד ושאול לסלו מונו כמנהלים של המחלקה לתיירות-פנים שהוקמה ב"אופיר טורס".

● פיונה קלי (31) מונתה למנהלת מחלקת המכירות של מלון "דן פנורמה".

העורך: נחמיה שטרסלר

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

12.1.88

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.52	1.59	1.5523	1.5717	1.52	1.59	1.5523	1.5717	1.52	1.59	1.5528	1.5723	1.5621	0.0008
1 לישט"ש	2.76	2.89	2.8252	2.8605	2.77	2.91	2.8231	2.8583	2.77	2.91	2.8237	2.8593	2.8412	-0.0109
1 מארק גרמני	0.93	0.97	0.9494	0.9613	0.93	0.98	0.9493	0.9611	0.93	0.98	0.9479	0.9599	0.9542	-0.0027
1 פרנק צרפתי	0.27	0.29	0.2806	0.2841	0.27	0.29	0.2811	0.2846	0.27	0.29	0.2811	0.2846	0.2826	-0.0007
1 גולדן הולנדי	0.83	0.87	0.8446	0.8551	0.83	0.87	0.8447	0.8552	0.82	0.87	0.8436	0.8543	0.8490	-0.0025
1 פרנק שווייצרי	1.14	1.19	1.1593	1.1738	1.14	1.19	1.1589	1.1733	1.14	1.19	1.1596	1.1742	1.1682	-0.0035
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.2616	0.2649	0.25	0.27	0.2617	0.2650	0.25	0.27	0.2617	0.2650	0.2630	-0.0010
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.2448	0.2479	0.24	0.25	0.2445	0.2476	0.24	0.25	0.2446	0.2476	0.2461	-0.0017
1 כתר דני	0.24	0.25	0.2466	0.2497	0.24	0.25	0.2468	0.2499	0.24	0.25	0.2470	0.2501	0.2484	-0.0005
1 מרק פיני	0.38	0.40	0.3878	0.3926	0.38	0.40	0.3881	0.3929	0.38	0.40	0.3881	0.3929	0.3905	-0.0006
1 דולר קנדי	1.18	1.24	1.2087	1.2238	1.19	1.24	1.2063	1.2214	1.18	1.24	1.2065	1.2217	1.2151	0.0031
1 דולר אוסטרלי	1.04	1.14	1.0990	1.1128	1.06	1.14	1.0990	1.1128	1.87	1.14	1.0997	1.1135	1.1067	-0.0027
1 ראנד דרא"פ	0.51	0.61	0.7890	0.7989	0.47	0.80	0.7904	0.8002	0.50	0.70	0.7911	0.8011	0.7953	-0.0071
10 פרנקים בלגיים	–	–	0.4535	0.4592	–	–	0.4536	0.4593	–	–	0.4535	0.4592	0.4560	-0.0009
10 שילינג אוסטריים	1.32	1.38	1.3463	1.3631	1.32	1.39	1.3478	1.3646	1.32	1.39	1.3479	1.3648	1.3560	-0.0034
1000 לירטות איטלקיות	1.26	1.33	1.2914	1.3076	1.26	1.34	1.2903	1.3065	1.26	1.35	1.2909	1.3072	1.2972	-0.0025
100 ינים יפניים	1.19	1.24	1.2132	1.2284	1.19	1.25	1.2137	1.2288	1.19	1.25	1.2140	1.2293	1.2197	-0.0020

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם – יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אל על

מבצע מנויים מדהים בגלובס

חתום על גלובס ותנהג ב.מ.וו.

גלובס – העתון הכלכלי לאנשי עסקים. מגיע לביתך ערב ערב ע"י רץ מיוחד. ביום חמישי מצורף השבועון הכלכלי "השבוע הפיננסי".

חדש סניף שומרון – 06-379838

במבצע המנויים של גלובס תוגרל מכונית ב.מ.וו 316, 1600 סמ"ק. (כל המיסים שולמו).

מי משתתף בהגרלה? כל מנוי שיצטרף כמנוי שנתי לגלובס, וישלם את המשפט גלובס – העתון ______ ראשון.

מנוי מביא מנוי: כל מנוי שימליץ על מנויים נוספים ישתתף בהגרלה. כל מנוי נוסף שיצטרף מזכה את הממליץ בתלוש. ככל שיגדל מספר המומלצים – גדלים סיכויך לזכות!

חייג עוד היום. השאר שם, כתובת, מס' טלפון ושליח מיוחד "יבקר אצלך תוך 24 שעות! ניתן לשלם באמצעות כרטיסי האשראי ישראכרט, ויזה, דיינרס. BUSINESS & PLEASURE

המבצע בתוקף עד 31.1.88. ההגרלה תערך ב-15.2.88 (אישור מס' 102)

סניף ת"א 254227, 251626 (24 שעות) 03-250001 (24 שעות). סניף חיפה 04-666227 (24 שעות). סניף ירושלים 02-419021 סניף ב"ש 057-70021 סניף אילת 059-75408

גלובס העתון שיודע ראשון

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

פעילות "על אש קטנה"

יום המסחר בבורסה עמד אתמול בסימן ירידה בהיקף הפעילות העניין של מקורבי השוק. צלה של "ועדת ששינסקי" עדיין מונע התרחבות ניכרת בפעילות, על אף ההערכה שניירות־ערך רבים נסחרים ברמה כלכלית סבירה לרכישה, וכי שוק המניות חזר לרמתו הריאלית מתחילת 1987. עובדה: בעלי־עניין שונים, שמס רווחי־הון אינו מטיל עליהם מורא, התחילו להגדיל אט אט את אחזקותיהם. עסקת ענק מסוג זה היתה הרכישה שעשתה קונדי־ישראל: רכישת חבילה של מניות שופרסל א' מלאומי־פיא, תמורת עשרה מיליוני שקל.

יעקב שיינפלד, בעל עניין בגד־לכל, דיווח אתמול על רכישת 4465 ע.נ. ממניות החברה במשך המסחר בבורסה. חלק מהגופים המוסדיים ימסרו דיווח על רכישותיהם בשבוע הבא.

למרות כל אלה, הציבור הרחב נמנע עדיין מהשתתפות פעילה בתהליך ההשקעה. עם זאת, מנהלי תיקים שונים ממשיכים לשמור על הנזילות בניירות־הערך המזוהים אתם, בתקוה שיגיע לבסוף המפנה בשוק המניות. הפעילות המוסדית שהיתה בשוק נעשתה על־ידי לאומי־פיא, שהגדילה את אחזקותיה במניות עלית, קופסות פז ועוד.

היקף הרכישות של פיא אינו עומד בשום יחס למצב נזילותה הסטטיסטית. קרנות בנק הפועלים ו"אילנות דיסקונט" פעלו בעיקר בניירות־הערך המזוהים אתם. קרן הנאמנות "אתגר" עשתה שינוי בתיק השקעותיה, והתאימה אותו לשוני השוק של המניות. מחזור המסחר במניות התעשייתיות עלה במקצת לעומת שלשום, והסתכם בשמונה מיליוני שקל.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	98.05	−0.09
כללי ללא בנקים	93.74	+0.46
מדד אג"ח כללי	100.84	+0.07
אג"ח צמוד מדד	100.83	+0.07
אג"ח צמוד מט"ח	101.27	+0.08

הבנקאיות יורדות

ייסוף השקל לעומת הדולר ועלייה צפויה במחירי ההון, גררה אתמול היצעים למניות הבנקים שבהסדר. ההיצעים נקלטו בירידות שערים עד אחוז אחד. מניית בנק הספנות 0.5, שאינה נסחרת במסגרת ההסדר, ירדה ב־6.6 אחוזים. המחזור בבנקאיות ירד והסתכם ב־1.6 מיליון שקל.

תשואה שנתית דולרית ב־%	פדיון אוק' 88	פדיון אוק' 89
בל"ל 0.1	12.41	8.85
הפועלים ש	12.93	8.40
אי.די.בי. רג	13.47	8.81
דיסקונט א	13.41	8.82
המזרחי ש	13.10	8.83

בשלון חרוץ למלוות יום סוף. הנפקה של מלוות יום סוף נחלה אתמול כישלון חרוץ. היצע של 1.5 מיליון דולר שנרשם למניות (חלקו הגדול על־ידי מנהלי תיקים הפועלים באמצעות בנק המזרחי), נקלט בירידה של 17.2 אחוז. בבורסה מעריכים כי יורד גם כתב האופציה המתחיל להיסחר בשבוע הבא, וכך, בסיכום הכללי, מי שהחזיק את ההנפקה יפסיד כ־20 אחוז מכספו. ההנפקה הזומנה בעיקר על־ידי מנהלי תיקים שזכו בעמלת הפצה של שלושה אחוזים. ללקוחותיהם נגרמו איפוא נזקים ניכרים.

גורמים בשוק ההון מעריכים כי הכישלון בהנפקת מלוות יום סוף עלול לפגוע גם בהנפקות אחרות. מעריכים כי לצורך גיוס הון, יש צורך בבנייה יהירה ונבונה של ההנפקה, וכן יש צורך לשקול במקרים מסוימים לצאת שלא באמצעות מכרז.

קבלת פנים חמה לדרכת אופציה

לכתב־האופציה של רטה, שנסחר אתמול בראשונה, נרשם ביקוש גדול שסופק בעליית־שער של 73.8 אחוז. עליות חדות היו גם בכתבי־האופציה של שנהר ושל מתם. עליות שערים בכמה מניירות־הערך נרשמו גם על רקע טכני. כך היה למשל במניות ויטלגו 1, קרדן 1, גיבור סברינה ועוד. פעילות חריגה שלוותה בעליית שערים תלולות נרשמה למניות דשנים 0.1 ו־פרוטארום.

גידול בפעילות במק"מ

היקף הפעילות במלוות קצרי־המועד גדל אתמול גידול ניכר, והסתכם ב־61.2 מיליון שקל, כתוצאה מהנפקתן של כמה סדרות חדשות. בשוק איגרות־החוב נמשך חוסר העניין, אף־על־פי שהשבוע יפורסם מדד המחירים לצרכן. המחזור באג"ח הסתכם בחמישה מיליוני שקל.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה שנתית
138	7	99.71	16.10
148	14	99.44	15.80
218	21	99.14	16.15
228	28	98.86	16.16
238	35	98.59	15.95
248	42	98.31	16.00
318	49	98.02	16.05
328	56	97.70	16.35
338	63	97.38	16.65
348	70	97.07	16.75
358	77	96.73	17.05
418	84	96.48	16.85
428	91	96.14	17.10
438	98	95.84	17.15
448	105	95.53	17.25
418	112	95.21	17.35
528	119	94.92	17.35
538	126	94.60	17.45
548	133	94.29	17.50
618	140	93.93	17.65

הודעות בורסה

- דובק העבירה לבורסה נתונים על מודדי הסיגריות שאפשר לעיין בהם בספריית הבורסה.
- מגור החזקות הודיעה לממש אופציה שניתנה לה לרכישת מניות אהליאב.
- חיפה כימיקלים תחלק דיווידנד־ביניים במזומן בשיעור 60 אחוז. יום ה"אקס" יהיה ה־19.1.88.
- לומיר תכנס אסיפה כללית שלא מן המניין ב־19.1.88.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

הניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע.

מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ בניהול צבי סטפק ושלמה סימונובסקי
רח' ביאליק 22 טל' 727067, 7524214 תל אביב מזמני 9 טלפון 290251

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5386.39	5360.93	5.22	0.10
אבוקה	471.67	462.44	0.64	0.14
אגוז	262.69	257.67	0.18	0.07
אגם	103.00	101.00	−0.46	−0.45
אדיר	1758.82	1725.89	−0.23	−0.01
אודם	176.40	172.99	0.42	0.24
אופיר	161.91	158.86	−0.05	−0.03
אור	432.31	423.28	−1.70	−0.40
אוריון	139.00	136.28	−0.12	−0.09
אור־לי	289.20	287.08	−0.16	−0.06
אורן	820.83	804.96	0.74	0.09
אייל	5279.60	5177.68	31.99	0.62
איריס	5534.81	5413.40	−13.03	−0.24
איתן	779.81	770.10	−0.46	−0.06
אלון	647.73	634.67	−0.19	−0.03
אלפא	688.46	680.05	0.88	0.13
אנליסט	101.43	99.00	0.12	0.12
אג"ח	101.16	100.31	0.01	0.01
מבית	98.14	95.81	0.58	0.61
ארז	336.01	331.95	0.64	0.19
אש	152.67	149.32	0.61	0.41
אשל	190.35	186.63	−0.18	−0.10
אתגר	93.81	92.68	0.27	0.29
אתרוג	256.23	253.78	−0.69	−0.27
בדולח	169.61	166.37	0.01	0.01
ברוש	533.04	522.82	2.38	0.46
ברק	497.39	487.52	0.94	0.19
ברקת	313.58	311.33	−1.08	−0.35
בכיש	1567.25	1537.90	−0.37	−0.02
גבע	115.11	113.41	−0.10	−0.09
גורן	452.99	447.77	−0.15	−0.03
גיא	103.83	102.30	−0.24	−0.23
גיל	3412.19	3346.27	4.25	0.13
גלית	646.73	638.97	−1.02	−0.16
דוכסן	362.16	358.59	0.85	0.24
דוכיפת	509.74	503.50	0.35	0.07
דולב	248.92	243.85	−0.46	−0.19
דורון	1569.53	1539.86	−1.43	−0.09
דותן	269.20	264.23	−0.36	−0.14
דליה	609.25	598.95	0.13	0.02
דרור	349.13	342.69	1.12	0.33
דקל	390.73	383.39	1.52	0.40
הדס	400.84	397.18	−1.28	−0.32
הילה	410.64	407.83	−0.62	−0.15
ורד	563.05	553.62	0.26	0.05
זהבית	2511.67	2450.59	7.03	0.29
זוהר	109.51	107.89	−0.13	−0.12
זית	135.39	133.39	−0.08	−0.06
זמיר	490.15	484.16	0.91	0.19
חוחית	161.88	159.70	−0.07	−0.04
חליפין	143.77	143.15	−0.03	−0.02
חלמיש	217.42	216.00	−0.13	−0.06
חץ	149.81	149.51	−0.07	−0.05
חופן	114.66	112.25	−0.15	−0.13
טל	6494.29	6439.74	−9.24	−0.14
יובל	461.15	455.65	0.15	0.03
יהלום	178.41	175.06	0.47	0.27
יסודות	382.95	379.58	0.19	0.05
יערה	448.53	443.21	0.03	0.01
כוכב	328.33	324.37	0.52	0.16
כחל	133.26	131.63	−0.44	−0.33
כלנית	669.93	658.52	−0.29	−0.04
כספית	263.18	261.28	−0.05	−0.02
כרמל	148.01	145.63	−0.35	−0.24
כתר	1235.05	1217.51	1.17	0.10
להב	4938.15	4843.10	6.05	0.13
למשקיע	128.48	126.95	0.02	0.02
לפיד	387.62	380.04	0.33	0.09
לפם	1923.59	1885.68	−3.14	−0.17
לשם	378.09	375.63	0.66	0.18
מבחר	1371.68	1345.55	−1.00	−0.07
מכמן	3964.21	3929.40	−5.30	−0.13
מגר	255.83	252.16	−0.15	−0.06
מגן	3763.48	3729.59	−5.83	−0.16
מור	1734.74	1710.11	7.05	0.41
מורן	888.70	880.52	0.83	0.09
מטה	25742.38	25350.96	−25.52	−0.10
מימר	1036.00	1016.17	−2.99	−0.29
משוש	4699.65	4610.58	11.79	0.26
מעיין	771.20	756.91	−0.78	−0.10
מקשה	384.36	381.89	−0.09	−0.02
מרגלית	102.89	100.92	0.20	0.20
מרווה	125.22	124.71	−0.02	−0.02
מרום	1357.34	1332.08	−2.03	−0.15
נגוה	154.38	152.13	5.36	3.65
נטיף	296.37	294.45	0.70	0.24
נטע	494.00	486.28	0.60	0.12
נילי	154.38	152.13	0.75	0.50
סביון	687.00	675.27	−0.48	−0.07
סגולה	140.75	137.99	0.06	0.04
סלע	373.27	370.83	0.01	0.00
סנונית	535.46	528.89	0.07	0.01
סער	393.22	388.68	0.10	0.03
ספיר	175.95	175.50	−0.31	−0.18
עדיף	373.82	369.54	0.09	0.02
עדית	776.10	770.79	1.96	0.25
עידן	491.02	483.91	0.16	0.03
ענבר	114.45	112.06	−0.23	−0.20
ענת	2552.96	2533.35	8.69	0.34
עפרוני	503.40	497.28	0.68	0.14
ערמון	133.67	131.19	0.02	0.02
פיא	1657.50	1626.21	3.09	0.19
צבר	554.40	547.46	−1.72	−0.31
צופית	488.84	482.83	0.90	0.19
צוק	126.69	126.19	−0.03	−0.02
צמיד	1133.20	1111.04	−2.04	−0.18
צמיחה	542.37	534.56	1.42	0.27
צמרת	147.02	144.21	−0.35	−0.24
קלע	172.13	171.27	0.12	0.07
קשת	104.20	102.94	0.03	0.03
רונית	19189.60	19035.65	25.21	0.13
רימון	133.32	133.11	−0.10	−0.08
רקפת	894.94	879.90	−0.24	−0.03
רשף	417.77	412.35	−0.43	−0.10
שבלים	456.07	450.58	0.11	0.02
שהם	346.06	342.92	0.05	0.01
שחף	103.80	102.54	−0.07	−0.07
שירה	454.72	451.51	0.12	0.03
שמיר	411.89	404.16	−0.11	−0.03
שנהב	748.75	738.21	3.48	0.47
שקד	802.29	783.01	3.95	2.51
שקף	189.34	185.68	−0.01	−0.01
תאנה	256.21	253.80	0.97	0.38
תדהר	533.06	530.40	1.71	0.32
תירוש	549.29	542.70	−0.65	−0.12
תנופה	105.05	103.04	0.11	0.11
תמר	250.06	245.27	0.15	0.06
תפוח	199.97	198.61	1.44	0.73
תרשיש	116.67	114.51	0.18	0.16
תשרי	537.60	533.35	0.13	0.02

שערי אגרות החוב

שגיא 4.25%

סדרה	שער	שינוי בנק'
4101	400.1	+0.1
4102	162.1	−2.2
4103	155.7	−2.2
4104	150.9	−2.2
4301	150.9	−2.2
4302	142.8	−0.2
4303	141.9	−0.2
4304	139.8	−0.2
4105	125.6	−0.1
4106	122.4	−0.1
4107	118.8	−0.1
4108	116.8	−0.1
4109	115	−−
4110	114.8	+0.1
4201	140	−0.4
4204	134.2	−0.3
4205	131.8	−0.3
4206	129.3	−0.4
4207	129	−0.5
4208	127.3	−0.5
4209	124.7	−0.4
4210	121.5	−0.5
4211	117.9	−0.4
4212	115.9	−−
4213	115.1	−0.1

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	43483	+19
3602	40098	+18
3603	37305	+17
3604	33745	+191
3605	30811	+179
3606	29057	+173
3607	26726	+58
3608	25292	+54
3609	24567	+55
3610	22388	+78
3611	21655	+77
3612	21014	+77
3613	19573	+28
3614	18792	+27
3615	17351	+26
3616	13924	+7
3617	15087	−103
3618	14577	+55
3619	15026	+6
3620	12485	+43
3621	12141	−165
3622	10807	+34
3623	10244	+5
3624	9562	+48
3625	8731	+29
3626	8112	+35
3627	7526	+35
3628	6933	+6
3629	6498	+6
3630	6145	+6
3631	5658	+11
3632	5510	+10
3633	5117	+10
3634	4509	+5
3635	4265	+4
3636	4189	+4
3637	3858	+6
3638	3593	+6
3639	3290	+5
3640	2708	+15
3641	2348	+14
3642	2098	−16
3643	1822	−13
3644	1717	+39
3645	1579	+56

גליל 4.25%

סדרה	שער	שינוי
3701	1295	+6
3702	967.9	+19.1
3703	872.4	+7.5
3704	747.7	+6.5
3751	596.6	+5.1
3752	157.6	+1.8
3753	151.3	+1.7
3901	143.2	−2.4
3902	136.4	−2.4
3903	135.4	−2.5
3904	133.3	−2.4
3754	134.7	+1.1
3755	133.7	+1.2
3756	129.1	+1.2
3757	126.7	+1.2
3758	124.3	+1.1
3759	123.9	+1
3760	122.3	+1.1
3761	119.7	+1.1
3762	116.6	+1.1
3763	113	+1
3764	111.1	+1
3765	108.4	+0.9
3766	110.2	+1
3791	115.5	+1.1
3792	111.5	+1.1
3826	137.8	+1.2
3827	135.3	+1.3
3828	130.6	+1.2
3829	128.2	+1.2
3830	126.2	+1
3831	125.9	+1.1
3832	124.5	+1.1
3833	121.6	+1
3834	118.5	+1

4% ,6% ,7% פיתוח (הצמדה 80%)

סדרה	שער	שינוי
3521	172400	+200
3522	165600	−−
3523	156000	+200
3524	157000	+200
3525	154000	+100
3526	153601	+201
3527	150401	+201
3528	146501	+201
3529	146101	+201
3530	142601	+201
3531	142601	+100
3532	158401	+100
3533	138600	−−
3534	131400	−−
3535	130500	−200
3536	130700	+100
3537	131100	+200
3538	125300	+300
3539	123500	−490
3540	123900	−−
3541	118450	+300
3542	118200	+400
3543	112900	+400
3544	112300	−−
3545	109301	−−
3546	115751	+1
3547	115715	+5
3548	115401	+201
3549	109501	+300
3550	108951	+150
3551	108800	+100
3552	100200	+200
3553	99180	−200
3554	99882	+2
3555	99701	+100
3556	94801	+100
3557	95482	+200
3558	94785	+2
3559	91850	+700
3560	87200	+900
3561	86401	+100
3571	86300	−−
3572	86900	+400
3573	86950	−−
3574	79751	+400
3575	79892	+35
3576	79720	+35
3579	73712	+32
3577	80488	+35
3578	74355	+31
3580	69023	+29
3581	62883	+26
3582	58105	+24
3583	53947	−497
3584	51391	−496
3585	50892	−490
3586	46161	−758
3588	46162	−787
3589	42154	−719
3587	46498	−685
3591	42450	−651
3592	42415	−651
3593	42361	−653
3590	42489	−122
3595	40579	−122
3594	40651	+425

5% מלווה פיתוח (בדירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	168700	−−
2002	168600	−−
2003	165800	−−
2004	164500	−−
2005	154000	−−
2006	154400	−−
2007	151400	−−
2008	149600	−−
2009	151500	−−
2010	151000	+400
2011	148200	+199
2012	147800	−−
2013	147600	+199
2014	144300	+380
2015	145000	+1200
2016	145500	−−
2017	141800	−−
2018	140600	+200
2019	139700	+100
2020	135600	+200
2021	136500	−−
2022	130300	−−
2023	129400	+590
2024	121200	+500
2025	121800	+300
2026	122100	−−
2027	117701	−−
2028	117400	+500
2029	110600	+300
2030	111400	+700
2031	107257	−−
2032	111600	−−
2033	106300	+590
2034	105898	−−
2035	96900	−−
2036	97000	−−
2037	92910	−−
2038	93000	+1600
2039	88000	+100
2040	89500	−−
2041	83400	+200
2051	84100	−−
2052	77000	−−
2053	78536	−352
2055	72644	−326
2054	81301	+18
2056	73784	+16
2057	69923	+26
2059	63773	+23
2058	74345	+9
2060	69329	+8
2061	44662	+504
2062	40005	+475
2063	38957	+470

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי
5 יור	127.4	−1.6

רמון

סדרה	שער	שינוי
7006	193.8	−0.2
7007	180.7	+0.1
7008	171.6	+0.1
7009	166.3	+0.2
7010	157.8	+0.1
7011	149.8	+0.7
7012	144.5	+0.7
7013	136.5	+0.1
7014	118.9	+1.6
7015	101.3	+0.1
7016	100.6	+0.1
7017	99.8	+0.1
7018	99.6	+0.1
7019	100	+0.1
7020	99.8	+0.1
7021	98.9	+0.1
7201	97.1	−0.5

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	13519	+57
6102	8127	−31
6103	7500	+7
6104	6725	+6
6105	6388	+6
6106	6204	+35
6107	5965	+31
6108	4278	+3
6109	4071	+3
6110	4020	+4
6111	3358	+37
6112	3262	+37
6113	2190	−10
6151	855.1	+6.9
6152	817.7	+6.5
6153	713.9	+5.9
6154	701.7	+5.8
6155	455.5	+15.6
6156	373.5	+8.4
6157	275	+0.3
6158	258.5	+0.3
6159	217.4	+0.2
6160	207.6	+0.3
6161	200.2	+0.1
6162	179.3	−1.2
6163	167.1	−4.6
6164	160.9	−4.5
6165	151.4	+0.1
6166	144.4	+1.3
6167	140.8	+1.3
6168	158.4	+1.2
6169	129.1	+0.1
6170	121	−1.9
6171	86.8	+0.1
6172	85.7	+0.1
6801	92.8	+0.5

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי
אל אום	1578	−−
אלביט	223	−−
אלונא	1238	−−
אלסינט	2491	−−
טאיטקס	1116	−10
תדר 84	107.2	−0.3
תדר 85	391	−−
הב היש	260.9	−1.6
דיס הש	187.6	−−
כור	156.7	−−
כלל	460	−−
מ"ב ד	179	−−
מ"ב מ	239.2	−−
מ"ב י	268	−−
דן	146.6	+0.8
סול בנ	175.8	−−
תיעוש	265.5	−1

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי
בל.ת.	149.9	−1.5
דיס הש	155.8	−−
כור	149.1	−−
כלל	183.6	+0.6
מב דיס	150.3	−0.1
משכ מ	150.9	+0.2
משכ מ	147.2	−−
משכ מ	142.2	−−
לאומי	144.3	−1.5

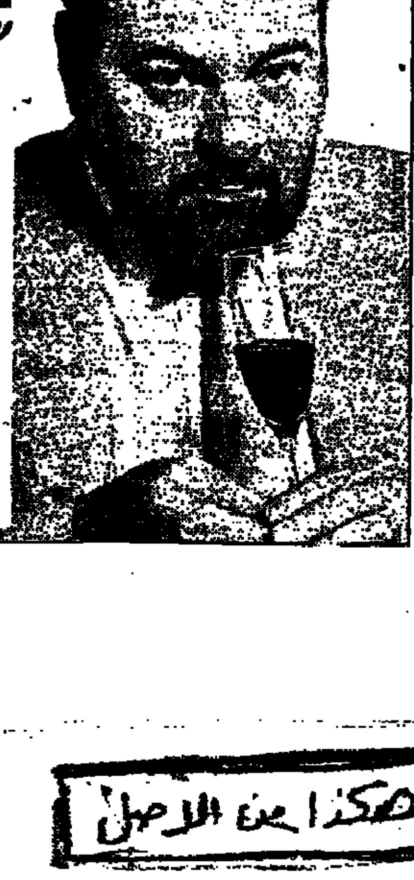

"בוא ללגום מקורס יין משובח"

מועדון היין בחסות דיינרס קלוב מזמין אותך להעמיק את ידיעותיך בנושא היין, בקורס מיוחד בן 6 פגישות. הקורס בהדרכתו של מנהל המועדון אפי וינסר וטובי האנולוגים בישראל מתקיים ב־3 הערים הגדולות. חלקה הראשון של כל פגישה מוקדש להרצאה תיאורטית; חלקה השני ללימוד דרך הטעימה, חידוד חוש הטעם, הריח והזכרון. מחיר הקורס – 285 ש"ח+מ.ע.מ.

הקורסים הבאים יפתחו בתאריכים אלה:

ת"א – 21.1.88, מלון דן, מדי יום ה', שעה 20.00, בהדרכת ישראל פלאם ויעקב נת.

ירושלים – 26.1.88, 2 קורסים:
1. מסעדת "משכנות שאננים", מדי יום ג', שעה 15.00, בהדרכת פרופ' יאיר מרגלית.
2. מלון קינג דיוויד, מדי יום ג', שעה 20.00, בהדרכת ישראל פלאם ויעקב נת.

חיפה – 20.1.88, מלון דן פנורמה, מדי יום ד', שעה 20.00, בהדרכת פרופ' יאיר מרגלית.

הרשמה טלפונית: 03-295858 / גב' מזל.

מועדון היין

בחסות דיינרס קלוב.

שערי המניות 12.1.88

שם הנייר	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
סהר ש	22790	תב	9	+2000	+9.6	+19
הספנות 0.1	1380		754	+30	+2.2	+1536
הספנות א 0.5	760	תב	500	−54	−6.6	−850
כללי לא בהסדר	15935	סו	117	+100	+0.6	+108
ט.י.ב. 0.5	7450		1427	+50	+0.7	+2164
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 88						
אי.די.בי רג 100.0	102230		241	−1000	−1	−171
אי.די.בי ב 100.0	103000		22	+800	+0.8	+18
אי.די.בי בכ א	619700			−900	−0.2	−1
איגוד 0.1	76500		27	−700	−0.9	−6
דיסקונט ב	130900		7	−2500	−1.9	−17
דיסקונט א	130581		22	−1519	−1	−30
דיסקונט שה ב	15190		2	−70	−0.5	−2
המזרחי ש	42200		116	−350	−0.8	−2417
המזרחי ב	42455		60	−135	−0.3	−60
הפועלים בכב	90006		0.9	−1		−9
הפועלים ש	69730		558	−270	−0.4	−1400
הפועלים ב	69500		50	−700	−1	−64
כללי א 1.0	170500		10			+10
כללי שה 7	8550	שע				
כלל 0.1	44480		1173			−1556
כללי שה 11	16500		112	−200	−1.2	−238
מרכנתיל וסחר 1.0	58980					+50
מרכנתיל וסחר 5.0	29950	שע				
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה ל 89						
אי.די.בי רג 100.0	125200		52	+300	+0.2	+620
אי.די.בי ב 100.0	124700		1	−3310	−2.7	−5
אי.די.בי בכ א	772000			−3570	−0.5	−1
איגוד 1 ש"ח	93100		10	+150	+0.2	+563
דיסקונט ב	159500		1	−2000	−1.2	−2
דיסקונט א	159810			+300	+0.2	+130
המזרחי ש	51500		30			+471
המזרחי ב	50500		2	−2000	−3.8	−2
הפועלים ש	85651		64	+751	+0.9	+754
הפועלים ב	86800		20	+2000	+2.4	+545
כללי א	217600		1			+1
בלל סחור	54010		228	+110	+0.2	+917
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	26530		10	−270	−1	−20
לאומשכ' ש	8124		20	−80	−1	−30
לאומשכ' ב	8413					−4
כרמל ש	5450		38	−110	−2	−38
כרמל שה 1	4380			+50	+1.2	+50
פת מכב ש	2200		721	+40	+1.9	+1004
משכן ב ש	3590		900	−20	−0.6	−426
עצמאות 0.1	18500		35	+500	+2.8	+46
מרב 1.0	7620		100	+220	+3	+168
טפחות מכב ש	25001	שע				
טפחות רג ש	21235		79	+400	+1.9	+23
טפחות שה 2	5540		180	+10	+0.2	+980
יעוד 1.0	2900		489	+45	+1.5	+465
יעוד 5.0	1855		182	+80	+4.5	+488
מוסדות מימון						
שלמן אופ	836		3377			−2302
השקלאות מכב א	326026	בו	8	+16000	+5.2	+24
השקלאות מכב ג	205000		2			−2
לאומי תעש' א ש	11900		44	+34	+0.3	+6
פתוח תעש' מכב	126505			+1570	+1.5	+7
פת תעש' בכ 3	460000		1	+2270	+0.5	+5
פת תעש' בכ 13	277438	שע				
פת תעש' בכ 133	271438		10			−5
פת תעש' בכ ד	279000			+6007	+2.2	+8
פת תעש' בכ דר	65036	שע				
מרכז קבלנים 5.0	949		676			−426
תיירות בכ	221000			+2138	+1	+8
כלל ליסינג 0.1א	25600		10			−31
כלל ליסינג 0.5ב	23500		35			+27
ביטוח						
איילון	113		10000	−3	−2.6	−17260
אררט	157		1818			−1818
אררט 0.1	1592		90	−50	−3.1	−1095
אררט א 0.5	1096		32	+15	+1.4	+1468
בטוח משנה 0.1	315		1300			
בטוח משנה 0.5	200		5000	−5	−1.7	−5000
מנוה אופ	228	שע				
מנוה הש	185.5		2500	−1	−0.9	−2500
הדר 1.0	155		402			−402
הדר 5.0	115		9178	−3	−2.6	−5850
הדר אופ סד 2	140		1200	−8	−5.4	−20210
הפניקס 0.1	716		1000	−18	−2.5	−2492
הפניקס 0.5	600		643	+10	+1.7	+460
המסנה־הדאל 1.0	5099		50			−5
המסנה־הדאל 5.0	4270			+70	+1.7	+970
מנורה 1.0	1400		172			−84
מנורה 5.0	1000					
סהר 1.0 ג	371		4000			−464
סקורופ 0.1	1010		1000	−10	−1	−1575
צור ש	272		1800			
ציון השקעות 1.0	[illegible]	שע				
ציון השקעות 5.0	1100		389	+9		+234
מסחר						
אינטר גאגא 1 ש	829		767			−834
אינטר גאגא 5 ש	604		4366	+10	+1.7	+4156
כאזר עזרא 1.0	824		3274	+32	+4	+7229
כאזר עזרא אופ	395		150	+31	+8.5	+150
כלל אופ 4	362		14550	+4	+1.1	+28650
כלל אגח 2	155		6800	+1	+0.7	+49900
קריסטל 1.0	871		750	+25	+3	+5417
רבק 0.1	17080	בו	3.5	−1		−2.8
רבק 0.5	16000	שע				
שופרסל א 2.0	10800		279			+486
שופרסל אופ	5189		274	+50	+1	+184
שופרסל אגח	107.5		42027			+26073
שירותים						
אמנוא	350		2675	−11	−3.1	−10851
ספנות הספקה 0.1	722	תב	689	+60	+9.1	+1622
ספנות הספקה 0.5	261	תב	6664	+17	+7	+4096
קרור 0.1	888		986			−325
קרור 1.0	232		7180			+900
מגור שיכוה 0.1	1670					
מגור שיכוה 0.5	1045		2496			+662
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0	2641	תב	79.5	+240	+10	+55.5
גלי זהר 5.0	1825	תב	68	+166	+10	+60
מלונות דן 1.0	1790		100	+70	+4.1	+524
מלונות דן 5.0	1490		386	+20	+1.4	+500
חוף האלמוג 1.0	7701	שע				
מלונות הירדן	2850		100			+100
0221010	298	תב	223475	−62	−17.2	−403765
מחשבים ושירותי מחשבים						
תה.ל.ג 1.0	235		4251	−6	−2.5	−7759
תה.ל.ג אופ	95		2500	−6	−5.9	−6656
תה.ל.ג אג"ח	100		11150	−2	−2	−16150
יענא 1.0	6040		27			−1
מ.ל.ל. 1.0	11000	שע				
מ.ל.ל. 5.0	2436		86	+50	+2.1	+88
ניקוב מחשבים 1	1045		311			
ניקוב מחש' 5	364		2164	−5	−1.4	−1652
ניקוב אופ סד 2	840		1290			+252
תים מחשבים 1.0	690		2250	−8	−1.2	−4080
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזורים אופ	665		1490	+5	+0.8	+960
אזורים אגח	139		1000	−2	−1.4	−2000
אילן 1.0	188.5		7068	+5	+0.8	+2757
אל־רוב 1.0	339	תב	780	+19	+5.9	+6444
אפריקה 0.1	41300		50			−17
אפריקה אופ	20900		30	+700	+3.5	+45
ארזים	5600		211			−34
אירלון 0.1	2480		68			+132
אירלון 0.5	1991		650			−800
בנבנין 1.0	2938		14	−100	−3.3	−14
בנבנין 5.0	2800			+40	+1.8	+200
דנקנר 1.0	5850		171			+29
דרור 0.1	185		4087			−1117
דרור 0.5	151.5		1460			−1586
המסלול 1.0	747	בו	480	−60	−7.4	−984
המסלול 5.0	355	בו	1010	−40	−10.1	−2828
חל.ב. 0.1	−		−	הפסקת	מסחר	−
חל.ב. 0.5	−		−	הפסקת	מסחר	−
חברה לירושלים	295		11080			−2570
ירושלים אופ	99		15110	+2	+2.1	+5950
גבים 0.1	3963		187	+60	+1.5	+509
גבים 0.5	3350		21	+20	+0.6	+21
ישפרו 0.1	3360		284			−240
ישראלום 1.0	1144		585			+435
ישפים 10.0	18930		158	−250	−1.3	−146
כנף פיתוח 1.0	8012		78	−300	−3.6	−98
לנזיר 1.0	6500		1160			−479
לנזיר 5.0	2300		417			−85
מ.ת.נ. 1.0	320		10934			−2684
מ.ת.נ. אופ 2	192		11000	+28	+17.1	+9700
מ.ת.נ. אגח	112		54620			−19620
מגורי בניה 1.0	547		500	−7	−1.3	−2191
מישכל 5.0	175		10219			
מישכל אופ	170		7303	+6	+3.7	+8217
מנרב 5.0	1609		1202			−824
מגילו 1.0	1817		1200			−60
לוינשטין 1.0	420	בו	1543	+20	+5	+8047
לוינשטין 5.0	177.5		14493	−5	−0.3	−7782
ליפשיץ 1.0	358		4453			
ליפשיץ 5.0	195.5		18757			+9316
ליפשיץ אופ 1	121.5		14563			−13374
ליפשיץ אגח	99		6625			+24375
נאות אביב 0.5	3410		105	+61	+1.8	+225
נכסי אזורים	322		4063	−3	−0.9	−4063
סוד החזקות 1.0	698					−100
סוף 1.0	1200		356	−14	−1.2	−356
עמר תלע סד 1 ש	−		−	הפסקת	מסחר	−
קיסריה 0.1	3557		229			−129
קיסריה 0.5	1551		493			+801
רוטבין 1.0	350		3480	−4	−1.1	−3326
רוטבין 5.0	184		7386	−4	−2.1	−7216
רוטבין אופ	900		555	−6	+0.7	+255
רוטבין אג"ח	125.5		3330	−5	−1.2	−3330
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2415		538	−60	−3.2	−358
מטעי הדר 0.5	2350	שע				
מהדרין 0.1	6235		605	+100	+1.6	+807
מהדרין אופ	3470		17	+60	+1.8	+17
נכסי הדרים 1.0	1604		1177			−397
פריאור 0.5	2210		990	+39	+1.8	+792
מזון וטבק						
דובק מב ש	3295		764	+80	+2.5	+989
דובק מב ב	3260		436	−100	−3	−436
תלכל 1.0	385		515	−5	−1.3	−815
תלכל 5.0	334			+4	+1.2	+455
תלכל אגח	103.5		10000	−3	−2.8	−50000
טמפו בירה 1.0	38602		25	+888	+3	+50
טמפו בירה 5.0	24853		28	+1183	+5	+131
יצור 1.0	1020			+20	+2	+310
יצור א 5.0	628	שע				
יצור אופ 2	321		626	+5	+1.6	+1726
פן 1.0	440		691	+5	+1.2	+1959
פן 5.0	388	תב	2477	−34	−9.9	−1158
סנפרוסט 1.0	15500		7	−99	−0.6	−7
עסיס ב 0.5	330		1430			
אבגל שקל 1	2520		180	+11	+0.5	+30
קפן מכב א	1500		634	−50	−3.2	−452
טכסטיל והלבשה						
אונר סר 1 ש	489		763			−1377
אונר אופ	305		1000			
אונר אגח	109.5	שע				
אופים 1.0	516		13	−5	−1	−13
אופנת כתן 1.0	340		1422	−9	−2.6	−1422
אופנת כתן 5.0	246		1000			−1000
אים א	315		1800	−13	−4	−1550
ארגמן רג ש	10550		67	−450	−4.1	−92
דלתא־גליל 1.0	1470		948	+20	+1.4	+1126
דלתא־גליל א 3.0	1140		1000	+10	+0.9	+400
סטרית מאור 1	1680	שע				
סטרית מאור 5	751	שע				
ויטלגו 1.0	314	תב	3300	+20	+6.8	+9398
ויטלגו 5.0	237		700			−900
זרחין 1.0	5110	בו	237	+50	+1	+215
טריקות 1.0	1865		106	+30	+1.6	+106
טריקות 5.0	1518		695			+450
טריקות אופ	655		560	−45	−6.4	−560
טופר	175		700	−6	−3.3	−1408
טופר אופ	96		500	+5	+3.2	+2330
לודזיה 0.1	835					
לודזיה 0.4	572		380	+8	+1.4	+282
ליבנת 1.0	207		5602	+4	+2	+12569
עית 1.0	370		1115	+5	+1.4	+1113
עית 5.0	191.5		2000	+5	+2.7	+2778
עית אופ	155.5	שע				
עית אגח	117		1136	+3	+2.6	+1136
עסק פרימה 1 ש	220		4730			−345
עסק אופ	111		7980	+2	+1.8	+2854
פולגת א	969		3800	−45	−4.4	−5300
פלימן א 0.5	9849			−31	−0.3	−50
פרפור	1075		2365	+30	+2.9	+3855
גיבור סברינה	7700	תב	387	+590	+8.4	+291
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	7800		86	+100	+1.5	+38
אורדן 0.5	5800		75			
אלומית 1.0	6650	שע				
אלומית 5.0	4970	שע				
כבלים ש	344		2586	+4	+1.2	+453
כבלים אופ	88		19475	+3	+3.5	+46568
כבלים אג"ח	97.5		85500			−14730
כבלים אגח	96		35000	−5	−1.5	−27432
התוכף 1.0	640	תב	1296	+46	+7.7	+3379
התוכף 5.0	326		600			−600
התוכף אופ	2900		21			−21
ויקה 1.0	2753	שע				
ויקה 5.0	1451					
קופסאות פז 5.0	3480	בו	59	+50	+1.5	+766
כללי צין 1.0	2300		325	−50	−2.1	−675
כללי צין 5.0	1233		580			+1453
קרנבי 1.0	222		795			−793
קרנבי 5.0	132	תב	5053	+5	+6.2	+14479
מתכת 0.1	87400	תב	42	+8400	+10	+465
מתכת 0.5	13000		15	−600	−4.4	−87
מפר קלט 1.0	2000		2000	+60	+5	+3666
כנגג 0.1	717		24	−7	−1	−24
קינג	409		250	+8	+2	+625
קליל 1.0	2600	שע	1091	+80	+3.1	+1769
קליל 5.0	2129		1684			
קליל אופ	1075		1288	+25	+2.4	+2210
קליל אגח	121		5800	+5	+0.4	+16500
שלדות 5.0	6228		144	+90	+1.5	+274
תעשיות לכיש 1.0	750		401	−8	−1.1	−261
תעשיות לכיש 5.0	450	בו	1904	+24	+5.6	+2107
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	262500		22			−17
אלקו 0.1	9499		58	+191	+2.1	+53
אלקו 0.25 ש	4616		257	+100	+2.2	+417
אלקו 0.25 ב	4521	בו	115	+70	+1.6	+213
אלקטרה 0.1	1870		760	+25	+1.4	+1334
אלקטרה א 0.5	1401		324	+21	+1.5	+504
אמת 5	995		500	+15	+1.5	+640
אמת 3	140.5		3800			−2700
אריה 1.0	15250		76	−100	−0.7	−42
כלל תעש אלק'	2850		642			+1480
כבל אלקטרוניקה	501		2552	+11	+2.2	+5224
כלל אלק' אופ	96.5		13370			−17796
ספקטרוניקס 1.0	1205		4760	+5	+0.4	+5602
ספקטרוניקס 5.0	1000		4128			−4007
פיברונור 1.0	451		1685	+5	+0.7	+2183
פיברונור 5.0	400		500	−4	−1	−500
ציקלון 1.0	2475		295	+114	+4.8	+410
ציקלון 5.0	1580		2064	+60	+4.6	+2820
קנטרון אלק' 1	3880	תב	44	−431	−10	−44
קנטרון אלק' 5	2767	שע				
ת.א.ת. 1.0	1122		200	+65	+5	+446
ת.א.ת. 5.0	481		5423	−15	−3	−6991
תדיראן	846		2060	−8	−0.9	−5711
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1	189.5		22895	+3	+1.6	+25097
א.ב. אופ	650		300			−300
א.ב. אגח	131.5		4000	+5	+0.4	+51300
אקרשטיין 1.0	513		4645			+1860
אקרשטיין 5.0	340		4975	−3	−0.9	−5475
אקרשטיין אופ	458	בו	320	−12	−2.6	−680
אקרשטיין אגח	125.5		29737	+1	+0.8	+98100
אבן בלוס	153.5		8800	+5	+4.3	+15707
בלוס אופ	76		3300			
מגדל השק בתעש	575		1462			+5288
מזאיקה ולמבן 1	21668	שע				
מזאיקה ולמבן 5	16747		2	−252	−1.5	−4
נגב קרמיקה	444		1669	+4	+0.9	+2411
נגב קרמיקה אופ	258		2230			−1580
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	1590		2285	−10	−0.6	−1422
אליאנס ב	1575	תב	119	−175	−10	−119
גל תעשיות 1.0	364	תב	669	−22	−5.7	−515
גל תעשיות 5.0	270					
גל אופ	105		6500	−3	−2.8	−10400
גל אגח	99		5000	+2	+2.1	+5000
דשנים 0.1	4818	תב	326	+438	+10	+476
דשנים 0.5	1700		874			−1850
חיפה כמי' 10.0	860		3166			+383
ליפסקי 1.0	2370					
מקסימה 1.0	808	שע				
מקסימה 5.0	590	שע				
סנן 1.0	22735		21	+500	+2.5	+7
סנן 5.0	19400		22	+800	+4.3	+22
פריקלאס	567		2040	+7	+1.3	+1407
פריקלאס אופ	156		3400			+4125
קים כימיקל 1.0	5000		70	+70	+1.4	+110
קים אופ	2780		340			−290
קים אגח	111		16837			
ת.א.י. 5.0	4665		104	+5	+0.1	+113
פרוטארום 10.0	59950	תב	92	+2900	+5.1	+175
עץ, נייר ודפוס						
כתר	185		2700	+6	+3.4	+2700
דפוון 1.0	6838	שע				
דפוון 5.0	4210	תב	70	+250	+6.3	+42
ת.ג.ב. 1.0	10500		72			
יפה 1.0	1755		500	−45	−2.5	−555
לבידי אשקלון 1	805		1200			−27
פלס ב 0.5	32800	תב	12	+1800	+5.8	+39
קרגל	892		8942	−15	−1.7	−11188
קרגל אופ	585		1845			+465
רים 0.1	568		1449			−2173
רים 0.4	220		1951	+7	+3.3	+13359
תעל ב 0.2	18750	שע				
תעשיות שונות						
אזרץ 1.0	331		6645			
אזרץ 5.0	136.5		4000	+1	+0.7	+4565
חמיפה יוד	2760	שע				
הגמלק 1.0	1397		200	+27	+2	+200
הגמלק 5.0	1207		170			−170
השקעות בתעשיה						
כור בכ ש	6840		658	+70	+1	+596
תעשיות אופ	165		7571			+26079
תעשיות אגח	111		40060	+1	+0.9	+25800
חברות השקעה						
אפיק ש	6280	שע				
אי.די.בי. אופ	3480		186			+99
אי.די.בי. אג"ח	101.5		156555	+1	+1	+291355
אלבר ש	1180		470			+30
בזלת 1.0	1074		19	−1	−0.1	−19
בזלת אופ	770		8			−8
בזלת אגח	105.5					−5000
הבנאי 1.0	455		1137	+5	+1.1	+674
הבנאי 5.0	384		250	+1	+0.3	+75
חברה לישראל 5.0	3800		3282	+60	+1.6	+4634
חלפסן 0.1	116000	שע				
חלפסן 1.0 ש	23800		61	−100	−0.4	−61
אמבא א 0.5	21850		36			−36
מפעלים השק ש	747		4454			−1954
דיסקונט השק אופ	960		4039	+10	+1.1	+2661
דיסקונט השק אגח	107.5		20000			−18488
מזרחי השק ש	30905		28			−4
כור השקעות 1.0	13100					
חירן 1.0	2002		670			+353
חירן 5.0	817		405			−205
יצוא ש	12700	שע				
ירדן א 0.1	1340		112	+44	+3.4	+112
כלל 50.0	1100		791	−20	−1.8	−1394
מגור 0.1	430		367			+133
מגור א 0.5	412			−14	−3.3	−1750
מגור אופ	168		870	−1	−0.6	−1170
מגור אגח 1	120		2800	−2	−1.6	−4500
פז השק ש	2560		540			−160
פמה א 0.1	7536		358	−200	−2.6	−396
פמה 0.5	5132	תב	1032	−400	−7.2	−3334
פריון ב 2.5	13948		400			−334
קרדן 1.0	125	תב	39228	+10	+8.7	+61806
קרדן 5.0	79		18625	+2	+2.6	+6784
קרדן אופ	56.5		19691	+3	+5.6	+91697
קרדן אגח	106		880	+2	+1.9	+20651
נסחרות במט"ח						
נוית ב	262	קב		+12	+4.8	+11920

רשימה מקבילה

שם הנייר	השער אתמול		המחזור ש"ח ע.נ.	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע.נ.
מסחר שרותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0	1164	בב		−61	−5	−701
יסקל	230		1909	+2	+0.9	+3753
קונסורטיום 0.1	−		−	הפסקת	מסחר	−
קונסורטיום 0.5	−		−	הפסקת	מסחר	−
קונסורטיום אופ	−		−	הפסקת	מסחר	−
קופל 1.0	697			+17	+2.5	+708
תבל	248		2408			−1377
גבי הדר	136.5		11560			+2215
גבי הדר אופ 1	99		4907	+2	+2.1	+2213
המניה הישראלית	67.5		3000	−5	−2.2	−9070
כנס סד 1 ש	2300					
איטות מחשבים	472		1250	−10	−2.1	−2173
רמה מיכון 1.0	4848		333	+125	+2.6	+308
0117317	1386	תב	964	+380	+37.8	+3670
כלל מחשבים 1.0	5650	בו	28	+100	+1.8	+87
משוב מחשבים 1.0	286		547			−547
רקפ	451		3448	+8	+1.8	+4250
נדל"ן בינוי חקלאות						
אורן 1.0	−		−	הפסקת	מסחר	−
אורן 5.0	−		−	הפסקת	מסחר	−
אמנונים 1.0	655		356	+20	+3.2	+530
בן־יקר גת 1.0	3240		112	+5	+0.2	+153
רדוקר 1.0	−		−	הפסקת	מסחר	−
רדוקר 5.0	−		−	הפסקת	מסחר	−
שגיר 3.0	1900		1466	−19	−1	−1377
רסקו מכב'	2144		200			
רסקו רג	1612		325			
שנור 5.0	1000		823			−81
שנור אופ	277	קב		+50	+22	+7251
אטנוס	1850		480	+31	+1.7	+1534
מלדפוס 1.0	1299		35	−11	−8.8	−22
מלדפוס 5.0	710	תב	43	−60	−7.8	−343
תעשייה						
מים גליק	−		−	הפסקת	מסחר	−
מקס 0.1	3516		170			−215
מקס 0.5	1650		170	+52	+3.3	+294
תעש הנחון 1.0	2130		144	−20	−0.9	−144
אוקטגון 5.0	1070	בו	38	−48	−5.6	−26
מודגן 1.0	660		175			−235
משאבות פלע	120		1000	+2	+1.7	+1800
מתכת מרום 1.0	94		16948	+3	+3.3	+53340
מתכת מרום אופ	36		13625	+1	+2.9	+24732
אלקול	90		14000			
אלקול אופ 2	32		5800			+4
בי־טן 1.0	2674	בו	476	+26	+1	+1089
בי־טן 5.0	1800	תב	2155	+140	+8.4	+3585
פרוטאכסטם 1.0	5480					
פרוטאכסטם 5.0	1996		100	−2	−0.1	−120
מ.ל.ג. 1.0	1065		98	+26	+2.5	+102
מ.ל.ג. 5.0	685	שע				
אלרן־טק	195		2937			−757
דקסטר 1.0	2390		75	−70	−2.9	−65
נקו'־כימיקל 1.0	3800	שע	40	−211	−5.5	−40
ת.ג.ל. 1.0	3021	בו		−159	−5	−66
ת.ג.ל. 5.0	2390					−52
תוד א 5.0	6570		64			
אורדע פריטז	780		1050	−1	−0.1	−1524
סקנדיה 1.0	3341		55	−20	−0.6	−55
טלן	486		3190			−985
פז זן	399		580	+15	+3.9	+5240
מאגרי טכנולוגיה	149		4366			
השקעה						
אינקבה 0.1	52		31021	+5	+5.1	+89173
איתם	300		4262	+12	+4.2	+4983
איתם אופ	104		1500	+5	+4.5	+1500
אמישר בכ'	960	תב	1939	+82	+9.3	+2389
אפיק 1.0	473		8390	−20	−4.1	−6358
אפיק 5.0	280		17449			+16751
בנין ב' 5.0	12800		205	+42	+0.3	+5.2
ישום החזקות	132		3500	−5	−1.1	−4121
ישום אגח־אופ	182		10000			+7000
לנדיק 0.1	1303		421			+53
לנדיק 0.5	360		931			−309
עד השק ב 0.1	2027		40	+20	+1	+129
עד השק 3 0.5	1300		888	−62	−4.6	−456
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	2210		175			
דלק נפט 5	1295		963	−13	−1	−837
דלק חיפ' אופ 2	380		4470	−24	−5.9	−4384
פז חיפושי נפט	19470		56			−45
יו.אגל 5.0	380		10944	+10	+2.7	+4818
יו.אגל אופ	101		21139	+5	+8.5	+31544
מ.ג.ג. 1.0	4500	תב	105	+224	+5.2	+409
מ.ג.ג. 5.0	1930		361			−91
מרואל ב 0.5	6490	תב	61	+590	+10	+156
נפטא ש	474		6580			+2560

שף נאמנות

בטוחה כלל

ניהול תיקי השקעות, ניהול קרנות נאמנות וניהול קופות גמל.

משתנים

שם נייר ערך	מחיר נקוב	שער קובע נקודות	שער מרב. נקודות	שינוי יומי %	מס' עסק'
בנק בינלאומי 05	2848	6771	6907	−0.99	13
הפנה ש	35227	238	230	843	7
כלל סחר	20197	443	445	−0.23	13
שופרסל ב 10.0	291	9254	9277	0.75	5
דלק ב ש	5348	2248	2231	0.76	13
אפריקה 1.0	117	33367	33098	0.5	4
אמרים 1.0	4922	964	964	0.21	7
נכסים ובנין	2759	2642	2642	1.36	8
הכשרת הישוב	144	64469	64821	1	6
כלל מלן	3862	795	795		2
עלית	798	13328	13561	1.75	7
פלגת ב 4	3195	672	669	0.45	2
קופסאות פז 1.0	672	3858	3889	0.76	5
אלרון 3.0	125	211010	211010		14
מגע ש	1299	7898	7918	1	9
ים המלח	3989	2582	2598		11
מכתשים 10.0	9822	844	844		7
מעלי גדר 10.0	41	289876	289876		10
מרכזיה ב 0.1	600	14025	14131	−0.75	5
כלל תעש' 1.0	128192	227	230	−0.44	16
אי.די.בי שוות 2.0	544	6881	6847	0.5	2
אלגן ש	3355	879	893	0.46	3
חברה לישראל 1.0	3867	4271	4314	−1	13
דיסקונט השק ש	23175	2015	2018	2.75	34
כלל 10.0	8916	1199	1196	0.25	10

שערים בין־בנקאיים

אתמול, בצהריים, 12.1.1988 באירופה

מכירה מידית (ספוט)

$. ארצות הברית	1.8175/1.8185	ל"ו שטרלינג
מרקים גרמניים	1.6370/1.6380	ל־1$ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	1.8395/1.8405	"
פרנקים שווייצריים	1.3380/1.3390	"
פרנקים בלגיים	34.2350/34.2500	"
פרנקים צרפתיים	5.5240/5.5270	"
לירטות איטלקיות	1202.80/1203.80	"
ינים יפאניים	127.90/128.00	"
$ ארצות הברית	1.3497/1.3502	לשט"ר

שער הזהב $ ארה"ב 482.05 אונקיה

מכירה מאוחרת (פורוארד)

	$/ל"ש	פר"ש/$	מרק/$
ח' 1	1.8149/1.8160	1.3315/1.3330	1.6313/1.6325
ח' 3	1.8101/1.8115	1.3222/1.3237	1.6209/1.6222
ח' 6	1.8021/1.8036	1.3083/1.3105	1.6051/1.6066

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

هكذا في الأصل

מכתבים למערכת הארץ

הצעה לציוני בארה"ב

מספר הצעות לי לאותו יהודי "ציוני" אמריקאי, אשר ב"מבט השבוע" פלש לסלון ביתי בערב שבת כאשר הוא מלין כי הוא נאלץ לסגור את הטלוויזיה בביתו (הי מפואר בפרבר העיר הגדולה בארה"ב, במרחק בטוח מרובע הכושים הקרוב), כדי שתמונות זוועה של חיילים יהודים פוגעים בילדים פלשתינאיים חסרי אונים לא ישחיתו את ילדיו.

אולי יסביר לבית התמימים כי גם חיילים יהודים אינם יכולים להשיב לתוקפיהם ביידוי אבנים. וכאשר בנו בטוחו (בגיל גיוס) ימלמל מדוע לעזאזל הם אינם מסתלקים מהמקומות המחורבנים הללו, יפתח מפה, יצביע על עזה תל אביב וישאל אותו: "ומה כאשר משליכים אבנים בעיר העתיקה בירושלים? ומה ביפו? האם מכל אלה נסתלק?"

לא אציע לאותו יהודי, כי ישלח את ילדיו לשרת בצה"ל. חס וחלילה הם ישליכו עליהם אבנים.

זאב סבר
תל אביב

"מגעים": הצלחה חלוצית להומוסקסואלים

בכתבה על ההומוסקסואליות בישראל (מוסף "הארץ", 1.1) נכתב כי "עורך 'מגעים' מבטל בבוז את מפעלותיהם של הגורמים האחרים, המטפלים בבעיות ההומוסקסואלים", אולם אין הדבר נכון. עיתון "מגעים" תומך בכל פעולה ומברך על כל התארגנות המקדמת את האינטרסים של ההומוסקסואלים בישראל. "מגעים" נמצא בקשר מתמיד עם "האגודה לשמירת זכויות הפרט" ועם הגופים האחרים הקשורים בעניין.

אמנם עיתון "מגעים" אינו הדבר היחיד שנעשה בשנים האחרונות, אך אין ספק שעצם הופעתו והצלחתו הן אירוע חלוצי ויוצא דופן. אין בכוונתנו לבטל את פעולתם של הגופים ההגרתיים למיניהם. אך לא ניתן להשוותם לעיתון הנקרא על־ידי אלפי אנשים, מתוכם כאלף מנויים.

דורון שחם
עורך "מגעים"
תל אביב

מי מלמד את מגילת העצמאות

הגילויים הראשונים של ה' התעניינות המחודשת במגילת ה' עצמאות כבר גרמו להתגברות הדיון הציבורי בה, בתכניה ובמשמעויותיה האקטואליות.

מאמרו של עדי אופיר "הטקסט הנקרא ביותר השנה" ("הארץ", 30.12) הוא חלק מדיון זה. לנטייה להמעיט בערכה של המגילה (בני מוקים נסיבתיים, כמותיים ואחרים) יש שותפים מגוונים, גם אם בעלי השקפות מנוגדות בתכלית.

עדי אופיר בונה כיוון מחשבה שלם על יסוד קביעתו כי "במשרד החינוך מופקדת על לימוד המגילה לא היחידה להוראת ההיסטוריה של עם ישראל אלא היחידה לחינוך לדמוקרטיה". אלא שבמציאות מר פקדות על כך רוב היחידות הפרגר גיות של המשרד (הגיל הרך, האגף לתכניות לימודים, המרכזים הפרגר גיים, אגף הנוער, המחלקה להשתלמות עובדי הוראה, האגף לחינוך מבוגרים, וכמו גם היחידה לחינוך לדמוקרטיה). הקמתה של זו שיבשה כנראה את סדרי בראשית, שבהם נועד לממסד תפקיד ותרמית ברורים וקבועים, ולפיכך יש לבטלה כ"אותה זרוע של הממסד שצמחה כתגובת עוית לכהניזם".

ומכאן — שרשרת שלמה של קביעות, שבסיסן אינו מפוקפק, אלא פשוט אינו קיים: ש"מורי הדור" (עינות הולול, מרועה) אינם מעוניינים בהקשר היסטורי; שאת עיקר מעייניהם "יקדישו כוראי" לפסקה יחידה שבמגילה: "ואולי יתנו דעתם"; "וידוע כמוכן"; ו"אני מגיד" וגו' גר'.

יצחק שמירא
ראש לשכת החינוך
משרד החינוך והתרבות

רק"ח, אש"ף והשביתה הערבית

ב"הארץ" (8.1) פורסם בשם תת־אלוף (מיל.) עמוס גלבוע (יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים) "שרק"ח ואש"ף שיתפו פעולה ביחס לשביתה", ולאחר מכן "שההחלטה על שביתת הערבים בישראל התקבלה בצמרת רק"ח ברוב של 4 מול 3".

על השביתה דנו בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, שבו 41 חברים, וכולם, פה אחד, צידדו בשביתה. אבל לא בהנהגת מק"י הוליטו על שביתה: עליה הוחלט כידוע פה אחד בכנס של נציגי האוכלוסיה הערבית בישראל, שכונס על־ידי ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות. יומיים לפני כן התכנסה לשכת המזכירות של חד"ש, והיא החליטה פה אחד להמליץ בפני חבריה בוועד ראשי הרשויות המקומיות לפעול לקיום השביתה.

אין זאת אלא שעמוס גלבוע וחבריו לא הצליחו באיומים להרתיע את האוכלוסיה הערבית מקיום השביתה, ואיכזבו את בעל־הבית שלהם.

עוזי בורשטיין
דובר חד"ש
תל אביב

לזכויות האדם והגנת הדייר

"הארץ" מרבה לפרסם כתבות נרחבות על פגיעה בזכויות האדם (לרוב לאו דווקא מבני עמנו), הן זכויות אישיות־מוסריות והן כלכליות־כספיות. בניגוד לצה"ל, אין כל איסור לפגיעה בזכות האזרח הוותיק בארץ ליהנות מפירות הונו, זכות בסיסית ומוכרת בכל העולם כולו, ורק בישראל נשללת מבניה הראשונים על־ידי חוק הגנת הדייר.

אפשר היה לצפות שתיוקר לעומק השערוריה הכלכלית הקשורה בהמשך חוק־שוד זה, אשר עצם קיומו הוא תוצאה של שיקול אלקטוראלי מצד "נבחרי העם", המעדיפים את ענייניהם האישיים או המפלגתיים על כל צדק כלכלי טהור.

כבעל נכס המוערך בסך 180,000 ש"ח (מאה ושמונים אלף שקל!) אני זוכה לדמי שכירות של 315 שקל בחודש, כלומר פחות מחצי שקל למטר רבוע. נכס כזה, בבעלות ממשלתית, גובה מחמישה עד שבעה דולר בחודש. בעל העסק השוכר מעולם לא שילם דמי מפתח.

שמואל הירש
יקנעם

איך צדק אורוול

שירות גדול עשה "הארץ" בפרסום הראיון עם גב' שרית גרינברג. לאור כל ההכרזות שלה — היא רוצה ברב לאו, העיר חשובה לה יותר מזכויות הנשים, לפעמים צריך ללכת לפי הכתבת הסיעה, מתברר שוב שלא חשוב מה עושים אלא חשובה הנוסחה אוה"ב, הפלפולים, ואם אפשר למצוא ולצטט עוד איזה פסוק מתאים להזדמנות — הרי נשמע מנגינה משמים.

באותו קו שיבוא אורוול ש"המלחמה היא שלום, השקר הוא אמת וכו'". כלומר, אין חדש תחת השמש.

א.גובס
תל אביב

יציאה לציד

צריך לפנות אל שר הביטחון ולבקש ממנו שישים קץ מייד להרג בני אדם בלתי חמושים, מהם נשים וילדים, על ידי כוחות הביטחון בשטחים. זכותם של החיילים היא להגן על חייהם, אולם הטענה שההרג נגרם מתוך הגנה עצמית אינה עומדת בפני הביקורת, והטענה שהוא נגרם על ידי חיילים שפעלו על פי נהלים והוראות רק מדגישה את אחריותם של אלה שקבעו את הנהלים וההוראות הללו.

כל מה שנדרש כדי למנוע את ההרג הוא, ששר־הביטחון יתן את ההוראות המתאימות. על פי תיאורי העובדות אנחנו רואים למכביר כי החיילים מסתובבים בתוך האוכלוסיה העוינת כשהם ללא כובעי פלדה על ראשם, ללא מגיני־פנים, ללא אפודי מגן. אנחנו יודעים היטב שהצבא לא שולח את חייליו כך כשנשקפת סכנה לחייהם. כמו כן, הם מסתובבים בחוליות קטנות, ברגל, מצוידים בתחמושת חיה. כך יוצאים לא למלחמה אלא לציד. בידו של שר־הביטחון לשנות כל זאת, ולתת הוראה חד־משמעית להתגונן מאבנים ובקבוקי תבערה, בכדורי גומי, או באמצעים אחרים המדויקים יותר ומכאיבים יותר מאבנים — אך אינם הורגים נפש.

ד"ר אלכסנדר גבר
תל־אביב

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 13.1

תיאטרון הבימה:
ערב שירי תיאטרון: 17.30, 20.30
נהג צירנית: 17.00, 20.30
השורה: 11.00, 19.00
אנשים קשים — ת' ירושלים: 20.30

התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים — בקאמרי: 15.30, 20.00
חבלי משיח — אודיטוריום — הבימה: 17.30, 20.30

לשירותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

"פידליו"
אופרה מאת בטהובן בביצוע מלא
בביצוע האופרה העירונית של קלן
נמכרו כל הכרטיסים לתאריך 1.2.88
לבקשת הקהל
הופעה מיוחדת נוספת
תל אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום ה' 4 בפברואר 1988, בשעה 20:30

כרטיסים, בקופת התזמורת (היכל התרבות) בכל יום בשעות 10-13; 17-19. בימי ו' 10-13 בלבד. ובסוכנות "קסטל" אבן גבירול 153, טל. (03) 444725.
בירושלים, בסוכנות "בימות", רח' שמאי 8, בימים א-ה בשעות 9-13; 16-19. בימי ו' 9-13 בלבד.
בחיפה, במשרד התזמורת, בית הקרנות, הרצל 16, בימים א' ב' ד' ה' בשעות 10-13; בימי ג' 16-18. בימי ו' 10-12 בלבד.
הנחה למנויי התזמורת לפי תלוש מס' 102

קבלת מודעות
מ־08.00 עד 21.00
אשראי מיוחד!!!
החיוב ב־2 למרץ 1988
טלפון: 03-734555, 03-738707

הארץ ממליץ

מלאכים בשמי ברלין (ת"א) — שני מלאכים מכבלים עוקבים אחר מחשבותיהם של תושבי ברלין, ומתגעגעים לחיים כבני אדם. סרטו של וים ונדרס ("פריז טקסס").

תקווה ותהילה (ת"א, חיפה) — מלחמת העולם השניה מוצגת כהרפתקה דרך עיני ילד לונדוני. סרט אוטוביוגרפי של ג'ון בורמן ("גברים במלכודת", "יער האיזמרגד").

ילדה גדולה ועוכרים (ת"א) — במוזיאון, שני סרטים קצרים של נדירית גרנדן ואיילת מנחמי עוסקים בגיל ההתבגרות מזוויות שונות.

הקיסר האחרון (ת"א, חיפה, ירושלים) — סיפור חייו של הקיסר הסיני האחרון משמש לבימאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י ("הקונפורמיסט", "הטנגו האחרון בפאריס") כהזדמנות לעסוק בנושא האפשרות לשנות ולהשתנות.

ממטבח (ת"א) — קומדיה ישנונית וכיבה על אוכל איכותי ובישול איכותי, ועל אמנות בכלל.

מגדל הרבוריים (ת"א, ירושלים) — יותר בגיל העמידה נוטש את משפחתו ויוצא עם הבוחרת שלו למסע מצפון יוון לדרומה. סרט עצוב של אנגלופולוס ("מסע השחקנים", "מסע לקיתירה").

המשפחה (ת"א) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", פאסיונה ("אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדאן.

שמעתי את בנות הים שרות (ת"א) — רווקה בודדה מגלה כי המציאות אינה דומה לחלומותיה, בסרט קנאדי עדין.

ז'אן דה פלורט (ת"א, ירושלים, חיפה) — החלק הראשון של "מי הגבעות", לפי מרסל פניול, מספר על מאבק על מי מעיין בפרובנס. בכיכובו של איב מונטן.

סרטי בידור

שיגעון בהול (ת"א, חיפה) — פארודיה מכורשת על סרטי המבט איזה הבדיונית. קומדיה אפיגנית של מל ברוקס.

מלון הדרך הטיטוח (ת"א) — סרט מתח על גבר המגן על פילגשו הנשואה ממעורבות בלבידת רוצח מטורף, ומסתבך בעצמו.

תיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

סינדרום חיפה

התיאטרון העירוני חיפה מעלה את "סינדרום ירושלים" מאת יהושע סובול. בימוי: גדליה בסר. תפאורה: אדריאן ווקס. תלבושות: עדנה סובול. תאורה: יחיאל אורגל. מוסיקה: יוני רכטר. כוריאוגרפיה: ניר בן־גל ו־ליאת דרור.

שתי עונות ושני חצאי עונות כיהנו יהושע סובול וגדליה בסר כמנהלי התיאטרון העירוני חיפה. "סינדרום ירושלים" היא ההצגה שבה הם רואים את אחד מהישגיהם האמנותיים החשובים ביותר, על פי הודעות ההתפטרות שלהם, שסיבותיה העיקריות הן "התעמולה הארסית השיקרית נגד התיאטרון" ו"ההתערבות בלתי פוסקת של פוליטיקאים הבוחשים כלי הרף בענייני התיאטרון".

גדליה בסר אמר בראיון עיתונאי בעקבות ההתפטרות שגם מבקרי התיאטרון נסחפו אחרי ההסתה שהתנהלה נגד ההצגה ולא ראו הצגה "נטו". יש לי חדשות בשבילו: לעולם איני רואה הצגה "נטו", ולעולם אני (וגם כל צופה תיאטרון מצוי) בא לאולם התיאטרון טעון במצבור הדעות הקודמות בעד או נגד הבימאי, המחזאי, השחקנים על סמך פגישותי הקודמות אתם על הבימה, ומוסיף על כך את הערכתי את המציאות התיאטרונית והחוץ תיאטרונית.

לכן מאוד רציתי לתמוך ב"סינדרום ירושלים", גם בשל ההסתה שהתנהלה נגדו, וגם בשל יהושע סובול אישית. אין ספק שהסתה כזאת התנהלה. אגיד יותר מכך: כיוון שסובול (ובסר בעקבותיו) עוסקים בתיאטרון פוליטי והגלים במתכונת תפיסה פוליטית שאינה בלתי מקובלת עלי, אודה שהשתדלתי ואני משתוקק לכפות על עצמי את ההפרדה בהערכת כוונותיהם הפוליטיות ומעשה האמנותי, במידה ששני אלה ניתנים באמת להפרדה חותכת וחד משמעית. ואר סיף במאמר בלתי מוסתר שמי שעוסק בתיאטרון פוליטי אל יתפלא אם הוא נחשף לתגובות פוליטיות בלתי הוגנות. פוליטיקה היא משחק מלוכלך ותמימות היא לחשוב שאין זה כך.

במציאות הפוליטית הקיימת קל גם היה לתמוך ב"סינדרום ירושלים": הצגה המשתמשת בלקח ההיסטורי של מלחמות היהודים לפני חורבן בית שני כדי לרמוז שההיסטוריה נוטה לחזור על עצמה, ומתריעה שהקהל אינו מסוגל לפרש את זמנו. הרי היא דבר בעיתו, וכיוון שהיא מותקפת על ידי עדת חמומי מוח פוליטיים, היא ראויה להגנה ולו בשם העיקרון של חופש הביטוי.

אבל כמעט כל מה שאני מסוגל לאמר על כוונותיה של ההצגה לקוח מן התכניה ומהתבטאויות המחבר. לא מן ההצגה עצמה. אחת ממגרעותיה העיקריות של ההצגה היא שכוונתה להיות תיאטרון ולא מלקט פוליטי (כוונה מבורכת כשלעצמה), היא נשארת אוטיסטית ואטומה בתוך עצמה. היא לא קומוניקטיבית ולו משום העובדה שקשה להבין את הדברים הנאמרים והצורחים על הבימה, במסגרת של ספק בית משוגעים, ספק היסטוריה, ספק תיאטרון בתוך תיאטרון.

ניכר בהצגה הזאת הרצון לפרוש לפני הצופה מארג עשיר של אסוציאציות אפשריות, כדי לאפשר לו, כביכול, לתפור לעצמו את התמונה כפי הבנתו: זה מתחיל מצבר חיילים היוצאים לחופש פרה, ואחד מהם מוכן לרצח כפרי כדי למלא את משימתו. זה נמשך בחשיפת עדת מטורפים המונהגת על ידי פרופסור תמהוני, שהוא ספק יוחר־גלתי בכל חזותו. המטורפים הללו משחקים את מלחמות היהודים לפני המרד ברומאים, כשהם נכנסים ויוצאים לתוך תפקידם. החיילים של היום במדים של היום, הם גם החיילים של אז, ובכל מקרה הם משחקים תפקידים במחזה שלא הם כתבו. שיאו וסופו של המחזה הוא שמתוך הבלבול והטירוף של ההיסטוריה, השיגעון והמציאות, מבצע החייל אקט בלתי־אנושי של ירייה ברמות חפה מפשע: אם המובילה עגלת תינוק.

אבל דווקא אותו מארג שמערב רמות שונות של התרחשות, פרטים היסטוריים רבים וטירוף, הוא הנוטל כל עוקץ מן התיאטרון הפוליטי הזה. קשה מאוד להבין אם יש כאן נקיטת עמדה כלפי אחת מן המציאויות המתוארות, והפיכת המתרחש לתיאטרון של מטורפים, ממילא שומט כל אפשרות להתייחסות לתיה שקיימת או שאינה קיימת במחזה.

תהליך זה הוא חלק ממה שבא לביטוי בכתיבתו של סובול המתוגלית על הבימה על ידי בסר. "נפש יהודי" היה מחזהו שהביא את העימות בין היהדות לציונות בתוך נפשו המסוכסכת של אוטו וייניגר בפני הקהל שנתבע לנקוט עמדה כלפיה. ב"ביטור" שורטטה הדילמה של ההישרדות והמוסר, כשהתיאור של שם ואז אמור היה להתייחס לכאן ולעכשיו, גם אם קטעים אלה במחזה קוצצו בבימה. הישראלית דווקא. ב"פלשתינאית" הוצג סיפור אהבה בין ערביה ליהודי (במסגרת פירנדליאנית של הצגת תיאטרון על עשיית סרט בנושא זה), אבל כשהקונפליקט הגיע לעמדה של אין מוצא, כולם יצאו בריקוד.

כאן קיים הריקוד המטורף מתחילתה של ההצגה. סובול מגיש פרטיטורה לבימאי, בה מפוזרים רמזים כאילו פוליטיים, לא מאורגנים וללא כל דגשים מנוחים בטקסט עצמו. ובסר מגיש את אותה פרטיטורה, כשהוא בעזר בעבודה מרשימה מאוד של התפאורן אדריאן ווקס (במה משופעת, פתחים מתחת לבימה המאפשרים לדמויות לצוץ ולהיעלם, האותיות גדולות "ירושלים" ברקע), עבודה מעולה של התאורן יחיאל אורגל ומוסיקה יפה מאוד של יוני רכטר.

אבל אין הוא מצליח לדלות מכל שפע הפרטים את הקו העלילתי, הרעיוני או האנושי שיציג לקהל עמדה שעימה הוא יהיה בעימות, וירכוז או עמדת הזדהות. אפילו המגפלציה הרגשית שהסתמנה לרגעים ב"פלשתינאית" (ובוודאי היתה קיימת ב"ביטור") אינה קיימת כאן. יש רק שפע של אפקטים, רעשים, צבעים ותנועה, שמהר מאוד מיטמים כשלעצמם, מסווים כל התפתחות רעיונית או דרמטית במידה שאלה קיימים, ומטשטשים כל אפשרות של התייחסות רגשית או עניינית לדברים, שהם בסופו של דבר גם ברומו של עולם וגם בנפשנו.

בתנאים כאלה קשה מאוד לדבר על משחק, מעבר לשבחים על ההתגייסות של כל הלהקה למאמץ של העלאת הצגה כזו. אנו רואים על הבימה רמות שונות של עיוות אנושי. נכון שיש דמויות מרשימות יותר (סלים דאו, תמי אלון, במידה מסוימת מחמד בכרי), ויש דמויות שעושות רעש רב יותר במהלך ההצגה (קרן מור או מיכאל מורים) בתוקף תפקידן.

דותן תבורי נתבע כאן לגלם דמות שאין לה מעמד התורג מתמונת הטירוף הכללית, והוא מגייס לצורך כך את כל מיומנותו הטכנית, אבל מעבר לעיוות תנועתי וקולי אין הוא מצליח להשיג הרבה. דינה בליי, בתפקיד האם מתרוצצת במרץ רב על הבימה, אבל במסגרת הכללית הזאת אין כל אפשרות ליצור התייחסות רגשית לדמות זו, כמו אל הדמויות האחרות.

כך אני נותר עם הצגה שמקשה מאוד את ההתייחסות האינטלקטואלית, ובולמת התייחסות רגשית. היא מותירה רק את המעטה החיצוני, שבו הושקע מאמץ רב. גם אם אסכים להערכה שבמקבילה ההיסטורית בין שנת השבעים לספירה לשנת הארבעים למדינה יש הרבה אמת מצמררת, הרי זה מפני שקראתי את התכניה ולא מפני שראיתי את ההצגה, כי זו כאילו מתאמצת במכוון לטשטש כל מסקנה אינטלקטואלית בתוך חיזיון תיאטרוני. זאת גם אחת הסיבות שאיני מאמין לכנות התקפותיהם הפוליטיות של מתנגדי ההצגה. אם הם מסוגלים להבהיר לי מה נאמר בה, על סמך מה שיש בה עצמה, ולא על סמך התכניה, או שמועות, כוח אבחנתם כנראה עולה על זה שלי.

ובאיזשהו מקום, אולי זה שורש האכזבה הגדולה מן ההצגה הזאת: היא מגייסת ומבזבזת הרבה מאוד מיומנות תיאטרונית כדי להסוות ולטשטש את מה שיש לה לאמר. אחר כך תובעים יוצריה הכבוד ותעריפי הגנה בהערכה כיוון שהם מותקפים פוליטית. אני איני מאמין אף לרגע שאיש מאנשי תיאטרון חיפה מעלה שם הצגות אך ורק כדי לחולל שערוריות פוליטיות (להבדיל מניצול שערוריה כשזו כבר נוצרה).

אך כשאני שומע שיוצרי ההצגה עומדים מאחוריה בעקשנות, וכששני היוצרים הם גם המנהלים האמנותיים של התיאטרון, הרי יש כאן סינדרום תיאטרוני מוכר למדי ועצוב מאוד, שבו חסרה התייחסות מעורבת פחות ואוביקטיבית יותר של מנהל אמנותי שיהיה מסוגל להפעיל עין ביקורתית ובכך לעשות את מלאכתו הפוליטית־תרבותית החשובה של תיאטרון זה ליאפקטיביות.

הבימה התיאטרון הלאומי
הארץ עיתון לאנשים חושבים

עירית תל־אביב יפו
מקיימים בשבת 16.1.88 ב־11.00
מוספשבת

בהשתתפות:
- ח"כ אבא אבן – העולם בין 1987 ל־1988
- פרופ' עמוס שפירא – חוקה לישראל
- פרופ' ירמיהו יובל – "על פוליטיקה ומוסר" בעקבות ספרו "קאנט והפילוסופיה של ההיסטוריה"
- מיכל סנונית על ספריה החדשים "אילת השחר" ו"אדם והפרח"
- בועז שרעבי
- הפסנתרן רמי בר־ניב עם צאת תקליטו החדש
- ריקי גל ומתי כספי לקראת תכניתם החדשה "מה זאת אהבה"

מנחה: מיכאל הנדלזלץ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'-ה'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.
דמי כניסה: 10.– ש"ח.
הנחה 50%
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוח באדיבות
בית הוצר לספר הטוב
חנות הספרים בהבימה
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

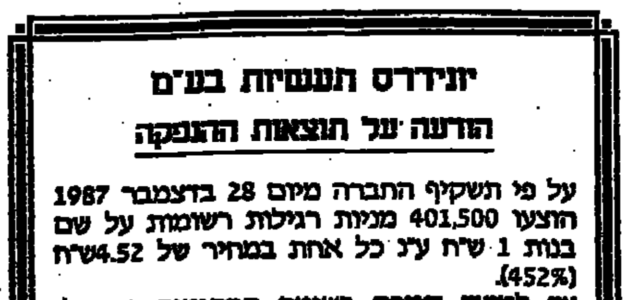

יונידרס תעשיות בע"מ
הודעה על תוצאות ההנפקה

על פי תשקיף החברה מיום 28 בדצמבר 1987 הוצעו 401,500 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע"נ כל אחת במחיר של 4.52 ש"ח (452%).

עד למועד סגירת רשימת החתימות נתקבלו הזמנות לכל המניות שהוצעו וכל המבקשים קיבלו את מלוא הזמנותיהם.

החברה מודה לציבור ולעובדים על האימון שנתנו בה ועל היענותם להצעתה.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־8 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
בת ים 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 828333
רחובות 08-451333
בני ברק 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221822
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'-ה' — 8.00-20.00, בימי ו' — 8.00-15.00. טלפונים: 03-433300.
"שח"ן" — שירות רפואי פרטי (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום * 669531, 660585; מוקד לילה, שבת וחג * 226191 מנוי 1788 להשאיר הודעה לרופא תורן; תל־אביב, מוקד יום * 218829, 218898; מוקד לילה * 681011 מנוי 8752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן.
"שקל" — שירות רפואי לקוי גרם.
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים תינוקות בשעות 24-19: טל' 7549111 "שקל" קוד מנוי 222.
שח"ל — שירות רפואי לקוי לב (חיפה): בימי חול בשעות 24-19, בימי ששי 14-24, בשבת 24-08 טל' 04-388541 קוד מנוי 1665.
מיטאוס שירים לעזרה ראשונה תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעבר) טלפון: 294869, 03-283822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוח: בימים א'-ה' בין 21.00 עד 28.00 ימי ו' ושבתו חג מ־18.00 עד 24.00.
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קשב לגוף — שרות. מכשירים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
איכילוב 7549111 שלוחה 1580
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-228958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע לנפגעי לחץ בנושא "מלכודים":
א־ה 11.00-15.00
ב ו־ד 16.00-18.00
טל': 228081
רח' נאמן 18 תל־אביב
יד ביד * קו חם קשבת ללדי ולהורים תל־אביב * לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ג' מ־17.00-20.00.
222732
ירושלים * 245358
חיפה ונהריה — 229455 מ־11.00-20.00
הגליל המערבי * 04-922222
קו אל"י — התעללות לנערות היולי עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 16.00-20.00 א'-ה' 261070
ארגון לשירות אזם — חברה מיקרית לשירות הציבור בנושא דן 24 שעות ביממה
03-5461727/8
שהל"ל — שירותי ציונות מישאל בפוייף לחולי לב בנושא דן
530848
ויצו — 24 שעות קו אזום לנשים מוכות
טל: 03-5461133, 08-550506
זהזר למלחמה בשיום — המבה
וסיוע לנפגעים, מידע 24 שעות בטלפון: 290101, 205121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30-23.00 ת.ד. 33602 ת"א
תורנות מרוקות בהלמון — דחוקן ת"א 611001, 246363, 239932
דחוקן ירושלים 226335
דחוקן חיפה 645334

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים ביקור חולים — (פנימית, נשים)
עין כרם — (א.א.ג., ילדים, אורתופדיה, עיניים)
שערי צדק — (כירורגיה)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: לב העיר אחד העם 69 613862
קופ"ח כללית אבטוהרים 7 282385
ירושלים מרכזה רחמה המ"צ 28 523191
חיפה: כתר הכבירים 97 524115
חולון: צהרון הסיין 52 חולון 889153
בת ים: נוי בת ים הנביאים 3 5515671
רמת גן: השרון שד' ים 23 742846
פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
נתניה מקסים סלומון 2 617836
הקריות: הרמן סמטת מסריק 715136
חדרה: בית מרקחת צליק חברונס מסואל 335884

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00-19.00. רמב"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ד' 16.00-19.00 רח' הגפן 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

03-394394 03-432777 04-549121

הסנה — חברה ישראלית לביטוח בע"מ
מוגש כשירות לציבור על ידי

טלוויזיה

לימודית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת (צ)
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.20 אנגלית ו'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'-ו'
10.30 פרפר נחמד
11.00 השבון ו'
11.15 אנגלית י"א–י"ב
11.30 מושגים ביהדות (צ)
12.00 אנגלית ה'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע על יסודי
13.30 גאוגרפיה של א"י
14.00 עד כאן
14.05 עם ארגז
15.00 טוב טוב הגמד
15.25 קפטן קוק
מראשוני מגלי העולם החדש
15.40 שעת כושר
15.50 דפי מידע
טלטקסט
15.55 גבעת פלפלת
16.05 שביל באמצע
שביל בצד
16.20 פיצוחים
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 פסטיגאל 87
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) ספרות ותרבות
19.00 (ע) בקו הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 מרוץ לדוד
20.30 תבניות קטנות
21.00 מבט חדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 סרט: "אלקס"
23.10 "חיי די חיי"

ערוץ 2

18.30 ☐ מצבה האנשים
19.00 ☐ מגלה
20.00 ☐ ברנבוים על בטהובן
20.30 ☐ באלט שפר (ב')
21.10 ☐ פום 2
21.25 ☐ כיום הרכבות
21.45 ☐ להסים ברוקי

ירדן ערוץ 6

17.30 תכנית בידור ברמתית
19.00 חדשות בפרסית
19.15 ירדן כיום
19.30 חדשות בעברית
19.45 מגאזין ספורט
20.00 חדשות בערבית
20.30 אלרי (קומי)
21.10 בקו הבריאות
22.00 חדשות באנגלית
22.20 "באוט" (דראמה)
23.40 מסקי של יום חדשות

לבנון ערוץ 12

(קומי)
13.30 היים אחרים (סדרה)
14.00 מטען 700
14.30 התעלולות
15.00 ילדי הגבעות
15.30 סופרבוק (מצוייר)
16.00 שכני הגלעים (לילדים)
16.30 סרט. "האשה הפטפטנית"
18.00 תהרן מצוי (קומי)
18.30 בשמחת קבלל (סדרה)
19.00 חדשות בערבית
19.05 חדשות באנגלית
20.00 רצה במשיכת קולמוס
21.00 מלך הכיתה (סדרה)
21.30 ניידהורס (קומי)
22.00 המשמה (בלש)
23.00 מטען 700
23.30 חיים אחרים
23.55 הלילה הזו שירים

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 פינת השיר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויוזה
16.00 מהקלטות התזמורת הסימפונית י־ם
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד
20.30 מעולמי הקונצרטים שלנו
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

16.05 מושגים, "סתר מבר"
17.10 צבעי הקשת. שירים
18.06 מנחת ערב
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרקי היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים
22.05 רדיודראמה
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

18.06 יש שאלה
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון
20.05 ציטוקים ושקרים
22.05 מחפשים את המטמון
00.05 יומן חדשות
00.15 באו ועוד

רשת ג'

18.06 המקצה המוזיקאי
20.05 כמה באמצעים
21.05 צליל סטון

גלי צה"ל

18.05 יער משמר
18.45 מעבר לגבול
19.05 שירים מכאן
20.05 בעיקר מוסיקה
21.00 מבט להרשה
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרכבים ועל הביטאון
22.05 עשרים פרבע
23.55 שיחת הגות
00.05 "ביקורת המתח"
00.10 צלילי לילה
02.00 לא הבינון לישון
03.05 צלילי בוקר

שידור קבוע

רשת א'

07.30 הדיקל עברית קלה
08.05 הנהה עם בני הבגל
08.27 משפט המאגזיק. שידור הי
13.05 שירים עבריים
14.06 בראש צעיר. מגאזין לילדים
15.27 האוניברסיטה המשודרת
15.57 משפט המאגזיק
19.05 סיכום המשנה היומית
19.10 דף גמרא יומי
19.20 פרק היום בתנ"ך
19.30 שידורים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 ביקור בית
10.05 כל צבעי הקשת
12.10 אלף־ראלף ב"ב עם אהוד מנור
13.05 במצי היום. חדשות ומבזקים
14.06 להצות את לא להצות. תרבות האמנות
14.30 בדצמונים, זהו הממר
15.05 שירים ושיפורים
15.56 קראני סור. קודאים מגלים
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מסורים הנפשים
17.05 רגעייקם

רשת ג'

06.04 בוורה לאושר. להיטים
07.07 שירי בוקר־בבוקר
09.05 מה כל השעה עם אני אומר
10.05 דברים סוכים. עם שמחה איטנר
11.05 שבעים מי יודע שירי שנות השבעים
12.05 אהבה יומיומית
13.05 רק בינו חול
14.00 לי ולך שיר ומנגה
15.05 חדש, הדש ומחוזי

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 מקשה עין־תרישה
07.07 שבע אמם שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — ומקאופלים
09.05 אילוהמקה. עם אלי ישראלי
10.05 עשר. שירים עבריים
11.05 שנון לשכפי
13.05 היית יומי
15.55 40 לצהה. שיר היום מוש"מ
14.05 כטיאה יומית. עם יצחק קרטר
15.05 שירים לחם. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר־הצהריים (ימים ב'־ה')
16.05 הגבה קומה

שידורי צה"ל 2

19.05 היינו, הייו
20.05 6 עד 8
21.57 הדרכה להיליס
22.05 המשק עשר
23.05 קול הבלוג הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — אני נכבעת, אני נבגע 4.30, 7.15, 9.30
אסתר — שנת הדרקון 4.15, 7-, 9.40
בית לסין — פרנקנשטיין הצעיר 11.15
בן יהודה — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — איזה מין נבכים 4.30, 7.30, 9.30
גת — הקיסר האחרון 6–9
דיזנגוף 1 — ז'אן דה פלורט 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 2 — תקוה ותהילה 11.00, 13.30, 4.30, 7.15, 9.45
דיזנגוף 3 — לו הייתי כאן 11.00, 13.30, 4.30, 7.30, 9.45
דקל — בארין — אהבה משודינת 7.15, 9.30
הקלנוע בית ציוני אמריקה — הבית אין הקרנות כימים הוד — ריקוד משושת 4.30, 7.15, 9.30
חן 1 — יום במלכודת 5.00, 7.25, 9.50
חן 2 — הבריכה מבבורלי הילס 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — מלון הדרך הטיטוח 5.00, 7.30, 9.55
חן 4 — המכשפות מאיסטוויק 11–2–5, 7.25, 9.50
חן 5 — החנות מעבר לפינה 11 ו־2, 7.30, 9.50
לימור — ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — מלאכים בשמי ברלין 2.00, 4.45, 7.15, 9.45
לב 2 — סטטעני 2.00–5, 7.30, 9.50
לב 3 — המשפחה 2.00, 4.40, 7.10, 9.40
לב 4 — מגדל הרבוריים 2, 5.30, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א — ילדה גדולה + עוכרים 7.30, 9.50
מקסים — לה בבה 5.00 הבלתי משוחדים 7.15, 9.30
התוויה הישראלית — מגאל ג'אקסון 10.00
סינמה 2 — שגעון בהול 5, 7.15, 9.30
סרן — תקבות רחוב 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — בנות הדרכים + בנישותיה של בזן האני 6.00; שקרים המנוקים 7.30; ריקודים בשמל 9.30
ארווע ר"ס + אנטאבאסי 9.05
פאר — יופי של הונגה 4.30, 7.15, 9.30
פריז — גזול נשמים 12 ו־2, 4.30(?), 7.15
9.30 פריש כיכר עלין 11.30 בלילה
צבון המשורש — בוגן 4.30, 9.30
שחף — אני נבגעת אני נבגע 4.30, 7.15, 9.30
תמר — פרט סתוק 7.30, 9.40
תכלת — הבריכה מבבורלי הילס 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב — תקות הנעורים 4.30, 7.15, 9.30
פוקט ניו־יורק'קמבים — מגאל ג'אקסון 9.00

ירושלים

אדיסון ריקוד משושת 4.30, 7 ו־9
אורגיל — הקיסר האחרון 5.30, 8.30
אורנע — יום במלכודת 4.30, 6.45, 9
בית אגרון — מהודבים בגובה 4.00
תמאים של היבה 6.00
בירדי 8.45
כסיר — אני נכבעת, אני נבגע 4.30, 7 ו־9
מיטשל — ללא מוצא 7.00, 9.15
רון — בארין 4.30, 7 ו־9
תיאטרון ירושלים — מאנון 7.00, 9.30
ז'אן דה פלורט 7.00, 9.30
עדן — אבא גנוב 4.30, 7 ו־9
סמדר — מגדל הרבורים 7.00, 9.15
סינימטק 1 — תמיד 19.00
סולארים 21.30
סינימטק 2 — ילדי הגרון 19.30
שורות מכמס 21.30

עפולה

מתחתיון — לבו של אנגל 9.00

נתניה

סמודיר — יום במלכודת 5, 7.15, 9.30
שרון — אבא גנוב 5, 7, 9.15
דיד — ביבי אריזונה 7.15, 9.30

חולון

סתנ"ם קריית שרת — סבוי — אני נבגעת אתה נבגע 4.30, 7.15, 9.30
רינה — ללא מוצא 7.15, 9.30
מגדל — יום במלכודת 7.15, 9.30
ארמון — אבא גנוב 5.00, 7.30, 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רון 1 — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
ג.ג. רון 2 — ריקוד משושת 4.30, 7.15, 9.30

צפת

בית אלון — מלתעות 4 7.00, 9.15

רחובות

בית העם — אני הבוט האשה הגבל"ל 8.30
הוד — ללא מוצא 7.15, 9.30
חן — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.15

באר שבע

היכל התרבות — גברים גברים 7.15, 9.30

רמלה

היכל התרבות — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30

רמת השרון

כוכב — שם הורד 7.00, 9.30
הרסקתוקהו של מנגד הלה 4.15

כפר סבא

חן — המקצוע מס' 2 7.00, 9.15
עמל — המטפחה 7.00, 9.30

חדרה

חדרה — הבלתי משוחדים 7.00, 9.15
רון — הנהק אמריקאי 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — ריקוד משושת 4.30, 7, 9.15
אורלי — תקות התהילה 6.45–9
בית העם — לא יכולה בלי זה 9.15
חן — ז'אן דה פלורט 4.30–9
סינימטק — מהומה 7 ובדרגות 9.30
שבמון 1 — ללא מוצא 4.30, 6.45, 9.15
שבמון 2 — תקוה תהילה 4.30–7, 9.15
שבמון 3 — הבלתי משוחדים 4.30, 6.45
פאר — יום במלכודת 4.30, 6.45, 9.15
קרן בכר המושרים — הרו 4.30–7, 9.15
כתן — המכשפות מאיסטוויק 7.00, 9.15
רון — אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.15
רב בית 1 — הקיסר האחרון 5–8.00
רב בית 2 — לה בבה 4.30–7, 9.15
שדרות — אבא גנוב 7.00, 9.15
תמיר — לה בבה 7.00, 9.15
מנחון — מלון הדרך הטיטוח 6.45, 9.15
שמיס — מנחון 7.00, 9.15
אוסט — מלתעות 4 9.15

פתח־תקוה

חיכל 1 — אבא גנוב 5.00, 7.15, 9.30
חיכל 2 — ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
חיכל 3 — ריקוד משושת 7.15, 9.30

הרצליה

מלון דניאל — אתה גבר, אני גבר 9.00
תהל — ריקוד משושת 7.15, 9.30
תיכל — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — לה בבה 7.15, 9.15

בת־ים

אורדים — המשרות מנן סרנגי 7.15, 9.30
שכמותו — מגרש הזיים 4.30, 7.15, 9.30

רמת גן

ארמון — יום במלכודת 7.25, 9.50
אורדע — אבא גנוב 4.30, 7.15, 9.30
הוד — אני נבגעת אני נבגע 4.30, 7.15, 9.30
לילי — יופי של הונגה 7.15, 9.50
סינמטק — הפתיחה בקרוב
רב גן 1 — הבריכה מבבורלי הילס 5.00, 7.30, 9.50
רב גן 2 — ברוח שמה מלון 5.00 מלון הדרך הטיטוח 7.25, 7.55
רב גן 3 — גברים גברים 5, 7.30, 9.50
רב גן 4 — ללא מוצא 5.00, 7.25, 9.55
שבטים — שגעון בהול 7.15, 9.30

עכו

אודיטוריום — מלתעות 4 7.00, 9.15

קריית אונו

פלטה — בדרכי הזוג 7.00, 9.30
מרכז קהילתי — נהפקסה: חד הצרן 4.30
היכל התרבות האמנות 6.30
מגאל ג'אקסון 9.00
אהבה 8.00 מגאל ג'אקסון 10.00

טבריה

יד שמרית — ז'אן דה פלורט 6.45, 9.15